

11/1998. (IV. 23.) ORFK utasítás

a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzata kiadásáról

Szám: 5-1/11/1998. TÜK

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 3/1995. (III. 1.) BM rendelet 115. §-ában kapott felhatalmazás alapján a csapaterő alkalmazásának részletes belső szabályairól kiadom az alábbi

utasítást:

1. Az utasítás mellékleteként kiadom a Magyar Köztársaság Rendőrségének Csapatszolgálati Szabályzatát (a továbbiakban: Szabályzat). Az utasítás hatálya az általános rendőrségi feladatok végrehajtására létrehozott rendőri szervekre terjed ki. Előírásait a rendőrök csapaterőben történő alkalmazása, a csapattevékenységek és rendőri műveletek előkészítése és végrehajtása során alkalmazni kell.

2. Az ORFK közbiztonsági főigazgatója az ORFK Személyügyi Szolgálatának vezetőjével 1998. május 31-ig együttes intézkedésben szabályozza a rendőr-főkapitányságokon ideiglenesen létrehozandó csapatszolgálati századok számát, állomás- (összpontosítási) helyeit, az alegységekkel és a törzsekkel szemben támasztott követelményeket, a kijelölt személyi állomány felkészítésének és továbbképzésének rendjét, tematikáját.

3. Az ORFK közbiztonsági és gazdasági főigazgatói 1998. június 15-ig együttes intézkedésben szabályozzák a törzseknél és az alegységeknél a térképellátás és a felhasználás rendjét, a csapattevékenység vezetése híradó és informatikai biztosításának szabályait.

4. A rendőrfőkapitányok 1998. június 30-ig készítsék el a törzsek és az alegységek szervezési állománytáblázatát és ügyrendjét, az értesítés, riasztás és bevonultatás okmányait, gondoskodjanak a személyi állomány kijelöléséről és beosztásba helyezéséről.

5. A Szabályzatban előírtak alkalmazására a rendőr-főkapitányságokon a törzsek és az alegységek felkészítését 1998. augusztus 31-ig be kell fejezni. A Készenléti Rendőrség parancsnoka foglalkozásvezetők, módszertani anyagok biztosításával ehhez a szükséges mértékben nyújtson segítséget a rendőrfőkapitányok részére.

6. Az utasítás 1998. július 1-jén lép hatályba.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG RENDŐRSÉGÉNEK CSAPATSZOLGÁLATI SZABÁLYZATA

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A csapatszolgálat fogalma, tartalma

1. **A csapatszolgálat** a rendőrségi feladatok megoldásához alkalmazott sajátos szolgálati forma, a csapaterőbe szervezett rendőrök szolgálati alkalmazásának összessége. A csapatszolgálat alkotórészei a csapatszolgálati feladat, a csapaterő és a csapattevékenység.

2. **A csapatszolgálati feladat** azoknak a rendőrség hatáskörébe tartozó bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatoknak vagy egyes eljárási cselekményeknek az összefoglaló megnevezése, amelyek a személyi állomány összevonását, kötelékbe szervezését, egyszemélyi parancsnoki vezetés alá helyezését és sajátos eljárások alkalmazását teszik szükségessé. A csapatszolgálati feladatok körét törvény határozza meg.

3. A **csapaterő** a rendőrség állományából és eszközeiből szervezetszerűen vagy ideiglenes jelleggel létrehozott szervezeti egységek, alegységek és szolgálati csoportok, amelyek rendeltetése a csapatszolgálati feladatok végrehajtása.

4. A **csapattevékenység** azoknak a sajátos eljárási módoknak az összessége, amelyek alkalmazásával a csapaterő a csapatszolgálati feladatokat végrehajtja. Tartalmi elemei magukban foglalják a csapaterő vezetését, a taktikai eljárásokat, a manőverfajtákat, a csapaterő alkalmazásának kiegészítő tevékenységeit, valamint a mindenoldali biztosítást.

4/A. A csapaterő eligazítását végző parancsnok a csapatszolgálati tevékenység megkezdését megelőzően köteles felhívni a csapaterőbe beosztott rendőrök figyelmét arra, hogy a csapaterős tevékenység során kizárólag rendszeresített kényszerítő eszközt tarthat magánál szolgálati felszereléseként.

A csapaterő szervezete

5. **Csapaterőt ideiglenes szervezettel**, elsősorban a közrendvédelmi és a közlekedési állomány, valamint a szükséges mértékben a többi szolgálati ág, szolgálat és szakszolgálat erőinek és eszközeinek bevonásával a rendőr-főkapitányságokon kell szervezni. A **csapaterő alapvető alegysége** a század, amely szakaszokból és rajokból álljon.

- A **rajba** a rajparancsnok és 5-7 fő rendőr;
- a **szakasz** állományába a szakaszparancsnok, a szakaszparancsnok-helyettes és három raj;
- a **századba** a századparancsnok, a századparancsnok-helyettes és 3-4 szakasz tartozzon. A század állományát alapfelszerelésként el kell látni védőruházattal (bevetési ruházattal), egyéni védőeszközökkel (bevetési sisak, pajzs, rendőrbot, gázálarc, vegyi anyagok elleni védőruházat), valamint gondoskodni kell megfelelő számú lövedékálló mellény, kiegészítő testvédő eszközök készletezéséről. Az állomány szállításához és alkalmazásához legalább egy századparancsnoki, lehetőleg terepjáró gépkocsit, rajonként vagy szakaszonként egy-egy szállító járművet, szakaszonként egy járőrgépkocsit, egy mozgó híradóközpont-gépkocsit, egy egészségügyi (mentő) gépkocsit valamint egy anyagszállító járművet kell tervezni.

6. A századok számát rendőr-főkapitányságonként külön intézkedés határozza meg. A rendőrfőkapitányok felelősek a századok megszervezéséért, feltöltöttségük biztosításáért, az állomány értesítésének, riasztásának, összevonásának megtervezéséért, a tervokmányok naprakészen tartásáért, az állomány felkészítéséért és az alkalmazási képesség folyamatos fenntartásáért.

7. Csapatszolgálati feladatok végrehajtására a rendőrség központi rendeltetésű **állandó szervezeti egységeként** önálló állománytáblázattal, szervezeti és működési szabállyal (ügyrenddel) rendelkező rendőri szerv is létrehozható. Jogállását, szervezetét, feladatrendszerét a létrehozását elrendelő jogszabály állapítja meg. Az állandó szervezeti egységként működő csapaterő alapvető rendeltetése a külön meghatározott csapatszolgálati feladatok önálló végrehajtása, a rendőr-főkapitányságok megerősítése, valamint központi tartalékként készülségi szolgálat ellátása lehet.

8. A csapaterő igénybevétele esetén a csapatszolgálati feladattól és a csapattevékenység során az alkalmazott tartalmi elemek jellegétől függően az alegység vagy a szervezeti egységek **szolgálati csoportokat** hozzon létre. Egy meghatározott feladat végrehajtására kirendelt, egymással szorosan összehangolt tevékenységet folytató szolgálati csoportok **szolgálati csoportosítást** képezhetnek, amelyet az illetékes rendőri szerv vezetőjének elhatározásától függően külön kijelölt parancsnok irányítson. A **kötélék** a szervezeti egységek, alegységek, szolgálati csoportok és csoportosítások összefoglaló, általános megnevezése.

A csapattevékenység tartalmi elemei

9. A **csapaterő vezetése** a parancsnokoknak és a törzseknek olyan tevékenysége, amely a rendőri kötelek magas fokú alkalmazási képességének fenntartására, továbbá a szolgálati feladatok sikeres végrehajtása érdekében tevékenységük összehangolására irányul. A csapaterő vezetése magában foglalja a parancsnoki munkát, a törzsek munkáját, a vezetési pontok felépítésének és működésének rendjét, a híradást, valamint a vezetés informatikai támogatását.

10. **A taktikai eljárások** képezik a csapattevékenység alapvető elemét. Azokat az alkalmazási formákat és módszereket tartalmazza, amelyekkel a csapatszolgálati feladat a leghatékonyabban teljesíthető. Taktikai eljárások körébe tartozik a zárás, a kutatás, a bekerítés, az üldözés, a figyelőszolgálat, a biztosító szolgálat, a tömegoszlátás, az őrzés, valamint a védelem.

11. **A manőver** a kötelék helyváltoztatásának szervezett, gyors és meglepetésszerű kombinációja, a végrehajtandó feladat szempontjából az erők és eszközök legkedvezőbb csoportosításának létrehozása érdekében. A manőver fajtái az átkarolás, a megkerülés és a kivonás.

- *Az átkarolás* a menekülő bűnöző, fegyveres vagy felfegyverkezett csoport, tömeg oldalába (szárnyára) történő kijutás érdekében alkalmazott manőver.

- *A megkerülés* a meghatározott objektum (létesítmény, tömeg, csoport, személy) hátába történő, kijutás céljából alkalmazott, a más irányokban tevékenykedő kötelékekkel szorosan összehangolt manőverfajta.

- *A kivonás* a feladatát befejező vagy kedvezőtlen helyzetbe került kötelék visszahívása a kijelölt alkalmazási helyéről, terepszakaszáról vagy működési körzetéből az eredeti szolgálati rend visszaállítására, a személyi állomány és a technikai eszközök megóvása, időnyerés vagy kedvezőbb pozíció elfoglalása érdekében.

12. A csapaterőnek a taktikai eljárásokkal és a manőverfajtákkal szorosan összefüggő, azokat **kiegészítő tevékenysége** a menet, az átcsoportosítás, a váltás és az elhelyezés.

- *A menet* a kötelékek utakon, a rendszeresített, a megerősítésül kapott szállító járműveiken vagy gyalog végrehajtott tervszerű, szervezett mozgása, amelynek célja a kijelölt vezénylési hely, körlet, terepszakasz meghatározott időben, teljes alkalmazási készenlétben történő elérése. A kötelékek a menetet önállóan vagy menetoszlopokban is végrehajthatják.

- *Az átcsoportosítás* a rendőri erőknek és eszközöknek egy meghatározott működési (illetékességi) területről, állomáshelyről, terepszakaszról egy másik működési (illetékességi) területre, állomáshelyre, terepszakaszra történő tervszerű, szervezett átirányítása. Célja az erők és eszközök összevonása, a kijelölt rendőri szervek (kötelékek) megerősítése; egy adott feladat végrehajtásához szükséges csoportosítás létrehozása; a folyamatban lévő tevékenység fő irányainak megváltoztatása; a végrehajtás kedvezőbb feltételeinek megteremtése.

- *A váltás* a csapattevékenység során egy meghatározott feladat, szolgálati hely, működési körzet vagy terepszakasz átadása, átvétele a tevékenység helyszínén. Váltásra sor kerülhet a személyi állomány ellátása, pihentetése, a technikai eszközök kiszolgálása, új feladat végrehajtásának előkészítése érdekében egyes rendőrök, szolgálati csoportok, csoportosítások és alegységek között egyaránt.

- *Az elhelyezés* a csapaterő hosszabb ideig tartó megállása rendőrségi vagy más épületben (körletben), vagy rendkívüli viszonyok esetén tábori körülmények között a személyi állomány pihentetése, étkeztetése, a technikai eszközök kiszolgálása, egy adott feladatra történő felkészülés, készenlétben tartás vagy a kötelékek rendezése érdekében.

13. **A csapattevékenység mindenoldalú biztosítása** magában foglalja azoknak a rendszabályoknak az előkészítését és végrehajtását, amelyek a feladatok sikeres végrehajtásához szükséges kedvező feltételek megteremtésére irányulnak.

- *A felderítés* azoknak a rendszabályoknak és tevékenységeknek az összessége, amelyek a bűnözők, fegyveres vagy felfegyverkezett csoportok, tömeg szándékaira, összetételére, elhelyezkedésére, a terepre és az időjárásra vonatkozó adatok megszerzésére irányul. A csapaterő alapvető felderítési módja a járőrszolgálat és a figyelés.

- *A rádióelektronikai védelem* körébe azok a cél, hely, feladat és idő szerint fogatosított és kölcsönösen összehangolt szervezési és technikai rendszabályok tartoznak, amelyek a vezetési rendszeren belül a híradás és az informatikai biztosítás védelmét szolgálják az ellenfelderítés (lehallgatás), az ellentevékenység (zavarás) és a kölcsönös zavarás ellen.

- *Az álcázás* a csapaterő összetételére, helyzetére, alkalmazási képességére, valódi szándékára, a tervezett tevékenység jellegére és módjára vonatkozó adatok megóvása az illetéktelen személyekkel szemben. Az álcázás célja, hogy biztosítsa a csapattevékenység váratlanságát, a kötelékek alkalmazási képességének megőrzését. Az álcázás módjai a rejtés, az utánzás, a tüntető tevékenység és a félrevezetés.

- *A fedező biztosítás* azokat a tevékenységeket és rendszabályokat foglalja magában, amelyek a kötelék, a vezetési pont, az elhelyezési körlet megóvására irányulnak egy váratlan támadás, károkozás, adatszerzés vagy más illetéktelen behatolás ellen.

- *Az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás* mindazon feladatok, rendszabályok és tevékenységek összessége, amelyek a személyi állomány élelmezését, anyagi ellátását, elhelyezését, a szállítást, a technikai kiszolgálást, a

karbantartást és javítást, az egészségügyi állapot megővását, illetve ezek helyreállításához szükséges elsődleges feltételek megteremtését szolgálják.

A csapaterő készütségi szolgálata

A készütségi szolgálat **célja** a csapaterő olyan alkalmazásra kész állapotban tartása, amely biztosítja feladataik lehető leggyorsabb megkezdését. **Tartalma** magában foglalja a csapaterő összevonását, elhelyezését, ellátását; a szükséges szolgálati csoportok, csoportosítások létrehozását; a csapattevékenységhez szükséges anyagi készletek kialakítását; a kötelek felkészítését és a meghatározott alkalmazhatósági szinten tartását.

14. A csapaterő a várható feladatok ismeretében előre tervezetten vagy riadóval történő berendelés útján rendelhető készütségi szolgálatba. Ez utóbbira különösen akkor kerülhet sor, amikor a már meglévő készütségi szolgálatot feladatra kiindították és új készütségi szolgálat felállítása szükséges, azonban ehhez a más szolgálat formákban tevékenykedő rendőri erők berendelése nem lehetséges vagy az nem elegendő.

15. A készütségi szolgálatot ellátó csapaterőt lehetőleg saját körletében kell elhelyezni. Amennyiben a körülmények indokolják, más rendőrségi vagy egyéb objektum is igénybe vehető, vagy tábori elhelyezés is biztosítható. Az együtt tartott rendőri erők a készütségi szolgálatot elláthatják állandó vagy ideiglenes szervezeti rendjükben, illetve különböző szolgálati csoportokban.

16. A **készütségi szolgálat méretei** kifejezésre jutnak az együtt tartott erők nagyságában; annak időtartamában; a várhatóan végrehajtandó feladatok számában, jellegében; a kötelek alkalmazási készenlétének a fokában. Az együtt tartott erők nagyságától függően *részleges és teljes*, időtartamát tekintve *ideiglenes és állandó* készütségi szolgálat különböztethető meg.

17. A készütségi szolgálatot ellátó csapaterő **alkalmazásra való készenlétének a foka** azt fejezi ki, milyen gyorsan képes a számára meghatározott feladatot megkezdni. Mindez attól függ, hogy a rendőri szerv vezetője a feladat megkezdéséhez szükséges feltételeket milyen mértékben teremtette meg előzőleg. E feltételek meglététől függően a csapaterő lehet fokozott vagy általános készütségi helyzetben.

18. *Fokozott készütségi helyzetben* van az a készütségi szolgálatot ellátó csapaterő, amely részére:

- a konkrét feladatokat előre meghatározták;
- alkalmazási körzete ismert, a menetvonalakat, az alkalmazási helyeket, körzeteket, terepszakaszokat kijelölték;
- a parancsnok a feladatok végrehajtásának előkészítését befejezte;
- a szükséges szolgálati csoportosításokat létrehozták;
- az alegységek felkészítése megtörtént és a feladatokat egyes rendőrig bezárólag megszabták;
- az anyagi készletek kialakítása, illetve elosztása megtörtént;
- a technikai eszközök a rendelkezésre állnak, azok üzemképesek;
- az együttműködési feladatok pontosításra kerültek, a tervezett tevékenység mindenoldalú biztosítását megszervezték;
- a vezetési eszközök üzemképesek, a híradás működik.

Általános készütségi helyzetben van a csapaterő akkor, ha a fenti feltételek valamelyike hiányzik.

19. A készütségi szolgálat a meghatározott készütségi fokozat elérésével kezdődik és a megszüntetéséig vagy más tevékenységre történő áttérésig tart. A készütségi szolgálatot ellátó csapaterő a meghatározott szolgálati feladatok végrehajtására fokozott készütségi helyzetből 15 perc, általános készütségi helyzetből 1 óra alatt legyen képes útba indulni. A normaidőket a csapaterő alkalmazását elrendelő rendőri szerv vezetője a várható feladat jellegétől, a kötelek felkészültségétől függően csökkentheti.

A rendőri művelet

20. A **rendőri művelet** a rendőrség szolgálati ágainak, szolgálatainak és szakszolgálatainak egységes elgondolás és terv alapján különböző szolgálati formákban és eljárási cselekményekkel együttesen megvalósított cél, feladat, hely és idő szerint összehangolt tevékenységének az összessége, amely a bűnmegelőzési, bűnüldözési,

államigazgatási és rendészeti feladatkörökhöz tartozó összetett rendőri feladatok megoldására irányul. A csapattevékenység a rendőri művelet része.

21. **A rendőri művelet mérete** helyi, területi, regionális vagy országos lehet. A helyi művelet egy rendőrkapitányság, a területi egy megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányság területére terjed ki. A regionális rendőri művelet kettő vagy több megyét (a fővárost) érinti, míg az országos művelet az ország egész területére kiterjedő, egymással összehangolt rendőri tevékenységet foglalja magában.

22. A rendőri erők a műveletet három vagy több ponttal meghatározott műveleti körzetben hajtják végre. **A műveleti körzet** magában foglalja a vezetési pontot, a szolgálati csoportok és csoportosítások részére kijelölt működési körzeteket, alkalmazási terepszakaszokat és irányokat, a mindenoldalú biztosítás érdekében létrehozott szervek települési helyeit, a megindulási, várakozási, összpontosítási és gyülekezési helyeit, körleteit. Amennyiben területi kiterjedés lehetővé teszi, az összpontosítási és az elhelyezési körleteket a műveleti körzet határán kívül kell kijelölni.

ÁLTALÁNOS TAKTIKAI ELJÁRÁSOK

A ZÁRÁS

A zárás fogalma, tartalma

24. **A zárás** valamely terület elszigetelése, körbezárása az adott területen folytatott más rendőri tevékenység sikeres végrehajtásához, meghatározott objektumok, személyek megóvásához, a közrend fenntartásához szükséges feltételek megteremtése érdekében.

25. *A zárás célja*, hogy távol tartsa az illetéktelen vagy veszélyt jelentő személyeket, járművezetőket, megakadályozza a keresett személyek, járművek eltávozását vagy kitörését a lezárt területről. A zárás biztosítsa az adott terület rejtett, gyors és megbízható körülzárását főleg olyan terepszakaszokon és irányokban, ahol a legvalószínűbben lehet számolni a behatolás vagy a menekülés kísérletével.

26. Zárásra sor kerülhet

- személy- és létesítménybiztosítási intézkedés, fokozott ellenőrzés, biztonsági intézkedés, illetve helyszínbiztosítás keretében;
- akció elrendelésekor;
- közrendvédelmi, közlekedési, idegenrendészeti, bűnügyi akciók során;
- rendezvénybiztosításkor;
- terrorcselekmény (légi jármű hatalomba kerítése, robbantás) vagy más súlyos bűncselekmény helyszínén;
- katasztrófa, tömegszerencsétlenség helyszínén;
- súlyos bűncselekményt követő, szökésben lévő fegyveres személy elfogása érdekében;
- a tömegszlatást végrehajtó csoportosításon belül, a biztosítócsoporthoz tartozó tevékenységének részeként.

27. A zárás végrehajtási módját tekintve lehet összefüggő és nem összefüggő.

- *Összefüggő a zárás*, ha a zárás vonalán elhelyezett szolgálati csoportok között és azokon belül látó- és tűzösszeköttetés van. Ha e feltételek közül valamelyik is hiányzik, a zárás nem tekinthető összefüggőnek. Összefüggő zárást kell végrehajtani olyan terület körülzárása érdekében, ahová az illetéktelen személyeknek vagy ahonnan a keresetteknek a bejutás, illetve a menekülés lehetősége minden irányban adott, továbbá ha elegendő erő és idő áll rendelkezésre a terület teljes körülzárásához.

- *Nem összefüggő zárással* lehet körülzárni olyan területeket, ahová a bejutás, illetve a menekülés lehetősége nem minden irányban adott, illetve nem áll rendelkezésre elegendő erő a terület összefüggő zárására. Ez utóbbi esetben az erőket és az eszközöket a legvalószínűbb menekülési, kitörési, behatolási irányokba kell elhelyezni.

28. **A zárás vonala** az a terepvonal, terepszakasz, amelyen a zárást végrehajtó rendőri erők elhelyezkednek az adott terület (irány) körülzárása (lezárása) érdekében. A zárás vonalát elsősorban utak, erdőátvágások, az erdők, gátak, hegygerincek, folyók, patakok, tavak, mocsarak, szakadékok szélei, partjai, lakott településeken az utcák

torkolatainak vonalában kell meghatározni. A kialakult helyzettől függően a parancsnok ettől eltérő zárási vonalat is kijelölhet.

29. **A kijelölt terület, útvonal lezárásához szükséges erők** megállapítása érdekében figyelembe kell venni
- a szökésben lévő fegyveres bűnözők, keresett személyek létszámát, fegyverzetét, ismert és várható tevékenységét;
 - rendezvényeken a tömeg nagyságát, összetételét, hangulatát, szándékait;
 - a közútvonalak, vasutak forgalmi viszonyait;
 - a tömegközlekedés helyzetét;
 - a rendelkezésre álló erőket és eszközöket;
 - a terep jellegét;
 - az év- és napszakot, az időjárást.

30. *Nyílt terepen* általában 100-150 méterenként egy fő felállításával kell számolni a zárás vonalán. *Részben fedett terepen* kettő-három főt, *fedett terepen* négy főt kell tervezni 100 méterenként. Éjszaka, illetve rossz látási viszonyok esetén a rendőrök távolsága egymástól 10-20 méterre csökkenthető.

31. *Lakott területeken*, rendezvényeken a zárásban részt vevő rendőrök egyik alakzata a sorfal. Alkalmazásának célja valamely terület, útvonal, utca, tér, épületrész, épülettömb lezárása vagy szabadon tartása a gyalogos-, illetve járműforgalom vagy minden forgalom elől. A rendőrök közötti térköz 1-5 méter lehet, szükség esetén tömör vagy kétsoros sorfal is felállítható.

32. Fegyveres bűnöző (fegyveres csoport) várható tevékenységének főbb irányában a záró erők a zárást tüzelőállásokban is végrehajthatják.

A zárást végrehajtó szolgálati csoportok

33. A zárást zárócsoportok, szigetelőcsoportok, ellenőrző-átengedő pontok, műszaki csoport, biztosító örök, biztosító járőrök, forgalomirányító örök, csapda (leshely) és tartalék alkalmazásával kerülhet végrehajtásra.

A zárócsoport

34. **A zárócsoport** a részére meghatározott zárási vonalon területek, irányok lezárására, a bejutás vagy onnan a menekülés, kitörés megakadályozására, a keresett személyek elfogására, illetéktelen személyek távoltartására alkalmazott szolgálati csoport. Általában kötelekben tevékenykedhet a biztosítószolgálatot, a kutatást, a bekerítést, a tömegoszlatást végrehajtó csoportosítás részeként. Önálló alkalmazására veszélyhelyzet helyszínén, helyszínbiztosítás során vagy üldözéskor kerülhet sor. Feladatot kaphat:

- fokozott ellenőrzés végrehajtására;
- biztonsági intézkedés részeként illetéktelen személyek, járművek belépésének, az arra jogosulatlanok kijutásának megakadályozására;
- a be-, illetve kilépő forgalom ellenőrzésére;
- a keresett személyek menekülésének megakadályozására, elfogására;
- útvonal, közterület forgalom előli elzárására, a forgalom korlátozására;
- más szolgálati csoport tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtésére.

35. **A zárócsoport ereje** egy rajtól egy századig terjedhet. *Megerősíthető* szállító járművekkel, műszaki záróeszközökkel (útzár, kordonkorlát, kordonkötél vagy szalag), figyelőeszközökkel, páncélozott járművekkel, sorozatlövő fegyverrel, a közúti forgalom szabályozására, irányítására alkalmas egyéb eszközökkel.

A rajerejű zárócsoport szolgálati felépítése a magból, biztosító örökből, figyelő őrszemből, járőrből és tűzfészekből állhat. A mag a rajparancsnokot és egy-két beosztott rendőrt foglaljon magában, akik a raj szolgálati felépítésén belül együtt, egy helyen (terepponton, tüzelőállásban) helyezkedjenek el. A tűzfészek a zárás vonalán a sorozatlövő fegyver vagy páncélozott jármű kiépített tüzelőállása, amelynek az erejét a tűzfegyver és azok kezelői képezik.

A szakaszerejű zárócsoport szolgálati felépítését a kötelekébe tartozó rajerejű zárócsoportok, a szakaszparancsnok közvetlen irányítása alá tartozó más szolgálati csoportok és a tartalék alkotják.

A századerejű zárócsoporthoz a szakaszerejű zárócsoporthoz, önálló szolgálati csoportokból és a zárás vonalától 50-100 méterre elhelyezett tartalékból áll.

A szigetelőcsoport

36. **A szigetelőcsoport** a lezárt területen belül alkalmazható, amikor a kutatás vagy más szolgálati tevékenység végrehajtására szakaszonként, egymást követően kerül sor. Alkalmazásának célja a lezárt terület egyik körzetének a másiktól való elszigetelése.

Feladata megakadályozni az illetéktelen személyek, a keresett bűnözők átszivárgását az egyik körzetből a másikba, különös tekintettel a már átkutatott területekre. Felállítására a teljes terület körülzárása után, rendszerint a kutatócsoporttal egy időben kerül sor. Szolgálati felépítése megegyezik a hasonló erejű zárócsoporthoz felépítésével.

Az ellenőrző-átengedő pont

37. **Az ellenőrző-átengedő pont** (EÁP) egy előre meghatározott helyen, az áthaladó személy- és járműforgalom ellenőrzésére, szabályozására, korlátozó rendszabályok betartására önállóan vagy más szolgálati csoport (pl.: zárócsoporthoz, biztosítócsoporthoz) részeként alkalmazott szolgálati csoport.

38. **Alkalmazására sor kerülhet** egy vagy több közigazgatási területet vagy annak egy részét, illetve konkrét vagy feltételezett mozgási irányt érintően

- fokozott ellenőrzés végrehajtására;
- biztonsági intézkedések,
- személy- és létesítménybiztosítási intézkedések,
- közlekedésrendészeti intézkedések érvényre juttatására;
- a helyszínbiztosítás rendszabályai betartására.

39. **Az EÁP feladatot kaphat:**

- meghatározott területre belépők vagy onnan kilépők igazoltatására, ruházatának, járművének, csomagjának átvizsgálására;
- meghatározott területre történő belépés vagy onnan az eltávozás megakadályozására;
- tárgyi bizonyítási eszköz felfedezésére;
- a közbiztonságra különösen veszélyes vagy más tilalom alá eső eszközök, anyagok bevitelének (kivitelének) megakadályozására, elvételére;
- a közúti forgalom korlátozására, útvonal, közterület forgalom előli elzárására;
- a közlekedési szabályok, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások, az üzemeltető által előírt feltételek megtartásának, a járműhasználat szabályszerűségének, a jármű birtoklása jogszerűségének, a jármű közlekedésbiztonsági állapotának ellenőrzésére;
- jogsértő cselekmények visszaszorítására, eljárások kezdeményezésére;
- bűncselekmény elkövetőjének elfogására.

40. **Az EÁP felállítási helyét** olyan helyen kell megválasztani

- amely a közúti vagy személyforgalom, vagy a keresett személyek legvalószínűbb mozgási irányába esik;
- ahol a gépjárművek kénytelenek sebességüket csökkenteni, nem tudnak hirtelen megfordulni vagy az ellenőrzést megkerülve elhajtani;
- ahol a torlódás nagy forgalom esetén is elkerülhető;
- ahol kedvező a biztosítási, ellenőrzési, átvizsgálási, visszaküldési, elterelési, átkísérési lehetőség;
- ahol az EÁP-ra beosztott rendőrök megóvása a leginkább biztosítható.
- Mindezek figyelembevételével az EÁP felállítható közigazgatási vagy más kijelölt terület kivezető útjaira; útkereszteződésekben, útelágazásokban; zárt területek kapuihoz, kijárataihoz; hidakhoz, kompátkelőhelyekhez; határátkelőhelyek bevezető útjaira.

41. **Az EÁP-al szemben támasztott legfontosabb követelmények:**

- biztosítsa a személyek, járművek biztonságos megállítást, az igazoltatáshoz, az átvizsgáláshoz és más rendőri intézkedések megtételéhez szükséges feltételeket;
- akadályozza meg az ellenőrzés elkerülését, személyek vagy járművek áttörését, menekülését;

- tegye lehetővé a forgalom elterelését, személyek, járművek visszafordítását vagy átkísérését a lezárt területen;
- tevékenysége ne idézze elő a forgalom nagymértékű torlódását;
- tartsa fenn a szolgálati helyén és annak közvetlen közelében a rendet;
- legyen képes együttműködni a szomszédos szolgálati csoportokkal;
- tartson folyamatos összeköttetést az őt kiküldő előljárával.

42. **Az EÁP ereje** 3-4 főtől egy szakasz (20-26 fő) erőig terjedhet. Ez függ

- a rendelkezésre álló állománytól;
- a kapott feladattól;
- a személy- vagy járműforgalom nagyságától;
- a keresett bűnözők létszámától, veszélyességétől;
- a környező tereptől;
- az év- és napszaktól, az időjárási viszonyoktól;
- a szolgálat várható időtartamától.

43. A beosztott személyi állomány *megerősíthető* egyéni védőeszközökkel (lövedékálló mellény, sisak, pajzs, gázálc, védőruhákat), sorozatlövő fegyverekkel (géppisztoly, géppuska), világítóeszközökkel, mozgatható közlekedési jelzőtáblákkal és segédesszközökkel (forgalomterelő kúp, figyelmeztető fényjelzést adó berendezés), kordoneszközökkel (szalag, kötél, korlát), útzárral; szolgálati szállító és páncélozott járművel, híradó, informatikai és dokumentációs eszközökkel, technikai ellenőrző (fémkereső, robbanóanyag-érzékelő) eszközökkel és szolgálati kutyával.

44. A kialakult helyzettől, a feladattól és a rendelkezésre álló erőtől függően az EÁP szolgálati felépítése állhat:

- *három-nyolc fős EÁP esetén* átvizsgálócsoportból (átvizsgálókból), biztosítócsoportból (biztosító őrből);
- *nyolc főnél nagyobb erejű EÁP esetén* átvizsgáló csoportból, biztosítócsoportból, tartalékból, a feladattól függően átkísérő csoportból.

- *A kiegészítő szolgálati elemekkel megerősített szakaszerejű (20-26 fős) EÁP* állományába parancsnoki csoport, átvizsgálócsoport, tűzszerészecssoport, biztosítócsoport, előállító csoport, átkísérő csoport, üldöző járőr, figyelők, tartalék tartozhat.

45. A szakasz rendszerint akkor hajthat végre önállóan, teljes állományával EÁP-szolgálatot, ha

- nagy forgalmú útvonal ellenőrzését kell végrehajtani;
- egy időben nagyobb létszámú csoportok vagy tömeg ellenőrzésére kerül sor;
- különösen veszélyes bűnözők vagy fegyveres csoport áthaladási, áttörési kísérletével kell számolni;
- a szolgálati igénybevétel várhatóan több napig tart.

46. **Az EÁP szolgálati elemeinek feladatai:**

A *parancsnoki csoport* a szakaszerejű EÁP vezetési szerve, feladata az EÁP szolgálati tevékenységének közvetlen irányítása. Állományába az EÁP parancsnoka, helyettese, az informatikai, híradó és dokumentáló eszközök kezelői tartoznak. Az EÁP parancsnoka

- határozza meg a szolgálati elemek részletes feladatait;
- intézkedjen a személyek és a járművek ellenőrzés alá vonására;
- ellenőrizze a személy- és tárgykörözéseket;
- döntsön a szükséges személyi szabadságot korlátozó vagy más intézkedések foganatosításáról, a további eljárás érdekében szükséges tárgyak elvételéről;
- biztosítsa az eljáráshoz szükséges okmányokat, a kép- és hangrögzítést, az ujjnyomatok készítését;
- tartson folyamatos kapcsolatot az előljárával, a szomszédokkal és az együttműködőkkel.

Az *átvizsgálócsoport* hajtsa végre az ellenőrzés alá vont személyek igazoltatását, ruházatának, csomagjának, járműveinek átvizsgálását. Tevékenysége során

- fedje fel a szabálysértést elkövetőket, bűncselekménnyel alaposan gyanúsítható személyeket, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközöket, tárgyi bizonyításra alkalmas dolgokat;
- kezdeményezze a tiltás vagy korlátozás alá eső dolgok elvételét;
- kezdeményezze a személyi szabadságot korlátozó vagy más rendőri intézkedéseket;
- tájékoztassa az intézkedés alá vont személyeket az elrendelt korlátozó rendszabályokról, a lezárt területre történő belépés (vagy kilépés), az ott tartózkodás rendjéről.

Amennyiben parancsnoki csoport nem működik, úgy az EÁP parancsnoka minden esetben az átvizsgálócsoport parancsnoka legyen.

A tűzszérőzcsoport az átvizsgálócsoporttal szoros együttműködésben vegyen részt a személyek, járművek ellenőrzésében, fedje fel a robbanóanyagok jelenlétére, korábbi szállítására utaló nyomokat, azt jelentse az EÁP parancsnokának.

A biztosítócsoport

- folyamatosan kísérje figyelemmel az ellenőrzés alá vont útvonalat, a lezárt területet, az oda bevezető vagy az onnan kivezető irányokat, az átvizsgáló-alcsoport tevékenységét;
- hajtsa végre a személyek, járművek leállítását, a forgalom irányítását;
- gondoskodjon az ellenőrzéshez a járművek besorolásáról;
- felügyelje a várakozási helyen tartózkodó személyek magatartását;
- akadályozza meg a menekülést, a szökési, kitörési kísérleteket;
- hajtsa végre a fegyveresen vagy felfegyverkezve, illetve más módon ellenszegülő személyek elfogását;
- őrizze a parancsnoki csoport munkahelyét, a személyi szabadságukban korlátozott személyeket, hajtsa végre a parancsnoki csoporthoz, külön elrendelés esetén a kijelölt előállítási helyre történő kísérésüket;
- végezze a megerősítésként kapott műszaki eszközök, berendezések telepítését.

Az előállító-csoport

- vegye át és őrizze a személyi szabadságukban korlátozott személyeket, a lefoglalás érdekében visszatartott tárgyakat;
- hajtsa végre az előállításra (lefoglalásra) kerülő személyek (tárgyak) kísérését (szállítását) a kijelölt rendőrségi objektumba, a parancsnoki csoport (EÁP-parancsnok) által kitöltött okmányokkal együtt gondoskodjon azok átadásukról a rendőrhatalom (vagy a külön kijelölt bünyügyi elszámoltató csoport) részére.

Az átkísérőcsoport

- rendezze oszlopba (csoportba) a lezárt területen áthaladási engedélyt kapott járműveket (személyeket), kísérje át azokat a lezárt területen a beléptető EÁP-tól a kiléptető EÁP-ig;
- akadályozza meg az átkísérés során a személyek, járművek megállását, lemaradását, letérését, visszafordulását, személyek le- vagy felszállását, tárgyak le- vagy feladását (átadását);
- lássa el az átkísérés alatt álló járműoszlop (csoport) védelmét, akadályozza meg, hárítsa el az ellenük irányuló támadást, fogja el a támadókat.

Az üldöző járőr

- hajtsa végre az ellenőrzés alól magukat kivonni szándékozó, az EÁP előtt visszaforduló vagy a megállásra vonatkozó jelzést figyelmen kívül hagyó és továbbhaladó (áttörő) személyek, járművek megállítását, feltartóztatását;
- őrizze az üldözés eredményeként feltartóztatott személyeket a tartalékból vagy a biztosító alcsoportból kijelölt kísérő örök megérkezéséig, vagy külön utasításra hajtsa végre a kísérést.

A figyelők

- jelezzék a parancsnoki (átvizsgáló) csoport részére az ellenőrzésre tervezett személyek, járművek közeledését, visszafordulását;
- adjanak tájékoztatást a személyek számáról, a járművek típusáról, rendszámáról, telítettségéről, nemzetiségéről, valamint az ellenőrzés szempontjából jelentős egyéb adatokról.

A tartalék

- álljon készen az EÁP szolgálati elemeinek szükség esetén történő megerősítésére, váltására, új szolgálati elem létrehozására;
- működjön közre a személyi szabadságot korlátozó intézkedés alá vont személyek, visszatartott dolgok őrzésében;
- nyújtson segítséget az üldöző járőr által feltartóztatott személyek, járművek visszakíséréséhez.

A műszaki csoport

47. **A műszaki csoport** a zárás végrehajtása során feladatot kaphat:

- a védendő létesítmény, a zárás vonala, illetve az ahhoz vezető útvonalak, irányok megközelítésének megnehezítésére vagy megakadályozására műszaki kordoneszközök (szalag, köté, rács), útzár, torlasz vagy egyéb műszaki akadály telepítésére;
- közúti közlekedési jelzőtáblák kihelyezésére;

- világítóberendezések felszerelésére, az áramellátás biztosítására;
- a terület zárását, a forgalom korlátozását akadályozó vagy egyéb biztonsági szempontból veszélyt jelentő helyen várakozó járművek elszállítására.

A műszaki csoport ereje három főtől szakaszerőig terjedhet, megerősíthető különböző szállító járművekkel.

A biztosító járőr (őr)

48. **A biztosító járőr (őr)** a zárás végrehajtása során meghatározott irányok, terepszakaszok lezárására, biztosítására kerülhet alkalmazásra önállóan vagy szakasz-, illetve századerejű zárócsoporthoz részeként. A zárás vonalának azon a szakaszain kell tevékenykednie, ahol

- a keresett személyek menekülése, illetéktelen személyek bejutása nem valószínű, de az adott terepszakasz rendőri ellenőrzés alatt tartása indokolt;
- a zárócsoporthoz közötti hézagok ellenőrzése;
- a zárócsoporthoz szárnyainak, csatlakozási pontjainak biztosítása;
- a záró vagy más szolgálati csoportok közötti összeköttetés fenntartása;
- a zárás hatékonyságát elősegítő telepített műszaki eszközök felügyelete szükséges.

49. *A biztosító járőr ereje* a feladat jellegétől függően két főtől ráerőig terjedhet. Megerősíthető műszaki-technikai eszközökkel (pl.: távcső, éjjellátó-készülék, nagy teljesítményű kézi világítóeszköz, világító vagy jelzőrakéta, nagy teljesítményű rádiókészülék stb.), szállító járművekkel, szolgálati állatokkal.

50. A zárás vonalán a biztosító járőr 300-600 méter hosszú járőrútvonalat kaphat, amelyet az első elhaladásakor 100-200 méter széles sávban át kell vizsgálnia. Lakott településen belül a biztosítandó terep szakasza ennél rövidebb is lehet.

A forgalomirányító őr

51. **A forgalomirányító őr** a zárás körzetében bevezetett forgalomszervezési, forgalomkorlátozási intézkedések érvényre juttatása érdekében kerülhet alkalmazásra. Működhet önállóan vagy más szolgálati csoport elemeként. Feladatot kaphat:

- a lezárt területre be- és kivezető utak forgalmának egyirányúsítására;
- a lezárt területre irányuló forgalom elterelésére vagy szakaszos engedésére;
- a bekötő utak zárására;
- az illetéktelen vagy a keresett, szökésben lévő személyek feltartóztatására, elfogására;
- a feladatban részt vevő rendőri csapaterő és annak tevékenységét segítő szervezetek járművei számára a közlekedési elsőbbség biztosítására;
- a közúton közlekedők mozgásának segítésére.

52. A forgalomirányító őrrel szemben támasztott követelmények:

- ismerje a feladat végrehajtásában közreműködő erők mozgásának irányát és időpontjait;
- legyen tisztában a zárás körzetének közlekedési viszonyaival, jellemzőivel;
- akadályozza meg az illetéktelen személyeknek, gépjárműveknek a zárt területre közúton történő bejutását;
- biztosítsa a lezárt terület körzetében a forgalom zavartalanságát;
- legyen összhangban a lezárt területen belül és azon kívül tevékenykedő forgalomirányító őrök tevékenysége.

53. A forgalomirányító őr a feladat jellegének, a tevékenységi körzet nagyságának függvényében megerősíthető szolgálati személygépjárművel, motorkerékpárral, forgalomterelő eszközökkel, hordozható közúti közlekedési jelzőtáblákkal.

A csapda (leshely)

54. **A csapda (leshely)** szolgálati csoport a keresett személyek elfogása céljából akkor kerülhet alkalmazásra, amikor megbízható adatok vannak arra vonatkozóan, hogy a bűnöző (keresett személy) egy bizonyos helyen

feltétlenül meg fog jelenni (csapda), vagy a rendelkezésre álló adatok alapján, az adott helyzetből következtetve ott megjelenésével, áthaladásával számolni lehet (leshely).

55. A csapda (leshely) szolgálati csoporttal szemben alapvető követelmény, hogy

- legyen képes a bűnözők (keresett személyek) eredményes elfogására;
- legyen rejtett, ténykedése váratlan, meglepetésszerű, határozott;
- legyen biztosított az együttműködése más szolgálati csoportokkal;
- rendelkezzen folyamatos, megbízható összeköttetéssel az előjáróval és a szomszédos szolgálati csoportokkal.

56. A csapda (leshely) **ereje** rajtól szakaszerőig terjedhet. Megerősíthető műszaki eszközökkel, ingerlő gáz- és más pirotechnikai anyagokkal, sorozatlövő és más speciális tűzfegyverekkel.

57. **Szolgálati felépítése** elfogó-alcsoportból, biztosító-alcsoportból, valamint rajnál nagyobb erő esetén tartalékból állhat.

Az *elfogó-alcsoport* feladata a bűnöző elfogása, fegyveres ellenállása esetén vele szemben a fegyverhasználat végrehajtása, menekülése esetén az üldözés megkezdése. **Épületben** az elfogó-alcsoport állományából el kell helyezni:

- két-három főt abban a helyiségben, ahol a bűnöző elfogása végrehajtásra kerül;
- egy-három főt az épületnek annál a bejáratánál, ahol a bűnöző várhatóan érkezik;
- egy-két főt a várható menekülési irányban;
- egy-két főt az épületben tartózkodó személyek őrzésére.

Terepen két-három fő együtt, egy tüzelőállásban (megindulási helyen) a többi 5-30 méterre egymástól körkörösén helyezkedjen el olyan feltételek mellett, hogy biztosítható legyen az elfogás meglepetésszerű végrehajtása.

A *biztosító-alcsoport* feladata

- a bűnöző közeledésének jelzése;
- az elfogás biztosítása;
- a bűnöző menekülésének megakadályozása, menekülési irányainak lezárása;
- szükség esetén az elfogó alcsoport tűztámogatása;
- részvétel a menekülő bűnöző üldözésében, elfogásában.

A biztosító-alcsoportot az elfogás tervezett helyétől lakott területen 30-50, lakott területen kívül fedett terepen 50-100, nyílt terepen 100-200 méterre kell elhelyezni. Az alcsoport tűzfészeket és figyelő őrszemeket alkalmazzon, amelyek kiküldési távolsága a bűnöző várható közeledési irányába 100-300 méter lehet.

A *tartalék* feladata

- az elfogó vagy a biztosító-alcsoport megerősítése, további elemekkel történő kiegészítése;
- az alcsoportok állományának váltása;
- részvétel a menekülő bűnöző üldözésében, elfogásában.

58. A csapda (leshely) szolgálatot ellátó rendőrök ügyeljenek arra, hogy feladatukat rejtve teljesítsék. Azt a személyt, aki esetlegesen a csapdát (leshelyet) felfedi, az előjáró parancsnok intézkedéséig fel kell tartóztatni. A biztosító-alcsoport megszakítás nélkül folytassa körkörös figyelését, törekedjen arra, hogy a keresett személy megjelenését minél korábban jelezni tudja az elfogó-alcsoportnak. Amennyiben a bűnöző menekülést kísérel meg, zárja el a menekülés útját, illetve az üldözést.

A zárás végrehajtása

59. A századerejű zárócsoport a zárást összpontosítási körletből vagy megindulási helyről kiindulva hajtja végre, amelynek távolsága a zárás vonalától a tereptől függően 1-2 kilométer. A megindulási helyet a szakasz részére 300-800 méter, a raj részére 200-500 méter távolságra kell kijelölni. Ha mód van rá, a szakaszok a megindulási helyig gépkocsival menjenek. A rajok a szakasz megindulási helyétől a gépkocsiról lerakással történő zárás kivételével gyalogmenetben jussanak ki a raj megindulási helyéig.

Annak a rajnak, amelyiknek a zárási terepszakasza mögött van a szakasz megindulási helye, külön megindulási helyet nem kell kijelölni. **Lakott területen** a megindulási helyek távolsága a fenti normáktól kevesebb is lehet.

60. **A zárás vonalának elfoglalása**, a szolgálati csoportok felállítása történhet gépkocsiról lerakással, gyalogmenetből (felvezetéssel vagy kiküldéssel) vagy mindkettő kombinációjával.

Gépkocsiról lerakással a zárás vonalának elfoglalására rendszerint akkor kerüljön sor, amikor a zárás vonala mentén gépkocsival járható utak vannak, kevés idő áll rendelkezésre a terület lezárásához és a tevékenység álcázása szempontjából ez megengedhető.

A kijelölt parancsnokok a gépkocsikról egymást követő sorrendben szállítsák le a rendőröket, azok felállítási helyein. Lerakás után a parancsnok ellenőrizze és rendezze a rendőrök, szolgálati csoportok elhelyezkedését. Éjszaka a közforgalmú utak kivételével a gépjárművek csökkentett világítással vagy világítás nélkül is haladhatnak a zárás vonalán.

A gyalogmenetből felvezetéssel a zárás vonalának elfoglalására akkor kerül sor, amikor elegendő idő áll rendelkezésre és a terepviszonyok olyanok, hogy a rendőröket, a szolgálati csoportokat közvetlenül a felállítási helyükhöz kell elvezetni.

Gyalogmenetből kiküldéssel akkor hajtható végre a zárás vonalának elfoglalása, amikor kevés idő áll rendelkezésre, a terepviszonyok ezt lehetővé teszik (jól belátható a környező terep), illetve nincs mód a gépkocsiról történő lerakásra. A szolgálati csoportok ekkor oszlopban 200-500 méterig közelítik meg a zárási terepszakaszukat, majd a parancsnokok meghatározzák a rendőrök, szolgálati csoportok felállítási helyeit, majd egyszerre indítják el őket. A felállítási helyek elfoglalását követően a parancsnokok kötelesek a rendőröket, a szolgálati csoportokat ellenőrizni és feladataikat a helyszínen pontosítani.

A zárás vonalának kombináltan történő elfoglalása azt jelenti, hogy a zárás vonalának különböző terepszakaszaira a szolgálati csoportok más és más módon (gépkocsiról lerakással, gyalogmenetből felvezetéssel, kiküldéssel) kerülnek felállításra. Ilyen esetben a szolgálati csoportok mozgását összehangoltan kell végrehajtani úgy, hogy a zárás teljes vonalának elfoglalása és a készenlét elérése mindenhol egy időben történjen.

A zárással egy időben, ha szükséges már korábban is, gondoskodni kell a közúti forgalom megfelelő eltereléséről.

61. **A zárás vonalán** a zárást végrehajtó szolgálati csoportok részére **feladatként** *zárási szakaszt, lezárandó irányt, figyelési sávot és tájékozási pontokat* kell meghatározni. Amennyiben a konkrét helyzet szükségessé teszi, *fő löirány és tüzelési sáv* is meghatározható. A zárócsoportok és más szolgálati csoportok a természetes és mesterséges tereptárgyak védő- és álcázó képességének teljes kihasználásával helyezkedjenek el úgy, hogy a lezárt terület irányába biztosítva legyen a lehető legjobb figyelési és tüzelési lehetőség. Ennek érdekében ki kell használni a magaslatokat, a kiemelkedő tereppontokat. A zárás vonala előtt lakott településen kívül lehetőleg 150-200 méteres nyílt és sík terepsáv legyen, amelyet összefüggően, állandó figyeléssel és ha kell, tűzzel lehet biztosítani.

62. **Lakott településen belül** a zárás vonalán, a zárás megerősítésére széles körűen alkalmazni kell a különböző kordoneszközöket, műszaki akadályokat, útzáratokat, a járműveket. Kordonráccsal vagy kötélkordonnal akkor célszerű a területet lezárni, ha a lezárás hosszabb ideig fog tartani, a rendelkezésre álló személyi állomány létszáma korlátozott vagy a zárás vonalát (a lezárt terület határát) fizikailag is célszerű jelölni. Amennyiben a lezárt területre tömeges behatolási kísérlettel lehet számolni, úgy oda kordonrácsokat kell elhelyezni. A gépjárművek elsősorban az utcatorkokat lezárására alkalmazhatók.

A járművek egymásnak háttal vagy „V” alakban álljanak az utcatorkokat teljes szélességében, a járdákon is úgy, hogy szükség esetén a gyors elhajtás biztosítható legyen.

63. Összefüggő zárás esetén a szolgálati csoportok, a rendőrök úgy foglalják el a zárás vonalát, hogy a szomszédos szolgálati csoporttal, rendőrrel a látó- és a tűzősszeköttetés is biztosítva legyen. A biztosító járőrök tartsanak összeköttetést a szomszédos szolgálati csoportokkal, ismerjék azok pontos elhelyezkedését. Az érintett szolgálati csoportok kísérik figyelemmel a biztosító járőrök mozgását, ismerjék a járőrvonalakat és azt a tereppontot, amelytől kezdődően látó-összeköttetést tudnak tartani a járőrökkel.

64. A zárás vonalán a zárócsoportok között csatlakozási pontokat kell kijelölni. **A csatlakozási pont** a terep azon meghatározott része, amely két zárócsoport zárási szakaszát egymástól elválasztja. Olyan helyen kell kijelölni, ahol lehetőleg természetes vagy mesterséges akadályok segíthetik a csatlakozás biztosítását, a terep jól belátható és a csatlakozási pont egy tereptárgy segítségével megjelölhető. Az előjáró általában jobbról balra a csatlakozás biztosításáért az egyik zárócsoport parancsnokát jelölje ki. A felelős parancsnok a szomszédos zárócsoport parancsnokával közösen a helyszínen köteles rögzíteni a csatlakozás biztosítására tett intézkedéseket. A csatlakozás biztosítására célszerű szolgálati csoportot (biztosító járőrt, leshelyet vagy a tartalékot) vagy egy tűzfegyvert kijelölni, különösen ott, ahol a kitöréssel fokozottan lehet számolni. A csatlakozáson kitört személy üldözését az a parancsnok köteles végrehajtani, aki a csatlakozásért felelős.

65. **A zárás készenléti ideje** az az időpont, amikor a szolgálati csoportok, a tartalékok és a vezetési pontok elfoglalták kijelölt helyüket a zárás vonalán, illetve a mögöttes területen; a műszaki eszközöket telepítették; a tüzelőállásokat elfoglalták és berendezték; a feladatokat egyes rendőrig pontosították; a figyelés rendszerét és a tűzrendszert megszervezték; a híradás működik. Teljes zárás az az időpont, amelytől számítva a lezárt területre senki nem léphet be engedély nélkül.

66. **A lezárt területre történő belépés**, illetve onnan az eltávozás kizárólag a csapaterő alkalmazását elrendelő rendőri vezető által meghatározott szabályok szerint történhet. Ezt a zárás vonalán attól a pillanattól ellenőrizni kell, amint a szolgálati csoportok felállítása megtörtént, függetlenül a zárás készenléti idejétől. Ha a zárás vonalán át a jármű- és a gyalogosforgalom csak az EÁP-okon keresztül történhet, a zárócsoportok a be-, illetve kilépni szándékozó személyeket irányítsák az ellenőrző-átengedő pontokhoz, gyanús esetben hajtsanak végre igazoltatást, szükség esetén személyi szabadságot korlátozó intézkedést.

67. **Az ellenőrző-átengedő pont** szolgálati elemei autópálya és osztott pályás autót, főútvonal kivételével az út két oldalán, a terep adottságait kihasználva helyezkedjenek el. A biztosítóalcsoporthoz (biztosító őr) helyét úgy kell megválasztani, hogy onnan az út, a kijárat, a környező terep jól látható legyen, az átvizsgáló-alcsoporthoz tevékenységét folyamatosan figyelemmel tudja kísérni, legyen lehetősége az azonnali beavatkozásra, a menekülés megakadályozására, szükség esetén a kényszerítő eszközök vagy a fegyver használatára.

68. Az EÁP-hoz érkező személyeket 5-10 méterre, a lassú járműveket 10-20 méterre, a gépjárműveket pedig a sebesség, az út- és látási viszonyok figyelembevételével olyan távolságról kell leállítani, hogy azok az igazoltatás helyétől vagy az igazoltatás alatt lévő járművek mögött 20 méterre meg tudjanak állni. Amikor a jármű megállt, közölni kell az abban utazókkal az igazoltatás tényét.

A várakozási helyen senki sem szállhat ki a járművekből. Az átvizsgálásra kerülő járműveket az átvizsgáló alcsoporthoz parancsnokának jelzésére egyenként kell előre engedni az igazoltatás helyéhez. A gépjármű vezetője a várakozási helyről az igazoltatás helyéig legfeljebb 5 km/óra sebességgel haladhat.

69. Azokban az esetekben, amikor a lezárt területre a személy- vagy a járműforgalom beléptetése tilos, az EÁP-tól a járműveket és a személyeket azonnal vissza kell fordítani. Ezzel párhuzamosan tájékoztatást kell adni azokról az útvonalokról, amelyeken a lezárt terület kikerülhető. A személyeket és a járműveket ilyenkor nem vagy csak különösen indokolt esetben kell igazoltatni, illetve ellenőrizni.

70. Az átvizsgálócsoport az igazoltatást a személyek és a jármű okmányainak ellenőrzésével kezdje. Eközben kérdéseket lehet feltenni az adatok ellenőrzésére, az utazás céljára, a rakományra, az út közben észlelt rendellenességekre vonatkozóan. A ruházat átvizsgálását a gépjárművön kívül kell elvégezni. A jármű átvizsgálását a külső szemrevételezéssel kell kezdeni. Ezt követheti az utastér, a csomagtér, szükség esetén a motortér átvizsgálása. Ügyelni kell arra, hogy a jármű ajtajait, zárt rekeszeit, a csomagok kivételét, visszahelyezését mindig a jármű vezetője, a csomagátvizsgálás során a csomagok nyitását, az abban tartott dolgok ki- és visszarakását az ellenőrzés alá vont személy végezze. A szabálysértést elkövető vagy bűncselekmény elkövetésével alaposan gyanúsítható személyekkel szembeni további intézkedéseket a többiekétől elkülönítetten kell végezni, vagy őket a parancsnoki csoporthoz kell kísérni.

71. Ha az EÁP-on olyan személy akar belépni a lezárt területre, aki ott dolgozik, ott lakik, vagy oda a lakosság ellátása érdekében nélkülözhetetlen vagy más fontos anyagot szállít s erre vonatkozó korlátozó intézkedések kiadására nem került sor kellő ellenőrzést követően beléptethető. A belépő biztonsága érdekében a tőle elvárható magatartásra ki kell oktatni. Amikor a lezárt területen fegyveres bűnözővel szemben fegyverhasználatra kerül sor, vagy megkezdődtek a közvetlen elfogására irányuló intézkedések, a területre a beléptetést meg kell szüntetni, a kilépők ellenőrzését pedig meg kell szigorítani.

72. Abban az esetben, amikor egy lezárt területen a járműforgalom csak rendőri kíséréssel történhet, úgy erre a feladatra oszlopvezető és oszlopszáró szolgálati járművet kell igénybe venni. Szolgálati járművek hiányában az átkísérő alcsoporthoz parancsnoka az élen haladó járműben, a beosztott rendőrök az oszlop közepén és az utolsó járműben utazzanak. Az átkísérés alatt álló járművek sebessége 50-60 km/óra legyen, az oszlop nem állhat meg, azokra fel- vagy leszállás nem történhet. A kiléptető EÁP-on az átkísért járművek ellenőrzés nélkül áthaladhatnak. Ismételt átvizsgálásra csak abban az esetben kerüljön sor, ha az átkísérés közben olyan gyanús esemény történt, amely indokolja az újbóli igazoltatást és a járművek alaposabb ellenőrzését.

Az útzár alkalmazása a zárás vonalán

73. A rendőri szerv bűncselekmény elkövetőjének elfogása érdekében elrendelt forgalomkorlátozás során a közlekedés biztonságát is figyelembe véve útzárat telepíthet. **Az útzár** a rendőri intézkedés előtt járművel menekülő személy feltartóztatására, elfogására szolgáló kényszerítő eszköz, amely a járművet gumiabroncsainak kilyukasztásával (tüskés útzár); építmény, technikai berendezés vagy ezek hiányában bármilyen eszköz (pl.: jármű, betonelem stb.) torlaszszerű telepítésével megállásra kényszeríti. Az útzár a közlekedés biztonságát, a személy- és vagyonbiztonságot a rendőr vagy a közúti jelzések utasításait figyelmen kívül hagyó személyt és az általa vezetett járművet kivéve nem veszélyeztetheti. **Útzárat csak ellenőrző-átengedő pont alkalmazhat.**

74. Azoknál a rendőr-főkapitányságoknál, ahol Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) működik, útzár telepítésének engedélyezésére a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 44. § (7) bekezdésben foglalt esetben a TIK ügyeletvezetője, illetve a TIK ügyeletes jogosult.

75. Az útzárral megerősített EÁP telepítésére a bűncselekmény elkövetőjének valószínű menekülési irányában, lehetőleg egyirányú vagy osztott pályás úton kerüljön sor, ahol szembejövő forgalommal nem kell számolni és a menekülő személy járművének megfordulásától nem kell tartani. Amennyiben nem osztott pályás úton válik szükségessé az útzár telepítése, úgy a szembejövő járműforgalmat lehetőség szerint el kell terelni, vagy az útzártól 500-1000 méteres biztonsági távolságra le kell lassítani vagy állítani, majd fokozott körültekintés mellett, szakaszosan lehet átengedni.

76. Az útzárral az utat teljes keresztmetszetében, lépcsőzetesen vagy zsiliprendszerűen lehet lezárni.

Az út *teljes keresztmetszetű* lezárására akkor kerülhet sor, ha a járművek ellenőrzése terelőútra, parkolóba irányítást követően történik.

Az út *lépcsőzetes* lezárásakor az útzárelemeket egymástól olyan távolságra kell elhelyezni, hogy a járművek a részükre kijelölt nyomvonalon legfeljebb 5 km/óra sebességgel haladva ki tudják kerülni, de nagyobb sebesség esetén a kikerülési manővert nem tudják végrehajtani.

A *zsiliprendszerű* telepítés egymástól meghatározott távolságra telepített teljes keresztmetszetű zárást jelent. A rendőri ellenőrzés helyét ekkor a két útzár között, a „zsilipben” célszerű meghatározni.

77. **A rendőri ellenőrzés helye előtt** szükség szerint sebességkorlátozó és „útszűkület” jelzőtáblák helyezhetők ki, továbbá a lezárt és a le nem zárt úttestrészt tengelyvonalában, a járművek menetvonalának kijelölésére terelőkúpok és az úttest (úttestrész) lezárását jelző piros-fehér színű, nyíl alakban sávozott táblák alkalmazhatók. Autópályán és autópályán ezeknek a tábláknak a kihelyezése kötelező.

78. **Az útzárat a telepítésének helyén** „útzár” feliratú kiegészítő táblával ellátott „egyéb veszély” közúti közlekedési jelzőtáblával, *éjszaka és korlátozott látási viszonyok között* az útzárat meg kell jelölni villogó sárga fényt adó lámpával, vagy ennek hiányában az útzár mellett a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzésének működtetésével is jelezni kell.

79. Súlyos bűncselekmény menekülő elkövetőjének elfogása érdekében, ha a jelzőtáblák és az egyéb közúti jelzések kihelyezésével járó késedelem az intézkedés eredményességét veszélyeztetné az előzetes jelzés feltételeinek hiányában is elrendelhető az útzár alkalmazása. Ebben az esetben a közúti közlekedés résztvevőinek figyelmét a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelzésének működtetésével és a rendőr által kézzel, jelzőtárcsával, rossz látási viszonyok között kézi lámpával adott fényjelzéssel kell felhívni. Az útzár telepítését elrendelő (engedélyező) rendőri vezető ugyanakkor köteles haladéktalanul gondoskodni az előírt és a szükséges közúti jelzések kihelyezéséről.

A KUTATÁS

A kutatás fogalma, tartalma

80. **A kutatás** a rendőri csapaterő olyan tevékenysége, amely meghatározott területen (körzetben) - súlyos bűncselekményt elkövető, szökésben lévő fegyveres személy felkutatására, elfogására;

- eltűnt személy vagy tárgy;
- bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos tárgyi bizonyítási eszköz felkutatására;
- védett személy, veszélyes szállítmány vagy az állam működése, a lakosság ellátása szempontjából kiemelten fontos létesítmény biztonságát veszélyeztető körülmények felderítésére;
- katasztrófa, elemi csapás áldozatainak felkutatására irányul.

81. A kutatással szemben támasztott **alapvető követelmén**, hogy biztosítsa az adott terület, az ott található természetes és mesterséges tereptárgyak alapos átvizsgálását, főleg azokon a helyeken és irányokban, ahol a keresett személy rejtőzködése, tárgy feltalálása a legvalószínűbb. A kutatás legyen folyamatos és következetes. A végrehajtás teljes időszakában biztosítsa a kutatásba bevont szolgálati csoportok közötti összeköttetés és együttműködés szoros összhangját, az erőkkkel és eszközökkel történő manőverek gyors végrehajtását.

82. **A kutatás végrehajtási módját** tekintve lehet teljes vagy részleges.

A teljes kutatás egy adott terület, település, településrész vagy létesítmény teljes és összefüggő átvizsgálása. Akkor kerülhet végrehajtásra, amikor

- a keresett személy, tárgy az érintett terület, létesítmény bármely részén tartózkodhat, illetve előtalálható lehet;
- elegendő erő és eszköz áll rendelkezésre a terület, létesítmény átvizsgálásához;
- a terep, létesítmény adottságai (jellege) lehetővé teszik az ilyen módon történő kutatást.

A részleges kutatás egy adott terület, létesítmény egyes részeinek, körzeteinek, tereptárgyainak átkutatása. Akkor hajtható végre, ha

- olyan adatok állnak rendelkezésre, amelyek szerint a keresett személy, tárgy az érintett terület egy vagy csak néhány behatárolható részén tartózkodhat;
- nem áll rendelkezésre elegendő erő, eszköz és idő a teljes kutatás végrehajtásához;
- a terep erősen átszegdelt, egyes részei járhatatlanok és nem teszik lehetővé a teljes kutatás végrehajtását.

83. **A kutatás formája** láncban történő kutatás, felderítő-kutató alakzatban történő kutatás és kombinált kutatás lehet.

A láncban történő kutatás a kutatásnak az a formája, amikor a kutatást végrehajtó rendőrök egymástól meghatározott térközzel, láncalakzatban szétbontakozva hajtják végre a kijelölt terület átvizsgálását. Elsősorban sík, kevésbé átszegdelt, illetve erdős terepen kerülhet végrehajtásra.

Felderítő-kutató alakzatban történő kutatás során egy adott terület átvizsgálását végrehajtó erők önállóan, menetalakzatban haladnak előre és oszlopban, terepkutató járőrök kiküldésével, ahol lehetséges láncba szétbontakozva tevékenykednek. Felderítő-kutató alakzatban történő kutatásra nehezen járható hegyes, erősen átszegdelt, sűrű erdős, mocsaras, valamint lakott területen belül, továbbá épületek átvizsgálásakor kerülhet sor.

84. *Kombinált kutatás* esetén a kötelékek egy része láncban, másik része felderítő-kutató alakzatban tevékenykedik az átvizsgálendő területen. Akkor kerül alkalmazásra, amikor a terep jellege nem engedi meg annak teljes, láncban történő átvizsgálását.

85. **A kutatás irányát** tekintve az lehet egyirányú, két- vagy többirányú, valamint centrikus.

Egyirányú a kutatás, ha a kutató alegységek egy arcvonalat képeznek és a kutatás során folyamatosan egy meghatározott tereppont (irány) felé haladnak.

Két- vagy többirányú a kutatás akkor, ha a kutatók két vagy több önálló arcvonalat képeznek, és ezek egy vagy több terepszakasgról kiindulva, egy időben különböző irányokban vizsgálják át a részükre meghatározott körzetet. Többirányúnak tekinthető a kutatás akkor is, ha a kutatókötelék egy arcvonalat képez ugyan, de a terület átvizsgálása során haladási irányát egy vagy több esetben módosítja.

Centrikus a kutatás akkor, ha a kutatók két vagy több arcvonalat képezve, különböző terepszakaszokról kiindulva az adott terep egy meghatározott pontja (terezszakasza) irányában hajtják végre a kutatást.

86. Egy meghatározott terület, létesítmény átvizsgálása történhet:

- a terület, létesítmény teljes egészének, egy időben, egy vagy több irányban;
- a területnek szakaszonként, egymást követően,
- a terület egyes részeinek irányokban, egy időben vagy egymásra következőleg történő átkutatásával.

A kutatást végrehajtó szolgálati csoportok

87. A kutatás végrehajtására kutatócsoport, légi felderítő járőr és felderítő járőr kerülhet alkalmazásra.

A kutatócsoport

88. A **kutatócsoport** a kutatás végrehajtásának alapvető szolgálati csoportja. Alkalmazására sor kerülhet önállóan vagy más szolgálati csoportokkal szoros együttműködésben.

89. A kutatócsoport **ereje** láncalakzatban rajtól századik, felderítő-kutató alakzatban rajtól szakaszig terjedhet. Személyi állománya megerősíthető

- egyéni védőeszközökkel (lövedékálló mellény, sisak, gázálarc),
- sorozatlövő fegyverekkel (elsősorban géppisztollyal),
- világító eszközökkel,
- szállító és páncélozott járművekkel,
- technikai ellenőrző (fémkereső, robbanóanyag-kereső) eszközökkel,
- szolgálati állatokkal.

90. A raj alakzatát a kutatólánc, a szakasz alakzatát a rajláncok és a szakasz arcvonala elé kiküldött terepkutatók, valamint két-három fős tartalék képezze. A századerejű kutatócsoport a szakaszok alakzatából és egy raj nagyságú tartalékból álljon.

Láncalakzatban a rendőrök egymás mellett, egymástól külön meghatározott térközökre haladva, egy arcvonalat alkotva vizsgálják át a kijelölt területet. Fegyveres bűnöző kutatása esetén a lánc előtt terepkutató járőröket kell alkalmazni.

Felderítő-kutató alakzatban a rendőri kötelék **felderítő-kutató csoportot** alkot. A rendőrök oszlopban helyezkedjenek el és haladjanak a kutatásra kijelölt területen vagy a terep jellegétől függően, ideiglenesen láncalakzatba bontakozzanak szét. A felderítő-kutató csoport további szolgálati elemeket is alkalmazhat.

Erdős, hegyes, mocsaras, nehezen járható területen a rajerejű felderítő-kutató csoportot az egyes vagy kettes oszlopban mozgó zöm és az eléje kiküldött terepkutató járőr alkotja. A szakasz a menetalakzatban mozgó zömből, az előre kiküldött terepkutató járőrből, valamint az oldalra és hátra kiküldött oldal- és végbiztosító járőrből áll. Amikor a kutatás jól áttekinthető területen folyik, a szakaszerejű felderítő-kutató csoport rajoszlopokban is mozoghat előre. A rajok közötti térköz 100-150 méter lehet.

Nyílt, bokros, ligetes területen a felderítő-kutató csoport láncalakzatba bontakozik szét és arcvonala elé terepkutató járőrt küld ki. A szakasz ezenkívül két-három fős tartalékot is képez.

Lakott területen belül, épületek átvizsgálása során biztosítócsoporthoz, átvizsgálócsoporthoz és tartalék kerül létrehozásra.

Kiserdő vagy nehezen áttekinthető egyéb fedett terep átvizsgálásakor a szakasz zárócsoporthoz, átvizsgálócsoporthoz (kutatóláncot) és tartalékot hoz létre.

91. A **kutatóláncba, felderítő-kutató csoportba beosztott rendőr** a megindulási terepszakaszról kiindulva gondosan vizsgálja át a részére meghatározott területsávot az aljnövényzettől a fák tetejéig. Pontosan tartsa a kutatás ütemét és irányát, az összeköttetést szomszédaival. Ha a kijelölt terepkutató előtte tevékenykedik, legyen vele állandó látó-összeköttetésben, vegye jeleit, jelzéseit, továbbítsa azokat a parancsnoknak. Fordítson figyelmet a terepen észlelhető elváltozásokra, nyomokra, tárgyak, eszközök felderítésére. Különös éberséggel járjon el horhosok, völgyek, szakadékok, patakok, források, magaslatok, épületek közelében. Amennyiben a keresett bűnözőt felfedi, megadásra szólítja fel, végrehajtja az elfogást, ha menekül, a parancsnok utasítására kezdje meg az üldözést. A kijelölt közbeeső terepszakaszon megállva, tüzelőállásban folytassa a figyelést, igazítsa meg felszerelését és készüljön fel a kutatás folytatására.

92. A **terepkutatónak beosztott rendőr** a kutatócsoport megindulási terepszakaszától a terepkutatók megindulási vonaláig vizsgálja át a terepet. Megindulási vonalán foglaljon tüzelőállást, rejtse magát, hajtson végre figyelést, biztosítsa a kutatócsoport szétbontakozását, a megindulási terepszakasz elfoglalását a fegyveres bűnözők esetleges támadása vagy kitörési kísérlete ellen. Ha a szétbontakozás során gyanús személyeket észlel vagy a bűnözők megkísérlik a kijutást, hajtja végre az elfogást, illetve tegyen jelentést az őt kiküldő parancsnoknak. A kutatás megkezdésekor a parancsnok jelére kezdje meg az előremozgást. A terep jellegétől függően a parancsnok által meghatározott távolságra haladjon a kutatólánc (felderítő-kutató csoport) előtt a meghatározott irányban és sávban. Értékelje a terepen észlelhető elváltozásokat, derítse fel a keresett személy jelenlétét, rejtőzését, mozgására utaló

nyomokat. Vizsgálja át a rejtőzésre alkalmas természetes és mesterséges tereptárgyakat. Gyanús körülmények észlelése esetén foglaljon tüzelőállást, hívja előre parancsnokát és jelentse megállapításait. A keresett személy felfedése esetén fedezze magát, a bűnözőt szólítsa fel megadásra és hajtsa végre az elfogását. Ha a kutatólánc (felderítő-kutató csoport) megáll, foglaljon tüzelőállást és biztosítsa annak tevékenységét.

A légi felderítő járőr

93. **A légi felderítő járőr** helikopterrel rendelkező, a kutatás területe feletti légtérből figyelési, tájékoztatási feladatokat ellátó szolgálati csoport, állományát a járőrvezető, a helikoptervezető és a figyelő alkotja. A helikopter vezetője a légi jármű üzemeltetésétől, a repülési feladattól eltérő más feladatot nem kaphat, így figyellel, felderítéssel nem bízható meg. A repülés biztonságára vonatkozó utasításait mindenki a légi felderítő járőr vezetője is köteles végrehajtani. A légi felderítő járőr közvetlenül a kutatási feladat vezetőjének legyen alárendelve, de rajta kívül a közvetlen rádióösszeköttetést a kutatócsoport parancsnokával is biztosítani kell.

94. A légi felderítő járőr által ellenőrizendő területet a levegőből is jól azonosítható módon szektorokra kell felosztani, és a légi felderítési feladatot szektoronként haladva kell végrehajtani. A célmeghatározás a levegőből a szektorok, majd azon belül további azonosító pontok megjelölésével történhet. Felderített fegyveres bűnöző közvetlen elfogására a helikopteren utazók ne tegyenek kísérletet, onnan ne nyissanak tüzet, de a földön végrehajtott elfogásig kísérik figyelemmel az ott törtéteket.

A felderítő járőr

95. **A felderítő járőr** a bűnözőkkel, más keresett személyekkel, tárgyakkal kapcsolatos adatszerzés, tartózkodási helyük, tevékenységük, mozgási irányuk, szándékaik megállapítása, tanúk felkutatása, információszerzés érdekében alkalmazott szolgálati csoport. **Ereje** kettő főtől egy rajig terjedhet. Megerősíthető egyéni védőeszközökkel, járművekkel (motorkerékpár, személygépkocsi, páncélozott jármű), szolgálati állatokkal (kutya, ló), figyelőműszerekkel, nagy teljesítményű híradó berendezésekkel.

96. Tevékenységét az előjáró által a gyalogos járőr részére 4-8 kilométerig, járművel felszerelt járőr részére 20 kilométerig meghatározott járőrútvonalon végezze. A terep, illetve az ott tapasztalható mozgás megfigyelésére a járőrt kiküldő parancsnok vagy a járőr vezetője a járőrútvonalon figyelőhelyeket, figyelési irányokat és szektorokat jelölhet ki.

97. A felderítő járőr feladatot kaphat:

- a keresett személy, tárgy feltalálását elősegítő adatok, információk beszerzésére;
- az ellenőrzés alá vont területen élő lakosság kikérdezésére, tanúk kutatására;
- a keresett bűnözők által elkövetett további bűncselekmények felfedezésére;
- a rendőri tevékenység körzetében élők, illetve ott munkát végzők mozgásának figyelemmel kísérésére, ellenőrzésére;
- a kutatott területen kívüli tereptárgyak átvizsgálása;
- a rendőrség által elrendelt korlátozó rendszabályok betartásának, továbbá
- a lakosságtól érkező bejelentések ellenőrzésére.

A kutatás végrehajtása

98. A kutatást végrehajtó szolgálati csoport részére kutatási irányt, kutatási ütemet, kutatási sávot, valamint a tevékenységét szabályozó terepszakaszokat kell meghatározni.

99. **A kutatási irányt** a világtájak alapján és a terepen két tereptárgy segítségével kell kijelölni. Először mindig a kiinduló pont kerüljön megnevezésre, amelyet lehetőleg a kutatócsoport megindulási vonala mögött kell kiválasztani. A kijelölt irányt jelző tereptárgy a kutatócsoportba beosztott rendőrök nagy része, de legalább az iránytartók számára jól látható legyen. A kutatási irány a feladat végrehajtása alatt többször is pontosításra, illetve kijelölésre kerülhet.

100. A **kutatási ütem** a kutatócsoport haladási sebessége. A kutatás ütemét befolyásolja a keresett személy rejtőzködésének jellege, a terep jellege, az átkutatásra kerülő terület (vagy létesítmény) nagysága, a kutatási sáv szélessége, a kutatás módja, formája, a személyi állomány kutatásban való jártassága és igénybevételének foka. Az ütem közepes sűrűségű erdőben, gyengén vagy közepesen átszegdelt terepen, ha a keresett személy vagy tárgy feltételezhetően a föld felett rejtőzködik, illetve található, 1-1,5 km/óra lehet. Amennyiben a keresett személy vagy tárgy vélhetően föld alatti rejtékhelyet alakított ki, illetve a föld alá rejtették, úgy a nyomok nehezebb felderíthetősége miatt 500-800 m/óra kutatási ütem számítható. Erdős, hegyes terepen, függetlenül attól, hogy a kutatás láncban vagy felderítő-kutató csoportokkal folyik, a haladási sebesség általában 200-600 m/óra legyen. A normák kedvezőtlen látási viszonyok esetén vagy éjszaka csökkenthetők.

101. A **kutatási sáv** az a két oldalról sávhatárral kijelölt terület, amelyen a szolgálati csoportok a meghatározott irányban és ütemben a kutatást végrehajtják. A sávhatárt jobbról és balról jól figyelemmel kísérhető tereptárgyak megjelölésével vagy terepvonalak mentén kell meghatározni. Kijelöléskor figyelembe kell venni a rendelkezésre álló létszámot. Láncban történő kutatás esetén, közepes sűrűségű erdőben, közepesen átszegdelt terepen, ha a keresett személy a föld felett rejtőzködhet, egy rendőrré 15-20 méter, föld alatti rejtékhely esetén 5-10 méter széles sáv számítható.

102. Kötelékben alkalmazott felderítő-kutató csoport esetében a raj 120-500 méterig, a szakasz 250-1500 méterig terjedő kutatási sávot kaphat. Önálló felderítő-kutató csoport alkalmazása esetén, különösen akkor, ha részleges kutatásra kerül sor, kutatási sáv helyett a szolgálati csoport részére *működési körzet* jelölhető ki. Ekkor az általános kutatási irány és ütem figyelembevételével a szolgálati csoport parancsnoka önállóan döntsön a működési körzeten belül a kötelék alkalmazásának rendjéről.

103. A kutatást végrehajtó csoportok részére mozgásuk összehangolása, szabályozása, a kutatás tervszerűségének biztosítása érdekében a kutatási sávon belül, a kutatás irányára merőlegesen terepszakaszokat kell kijelölni.

104. A **kutatás megindulási terepszakasza** két vagy több ponttal meghatározott terepvonal, amelyen a kutatócsoport a kutatás alakzatát megalakítja és felkészül a kutatás megkezdésére. Kijelölhető a zárás vonala mögött 20-30 vagy az előtt 20-100 méterre. Megindulási terepszakasznak legalkalmasabbak az utak, fasorok, erdőszélek, erdőátvágások, illetve minden olyan terepvonal, amelyek megkönnyítik az alegységek felállítását egy összefüggő arcvonaltan, a kutatás irányának megfelelően.

105. A kutatás megindulási terepszakasza előtt a terepkutatók részére **megindulási vonal** jelölhető ki a zárás vonala előtt 100-200, fedett terepen 30-50 méterre.

Ha a megindulási terepszakaszt a zárás vonala előtt jelölik ki, azt a kutatócsoportok csak akkor foglalhatják el, ha a terepkutatók a megindulási vonalukig már átvizsgálták a terepet. Ebben az időszakban a zárás vonalán elhelyezett záró csoportok közvetlenül kötelesek a terepkutatók tevékenységét és felállítását biztosítani.

106. A **kutatás közbeeső terepszakaszai** egymástól 1-3 kutatási óra távolságban jelölhetők ki. Ha a feltételek kedvezőek (pl.: a kutatási sávban több út, erdőátvágás, töltés, patak, egyéb jól látható egyenes, összefüggő terepvonal található), a közbeeső terepszakaszok ennél sűrűbben is meghatározhatók. A kutatás közbeeső terepszakaszain el kell végezni a kutatócsoportok alakzatának a kiigazítását, a felszerelések rendezését, esetleg kiegészítését, a feladatok pontosítását, az állomány pihentetését, étkeztetését. A kutatócsoport itt általában 20 percet tölthet, és különösen szűkösben levő fegyveres bűnöző esetén gondoskodni kell a közvetlen fedező biztosításáról.

107. **Kutatástalálkozási terepszakaszt** kell kijelölni akkor, ha centrikus kutatás során két egymással szemben kutató alegység találkozik a kutatás során vagy annak befejezésekor. Ebben az esetben minden alegység külön-külön terepszakaszt kapjon, amelyek 100 méternél közelebb nem lehetnek egymástól, és pontosan meg kell határozni az egyes terepszakaszokra érkezés rendjét. A terepkutatók sem léphetik át a találkozási terepszakaszt, meg kell várniuk saját kötelékük beérkezését. Miután valamennyi kutatócsoport felzárkózott a részére kijelölt találkozási terepszakaszra és ott megállt, közülük egy alegységet kell kijelölni a közbeeső terület átvizsgálására.

108. A **kutatás napi határának terepszakasza** az a terepvonal, amelyet a kutatócsoport a részére egy napra meghatározott kutatási feladat teljesítése után foglal el. Akkor kerülhet kijelölésre, amikor egy adott terület átvizsgálása egy nap alatt nem valósítható meg, a kutatás éjszaka nem folytatható és nem lehetséges vagy nem célszerű a kutatócsoport összevonása, a kutatási terület elhagyása. Éjszaka, a következő kutatási nap megkezdéséig a

kutató csoport állománya egymást váltó, a zárási normáknak megfelelően zárási feladatot lásson el, illetve a terepszakaszon pihenjen.

109. A kutatás végső határának terepszakasza az a terepvonal, amelynek elérésével a kutató csoport a részére kijelölt teljes terület átvizsgálását befejezi. Egy terület egymást követően végrehajtott kutatása esetén minden egyes kutatási szakasz végén végső határ terepszakaszt kell kijelölni.

110. A megindulási helyek távolságára a zárásnál felsorolt normák az irányadók. Ettől csak abban az esetben lehet eltérni, ha az adott terület átvizsgálására szakaszonként, egymást követően kerül sor.

111. A kutatás megindulási terepszakaszának az elfoglalására akkor kerüljön sor, amikor a záró csoportok már elfoglalták kijelölt helyeiket, elérték készenlétüket és elrendelésre került a teljes zárás; a kutatócsoportokból kiküldött terepkutatók a megindulási terepszakasz és a részükre kijelölt megindulási vonal közötti területet átvizgálták, a megindulási vonalon tartózkodnak, és készen állnak a szétbontakozó kutatócsoport biztosítására. Fegyveres bűnöző kutatása esetén a kutatócsoport a lehető leggyorsabban foglalja el helyét a megindulási terepszakaszon és ott minél kevesebb időt töltsön.

A beosztott rendőrök a térköz felvétele után, a terepadottságokat kihasználva, azonnal fedezzék magukat, s legyenek készen szükség esetén az azonnali fegyverhasználatra. A parancsnokok rendezzék az arcvonalat, végezzék el a szükséges feladatpontosítást, majd a kutatás parancsnokának utasítására kezdjék meg a kutatást.

112. Fegyveres bűnöző kutatása esetén, lakott területen kívül láncban történő kutatás során a terepkutatók a kutatólánc előtt nyílt terepen 100-200 méterre, fedett terepen 30-50 méterre, egymástól 10-30 méter térközre haladva vizsgálják át a sávjukba eső területet, törekedjenek a keresett személy felderítésére. Tartsanak folyamatos látóösszeköttetést a kutatóláncsal, amennyiben gyanús körülményeket észlelnek, azt látjelekkel jelezzék. A terepkutatók jelzésére a kutatólánc álljon meg, foglaljon tüzelőállást. Ha szükséges, a kutatócsoport parancsnoka menjen előre a terepkutatókhoz, győződjön meg az észleltekről, majd hozzon döntést a kutatócsoport további tevékenységére.

113. A kutatóláncba beosztott rendőrök a kutatás ütemének megfelelően haladva, fegyvereiket a parancsnok utasítása szerint hord- vagy tüzelésre kész helyzetben tartva, a lombkoronától az avarig vizsgálják át a sávjukba eső területet. Kiemelt figyelmet fordítsanak a fák lombkoronájára, a sűrű, tüskés, csalános aljnövényzetre, a talaj mélyedéseiben felgyülemlett avar alatti területre, a vadetetőkre, a vadászlesre, átereszekre, a hidak aljára, a barlangokra, elhagyott, romos épületekre, pincékre.

114. Épületek átkutatása során a kutatócsoport állományából biztosítócsoporthoz és átvizsgálócsoporthoz kell szervezni. A biztosítócsoporthoz az épület körül elhelyezkedve folytasson figyelést, fedje fel az épületben mozgó vagy onnan a kijutást megkísérlő személyt, a menekülés esetén hajtsa végre az elfogást, szükség esetén nyújtson tűztámogatást az átvizsgálócsoporthoz részére. Miután a biztosítócsoporthoz állománya elfoglalta kijelölt helyét, az átvizsgálócsoporthoz először szólítsa fel a bent tartózkodókat az épület elhagyására. Kérdezze ki az ott lakókat a keresett személyről, majd az épület külső vizsgálatát végezze el. Ennek során állapítsa meg az ablakok, ajtók, padlás, pincelejáratok elhelyezkedését, az esetleges külső behatolásra utaló nyomokat. Először a lakóépület (padlás, lakótér, pince, garázs), majd a gazdasági épületek és az udvar átvizsgálására kerüljön sor.

115. Az emeletes épületek átkutatását felülről lefelé haladva kell végezni. A biztosítócsoporthoz az átvizsgálócsoporthoz szintenként kell kísérnie, míg a teljes épület körbezárására külön zárócsoporthoz kell alkalmazni. Magas épületekben a liftek működését a kutatás időtartama alatt szüneteltetni, a bejárati elektromos zárat kiiktatni, az elektromos főkapcsolót, tűzjelzőket az illetéktelen hozzáférés ellen ha szükséges külön biztosító őrral biztosítani kell.

116. Az átkutatott épületet először az átvizsgálócsoporthoz, majd a biztosítócsoporthoz hagyja el. Ha több épület egymást követő átkutatására kerül sor, úgy a korábbi átvizsgáló csoportból legyen a biztosítócsoporthoz, és a régi biztosítócsoporthoz alakuljon meg az új átvizsgálócsoporthoz.

117. A kutatás során felfedett bűnöző elfogását a kutatócsoport közvetlenül vagy ha az nem lehetséges, a bekerítés vagy az üldözés szabályai szerint hajtsa végre. A fegyveresen ellenálló bűnöző elfogása a fegyverhasználat szabályai szerint történhet.

118. **Holttest, eltűnt tárgy, bűnjel kutatását** általában minimális térközzel vagy térköz nélkül felállított láncalakzatban hajtható végre. Ekkor terepkutatókat a kutatólánc előtt nem kell alkalmazni. Az átkutatásra kijelölt területet szektorokra kell felosztani, és azokat egymást követően alaposan át kell kutatni. A rendőrök alkalmazzanak kutatópálcát vagy botot, amellyel a sűrű növényzet, az avar, a felásott, majd visszatemetett talaj vizsgálata könnyebben elvégezhető. Ezekben az esetekben a kutatási ütem jóval lassúbb lehet az általános normáknál.

119. **Az eltűnt gyermek vagy időskorú felkutatása** során a kutatást az eltűnés eredeti helyszínéről (pl.: lakás, családi ház, tanya, nevelőotthon, idősok otthona stb.) kell megkezdeni még akkor is, ha szemtanúk máshol látni vélték az eltűntet. A rendelkezésre álló erőktől függően a kutatást egyre táguló körben kell végezni, s főleg gyermekek esetében ki kell térni az emésztők, meszesgödörök, homokkitermelő helyek, ásott kutak, vízzel telt árkok átvizsgálására is. Szükség esetén a csáklózás mellett gondoskodni kell azok kiszivattyúzásáról, vagy búvárok alkalmazásáról.

120. A kutatás során előre biztosítani kell a hatósági tanúkat, akik nyom felfedése esetén, egy esetleges lefoglaláshoz vagy helyszíni szemle megtartásához a lehető legrövidebb időn belül a rendelkezésre állnak. A szükséges eljárás megkezdéséig a kutatócsoportból kijelölt rendőrökkel a helyszínt biztosítani kell, de a kutatás emiatt nem szakítható félbe.

121. **A kutatás befejezésekor**, ha az eredménytelen és a rendelkezésre álló adatok azt indokolják, a terület átvizsgálása akár fordított irányban is megismételhető. A kutatócsoport csak külön utasításra hajthatja végre az összevonást és a gyülekezési helyre vonulást.

AZ ÜLDÖZÉS

Az üldözés fogalma, tartalma

122. **Az üldözés** a szökésben lévő bűnözők, menekülők elfogása érdekében alkalmazott taktikai eljárás. Előfeltétele, hogy a menekülés és az üldözés megkezdése között viszonylat rövid idő teljen el, ismert legyen a menekülő személy személyleírása, a rendelkezésre álló adatok alapján legyen behatárolható a menekülés valószínű iránya, továbbá álljanak rendelkezésre az üldözéshez szükséges személyi és tárgyi feltételek.

123. Az üldözés **alapvető követelménye**, hogy legyen tervszerű, aktív, gyors, folyamatos és következetes. Biztosítsa a menekülők beérését, erejük menet közben történő állandó gyengítését, olyan irányba, helyzetbe kényszerítését, ahol az elfogás legkedvezőbb feltételei megteremthetők. Az üldözést, ha annak feltételei megvannak, azonnal be kell vezetni és azt éjjel és nappal egyaránt megszakítás nélkül, kitartóan kell folytatni.

124. **Az üldözés módja** a közvetlen, a nyomon vagy az irányban történő üldözés lehet.

Közvetlen üldözés: az üldözést folytató rendőrök (szolgálati csoport) a menekülőkkel közvetlen látó- és tűzérintkezésben vannak és azok ténykedését folyamatosan képesek megfigyelni.

A nyomon üldözés az üldözésnek az a módja, amikor a menekülők a nagy távolság vagy a terep adottságai miatt nem láthatóak és az üldöző szolgálati csoport a hátrahagyott nyomok alapján mozog előre.

Irányban üldözés akkor kerül végrehajtásra, amikor nyomok hiányában a körülmények, a történt események, a keresett személyekről rendelkezésre álló adatok értékelése alapján következtetni lehet a menekülés legvalószínűbb irányára.

125. **Az üldözés formáját** tekintve lehet arcvonalból és párhuzamos üldözés.

Arcvonalból folyik az üldözés akkor, amikor a rendőrök a menekülők mögött, azokat követve hajtják végre az üldözést. A közvetlen, a nyomon és az irányban történő üldözés egyaránt történhet arcvonalból.

A párhuzamosan történő üldözés az üldözésnek az a formája, amikor az üldözőkötél a menekülőtől jobbra és/vagy balra eső útvonalon haladva előre hajtja végre az üldözést. A párhuzamos üldözés alapvető célja a menekülők megelőzése, a további menekülési irány befolyásolása, annak lezárása és a bekerítéshez vagy az elfogáshoz szükséges kedvező feltételek megteremtése. Általában a közvetlen és az irányban történő üldözést lehet párhuzamosan is folytatni.

Az üldözést végrehajtó szolgálati csoportok

126. Az üldözés végrehajtására üldözőcsoport, zárócsoportok, csapda vagy leshely szervezhető. Az üldözés fő elemét az üldözőcsoport képezi, a többi szolgálati csoport alapvetően az üldözőcsoport eredményes tevékenységét segíti elő.

Az üldözőcsoport

127. **Az üldözőcsoport** a szökésben lévő, menekülő fegyver nélküli, felfegyverkezett vagy fegyveres személyek követésére, beérésére és elfogására alkalmazott szolgálati csoport. Alkalmazására sor kerülhet:

- a bűncselekmény helyszínéről vagy
- a rendőrség tudomására jutott adatok, nyomok vagy tanúvallomások alapján a nyom feltalálási helyéről, vagy a keresett személy utolsó tartózkodási helyéről kiindulva.

128. Az üldözőcsoporttal szemben **alapvető követelmény**, hogy

- tevékenysége legyen tervszerű, aktív, gyors, folyamatos és következetes;
- ismerje az üldözöttek személyleírását, menekülésük tényleges vagy valószínű irányát;
- az üldözést éjjel és nappal egyaránt megszakítás nélkül legyen képes folytatni;
- tevékenységével teremtsen meg azokat a kedvező feltételeket, amelyek lehetővé teszik a keresett személyek elfogását;
- előremozgásának üteme és iránya biztosítsa az üldözöttek beérését, illetve olyan irányba vagy helyzetbe kényszerítését, ahol az elfogás eredményesen végrehajtható.

129. Az üldözőcsoport **ereje** 3 főtől egy szakaszerőig terjedhet. Megerősíthető kutyás vagy lovas járőrrel, gépjárművel, páncélozott járművekkel, helikopterrel.

130. **Az üldözőcsoport szolgálati felépítése** felderítő járőrből, arcvonalból üldöző járőrből, párhuzamosan üldöző járőrből és a zömből állhat.

A felderítő járőr feladata a menekülőkre utaló nyomok, szemtanúk felkutatása, a terep járhatóságának megállapítása, az arcvonalból üldöző járőr és a zöm biztosítása; a menekülők beérése esetén az elfogás végrehajtása vagy az üldözőcsoport közvetlen elfogásra irányuló tevékenységének a biztosítása. Ereje 3 főtől egy rajerőig terjedhet.

Az arcvonalból üldöző járőr feladata a menekülők közvetlen vagy irányban történő követése, beérése és elfogása vagy a sikeres elfogáshoz szükséges feltételek megteremtése. Ereje 3 főtől egy rajig kerülhet meghatározásra.

A párhuzamosan üldöző járőr feladata önállóan vagy az arcvonalból üldöző járőrrel szoros együttműködésben a menekülő bűnözők beérése, megelőzése, további menekülési irányainak befolyásolása, azok lezárása, majd önállóan vagy az üldözőcsoport zömével, illetve a tartalékkal együttműködve a bekerítés és az elfogás végrehajtása. A párhuzamosan üldöző járőr létszáma 3 főtől egy rajig terjedhet.

Az üldözőcsoport zömének feladata a felderítő és/vagy az üldöző járőrök által beért, feltartóztatott bűnözők bekerítése és az elfogás végrehajtása.

131. **Az üldözőcsoport részére** a feladatának ismertetése során **meg kell határozni**

- a szökésben lévő személyek számát, személyleírását, milyen fegyverrel rendelkeznek, menekülésük módját (gyalog vagy járművel), a menekülés vélt vagy valós irányát;
- az általuk elkövetett bűncselekményt, magatartásukról, további szándékaikról rendelkezésre álló információkat;
- az utolsó ismert tartózkodási helyről történő elmenekülésük és az üldözés megkezdése között eltelt időt;
- az üldözés módját, formáját;
- az üldözőcsoport rendelkezésére bocsátott megerősítő eszközöket;
- a bűnözők felkutatása, elfogása érdekében alkalmazott más szolgálati csoportok elhelyezkedését, feladatát, a velük való együttműködés rendjét;
- a kényszerítő eszközök alkalmazására, illetve a fegyverhasználatra vonatkozó külön szabályokat;
- a készenléti időpontokat;
- az összeköttetés rendjét, a jeleket és jelzéseket.

A zárócsoport, a csapda és a leshely

132. Az üldözés során a bűnözők menekülési irányának lezárására, a feltételezett vagy konkrét megjelenési helyükön alkalmazott leshely, illetve csapda szolgálat előkészítésére és végrehajtására a zárás fejezetben leírtak értelemszerűen alkalmazhatók.

Az üldözés végrehajtása

133. Az **üldözőcsoport parancsnoka** a feladat vétele után gyorsan jusson elhatározásra, vezesse az üldözőcsoportot a megindulás helyére. Röviden határozza meg az alárendeltek feladatait, jelölje ki a szükséges szolgálati elemeket, majd a lehető legrövidebb időn belül kezdje meg az üldözést. Az üldözés során folyamatosan értékelje a helyzetet, az üldözés ütemének, irányának szükséges módosításával törekedjen az elfogás mielőbbi végrehajtására. A felfedett, a keresett személyek jelenlétére utaló nyomokat 1-2 fő hátrahagyásával biztosítsa a helyszíniszemle-bizottság megérkezéséig. Ha a helyszín biztosítása a rendelkezésre álló erők miatt nem lehetséges, a nyomot jól láthatóan jelölje meg, szükségeseszközökkel biztosítsa megóvásukat, jelentse a nyom pontos helyét, megtalálásának idejét az előljáró parancsnoknak, majd folytassa az üldözést. Gondoskodjon az üldözőcsoport szolgálati elemei közötti szoros együttműködés folyamatos fenntartásáról, tartson kapcsolatot a környezetében tevékenykedő más szolgálati csoportok parancsnokaival. Helyzetéről, tevékenységéről rendszeresen tegyen jelentést az előljáró parancsnoknak. Az üldözést megszakítás nélkül, a keresett személyek elfogásáig kell folytatni, azt megszakítani csak az előljáró parancsnok utasítására vagy engedélyével lehet. A menekülők beérésekor intézkedjen a további menekülési irányok lezárására, a bekerítés és az elfogás végrehajtására. Ha a menekülők fegyveresen ellenállnak és elfogásukhoz az üldözőcsoport ereje nem elegendő, akadályozza meg további menekülésüket és kérjen segítséget.

134. Az **üldözőcsoportba beosztott rendőr** körültekintően készüljön fel a kapott feladat végrehajtására. Felszerelését, fegyverzetét úgy rögzítse, hogy azok ne akadályozzák a gyors előremozgásban, ne veszítse el azokat, s ne keltsen velük indokolatlanul nagy zajt. Tüzetesen vizsgálja át az üldözés irányába eső terepet, a menekülőkre utaló nyomok felfedését azonnal jelentse a parancsnoknak. Tartsa az üldözés ütemét, irányát, érje be a keresett személyeket, bátran és határozottan tartóztassa fel őket, majd az üldözőcsoport többi tagjával együttműködve vegyen részt az elfogásban.

135. *Motorkerékpáros járőr* a gépjárművel menekülő bűnözők elfogását - a motoros sérülékenysége, a fokozott baleseti kockázat miatt - közvetlenül nem hajtja végre. A motorkerékpáros járőröket alapvetően a menekülők követésére, haladási irányuk figyelemmel kísérésére, a kijelölt irányok zárására, a forgalom elterelésére, az üldözésben közreműködő más szolgálati csoportok tájékoztatására kell alkalmazni.

Gépkocsizó járőr lakott területen belül, sűrű városi forgalomban lehetőleg kerülje a közvetlen üldözést. Irányban vagy párhuzamosan történő üldözéssel, záró csoportok összehangolt alkalmazásával, forgalomtereléssel a menekülő személyeket lehetőleg lakott területen kívülre, gyér forgalmú közútra kell kényszeríteni és ott kell végrehajtani elfogásukat.

Helikopterrel felszerelt légi felderítő járőr elsősorban a menekülő személyek felderítésére, menekülési irányuk megállapítására és a levegőben történő követésére alkalmazható. A repülési magasságot és irányt a légi jármű vezetője úgy válassza meg, hogy a gyalog vagy járművel menekülő fegyveres személyek a helikopterre lövéseket ne tudjanak leadni. A légi felderítő járőr és a földi üldöző és más szolgálati csoportok között közvetlen rádiókapcsolatot kell szervezni. A légi felderítő járőr vezetője és a földi szolgálati csoportok parancsnokai közvetlenül tájékoztassák egymást a bűnözők mozgási irányáról, tevékenységéről, a földi szolgálati csoportok elhelyezkedéséről, a zárás vonaláról. Gyalogosan menekülő személy elfogása érdekében a helikopteren 2-4 fős üldöző járőr (csoport) is elhelyezhető, amely kedvező terepponton kirakva közvetlen üldözésbe menjen át, vagy terepszakasz, irány lezárásával, csapda telepítésével hajtja végre a menekülők feltartóztatását vagy az elfogást.

A BEKERÍTÉS

A bekerítés fogalma, tartalma

136. A **bekerítés** létesítmények, területek lezárásának sajátos és legaktívabb formája, amely a keresett bűnözők, fegyveres személyek elfogása érdekében akkor alkalmazható, amikor ismert azok pontos tartózkodási helye. A bekerítés során a rendőr alegységekből létrehozott szolgálati csoportok körbezárják a keresett személyek tartózkodási helyét, megakadályozzák menekülésüket, meggátolják kitörésüket és végrehajtják az elfogást.

137. A bekerítés **alkalmazásra kerülhet:**

- terrorcselekmény, légi jármű hatalomba kerítése, emberrablás bűncselekmények megszakítására, a túsok kiszabadítására, az elkövetők elfogására;
- súlyos bűncselekmény fegyveres elkövetése miatt körözött személy elfogására.

138. A bekerítés végrehajtásával szemben **alapvető követelmény**, hogy

- legyen meglepetésszerű, gyors és aktív;
- biztosítsa a célszemélyek teljes körülzárását, a újabb jogsértő cselekmény lehetőségeitől való megfosztását;
- legyen képes a bekerített személyek menekülési kísérletének ellenállni, akadályozza meg rejtett vagy erőszakos kijutásukat a körbezárt területről;
- legyen képes meghiusítani az intézkedés alá vont személyek kiszabadítására irányuló külső törekvéseket;
- biztosítsa a bekerítést végrehajtó szolgálati csoportok közötti folyamatos együttműködést, a manőverezési lehetőségeket.

139. **A bekerítés formája** egysoros vagy kétsoros bekerítés lehet. Az *egysoros bekerítés* a bekerítésnek azt a formáját, amikor a kötelékek az intézkedés alá vont személy tartózkodási helyét körkörösén és összefüggően egy vonalban, míg a *kétsoros bekerítésnél* két vonalban elhelyezkedve zárják le.

140. **A bekerítés vonala** az a terepszakasz, amelyen a bekerítő gyűrűbe beosztott alegységek elhelyezkednek a körülzárás érdekében. A bekerítés vonalának kijelölésénél az első és a második bekerítő gyűrűbe beosztott alegységek részére zárási szakaszokat (terezszakaszokat) kell meghatározni.

A bekerítés vonalát a keresett személyek tartózkodási helyétől számítva nyílt területen 100-200 méterig, fedett területen 50-100 méter távolságig kell megválasztani, figyelembe véve a tartózkodási hely és a környező terep jellegét. Kétsoros bekerítés esetén a belső bekerítő gyűrű vonala mögött a második, külső gyűrű vonalát olyan távolságra kell megválasztani, hogy a belső gyűrűn áttörő bűnözők elfogásához szükséges manőverezés lehetősége a külső gyűrű állománya részére biztosított legyen.

Városban, sűrűn beépített településen a bekerítés belső vonala közvetlenül a keresett személyek tartózkodási helyéül szolgáló épület bejáratánál, sarkainál, illetve azon belül a lépcsőfeljáróknál, lépcsőfordulónál, átjárókban is kijelölhető. A külső bekerítés állománya az utcasarkokon, szomszédos, szemben lévő épületek bejáratainál, emeleti ablakaiban helyezhető el úgy, hogy a célobjektumra a megfelelő rálátási és kilövési lehetőség biztosítva legyen. A külső gyűrű legyen képes arra, hogy a bűnözők menekülése esetén közvetlenül is végre tudja hajtani az elfogást.

141. **A bekerítés szétbontakozási terepszakasza** a terep azon része, ahol a bekerítést végrehajtó kötelékek a bekerítés vonalának megközelítése során zárt alakzatukból szétbontakoznak. Távolsága a bűnözők tartózkodási helyétől nyílt terepen 600-800 méter, fedett terepen 300-400 méter, lakott területen 100-200 méter vagy ennél is kevesebb lehet. A szétbontakozási terepszakasz kijelölésénél alapvető követelmény, hogy biztosítsa az alegységek rejtett, a bűnözők által meg nem figyelhető szétbontakozását, a bekerítés vonalán kijelölt zárási terepszakaszok irányába történő rátérést.

142. **A biztosítás vonala** (biztosítási terepszakasz) rendszerint a bekerítés szétbontakozási terepszakaszain kívül kerüljön megválasztásra. A biztosítás vonalán elhelyezett rendőri erők feladata, hogy megóvják a bekerítés vonalán elhelyezkedő alegységeket egy külső, erőszakos behatás ellen, megakadályozzák a bekerített személyek kimenekítésére irányuló külső támadásokat, gondoskodjanak az illetéktelen személyek távoltartásáról, a közúti forgalom eltereléséről. Egysoros bekerítés esetén a biztosítás vonalán elhelyezkedő szolgálati csoportok feladatot kaphatnak a kitörést megkísérlő bűnözők menekülésének megakadályozására is.

A bekerítést végrehajtó szolgálati csoportok

143. A bekerítés végrehajtása, a bűncselekmény megszakítása és az elkövetők elfogása érdekében a rendelkezésre álló erőkből zárócsoport, biztosítócsoporthoz, elfogó-felszámoló csoport, fedező-támogató csoport és tartalék szervezhető.

A zárócsoport

144. A **zárócsoporth** állománya a bekerítés vonalán tüzelőállásokban helyezkedjen el. **Rendeltetése** a bűnözők tartózkodási helyének teljes körbezárása, menekülésük, kitörésük megakadályozása, az elfogó-felszámoló csoport tevékenységéhez szükséges feltételek megteremtése.

145. A zárócsoporth **ereje** a feladat jellegétől és a rendelkezésre álló állomány nagyságától függően 1-2 rajtól egy századik terjedhet. A bekerítés vonalán *egysoros bekerítés esetén* a rendőrök közötti távolság 30-60 méter, fedett terepen 10-20 méter lehet. *A második gyűrű vonalán* nyílt terepen a rendőrök közötti távolságot 50-100 méterben, fedett terepen 20-40 méterben lehet meghatározni. Éjjel, valamint rossz látási viszonyok között a fenti normák a felére is csökkenthetők.

146. A bekerítés vonalán elhelyezkedő zárócsoporth feladatára, tevékenységére a zárás fejezetben tárgyalta értémszerűen vonatkoznak. Azokban az esetekben, amikor a kutatócsoporth vagy az üldözőcsoporth megy át bekerítésbe és a kialakult helyzet nem indokolja külön elfogó-felszámoló csoport alkalmazását, a bűnözők elfogását a kutató vagy üldözőcsoporth önállóan is végrehajthatja.

Az elfogó-felszámoló csoport

147. **Az elfogó-felszámoló csoport** rendeltetése súlyos bűncselekmény elkövetésének megszakítása, a fegyveres bűnözők elfogása, az általuk fogva tartott személyek, túsok kiszabadítása. Lehetőség szerint a Rendőrség Különleges Szolgálatá vagy a rendőr-főkapitányságok beavatkozó alosztályainak állományából kell létrehozni. Alkalmazására sor kerülhet:

- fegyveres bűnözők bekerítésekor, a bekerítést végrehajtó szolgálati csoportosítás részeként;
- terrorcselekmény, légi jármű hatalomba kerítése esetén.

148. A kialakult helyzet alapján az elfogó-felszámoló csoport **feladatot kaphat** a bűnözők tartózkodási helyeként megjelölt objektumba (épület, jármű, más rejték hely) történő rejtett vagy nyílt erőszakos behatolásra, az elkövetők elfogására, túsok kiszabadítására, a fegyveresen ellenálló személyek lefegyverzésére vagy ártalmatlanná tételére.

149. Az elfogó-felszámoló csoporttal szemben támasztott **alapvető követelmény** a kiemelkedő fizikai állóképesség, a küzdősportokban való jártasság. Állománya ismerje az egyes objektumokba történő behatolások sajátos eljárásait, rendelkezzen hatékony védőeszközökkel, nagy tűzgyorsaságú, hatásos löfegyverekkel. Egész tevékenységét a meglepés, a gyorsaság, a határozottság jellemezze. Kiképzettsége tegye lehetővé a kezdeményezés megragadását és a szükséges erőfőrlény azonnali megteremtését.

150. **Az elfogó-felszámoló csoport ereje** 4 főtől 1-2 rajig terjedhet. Megerősíthető műszaki eszközökkel, páncélozott járművekkel, helikopterrel, a kialakult helyzettől függően más speciális és szállító járművekkel, éjjellátó és híradó eszközökkel. **Állományába** a közvetlen biztosítók és a rohamfelszámolók tartoznak.

A *közvetlen biztosítók* feladata az elfogó felszámoló csoport közvetlen fedező biztosítása, a behatolás érdekében szükséges közvetlen helyszíni műszaki feladatok (pl.: zárnyitás, törés, pirotechnika működtetése stb.) ellátása, a csoportos védőeszközök (pl.: lövedékálló pajzs vagy lepel, mellvéd stb.) kezelése.

A *rohamfelszámolók* hajtják végre a bűnözők elfogását, velük szemben a szükséges kényszerítő eszközök alkalmazását, a túsok kiszabadítását.

A közvetlen biztosítók és a rohamfelszámolók tevékenységét a szoros együttműködés, összehangoltság, a feladat teljes időtartama alatt az együttes mozgás jellemezze. A behatolást vezető parancsnok elhatározása alapján egységes elfogó-felszámoló csoport is létrehozható, amelynek tagjai valamennyi feladatot együtt hajtának végre.

151. Az elfogó-felszámoló csoport részére meg kell határozni:

- a bűnözőkről rendelkezésre álló adatokat (azok számát, nemét, személyleírását, fegyverzetét, a magatartásukra vonatkozó információkat);
- a túsok adatait;
- az objektumról beszerzett adatokat (alaprajz, bejáratok, ablakok száma, minősége, az átépítésre, belső átalakításra vonatkozó információk, bútorzat, az energiaellátás módja stb.);
- az elkövetők és a túsok tartózkodási helyét az objektumon belül, tevékenységüket;
- az esetleges túsztárgyalás során a beavatkozás elrendeléséig elért eredményeket;
- az elfogó-felszámoló csoport erejét, fegyverzetét, felszerelését, megerősítő eszközeit;

- a csoport érdekében végrehajtásra kerülő tűz- és más feladatokat;
- a környező (szomszédos) szolgálati csoportok tevékenységét;
- megindulási, várakozási és gyülekezési helyeit;
- a tüzmegnyitás és a tüzbeszüntetés jelét;
- a készenléti időpontokat;
- a jeleket, jelzéseket, az összeköttetés és a jelentések rendjét.

152. Az elfogó-felszámoló csoport parancsnoka a csoportba beosztott rendőrök számára határozza meg:

- az elfogásra kerülő személyekről rendelkezésre álló adatokat;
- az objektum belső felépítését, jellemzőit;
- a feladatok elosztását az egyes rendőrök között;
- a behatolás módját, sorrendjét;
- a fegyverhasználat rendjét;
- az együttműködés és egymás biztosításának feladatait;
- a csoporton belüli összeköttetés rendjét, a jeleket és jelzéseket.

A fedező-támogató csoport

153. A **fedező-támogató csoport** rendeltetése bekerítés során az elfogó-felszámoló csoportnak a lövészfegyverek tüzével történő támogatása, a kijelölt célszemélyekkel szembeni fegyverhasználat végrehajtása.

154. A fedező-támogató csoport **tüzelőállásait** a bekerítés vonalán vagy e mögött célszerű kijelölni úgy, hogy közvetlen rálátása és kilövési lehetősége legyen a bűnöző rejtékhelyére szolgáló épület ablakaira, kijárataira. Tüzelőállás megválasztására különösen alkalmasak a szemközti épületek emeleti ablakai, padlásnyílások, tetőkijáratok vagy a tetőn nyitott lőrések. Fegyveres bűnözőcsoport elfogása esetén az elfogó-felszámoló csoport szállítására alkalmazott páncélozott járművek fedélzeti fegyverei a fedező-támogató csoport tűzfeladatába bekapcsolhatók vagy a parancsnok elhatározásától függően önálló tűzfeladatokat hajthatnak végre.

155. A fedező-támogató csoport **ereje** 3 főtől 1-2 rajig terjedhet. Megerősíthető mesterlövész és más speciális tűzfegyverekkel, robbanófegyverekkel, páncélelhárító eszközökkel szállító és speciális páncélozott járművekkel. Állományába a lövészfegyver-kezelők és mesterlövészek tartozhatnak.

A *mesterlövészek* részére fő és tartalék tüzelőállást kell kijelölni úgy, hogy onnan a célterület folyamatos, rejtett megfigyelése, a célszemélyek, céltárgyak megbízható felismerése, a pontos és hatásos lövés kiváltása biztosítható legyen. A mesterlövészek mellett külön figyelő is elhelyezhető. A mesterlövész terrorcselekmény megszakítására, az elkövető személy mozgásképtelenné tételére előzetes (ún. „megbízásos”) tűzparancsot is kaphat. Ebben az esetben, ha a célszemély egy meghatározott helyen, pl. ablakban, járműben megjelenik és a fegyverhasználat más személyt nem veszélyeztet, úgy minden külön utasítás nélkül, azonnal kiválthatja a lövést. A „megbízásos” tűzparancs kiadására általában akkor kerülhet sor, amikor a túszt ejtő bűnöző az általa fogva tartott személy életének, testi épségének közvetlen, súlyos veszélyeztetésével törekszik követeléseinek érvényt szerezni.

Ez esetben egy célszemélyre általában kettő mesterlövészt kell állítani, külön figyelőt kell alkalmazni és biztosítani kell számukra a célszemély felismerését segítő fényképeket is.

A *lövészfegyver-kezelők* feladata a bekerítés parancsnokának külön parancsára a figyelmeztető vagy megtévesztő lövések leadása, a fegyveresen ellenálló bűnözők tüzelőállásainak lefogása, az előremozgó elfogó-felszámoló csoport tüzzel történő biztosítása. Amennyiben az elfogó-felszámoló csoport az épületbe a behatolást megkezdi vagy azon belül tartózkodik, lefogó tüzet nem löhetnek. Részükről tüzkiváltásra ez esetben csak akkor kerülhet sor, ha a fegyveres bűnözők az épületből kitörnek, a menekülésüket a fegyvereik tüzével kívánják biztosítani és közvetlen irányzásra van lehetőség.

156. A fedező-támogató csoporttal a **feladatának meghatározása** során ismertetni kell

- állományát, tüzeszközeit, löszernormáit;
- a bűnözőkről és a fogva tartott személyekről rendelkezésre álló adatokat;
- az elfogó-felszámoló csoport feladatára, mozgására vonatkozó adatokat;
- megindulási, várakozási és gyülekezési helyeit;
- tüzelőállásait, a célszemélyeket;
- a célmegjelölés, a tüzkiváltás és a tűzvezetés rendjét;

- a saját szolgálati csoportok megóvása érdekében betartandó biztonsági rendszabályokat;
- a jeleket, jelzéseket és a jelentések rendjét.

A biztosítócsoporthoz

157. A bekerítés végrehajtása során a **biztosítócsoporthoz** a bekerítést végrehajtó alegységek működési körzetének lezárására, a saját szolgálati csoportok tevékenységének biztosítására kerülhet létrehozásra. **Feladatot kaphat** a biztosítás vonalán a területre bevezető utak lezárására, a gyalogos- és járműforgalom elterelésére, illetéktelen személyek bejutásának megakadályozására, ellenőrző-átengedő pontokon a helyszínre érkező szolgálati személyek beléptetésére, a bekerített bűnözők kimenekítésére irányuló külső támadás elhárítására, egysoros bekerítés esetén a kitörést megkísérlő bűnözők elfogására, a vezetési pont, a különleges technikai eszközök, valamint a személyi szabadságukban korlátozott személyek őrzésére, kísérésére.

158. A biztosítócsoporthoz legyen képes a részére meghatározott biztonsági intézkedések végrehajtására, rendelkezzen az ehhez szükséges erővel és eszközökkel. Szorosan működjön együtt azokkal a szolgálati csoportokkal, amelyek érdekében tevékenykedik, amelyek feladatához feltételeket teremt, illetve biztosít.

159. A **biztosítócsoporthoz ereje** egy rajtól egy századik terjedhet. Megerősíthető szállító és különleges járművekkel, műszaki záróeszközökkel, világítóberendezésekkel, forgalomirányító készülékekkel, figyelő és nagy teljesítményű híradó eszközökkel. **Állományába** zárócsoporthoz, biztosító és forgalomirányító őrhöz, biztosító járőrök továbbá ellenőrző-átengedő pontok tartozhatnak. A biztosítócsoporthoz a létszámának megfelelő arányban tartalékot is képezhet.

160. A biztosítócsoporthoz részére a feladatok ismertetése során az előljáró parancsnok határozza meg:
- állományát, csoportosítását, megerősítését;
 - működési körzetét;
 - előrevonási útvonalait, megindulási és gyülekezési helyeit;
 - a működési körzetben elrendelésre kerülő biztonsági és korlátozó rendszabályokat, azok érvényre juttatásának feladatait;
 - a lezárt területre történő beléptetés rendjét;
 - az őrzendő objektumokat, a biztosítandó irányokat, terepszakaszokat;
 - a személyi szabadságukban korlátozott személyek őrzésének, kísérésének rendjét, módját;
 - a fegyverhasználatra vonatkozó különleges előírásokat;
 - a biztosítócsoporthoz parancsnokának vezetési pontját;
 - a készenléti időpontokat;
 - a jeleket, jelzéseket és a jelentések rendjét.

A tartalék

161. A **bekerítést végrehajtó alegység tartaléka** általában a biztosítás vonalán belül, a parancsnok vezetési pontjának közelében álljon készen:

- a zárócsoporthoz vagy a biztosítócsoporthoz állományának megerősítésére, váltására;
- a lezárt területen belül az ott élő lakosság megóvása érdekében szükséges biztonsági rendszabályok érvényesítésére;
- a személyi szabadságukban korlátozottak őrzésére;
- a vezetési pont és a technikai eszközök fedező biztosítására;
- a bekerítés vonalán kitörést megkísérlő bűnözők üldözésére, elfogására.

162. A tartalék **ereje** a bekerítést végrehajtó alegység nagyságától függően 2-3 főtől 1 rajig terjedhet. Felszerelése, fegyverzete megegyezik a záró- és a biztosítócsoporthozéval.

A bekerítés végrehajtása, a bűnözők elfogása

163. A bekerítés megkezdésekor első ütemben a biztosítócsoporthoz, a zárócsoporthoz és a fedező-támogató csoporthoz, második ütemben az elfogó-felszámoló csoporthoz, a vezetési pont és a tartalék foglalja el a kijelölt alkalmazási

(várakozási, megindulási) helyét. *A zárócsoporthoz* a bekerítés vonalának elfoglalását láncba szétbontakozva hajtják végre. A rendőrök a tereptárgyak védőképességét és a holttereket kihasználva rejtve, egymást biztosítva mozogjanak előre. *A biztosítócsoporthoz* állománya akadályozza meg, hogy a bekerítés körzetébe illetéktelen személyek bejussanak és kezdjék meg a zárás vonalán belül tartózkodó vétkes személyek eltávolítását, kimenekítését.

164. A bekerítést végrehajtó szolgálati csoportok helyeinek elfoglalása után az épületben (búvóhelyen) tartózkodó fegyveres bűnözőket fel kell szólítani a megadásra, fegyvereik letételére (kidobására) és az épület (búvóhely) elhagyására. Ha az épületben, búvóhelyen a bűnözőkön kívül más személyek (ott lakók, ott dolgozók) is tartózkodnak, először őket kell az épület elhagyására felszólítani. A kijutó személyeket biztonságos helyre kell kísérni és ki kell kérdezni a visszamaradtak elhelyezkedésére vonatkozóan.

A kikérdezés során különös figyelmet kell fordítani a bűnözők rejtékhelyére, cselekményeikre, további szándékaira vonatkozó adatok megállapítására. A kikérdezetteket a helyszínen, illetve a meghallgatás helyén vissza kell tartani mindaddig, amíg a bűnözők elfogása meg nem történik.

165. A fegyverek kidobása után az épületből, rejtékhelyről kilépő bűnözők kezeit magasra kell emeltetni. A zárócsoporthoz ott lévő része a fegyvereit a bűnözőkre, a többi része továbbra is az épület ablakaira, kijárataira irányítsa. A kilépőket az elfogó-felszámoló csoport fogja el, bilincselje meg, hajtja végre ruházatuk átvizsgálását, majd kísérje olyan helyre, ahol a még bent lévő fegyverekkel már nem tehetnek kárt bennük. A bekerítés parancsnoka azonnal hallgassa meg őket a rejtékhelyen maradtak kilétéről, létszámáról, fegyvereiről, elhelyezkedésükről, a rejtékhely kiépítettségéről, további szándékaikról.

166. Ha a bűnözők a felszólításnak nem tesznek eleget, a felszólítást a „törvény nevében” még kétszer meg kell ismételni és kilátásba kell helyezni a kényszerítő eszközök alkalmazását. Amennyiben a fegyverhasználat feltételei a bűnözőkkel szemben már a bekerítés végrehajtásakor fennállnak, és rajtuk kívül más személy bizonyíthatóan nem tartózkodik a rejtékhelyen, a felszólítást követően a bűnözők megadása figyelmeztető vagy tárgyra irányuló lövésekkel is kikényszeríthető.

167. Ha a bekerített személyek azonnali elfogásához nem elegendő különös érdek és a szükséges feltételek megteremtethetők, a saját erő megővése érdekében a bekerítés huzamosabb ideig tartó folyamatos fenntartásával kell őket kifárasztani, az élelem távoltartásával, az ivóvíz, fűtés, villany, gáz stb. elzárásával, megszüntetésével kikényszeríteni a megadásukat.

168. Amikor a bekerítés parancsnoka az erőszakos behatolásra hoz elhatározást, az elfogó-felszámoló csoport a fedező-támogató csoport fedezete mellett oldalról közelítse meg az épületet, rejtékhelyet úgy, hogy mozgásuk az ajtókból, ablakokból ne legyen látható. Az elfogás érdekében először legalább két-három helyen egyszerre a bűnözők tartózkodási helyére könnygázgránátot kell bedobni vagy pirotechnikai eszközt kell alkalmazni. A pirotechnikai eszköz fény- és hanghatásával egy időben az elfogó-felszámoló csoport tüzelésre kész fegyverekkel törjön be a bűnözők tartózkodási helyére és hajtja végre az elfogást. Ha a bűnözők fegyveresen ellenállnak, fegyvert kell használni.

169. Az épületen belül az elfogó-felszámoló csoport tagjai egymás biztosítása mellett a rejtőzésre alkalmas helyiségeket, tárgyakat előbb külsőleg, majd részletesen vizsgálják át. Az esetlegesen telepített robbanócsapdák hatásának csökkentése érdekében a helyiségek, szekrények, ládák stb. ajtajait oldalról, szükség esetén segédeszközök igénybevételével kell kinyitni. A felfedezett bűnözőket erőszakkal fel kell szólítani a megadásra, ha ellenállnak, kényszerítő eszközöket vagy fegyvert kell használni. Az átvizsgált helyiségeket folyamatosan ellenőrzés alatt kell tartani. Az átvizsgálás befejezését követően a további eljárás érdekében az épületet, helyiségeket az elfogó-felszámoló csoport parancsnoka adja át a helyszíniszemle-bizottság vezetőjének.

A FIGYELŐSZOLGÁLAT

A figyelőszolgálat fogalma, tartalma

170. A **figyelőszolgálat** a rendőri csapaterő nagy területre kiterjedő felderítő tevékenysége. Alkalmazására akkor kerül sor, amikor nem állnak rendelkezésre megbízható információk fegyveres vagy más bűnözőcsoportokról, illetve

személyek, a közbiztonságra kedvezőtlen hatást gyakorló egyéb események pontos megjelenési helyéről és idejéről, de a várható cselekmények körzete nagy biztonsággal behatárolható.

171. A figyelőszolgálat **megszervezésére sor kerülhet**

- közérdekű üzem működésének megzavarására (pl.: villamos távvezetékek, föld alatti vagy föld feletti csővezetékek megrongálása stb.) vagy közveszély okozására (pl.: árvízvédelmi töltések megrongálása stb.) irányuló cselekmények felderítésére, megakadályozására;
- ha bűncselekmény elkövetése érdekében szárazföldön, vízi- vagy légi úton érkező bűnözőcsoportok vagy személyek megjelenése behatárolható körzetben várható;
- katonai csoportok, áru- vagy embercsempészek, menekülők, illegális bevándorlók szárazföldön vagy vízi úton, gyalog vagy járművekkel az államhatár jogellenes átlépését követően az ország mélységébe terveznek eljutni, személyeket, tárgyakat eljuttatni;
- természeti katasztrófa bekövetkezésére utaló jelek (pl.: árvízszint gyors emelkedése, árvízvédelmi töltések szivárgása, tűzgócok megjelenése stb.) felderítésére.

172. A **figyelőszolgálat célja** meghatározott működési körzetben vagy sávban a terep és a légtér megszakítás nélküli figyelésével légi, vízi és szárazföldi járművek, gyalogos csoportok számának (típusának, repülési magasságának), mozgási idejének, irányának, tevékenységük jellemzőinek megállapítása, személyek, csoportok, anyagok, bűncselekményből származó tárgyak összetételének, tagozódásának, kirakási, ledobási, elrejtési helyének meghatározása és jelentése; a személy- és vagyonbiztonságra veszélyt jelentő események felderítése.

173. A figyelőszolgálatba rendelt rendőr alegységek a **felderítési és jelentési kötelezettségen túl**, a részükre meghatározott működési körzetben **feladatot kaphatnak**

- fegyveres, felfegyverkezett, bűnöző- vagy más csoportok, személyek feltartóztatására, elfogására;
- az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelkedően fontos létesítmények elleni támadás elhárítására, az elkövetők feltartóztatására, elfogására;
- a rendőrség csapatszolgálati műveletre kirendelt alegységei, szolgálati csoportjai tevékenységének biztosítására;
- a határőrség vagy a honvédség csapatai előrevonásának biztosítására;
- eldobott, elrejtett vagy légi járműről ledobott anyagok, eszközök összegyűjtésére;
- helyszín biztosítására;
- menekültek gyűjtőhelyre irányítására.

A figyelőszolgálatot végrehajtó szolgálati csoportok

A figyelőőrs

174. A figyelőszolgálat ellátására raj, szakasz vagy századerejű **figyelőőrs** szervezhető. A raj- és a szakaszerejű figyelőőrs egyaránt figyelő őrszemekből áll, a szakasz ezen felül 2-3 fős tartalékot képezzen. A század figyelőőrs szolgálati felépítését a szakasz erejű figyelő őrsök és a tartalék alkotja.

175. A rajerejű figyelőőrs nappal 500-1000 méteres, éjjel 300-500 méteres terepszakaszon tevékenykedhet. A szakasz részére 1-2 négyzetkilométeres, a század részére 3-6 négyzetkilométeres működési körzet jelölhető ki. A működési körzet elfoglalásának időnormája raj esetében 30-60, szakasznál 60-80 perc, a század esetében 1-2 óra lehet.

176. A figyelőőrs részére **az előljáró parancsnok** a feladat kiadásakor **meghatározza:**

- a figyelőszolgálat célját;
- a működési körzet helyét, nagyságát;
- megindulási és gyülekezési helyeit, menetvonalát;
- a figyelés fő irányát;
- a keresett személyekről, tevékenységük jellegéről rendelkezésre álló információkat;
- a tevékenység rendjét a keresett személyek, csoportok felbukkanása, tárgyak előtalálása esetén;
- az együttműködési feladatokat a szomszédos szolgálati csoportokkal, a fegyveres erők alegységeivel, a veszélyhelyzet lokalizálásában, a kárelhárításban közreműködőkkel;
- a saját erők megóvása érdekében bevezetendő biztonsági rendszabályokat;

- a figyelőszolgálat várható időtartamát;
- a készenléti időpontokat,
- a jelentések rendjét, jeleket és jelzéseket.

177. A figyelőőrs parancsnokának elhatározása tartalmazza

- az alegység csoportosítását, a létrehozott figyelő őrszemek számát, létszámát;
- a figyelőhelyek elhelyezkedését és egymástól való távolságát;
- a figyelőhelyek fő és kiegészítő figyelési szektorait (az alegységek figyelési sávját, területét), a körkörös légtérfigyelés rendjét;
- a mozgó figyelő őrszemek menetvonalait;
- a figyelő őrszemek és az alegységek tevékenységét személyek, csoportok, járművek vagy veszélyhelyzet észlelése esetén;
- az együttműködés feladatait;
- a biztonsági rendszabályokat;
- a figyelő őrszemek váltásának, pihentetésének, étkeztetésének rendjét, módját.

A figyelő őrszem

178. A **figyelő őrszem** a keresett személyek, tárgyak, járművek felderítését, veszélyhelyzet kialakulásának megállapítását, jelentését, valamint a külön meghatározott elsődleges intézkedések bevezetését közvetlenül végrehajtó szolgálati csoport.

179. A figyelő őrszem **ereje** 2-5 fő lehet. Megerősíthető járművekkel, figyelő- és híradó eszközökkel, nagy tűzerejű sorozatlövő fegyverekkel. Feladatát, elhelyezkedését és **tevékenységének módját** tekintve álló, mozgó és rejtett figyelő őrszem különböztethető meg.

Az *álló figyelő őrszem* feladatát helyhez kötötten, kijelölt figyelőhelyen, tüzelőállásban lássa el. A figyelő őrszemen belül a rendőrök egymástól 20-30 méter távolságban helyezkedjenek el.

A *mozgó figyelő őrszem* figyelési körzetében, kijelölt menetvonalon gyalog vagy járművel mozogva, a menetvonal mentén kijelölt figyelőhelyekről lássa el feladatát. A figyelőhelyeket a figyelő őrszem parancsnoka önállóan választhatja meg úgy, hogy azokon a figyelő őrszem általában 30-60 percet álló figyeléssel töltsön el. A figyelőhelyekről történő figyelést azt követően kell megkezdeni, miután a mozgó figyelő őrszem a részére kijelölt menetvonalon egyszer már végighaladt.

A *rejtett figyelő őrszem* ereje, felépítése az álló figyelő őrszemmél megegyezik, de szigorú álcázási rendszabályok betartásával tevékenykedik. Önmagát önállóan még abban az esetben sem fedheti fel, ha bűncselekményt észlel, vagy lehetősége nyílna a keresett személyek, bűnözők elfogására.

180. A figyelő őrszem tevékenységének módját a konkrét feladat jellege szerint kell választani. A szolgálat alatt a figyelést állandóan és megszakítás nélkül kell végezni mozgás közben és álló helyben egyaránt. Ha a szolgálat huzamosabb ideig tart, a figyelő őrszemen belül az állomány pihentetését egymást váltva úgy kell megszervezni, hogy a figyelési feladat maradéktalan teljesítése biztosítható legyen. A figyelés megszervezésekor ügyelni kell arra, hogy a meghatározott terület holtterektől mentesen figyelés alatt álljon és a szomszédos figyelő őrszemekkel a látó-összeköttetés biztosított legyen. A keresett személyek mozgásának észlelése esetén annak pontos időpontját, irányát, tevékenységük jellegét fel kell jegyezni és azonnal jelenteni kell a figyelőőrs parancsnokának vagy külön utasítás esetén az előljáró parancsnok vezetési pontjának. A kapott feladatnak megfelelően a figyelő őrszem parancsnoka a jelentéssel párhuzamosan intézkedjen a keresett személyek feltartóztatására, elfogására. Katasztrófaveszély körzetében a figyelő őrszem fedje fel a környezetben, a védművekben bekövetkező változásokat, illetéktelen vagy a védművek biztonságát fenyegető személyeket, majd az előljáró utasításának megfelelően foganatosítsa a szükséges intézkedéseket.

181. A figyelő őrszem részére a **figyelőőrs parancsnoka** határozza meg:

- a keresett személyekről, várható eseményről rendelkezésre álló adatokat;
- a figyelés célját;
- a figyelőhely helyét (menetvonalát), a fő és kiegészítő figyelési és tüzelési szektorokat, irányokat;
- a figyelő őrszem létszámát, felszerelését, fegyverzetét, technikai eszközeit;
- tevékenységének rendjét a keresett személyek felbukkanása, veszélyhelyzet észlelése esetén;

- a biztonsági rendszabályokat, a fegyverhasználat rendjét;
- az együttműködési feladatokat a szomszédos figyelő őrszemekkel;
- a készenléti időpontokat, a szolgálat várható időtartamát;
- az összeköttetés és a jelentések rendjét;
- a jeleket és jelzéseket.

182. **A figyelő őrszem parancsnoka** beosztottai részére határozza meg:

- a feladat végrehajtásához rendelkezésre álló adatokat;
- az egyes rendőrök elhelyezkedését a figyelőőrsön belül, figyelési és tüzelési szektorait, irányait;
- mozgó figyelő őrszem esetén a menetvonal mentén kijelölt figyelőhelyeket;
- a figyelőhely és a tüzelőállások kiépítésének és berendezésének feladatait;
- a rendőrök tevékenységének rendjét a keresett személyek vagy a veszélyhelyzet észlelése, más szolgálati csoportok, alegységek biztosítása esetén;
- az együttműködés feladatait a figyelő őrszemen belül;
- a szolgálat közbeni pihenő rendjét;
- a jelentési kötelezettségeket, jeleket, jelzéseket.

AZ ŐRZÉS

Az őrzés fogalma, tartalma

183. **Az őrzés** a csapaterő olyan szolgálati tevékenysége, amelynek célja állandó vagy ideiglenes jelleggel személyek, létesítmények, meghatározott területek vagy értékek közbiztonsági szempontból történő ellenőrzése, az ellenük irányuló bűncselekmények megelőzése, behatolás vagy kijutás megakadályozása, valamint a szükséges feltételek megteremtése a védelemben történő átmenethez.

184. Az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelt létesítmények a veszélyeztetettségük szempontjából az alábbi kategóriákba sorolhatók:

I. kategóriás objektumnak kell minősíteni azokat a létesítményeket, amelyek esetében egyértelműen behatárolhatók a létesítményt, illetve az abban tartózkodókat fenyegető veszélyforrások, vagy konkrét ellenőrzött adatok állnak rendelkezésre egy támadás előkészületeiről. Az őrzés rendszabályai foglalják magukban a külső technikai biztosítást, a be- és kilépő személyek és csomagjaik ellenőrzését (szükség esetén átvizsgálását), a külső és a belső őrzést, a létesítmény közvetlen környezetének, az érkező szállítmányok (járművek) és küldemények biztonsági ellenőrzését. Az I. kategóriás objektumokat őrséggel kell őrizni.

II. kategóriába kell sorolni azokat az objektumokat, ahol általánosságban ismert a létesítményt fenyegető veszélyforrások köre és a kialakult helyzet összes körülményeire tekintettel feltételezhető az objektum ellen irányuló bűncselekmény elkövetése. Az objektumhoz állandó jelleggel (II/A besorolással) vagy a nap meghatározott időszakára (II/B besorolással) biztosító- vagy objektumőrt kell vezényelni. A II. kategóriás objektumok esetében az őrzési rendszabályok magukba foglalhatják a létesítmény külső technikai biztosítását, a be-, illetve kilépő személyek, illetve csomagjaik ellenőrzését, az érkező szállítmány és küldemény biztonsági ellenőrzését.

III. kategóriába tartozzanak azok az objektumok, amelyek folyamatos, visszatérő rendőri ellenőrzése az általános közbiztonsági helyzetből fakadóan folyamatosan (III/A) vagy a nap meghatározott időszakában (III/B) szükséges. Az ellenőrzésre gépkocsizó vagy gyalogos járőröket kell alkalmazni úgy, hogy több objektum esetén egy-egy objektumnál a járőr 1-2 óránként megjelenjen és ott 10-15 percet egyhelyben töltsön.

185. A létesítmények őrzésére a területőrzést, a pontőrzést vagy a kombinált őrzést kell alkalmazni.

A területőrzés az objektum egészének őrzését jelenti. Az objektum határa *az őrzés vonala*, az ezen belül lévő terület *Az őrzött területnek* minősül. Az őrk az objektum határának meghatározott szakaszát (az őrhelyzet) őrizték úgy, hogy közöttük a látó-, halló összeköttetés biztosított legyen.

A pontőrzés az objektumnak csak a legfontosabb, legvesélyeztetettebb részét (részeit) biztosítja. Ebben az esetben csak az őrhelyek esnek az őrzött területtel egy tekintet alá.

A kombinált őrzés az előbbi két alapvető őrzési mód együttes alkalmazása úgy, hogy a területőrzés mellett az objektumon belül egyes részeket külön is őriznek.

Az I. kategóriás objektumokat terület- vagy kombinált őrzéssel, a II. kategóriába soroltakat általában pontőrzéssel kell őrizni.

186. Az I. kategóriába sorolt objektumok őrzése esetén azok külső biztosítását is meg kell szervezni. A külső biztosítás célja az illetéktelen személyek távol tartása az őrzött területtől, időnyerés a szükséges ellentevékenységhez való felkészülésre. Ennek érdekében az őrzött terület körzetében biztosítási övet kell kijelölni és ott megfelelő korlátozásokat, rendszabályokat kell bevezetni. A **biztosítási öv** az őrzés vonalától kiindulva foglalja magában az őrzött területtel határos utakat, utcákat, területeket vagy épületeket, településen kívül a környező terepet, annak jellegétől és az objektum sebezhetőségétől függően 1000 méter távolságig. Az őrzött terület és a biztosítási öv együttesen a létesítmény **őrzés-védelmi körzete**.

Az őrzést végrehajtó szolgálati csoport

187. A létesítmények őrzésére a csapaterőből **őrséget** kell vezényelni. Az őrség kiküldönített, általában 24 órás folyamatos szolgálatot teljesítő önálló szolgálati csoport, megerősíthető egyéni védőeszközökkel, sorozatlövő fegyverekkel, figyelőeszközökkel, gépjárművekkel.

188. Az őrség az őrhelyek számától és az objektum nagyságától függően lehet

- első fokú őrség, amely hét vagy annál több őrhellyel rendelkezik;
- másodfokú őrség, amelynek négy-hat őrhelye van;
- harmadfokú őrség, ahol egy-három őrhelyet jelölnek ki.

189. Az **őrség állománya** őrparancsokból, őrparancsnok-helyettesből, felvezetőből, örökből, fegyveres figyelőből, biztosító járőrből, figyelő őrszemből és gépkocsivezetőből állhat.

Az **őrparancsnok** az első fokú őrség esetében tiszt vagy zászlós, másod- vagy harmadfokú őrségnél tiszthelyettes lehet. Szolgálati előjárója az őrség teljes személyi állományának, felelős az őrség felkészítéséért, szolgálatellátásáért, az őrzési feladatok maradéktalan végrehajtásáért. Közvetlenül az őrséget vezénylő rendőri szerv vezetőjének (ügyeletnek vagy TIK-nek) van alárendelve.

Őrparancsnok-helyettes csak ott kell vezényelni, ahol az őrparancsnoki feladatok mennyisége ezt indokolja.

A **felvezető** az örök őrhelyre történő felvezetését és váltását hajtja végre. Közvetlenül az őrparancsnoknak van alárendelve, ahol őrparancsnok-helyettes nincs, ott egyben az őrparancsnok helyettese. Ahol a felállított örök váltása 30 percnél több időt igényel, ennek megfelelően több felvezetőt kell vezényelni. Harmadfokú őrségnél felvezető nincs, az örök felvezetését az őrparancsnok hajtja végre.

Az **örök** létszámát a kijelölt őrhelyek és a váltások száma alapján kell meghatározni. Egy őrhelyre általában kettő főt kell kijelölni, akik egymást váltva (két váltás) teljesítsenek ott szolgálatot. Az olyan őrhelyekre, ahol a szolgálat 24 óráig tart vagy azt esetlegesen meghaladja, a rendelkezésre álló erőtlől függően három váltás is vezényelhető. Az őr az őrhelyen 6 óránál hosszabb ideig váltás nélkül szolgálatot nem teljesíthet. A különösen veszélyeztetett, lakott területtől vagy más őrhelytől távol eső őrhely őrzését egy őr nem láthatja el.

A **fegyveres figyelő** az őrség elhelyezési körletének (pihenőhelyének) őrzését látja el. Három váltás esetén kijelölhető a készségben lévő váltásból is.

Biztosító járőr és a figyelő őrszem az őrzés védelmi körlet biztosítási övében valamint olyan objektumrészek őrzésére alkalmazható, amelyek külön felállított örökkel nem kerülnek őrzésre, de megfigyelésük, illetve visszatérő ellenőrzésük indokolt.

Gépkocsivezetőt csak abban az esetben kell az őrség állományába vezényelni, ha az őrhelyek egymástól való távolsága a váltások gépjárművel való szállítását indokolja.

190. Az örök számára őrhelyet, ezen belül *felállítási helyet, mozgási körletet, fő- és kiegészítő figyelési szektort* kell kijelölni, amely egyben a tüzelési szektor is. Az **őrhely** kiterjedése a várható behatolási irányban 50-100 méter, egyéb irányban 100-300 méter lehet. Az őrhely határát, a felállítási helyet és a mozgási körletet természetes vagy mesterséges tereptárgyakhoz viszonyítva kell meghatározni, megjelölése számozással történjen. Az őrhelyről az őr a biztosítási öv belátható részét is tartsa figyelés alatt.

191. A biztosító járőr részére az őrzött területen és a biztosítási övben egyaránt *menetvonalat és figyelőpontokat* kell kijelölni. A menetvonal megjelölése számozással, a figyelő pontoké tereptani megjelöléssel történhet.

A **járőrök menetvonalai** a biztosítási övben hálózák be a biztosítási öv egészét, kapcsolódjanak tájékozási pontokhoz, érintsék a rejtett megközelítés szempontjából legvalószínűbb irányokat, útvonalakat, a rejtőzésre alkalmas tereptárgyakat, egyben a járőr részére is biztosítsanak rejtett mozgási lehetőséget. Az őrzött területen

érintsék a veszélyeztetettebb őrhelyeket, létesítményeket, illetve a meghatározott objektumrészeket. A járőrmenetvonal hosszának meghatározása során az alábbiakat kell figyelembe venni:

- a támadó várható megközelítési irányában lévő őrhelyeket, objektumrészeket, valószínű támadási célpontokat 30-40 percenként, a más irányban lévőket 40-60 percenként kell a járőrnek érintenie;
- a csak járőrrel őrzött objektumokat általában 1-2 óránként, esetleg sűrűbben kell a járőrnek ellenőriznie.

A járőr figyelőpontjait a rejtett megközelítési utak mentén kell kiválasztani, lehetőleg rejtett és legkedvezőbb figyelési feltételeket biztosító helyen. Itt a járőr számára figyelési szektort vagy körkörös figyelést kell meghatározni. A figyelőponton a járőr 10-15 percig tartózkodhat.

192. A figyelő őrszemet a terep azon kiemelkedő pontjain kell alkalmazni, amelyek az őrzött terület egészére vagy nagy részére, a megközelítési útvonalakra és a feltételezett támadási irányokra rálátást biztosítanak.

193. Az őrség tagja, az általános rendőri ismereteken túl, legyenek képesek:
- az objektumok, illetve az ott tartózkodó személyek ellen irányuló terror- és más bűncselekmények előkészületére utaló jelek felismerésére;
 - a bűncselekmények megelőzésére irányuló intézkedések bevezetésére;
 - bűncselekmények bekövetkezése esetén szükséges elsődleges rendőri intézkedések végrehajtására;
 - az őrhelyen alkalmazott speciális híradó- és biztonságtechnikai berendezések kezelésére;
 - a vezénylő, illetve a területileg illetékes rendőri szervek ügyeleti szolgálataival a folyamatos kapcsolattartásra;
 - a kényszerítő eszközök készség szintű alkalmazására;
 - megbízható helyismeret, jó lakossági kapcsolatok kialakítására.

Az őrzés végrehajtása

194. Az I. kategóriába sorolt, őrséggel őrzött objektumok őrzésére végrehajtási tervet, a II. és III. kategóriás objektumokhoz objektum-őrutasítást, illetve járőr-útiránytervet kell kidolgozni.

195. A végrehajtási terv tartalmazza:
- az őrzendő objektum megnevezését, pontos helyét, címét;
 - az objektum biztonsági kategóriába sorolását, a veszélyeztetettségről rendelkezésre álló adatokat;
 - az őrzésre vonatkozó általános rendelkezéseket;
 - az őrzést végrehajtó szerv (alegység, szolgálati csoportosítás) megnevezését;
 - az őrség állományát, felszerelését, fegyverzetét, szolgálati idejét, az őrségváltás rendjét;
 - az őrhelyek számát;
 - az alkalmazott őrzéstechnikai és objektumvédelmi műszaki létesítményeket, berendezéseket;
 - az örök felállítási helyét, mozgási körletét, a járőrök menetvonalát, a figyelőpontokat, a figyelési, tüzelési szektorokat, általános és speciális feladatokat;
 - az örök (járőrök) felállításának (kiküldésének) idejét, az örök (járőrök) váltásának rendjét;
 - azokat az őrhelyeket, amelyek egy esetleges támadás elhárítása szempontjából számításba jöhetnek, feladataikat a támadás elhárításában;
 - az együttműködési feladatokat;
 - az összeköttetés, a jelentések rendjét, a jeleket, jelzéseket.

A végrehajtási tervhez mellékelni kell:

- az őrhelyvázlatot;
- a bevezetendő biztonsági intézkedéseket, rendszabályokat, a biztonsági ellenőrzések végrehajtásának rendjét;
- az őrhelyenként, figyelőpontonként, menetvonalanként kidolgozott őrutasításokat, járőr-útirányterveket.

196. Az objektum-őrutasítás tartalmazza:

- az őrzendő objektum megnevezését;
- az őrzésre vonatkozó általános rendelkezéseket;
- az ör felállítási helyét, mozgási körletét, feladatát;
- támadás esetén a tevékenységet;
- az ör szolgálati idejét, váltásának rendjét;
- az öltözetet, felszerelést, fegyverzetet;
- az összeköttetés és a jelentések rendjét.

197. **A járőr-útiránytervben** a fent meghatározottakat értelemszerűen kell rögzíteni. Ezen felül az útiránytervnek tartalmaznia kell a járőr megindulási helyét, menetvonalát, figyelőpontjait is.

198. **Az őrhelyvázlatban** grafikusan kell ábrázolni:

- az őrzendő objektumot;
- az őrzés vonalát és az őrzés-védelmi körlet határát;
- az őrzéstechnikai és objektumvédelmi műszaki létesítményeket;
- az őrzés-védelmi körleten belül és kívül lévő fontosabb tereptárgyakat;
- az őrhelyeket, az örök felállítási helyét, mozgási körletét, figyelési, tüzelési szektorait, a járőrök menetvonalát, figyelőpontjait, a figyelő őrsemek szolgálati helyeit;
- az őrzött terület elleni támadás valószínű irányait, a rejtett megközelítésre alkalmas útvonalakat.

199. Az őrség részére az alábbi szolgálati okmányokat kell biztosítani:

- az őrzés végrehajtási tervét;
- az őrhelyvázlatot;
- az objektum-őrutasításokat és járőr-útirányterveket;
- őrnaplót;
- belső leltárt;

a szükségesnek megfelelően

- a biztonságtechnikai berendezések, híradó eszközök kezelési utasításait;
- okmány- és pecsétnyomó mintákat;
- az objektumba belépésre jogosultak jegyzékét;
- belépési okmánytömböt;
- a biztonsági rendszabályokat;
- a tűzriadó tervet.

200. Az őrszolgálatba vezényelt rendőröket a sajátos feladathoz igazodó felkészítésben kell részesíteni. A speciális felkészítés, majd a továbbképzések programja tartalmazzon lökiképzést, fizikai képzést (állóképesség növelése, kényszerítő eszközök alkalmazása, önvédelem), híradó- és biztonságtechnikai ismereteket, terrorelhárítási alapismereteket, kommunikációs készségfejlesztést, valamint külképviseleti objektumok esetében a szolgálatellátáshoz nélkülözhetetlen minimális nyelvismeretet.

201. Huzamosabb ideig tartó őrzés esetén a biztonsági szempontból jelentős helyi és személyi ismeretek kialakítása, az adott szolgálati helyre jellemző sajátos rendszabályok alkalmazásának készség szintű elsajátítása érdekében adott őrhelyre folyamatosan, lehetőleg ugyanazokat a rendőröket kell vezényelni.

202. Az őrparancsnok az őrzés megkezdésekor vegye át az őrzött objektum őrzésbiztonsági berendezéseit, az őrség elhelyezési körletét, győződjön meg azok sértetlenségéről, ellenőrizze a technikai berendezések, híradó eszközök működőképességét, az őrhelyeket, megállapításait rögzítse az őrnaplóban. Személyesen vegyen részt az örök felállításában.

203. Az őrség váltásakor a régi őrparancsnok tájékoztassa az új őrparancsnokot az őrszolgálat során szerzett tapasztalatokról, az őrzés biztonságát érintő megállapításairól, adja át az őrség körletét, a technikai eszközöket, az őrszolgálati okmányokat. A régi és az új örök váltását az őrhelyeken közösen hajtják végre. Az átadás-átvétel megtörténtét rögzítsék a régi őrség őrnaplójában, majd tegyenek jelentést az előljáró parancsnoknak (ügyeletnek vagy TIK-nek).

204. Az örök váltásakor a régi őr adja át őrhelyét, az őrzésbiztonsági berendezéseket, a híradó eszközöket és a szolgálati okmányokat. Tájékoztassa az új ört az őrzés során szerzett tapasztalatairól, intézkedéseiről, az őrzés biztonságát befolyásoló megállapításairól. A váltás megtörténtéről tegyenek jelentést az őrparancsnoknak (felvezetőnek).

205. Amennyiben az őrzést az őrzött terület határán kívül kell ellátni, az őrszolgálatot ellátó rendőr az objektum területére kizárólag az előljáró parancsnok utasítására vagy az objektum biztonságáért felelős személy felkérésére, illetve hozzájárulásával léphet be. Erről a rendőr a szolgálat befejezése után írásban tegyen jelentést.

206. Az őrszolgálatot ellátó rendőr általános feladata:

- hajtsa végre az előírt biztonsági ellenőrzéseket;
- tartsa távol az illetéktelen személyeket az őrzött területtől, akadályozza meg, hogy oda behatoljanak, ellenőrizetlenül tárgyakat bejuttassanak vagy onnan kivigyenek;
- fedje fel az őrzött objektum vagy az ott dolgozó, tartózkodó személyek ellen irányuló bűncselekmények előkészületére utaló jeleket;
- az objektum biztonságával összefüggő megállapításait azonnal jelentse az őrparancsnoknak (ügyeletnek vagy TIK-nek), kérjen segítséget, figyelmeztesse az objektumban tartózkodókat a veszélyre;
- tegyen meg minden lehetséges intézkedést a bekövetkezett támadás elhárítására, az őrzött objektum biztonságának megóvására.

207. Az őrszolgálatot ellátó rendőrnek az őrhelyen (menetvonalon, figyelőponton) tilos:

- eltérni az objektum-őrutasításban, járőr-útiránytervben rögzített feladataitól;
- őrhelyét, menetvonalát, figyelőpontját jogszabályban meghatározott esetek kivételével elhagyni, az őrzött területen kívül őrhely esetén a létesítmény területére engedély (felkérés) nélkül belépni;
- felszerelését lerakni, ruházatán, egyéni védőeszközein a megengedetttől eltérő könnyítések alkalmazni;
- lefeküdni, étkezni, olvasni, rádiót, magnót, lemezjátszót hallgatni, tv-t nézni, illetve minden olyan más tevékenységet folytatni, amely figyelmét elvonja a szolgálat ellátásától.

SAJÁTOS TAKTIKAI ELJÁRÁSOK

A BIZTOSÍTÓSZOLGÁLAT

A biztosítószolgálat fogalma, tartalma

208. A **biztosítószolgálat** adott helyen, körzetben vagy útvonalon a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény, esemény megelőzése megakadályozása, a rend fenntartása, a személy- és vagyonbiztonság megóvása érdekében alkalmazott összetett rendőri intézkedések. Tartalmát általában fokozott ellenőrzések, biztonsági, közlekedésrendészeti, személy- és létesítménybiztosítási intézkedések képezik.

209. A **biztosítószolgálat fajtái** az utazás- (szállítmány-) biztosítás, a rendezvénybiztosítás valamint a nagy területű helyszín biztosítása.

Az utazás- (szállítmány-) biztosítás célja védett személy, szállítmány ellen irányuló bűncselekmények megakadályozása, szándékos vagy gondatlan veszélyeztetés elhárítása, a közlekedési balesetek megelőzése, a biztosított járművek akadálytalan haladásához, a célállomás tervezett időben, sértetlenül történő eléréséhez szükséges feltételek megteremtése.

A rendezvénybiztosítás célja a nagy tömeget vonzó rendezvények jogszerű, zavartalan lebonyolításához szükséges feltételek megteremtése, a rendezvényen és annak körzetében a személy-, a vagyon- és a közlekedésbiztonság fenntartása.

A nagy területű helyszín biztosításának célja meghatározott körzetben folytatott kármegelőzési vagy kárelhárítási munkálatok zavartalan végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése, zárlati intézkedések érvényesítése, katasztrófaelhárítási vagy más polgári védelmi rendszabályokhoz kapcsolódó közbiztonsági feladatok ellátása.

210. A csapaterő alkalmazásának elrendelésére jogosult vezető a biztonságszolgálat fajtájától, az esemény várható hatásától függően **biztonsági rendszabályokat** állapíthat meg. A biztonsági rendszabályok meghatározása függ:

Utazás- (szállítmány-) biztosítás esetén:

- a védett személy, csoport, szállítmány veszélyeztetettségének fokától;
- a szállítmány veszélyességétől;
- a szállító jármű fajtájától;
- az utazás, szállítás módjától;
- az útvonal jellegétől;
- a kijelölt útvonal közlekedésbiztonsági helyzetétől;
- a célállomásra történő eljutás sürgősségének a fokától;
- a napszaktól, az évszaktól és az időjárástól.

Rendezvénybiztosítás esetén:

- a rendezvény helyétől, idejétől, programjától;
- a rendezvény résztvevőinek létszámától, összetételétől, hangulatától, szándékától;
- a közlekedés biztonságára, zavartalanságára gyakorolt hatásától;
- a várható jogsértésektől;
- a rendezvényen megjelenő védett személyek számától.

Nagy területű helyszín biztosítása esetén:

- a várható vagy megtörtént baleset, katasztrófa vagy más káresemény fajtájától;
- a következmények fokától, az adott területen vagy annak körzetében élő lakosságra gyakorolt hatásától;
- a bevezetett védelmi, megelőzési vagy elhárítási intézkedések tartalmától, megvalósításuk rendjétől, módjától, várható időtartamától, a közreműködők körétől;
- a napszaktól, évszaktól és az időjárástól.

211. A biztosítószolgálat során bevezetésre kerülő **rendszabályok tartalma** magában foglalhatja:

- meghatározott területek lezárását, a be- és a kilépés, valamint az ott-tartózkodás szabályainak a megállapítását,
- a rendőri jelenlét, illetve a közreműködés biztosítását;
- a területen tartózkodók, az oda belépni szándékozók igazoltatását, épület, építmény, ruházat, csomag vagy járművek átvizsgálását,
- technikai biztonsági ellenőrzés végrehajtását;
- a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagok, eszközök bevitelének korlátozását, megtiltását, elvételeit;
- az őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgyak eltávolítását, megsemmisítését;
- a közterületen szabálytalanul elhelyezett jármű eltávolítását;
- a közúti forgalom irányítását, korlátozását vagy szüneteltetését;
- a nyilvános és közforgalmú helyek működésének korlátozását;
- az érintettek (résztvevők, közreműködők, lakosság, közvélemény) tájékoztatását.

A biztosítószolgálat részletes biztonsági rendszabályai titkos, bizalmas vagy korlátozott terjesztésű minősítési szintű adatot képeznek, fokozatait külön rendelkezés állapítja meg.

Az utazás- (szállítmány-) biztosítás

212. Az utazás- (szállítmány-) biztosítása az utazás (szállítás) jellegétől függően **közút, vasút, vízi út vagy repülőtér (leszállóhely) biztosítás** lehet.

213. A biztosítás során **biztosított útvonalat** kell kijelölni. A biztosított útvonal az indulási helytől a célállomásig tart. A biztosított útvonal egy megyét (a fővárost) érintő része a területileg illetékes rendőr-főkapitányság **biztosítási szakasza**. A biztosítási szakaszt **vonalszakaszokra** kell felosztani. A vonalszakasz általában az útvonal egy rendőrkapitányság illetékességi területén áthaladó része, amely az útvonal sajátosságaitól, az alkalmazott rendőri erők nagyságától függően ettől eltérően is kijelölhető. A rendőri erők és eszközök alkalmazása, vezetése érdekében a vonalszakasz **vonalrészekre** osztható.

214. A biztosítási szakaszon a biztosítás előkészítéséért és vezetéséért a megyei (budapesti) rendőrfőkapitány vagy az általa kijelölt vezető (biztosításparancsnok) a felelős. A vonalszakasz parancsnokát a megyei (fővárosi) biztosítás parancsnoka, a vonalrészparancsnokot a vonalszakasz parancsnoka jelöli ki.

215. Az utazás- (szállítmány-) biztosítás céljának elérése érdekében a bevezetett **biztonsági rendszabályok magukban foglalhatják** különösen

Közútvonal biztosítása esetén

- a közúton haladó, azt szintben vagy felüljárón keresztező jármű- és gyalogosforgalom elterelését vagy szüneteltetését;
- az igénybe vett útvonal kiürítését;
- az útvonal előzetes biztonsági ellenőrzését;
- a kihelyezett közlekedési jelzőtáblák megváltoztatásával a közlekedés rendjének módosítását;
- a forgalomirányító jelzőlámpák kikapcsolását, a karos forgalomirányítás elrendelését;
- a védett járművek előtt forgalomterelő, előjelző, felvezető, oszlopvezető, a védett járművek mögött oszlopzáró rendőrségi járművek közlekedtetését;
- a védett járműveket kísérő fedezőcsoport alkalmazását;

- az útvonal veszélyt jelentő pontjain, szakaszain biztosítócsoporthoz elhelyezését;
- a tartalékerők és- eszközök készenlétben tartását.

Vasútvonal biztosítása esetén

- a szintbeli közúti kereszteződések, közúti felüljárók forgalmának korlátozását vagy szüneteltetését;
- a vasúti közlekedés biztonságát szolgáló berendezések, kezelőhelyiségek felügyeletét;
- a vasútvonalon veszélyt jelentő pontokon, szakaszokon biztosítócsoporthoz alkalmazását;
- az induló, érkező állomásokon a peronok kiürítését, a kijáratok szabadon tartását, a gépjárművekbe történő átszállás zavartalanosságának megteremtését;
- a közbeeső vasútállomásokon, megállóhelyeken a rendőri jelenlét biztosítását;
- a védett szerelvény előtt előfutó vonat, mögötte utánfutó vonat közlekedtetését;
- a védett szerelvényen fedezőcsoport elhelyezését;
- tartalékok készenlétben tartását.

Vízi útvonal biztosítása esetén

- a hajóforgalom korlátozását, szükség esetén hajózási zárlat elrendelését;
- a védett hajó mellett forgalomterelő, oldalbiztosító és végbiztosító rendőrségi vízi járművek közlekedtetését;
- a hidak, kompok forgalmának szüneteltetését;
- az indulási és érkezési kikötő forgalmának korlátozását, lezárását, igénybevételének szüneteltetését;
- a vízparton a védett vízi jármű elleni támadásra különösen alkalmas helyeken biztosítócsoporthoz alkalmazását;
- tartalékok készenlétben tartását.

Repülőtér (leszállóhely) biztosítása esetén

- a repülőtér (leszállóhely) külső körzetének, forgalmi előterének, az utascarnok (épület) érintett részének lezárását, külső és belső járőröztetését;
- a siklópálya alatti terület rendőri ellenőrzését;
- a repülőtérre érkezők előzetes ellenőrzését;
- az utasbiztonsági ellenőrzés szigorítását;
- a repülőtéren (leszállóhelyen) belüli mozgások korlátozását.

Az utazás- (szállítmány-) biztosítást végrehajtó szolgálati csoportok

216. Az utazás- (szállítmány-) biztosítás végrehajtására biztosító rendőrségi járművek, biztosító vasúti járművek, motoros dízkíséret, biztosítócsoporthoz, fedezőcsoport és tartalék kerülhet alkalmazásra.

A biztosító rendőrségi járművek

217. **Közútvonal biztosítása esetén** a védett járművek akadálytalan haladásának elősegítése, a védett személyek vagy szállítmány megóvása érdekében előjelző, felvezető, oszlopvezető és oszlopzáró rendőrségi gépkocsi, valamint forgalomterelő rendőrségi motorkerékpáros járőrök kerülhetnek alkalmazásra. A személyvédelmi rendőri állomány járműveinek elhelyezkedését, alkalmazásának rendjét külön rendelkezés tartalmazza.

218. *Oszlopvezető rendőrségi gépkocsit* a védett járművekből álló gépkocsioszlop első járműveként minden esetben közlekedtetni kell.

Előjelző és oszlopzáró rendőrségi gépkocsi igénybevételére akkor kerüljön sor, ha az elrendelt biztosítási fokozatban előírt rendszabályok az útvonal teljes zárását, kiürítését határozzák meg, nagy létszámú rendőri állomány kerül alkalmazásra vagy a védett személy járművéhez motoros dízkíséretet vezényelnek. Ebben az esetben az előjelző gépkocsi a védett oszlop előtt 3-5 perccel, az oszlopzáró gépkocsi közvetlenül a biztosított járművek mögött, féktávolságon kívül haladjon.

A felvezető rendőrségi gépkocsi alkalmazására általában településeken belül akkor kerülhet sor, amikor a védett járműoszlophoz vezényelt oszlopvezető gépkocsi személyzete az útvonalon pontos helyismerettel nem rendelkezik, és az átvezetéshez vagy a célállomás eléréséhez szükséges az útvonal megmutatása. A felvezető gépkocsit a területileg illetékes rendőri szervtől kell vezényelni, igénybevétele esetén közvetlenül az oszlopvezető gépkocsi előtt haladjon.

A forgalomterelő motorkerékpáros járőr rendeltetése, a védett oszlop akadálytalan haladásának biztosítása érdekében a közúti forgalomban közlekedő más járműveknek a sebességük csökkentésére, sávváltásra vagy lehúzásra utasítása, leállításra, a keresztező forgalom zárása. Az alkalmazott járőrök számát és a védett oszlop sebességét úgy kell meghatározni, hogy a járőrök legyenek képesek az oszlopot egymást váltva biztonságosan

megelőzni és a soron következő zárási feladatot időben végrehajtani. Forgalomterelő motorkerékpáros járőr az oszlopvezető gépkocsi előtt folyamatosan is közlekedtethető.

219. A biztosító járművek az útviszonyoknak megfelelően, a biztonságos közlekedés követelményeinek szem előtt tartásával közlekedhetnek. Csak olyan jármű vehető igénybe erre a feladatra, amely rendőri technikai szempontból erre alkalmas, műszaki berendezéseit az indulás előtt közlekedésbiztonsági szempontból ellenőrizték, valamint vezetőjét erre külön felkészítették. A járműveket el kell látni olyan híradó eszközzel, amely szükség esetén többcsatornás összeköttetésre is alkalmas. A biztosító járműveken a megkülönböztető fényjelzést folyamatosan, a hangjelzést szükség szerint működtetni kell.

220. **Vízi útvonal biztosítása esetén** a biztosított hajó előtt 150-200 méterre *forgalomterelő*, mögötte *végbiztosító*, mindkét oldalon *oldalbiztosító* rendőrségi vízi járművet kell közlekedtetni. A vízi járművek rendeltetése a biztosított hajó haladását akadályozó egyéb hajók, sérülés okozására alkalmas úszó tárgyak felderítése, elterelése, a vízisport vagy fürdőzés szüneteltetése, a biztosított hajó megközelítésének, fedélzetére lépésnek a megakadályozása.

A biztosító vasúti járművek

221. Vasúton a védett szerelvény előtt a biztosítás fokozatától függően *előfutó vonatot*, mögötte külön elrendelés esetén *utánfutó vonatot* kell közlekedtetni. A biztosító vasúti járműveket el kell látni megfelelő híradóeszközökkel és alkalmassá kell tenni fedező csoport szállítására is.

A motoros díszkíséret

222. Külön meghatározott esetekben a védett személy gépkocsija mellett ékalakzatban három, öt, hét vagy kilenc motorkerékpáros járőr alkalmazásával *motoros díszkíséretet* kell biztosítani. Alkalmazása esetén az igénybe vett útvonalat autópálya kivételével, osztott pálya esetén is mindkét irányban ki kell üríteni és a keresztirányú forgalmat le kell zárni. Gondoskodni kell az útfelület előzetes ellenőrzéséről, szükség esetén a csúszásmentesítés elvégzéséről.

A biztosítócsoporthoz

223. **A biztosítócsoporthoz** az utazás- (szállítmány-) biztosítást végrehajtó csapaterő alapvető szolgálati csoportja. Rendeltetése az induló, közbeeső és érkező állomások, repülőtér (leszállóhely), rakodó- és ideiglenes tárolóhelyek közbiztonsági ellenőrzése, az útvonalon található, veszélyt rejtő tereptárgyak (pl.: útkereszteszövedékek, alul- és felüljárók, hidak, átereszek, forgalmi jelzőberendezések, energiaellátó központok, alagutak, meredek partfalak, szakadékok, parkolók, le- és felhajtó utak, sűrű növényzettel benőtt vagy beépített területek, egyedülálló építmények stb.) előzetes átvizsgálása, őrzése, illetve járőrözése, területek útvonalak lezárása, a forgalom irányítása.

224. **A biztosítócsoporthoz ereje** egy rajtól egy századig terjedhet. Egy biztosító csoport általában egy vonalszakasz vagy egy vonalrész biztosítását hajtja végre. Megerősíthető szállító és páncélozott járművekkel, műszaki záróeszközökkel, figyelő, adatrögzítő és nagy teljesítményű híradó eszközökkel.

225. **A biztosítócsoporthoz állományába** biztosító örök, biztosító járőrök, forgalomirányító örök és tartalék tartozhat.

A biztosító örök részére a veszélyt jelentő tereptárgynál felállítási helyet kell kijelölni. Egy felállítási helyen 1-3 biztosító örök teljesíthet szolgálatot. A felállítási hely elfoglalását követően a biztosító örök lakott területen 50 méter, lakott területen kívül 100-200 méter sugarú körben vizsgálja át a környező tereptárgyakat, fedje fel egy esetleges támadás előkészületére utaló nyomokat, személyeket, veszélyt jelentő tárgyakat, kezdeményezze ezek elfogását, eltávolítását. A terület átvizsgálását követően tartózkodik felállítási helyén, folyamatosan kíséri figyelemmel a környező területet, a környező épületek ablakait, fedje fel a veszélyt jelentő körülményeket, illetve hajtja végre a számára külön meghatározott intézkedéseket.

A biztosító járőr ereje kettő főtől egy rajig terjedhet. Részére a biztosított útvonal mentén fedett terepen 200-600 méter, nyílt terepen 1-2 kilométer hosszú járőrutvonalat kell kijelölni. A járőrutvonalon történő első elhaladásakor fedett terepen 100-200 méter, nyílt terepen 300-400 méter széles területsávot köteles átvizsgálni.

A forgalomirányító őr az útvonal mentén bevezetett forgalomszervezési intézkedések érvényre juttatása érdekében kerül alkalmazásra. Feladatot kaphat a közúti forgalom irányítására, elterelésére, szakaszos engedésére, a bekötő útvonalak zárására, a védett járműoszlop mozgásának segítésére, elsőbbségének biztosítására. Feladata ellátásához szolgálati jármű, mobil közlekedési jelzőtáblák, fényjelzést adó vagy más forgalomterelő technikai eszközök biztosíthatók.

226. A biztosítócsoporthoz részére feladatának ellátásához meg kell határozni:

- állományát, csoportosítását, megerősítését;
- a részére kijelölt vonalszakaszt (vonalrész);
- megindulási és gyülekezési helyeit, mozgási útvonalát;
- a bevezetésre kerülő biztonsági rendszabályokat, azok érvényre juttatásának feladatait;
- a védett járművek számát, a járműoszlop felépítését, haladási irányát, érkezési, indulási, áthaladási idejét;
- a rendőri intézkedések rendjét, különös tekintettel a személyi szabadság korlátozására, a kényszerítő eszközök használatára;
- a készenléti időpontokat;
- a jeleket, jelzéseket és a jelentések rendjét.

A fedezőcsoport

227. A **fedezőcsoport** a védett személyek, szállítmányok közvetlen biztosítására, kísérő őrzésére és védelmére kerülhet alkalmazásra. Működhet önállóan, személyek, szállítmányok közvetlen biztosítása érdekében vagy kötelekben, a biztosítószolgálatot ellátó csoportosítás részeként. Feladatát ettől függően a biztosítószolgálatot elrendelő rendőri szerv vezetője vagy a biztosítócsoporthoz parancsnoka határozza meg.

228. A fedezőcsoport **feladatot kaphat** védett személyek, szállítmányok kísérésére, az ellenük irányuló közvetlen támadás elhárítására, akadálytalan mozgásukhoz szükséges feltételek megteremtésére és fenntartására, tartózkodási (tárolási) helyük őrzésére, kísérésére. A fedezőcsoporttal szemben alapvető követelmény, hogy teremtsen meg a biztosított személyek, szállítmányok tevékenységének rendeltetésszerű működéséhez szükséges közbiztonsági feltételeket, működjön együtt a biztosított személyekkel, illetve a biztosításban részt vevő más szervek tagjaival. Legyen állandóan kész egy esetleges támadásra utaló előkészületek felfedezésére, a támadás elhárítására, a védett személyek, szállítmányok oltalmazására. Tartson folyamatos kapcsolatot a működési helye, környezete, menetvonala szerint illetékes rendőri szervek ügyeleteivel, a TIK-ekkel, időszakonként adjon tájékoztatást helyzetéről, szükség esetén kérjen segítséget.

229. A **fedezőcsoport ereje** 3 főtől egy szakaszerőig terjedhet, kikülönítve folyamatosan több napig is működhet. Megerősíthető szállító és páncélozott járművekkel, sorozatlövő fegyverekkel, egyéni védő-, figyelő és nagy teljesítményű híradó eszközökkel.

230. A **fedezőcsoport állománya** biztosító járőrökből, biztosító őrökből, figyelő őrsemekből és tartalékból állhat.

A *biztosító járőrök* személyek, objektumok esetén 2-3 fős erőben, a veszélyt jelentő irányokban 1 km-ig terjedő menetvonalon, a biztosított helytől 2-300 méterig terjedő távolságra tevékenykedhetnek. Szállítmányok kísérése során a biztosító járőröket a szállító vagy a kísérő járműveken kell elhelyezni. A biztosított szállítmány megállása esetén a járművekről leszállva, azoktól 100 méterig terjedő távolságra lássa el feladatát.

A *biztosító őrök* feladata objektumok esetén a részükre kijelölt terepszakaszok figyelemmel kísérése, a veszélyre utaló jelek felfedése, a védett személy, szállítmány illetéktelen megközelítésének megakadályozása, beléptetések végrehajtása, a közvetlen támadás elhárítása valamint a védett személy, szállítmány menekítésének végrehajtása.

Védett személy biztosítása során álló helyben 10-15 méterre, gyalogos mozgás közben 2-5 méterre elől, oldalt, illetve hátul elhelyezkedve lássa el feladataikat. Utazás-, illetve szállítmánybiztosítás során a biztosító és a védett járművekben helyezkedjenek el, hogy megállás esetén a járművekből kiszállva a védett személy, szállítmány közvetlen közelbiztosítását azonnal meg tudják kezdeni.

A *figyelő őrsem* objektumok esetében 2-3 fős erőben a környező terep, a biztosított hely, épület, jármű figyelésére, a veszélyt jelentő irányok, terepszakaszok zárására kerülhet alkalmazásra. A biztosított helytől lakott területen 50-100 méter, lakott területen kívül 100-300 méter távolságra, magaslaton, épületek tetején stb. tüzelőállásban helyezkedjen el. Személyek biztosítása esetén olyan helyen tartózkodjon, ahonnan a terep jól belátható és közvetlen látó összeköttetésben van a biztosított személlyel és a biztosító őrökkel.

231. Védett személy (szállítmány) **légi járművel történő utazása** (szállítása) esetén a fedező csoport külön légi járművön is elhelyezhető. A fedezőcsoport légi járműve ekkor a védett légi járművel együtt egy kötelékben repüljön.

232. A feladatszabás során a fedezőcsoport részére meg kell határozni:

- állományát, felszerelését, fegyverzetét,
- az őrzendő személyt, szállítmányt, járművet vagy objektumot;
- a védett személy, szállítmány mozgásának várható körzetét, menetvonalát, a járművek menetrendjét, a mozgásra vonatkozó időpontokat;
- a védett személy, szállítmány veszélyeztetettségéről rendelkezésre álló adatokat;
- a biztonsági rendszabályokat,
- a tevékenységének rendjét a különböző veszélyhelyzetekben;
- az együttműködés feladatait a biztosításban közreműködő más erőkkal;
- szolgálatának várható időtartamát;
- az összeköttetés és a jelentések rendjét.

A tartalék

233. A biztosítást végrehajtó csoportosítás tartaléka a biztosítás során váratlanul jelentkező szolgálati feladatok megoldása, az egyes szolgálati csoportok megerősítése, váltása, új szolgálati csoportok képzése érdekében kerülhet létrehozásra. A parancsnoki vezetési pontok közelében vagy az útvonal különösen veszélyes pontjain helyezkedjen el, készen az elrendelt feladatok végrehajtásának azonnali megkezdésére. Tartalékként a megyei (fővárosi) biztosítás parancsnoka általában egy-két szakasz, a vonalszakasz parancsnoka 1-2 rajt, a vonalrész parancsnoka 2-3 főt tervezzen.

Az utazás- (szállítmány-) biztosítás végrehajtása

234. A rendőri csapaterőt az utazásbiztosítás végrehajtásához a személy- és objektumvédelmi szolgálat által meghatározott biztosítási fokozat és rendszabályok, szállítmánybiztosítás esetén a szállítmány veszélyességére, jelentőségére vonatkozó jogszabályi előírások alapján, a repülőtéri biztonsági szolgálati igényeinek figyelembevételével kell felkészíteni és alkalmazni. A csapaterő szolgálati feladatainak ellátásába szükség esetén bevonható a tűzseréssz, a terrorselhárító, a repülőtéri biztonsági, a légirendészeti szolgálatok állománya is.

235. A csapaterő alkalmazását elrendelő rendőri szerv vezetője által kijelölt biztosítás-parancsnok

- elsősorban helyszíni bejárás vagy térkép segítségével tanulmányozza a biztosított útvonalat;
- tekintse át a védett személy, szállítmány veszélyeztetettségéről rendelkezésre álló adatokat, az elrendelt rendszabályok megvalósításának lehetőségeit, a programot, a menetrendet;
- vegyen részt az utazás, szállítás előkészítését végző szerv munkaértekezletein;
- vegye fel a kapcsolatot a társ rendőri és más együttműködő szervekkel;
- készítse el a csapaterő alkalmazási tervét (a biztosítási tervet).

236. A biztosítási terv tartalmazza:

- a védett személy, csoport, delegáció, szállítmány megnevezését, az utazás (szállítás) idejét, útvonalát;
- a biztosítás fokozatát, az elrendelt biztonsági rendszabályokat;
- a különjárművek és a biztosító járművek összetételét, közlekedésük rendjét;
- a vonalszakaszok, vonalrészek kijelölését;
- a biztosítás elgondolását;
- a szolgálati csoportok megalakításának rendjét;
- az alárendeltek feladatait;
- az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás rendjét;
- a készenléti időpontokat;
- az összeköttetés, a jelentések és a vezetés rendjét.

237. A biztosítási terv grafikus része térképen vagy vázlaton tartalmazza:

- a biztosítandó közút, vasút, vízi út hosszát, a repülőtér vázlatát;
- a biztosítás vonalszakaszait, vonalrészeit, a csatlakozási pontokat;

- a tartalék és a menekítési útvonalakat;
 - az őrzendő objektumokat, azok elhelyezkedését, szelvény- vagy kilométerjelző számát;
 - a vezetési pontok, tartalékok, szolgálati csoportok elhelyezkedését, alkalmazási, megindulási és gyülekezési helyeit;
 - a biztosító örök felállítási helyeit, a figyelő őrszemek elhelyezkedését, a biztosító járőrök útvonalát;
 - a biztosítás erő- és eszközelosztását;
 - a híradás rendjét, módját;
 - jeleket és jelzéseket;
 - fedőnév és fedőszám táblázatot.
- A biztosítási tervből a vonalszakasz-parancsnokok részére tervkivonatot kell adni.

238. A biztosítás előkészítése során gondoskodni kell a szükséges forgalomszervezési intézkedések megtételéről. Megbízható híradó összeköttetést kell szervezni a biztosító-parancsnok és a vonalszakasz-parancsnokok, a tartalék parancsnoka, a személyvédelmet vagy a szállítmány közvetlen biztosítását ellátó szolgálati (fedező) csoport, az érintett rendőri és az előljáró rendőri szerv ügyelete vagy a TIK között.

239. A vezetési pontok és a fontosabb közlekedési csomópontokon a forgalomirányító örök a különjárművek indulása, áthaladása, érkezése előtt legalább 1 órával, az egyéb szolgálati csoportokba beosztottak 30 perccel korábban foglalják el felállítási helyüket és kezdjék meg feladataik végrehajtását.

240. A biztosított útvonalat szintben vagy felüljárón (hídon) keresztező forgalmat eltérő rendelkezés hiányában az előjelző (ha az nincs, úgy a forgalomterelő motorkerékpáros járőr) gépjármű (előfutó vonat) érkezésekor kell lezárni és az oszlopzáró gépjármű (különvonat) elhaladásáig kell szüneteltetni. A keresztező forgalom várakoztatását lakott területen kívül a kereszteződéstől legalább 50 méterre, lakott területen a biztosított útvonalat szegélyező épületek vonalában kell végrehajtani, a járművek motorjait le kell állíttatni. A biztosító ör vagy forgalomirányító ör az első járművek vezetőit tájékoztassa a várakozás okáról és a továbbhaladás várható időpontjáról, az esetleges kerüleri lehetőségekről.

241. A biztosított útvonal kiürítését terelőút kijelölésével, a járművek parkolóhelyre vagy a környező utcákba terelésével, elszállítással, végső esetben az útpadkára vagy a járdára állításával kell biztosítani. Ebben az esetben a járművek vezetőit fel kell kérni, hogy a továbbindulásig tartózkodjanak járműveikben és a járműnek a biztosított útvonal felé eső ablakait tartsák zárva. A forgalom a biztosított oszlop elhaladása után 1-3 perccel indítható újra.

242. Vízi út biztosításakor a zárást a forgalomterelő rendőrségi vízi jármű közlekedésének észlelésekor kell végrehajtani, s az csak akkor oldható fel, ha a biztosított hajó a keresztező hídtól (átkelőhelytől) legalább 300 méterre elhaladt.

243. A nemzetközi forgalmat lebonyolító repülőtéren a zárást a védett légi jármű földet érése (a beszállás, berakodás előtt) előtt legalább 5 perccel kell végrehajtani. A forgalom akkor indítható újra, ha a védett személy a fogadóépületbe beérkezett, illetve a szállítmány kirakodását befejezték. Elutazáskor (elszállításkor) a zárás a légi jármű felemelkedésekor oldható fel.

244. A biztosított útvonal mellett felállított biztosító örök az útvonalnak háttal álljanak, kísérik folyamatosan figyelemmel a várakozó járműveket, személyeket, a környező épületek bejáratait, ablakait, a háztetőket, akadályozzák meg, hogy bárki a biztosított járművek elé vagy mellé szaladjon, oda tárgyat juttasson vagy valamilyen eszközzel támadást kíséreljen meg.

A rendezvények biztosítása

245. A rendezvények rendjének fenntartásában a csapaterő a rendezvény szervezőjének írásbeli felkérése vagy amennyiben a közbiztonsági helyzet, a szabálysértések és bűncselekmények megelőzése indokolja a területileg illetékes rendőrkapitány, rendőrfőkapitány döntése alapján, a szervezővel történt előzetes egyeztetés után működhet közre. Felkérés teljesítéséről vagy elutasításáról a rendőr(fő)kapitány határoz.

246. A csapaterő a rendezvény jellegétől függően

- a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó vagy

- a gyülekezési jog hatálya alá nem tartozó más jelentős rendezvények
- biztosítását hajthatja végre. A csapaterő közreműködése során a rendőri intézkedések rendjére, módjára, hatósági eljárási szabályokra az erre vonatkozó külön jogszabályok rendelkezéseit is figyelembe kell venni.

A rendezvény biztosítását végrehajtó szolgálati csoportosítás

247. A rendezvények biztosítására **rendelkezésre álló rendőri erők** a vezetési pontra, a rendezvény helyszínén (a létesítményen) belüli belső biztosítócsoporthoz, a rendezvény (létesítmény) helyszínének közvetlen és távolabbi körzetében szolgálatot teljesítő külső biztosítócsoporthoz, a biztosításparancsnoki közvetlen szolgálati csoportokra, valamint tartalékra tagozódhatnak.

248. A **vezetési pont** a helyi körülményektől függően, a rendezvény helyszínén belül vagy közvetlenül mellette, a közönség elől elzárt, védett helyen helyezkedjen el. A helyszínen, annak egy magas, jó rálátást biztosító pontján külön **figyelőpont** is berendezésre kerülhet, ahol a rendezvény időszakában a biztosítás parancsnoka és néhány segítőtje tartózkodhat. A figyelőpont berendezése, biztosítsa az állandó híradó és lehetőség szerint a képi információk összeköttetést valamennyi alárendelttel, valamint a vezetési pont többi elemével.

249. A **belső biztosítócsoporthoz** állományába a beléptető pontokon a belépési jogosultságot ellenőrző, a biztonsági ellenőrzést végző rendezők mellett szolgálatot teljesítő biztosító erők, az egyes szektorokban a rend fenntartásáért felelős biztosítócsoporthoz, rendfenntartó járőrök, a rendbontók kiemelését végző kiemelőcsoporthoz, lezárt területre a behatolást megakadályozó zárócsoporthoz, a kijelölt személyek védelmét ellátó fedezőcsoporthoz, valamint a belső biztosítás tartaléka tartozhat.

250. A **külsőbiztosítócsoporthoz** zárócsoporthoz, a parkolóhelyeken biztosító erőkből, rendfenntartó és biztosító járőrökből, forgalomirányítókból és a külső biztosítócsoporthoz tartalékából állhat.

251. A biztosítás parancsnoka a saját **közvetlen alárendeltségében** tarthatja az események képi rögzítését végző dokumentációs csoportot, a felderítő, bűncselekményeket megelőző tevékenységet folytató bünyügyi nyomozó és polgári ruhás közbiztonsági felderítőcsoporthoz, a biztosítás során a tömeg közül kiemelt jogsértő személyeket a rendőrségi objektumba, vagy külön, a helyszínen kijelölt előállító helyre kísérő előállító-csoporthoz, a jogsértő személyekkel szembeni eljárást megindító elszámoltatócsoporthoz, az adott település egész területére kiterjedően feladatokat ellátó közlekedésrendészeti csoportot, a kísérő, elválasztó, az összetűzéseket megakadályozó biztosítócsoporthoz, a kiemelt objektumok őrzését ellátó biztosító-, illetve rendfenntartó csoportokat és az egyéb közrendvédelmi járőrszolgálatokat.

252. A biztosítás parancsnokának **tartaléka** álljon készen a különböző szolgálati csoportok megerősítésére, feladataik részbeni vagy teljes átvételére, valamint nagyobb rendbontó csoportosulással szembeni határozott fellépésre. A tartalék nagysága általában az összevont rendőri létszám 10-15%-a legyen. Szükség esetén a biztosítás körzetében más önálló szolgálati és anyagi-technikai-egészségügyi (ATE) biztosítócsoporthoz is alkalmazhatók.

A rendezvénybiztosítás végrehajtása

A biztosítás előkészítése

253. A rendezvények rendjének fenntartásában közreműködő, területileg illetékes rendőri szerv vezetője a rendezvény szervezőjével vagy a rendezvénynek helyet adó létesítmény üzemeltetőjével írásbeli megállapodás keretében biztosítsa, hogy

- a rendőri biztosítás parancsnoka és törzse számára a rendezvény helyszínének megfigyelését biztosító, vezetési pontnak (figyelőpontnak) alkalmas terület, építmény vagy helyiség álljon rendelkezésre;
- biztosított legyen a rendőrségi technikai eszközök védett elhelyezése;
- a rendezvény (létesítmény) hangosító berendezését a biztosítás parancsnoka szükség esetén azonnal és közvetlenül igénybe tudja venni;
- a képrögzítő technikai eszközök telepítése, illetve a létesítmény tulajdonát képező beépített zárt láncú televízió-berendezések korlátozás nélküli igénybevétele biztosított legyen;

- álljanak rendelkezésre a létesítmény alaprajzára, főbb műszaki paramétereire, biztonsági berendezettségére vonatkozó adatok.

254. A biztosítás végrehajtását elrendelő rendőri szerv vezetője határozza meg:

- a biztosítószolgálat működési körzetét;
- a biztonság érdekében alkalmazható intézkedéseket, így különösen a fokozott ellenőrzés, a ruházat-, csomag- és járműátvizsgálás, területlezáras, a forgalomszabályozás, a közreműködő igénybevételének, a közterület frekventált helyeinek és a tömegközlekedési eszközök utasforgalma ellenőrzésének szabályait, a közterület rendje fenntartásának követelményeit;
- a rendőri erők magatartásának általános szabályait jogsértés és tömeges rendbontás esetén;
- a rendezvényt megelőző és az azt követő sajtókezelés és a tömegtájékoztató feladatait;
- a biztosításba bevont állomány eligazításának szempontjait;
- a biztosítás parancsnokát és helyettesét;
- a rendbiztost (amennyiben külön szükséges);
- a biztosítószolgálatra igénybe vehető személyi állományt és technikai eszközöket, a megerősítő erők igénylésének rendjét;
- a biztosítószolgálatra történő áttéréshez szükséges szervezési feladatokat;
- a jelentések rendjét.

Amennyiben a rendőri szerv illetékességi területén meghatározott helyen vagy létesítményben ismétlődnek a hasonló jellegű rendezvények, a biztosítást elrendelő vezető a fő feladatokat egy adott időszakra egy intézkedésben is meghatározhatja.

255. A rendőri biztosítás parancsnoka a rendezvényt megelőzően köteles:

- felvenni a kapcsolatot a rendezvény szervezőivel, lehetőség szerint részt venni a szervező, a létesítményüzemeltető által szervezett egyeztető értekezleten;
- tájékozódni, hogy a szervezők a biztonság és a rend fenntartása érdekében milyen intézkedéseket tettek, illetve terveznek;
- egyeztetni a szervezőkkel a rendőrség és a rendezők közötti együttműködés, a kapcsolattartás és az értesítés formáit;
- részt venni az előzetes terület, létesítménybejáráson;
- elkészíteni a rendezvénybiztosítás tervét.

256. A rendezvénybiztosítás tervének tartalmaznia kell:

- a rendezvényről rendelkezésre álló adatokat (a rendezvény megnevezését, megtartásának helyét, kezdetének és befejezésének időpontját, a résztvevők várható létszámát, összetételét, a rendezvény programját, a rendező szerv felelős megbízottjának nevét, címét, a rendezvény alatti tartózkodási helyét, a vele való összeköttetés rendjét);
- a közbiztonsági helyzet értékelését (a rendezvény megzavarására, jogellenes cselekmények elkövetésére irányuló előkészületekről, a korábbi hasonló rendezvények tapasztalatairól rendelkezésre álló adatokat és az abból levont rövid következtetéseket);
- a rendőri biztosítás elgondolását (a rendőri biztosítás módja, célja, időszakai, milyen fő feladatokra kell a figyelmet fordítani a biztosítás körzete, a rendelkezésre álló erők és eszközök, az azokból létrehozott csoportosítások, a tervezett átcsoportosítások, összevonások rendje, a bevezetésre tervezett biztonsági és korlátozó rendszabályok, a kényszerítő intézkedések bevezetésének rendje, az alkalmazásra tervezett kényszerítő eszközök);
- a biztosítás parancsnoki állományát és a szolgálati csoportok megalakításának rendjét (parancsnok, beosztott létszám és technikai eszköz, feladat);
- a szolgálati csoportok feladatait;
- a személyi állomány felkészítésének és eligazításának rendjét, szempontjait és azok rövid tartalmát;
- a magatartási rendszabályokat jogsértő cselekmények elkövetése esetén;
- az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás rendjét (az együttműködés feladatai a biztosítószolgálat egyes időszakaiban és azok tartalma a jogsértő cselekmények felfedése, dokumentálása, a vezetési és információs rendszer védelme, a saját erők és eszközök megóvása, az anyagi ellátás, a személyi állomány öltözete, felszerelése, fegyverzete, a technikai eszközök kiszolgálása, a személyi állomány egészségügyi biztosítása érdekében végrehajtandó feladatok);
- a készenléti és más főbb időpontokat;
- a jelentések rendjét (ki, mikor, kinek, mit, hogyan jelentsen szóban és írásban);

- a vezetés rendjét (a vezetési pont hová települ, a figyelőpont helye, az esetleges áttelepülés rendje, ideje, a vezetés átvételének rendje a vezetési pont kiesése esetén).

257. A rendezvénybiztosítás tervének mellékleteként vázlatot (vázlatokat) kell készíteni, amely tartalmazza:

- a helyszín, létesítmény közvetlen és távolabbi környezetét, a fokozott ellenőrzés alá vont területeket, parkolóhelyeket, megközelítési útvonalakat, a tömegközlekedési eszközök megállóhelyeit, haladási irányait, az ellenőrzést igénylő csomópontokat és más kiemelt illetve védett objektumokat, lezárt útszakaszokat, a forgalomterelés irányait,

- a létesítmény alaprajzát, a nézőtér szektorokra bontását, befogadóképességét ülőhelyek és állóhelyek szerint, bejáratokat és vészkijáratokat, a résztvevők elkülönítését biztosító berendezéseket, mozgási lehetőségeiket, a tűzcsapok és tűzoltó készülékek helyét, büfét, kommunális létesítményeket, elsősegélyhelyet, a veszélyhelyzet esetén rendelkezésre álló kiürítési irányokat.

- a vezetési pontot, az alárendelt parancsnokok tartózkodási helyét, az egyes szolgálati csoportok működési helyét, körzetét, útvonalát, összpontosítási, megindulási, várakozási, gyülekezési körleteit, feladatait, a tartalékok elhelyezkedését, alkalmazási terepszakaszokat, az előállítás helyét, az alegységek mozgásának menetvonalát.

- a rendező szerv részéről kijelölt felelős személy tartózkodási helyét.

A biztosítási tervhez mellékelni kell továbbá a személyeket és az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet esetén a létesítmény kiürítésének, illetve jogellenes magatartást tanúsító tömeg feloszlításának tervét (a tömegoszlítási tervet).

A rendezvényen résztvevők utazásának, mozgásának ellenőrzése

258. A fokozott kockázattal járó sport- vagy más jelentős rendezvényre érkező tömeg utazását, az általuk igénybe vett főbb útvonalakat a rend fenntartása és a közlekedés biztonsága érdekében ellenőrizni kell. Az utazások rendőri ellenőrzését, a biztosításért felelős rendőri szerv megkeresése alapján, az útvonallal érintett rendőri szervek a rendezvényt megelőzően és az követően kötelesek végrehajtani.

259. A személyszállító vonatokat járőrcsoporthoz vagy fedezőcsoporthoz alkalmazásával kell kísérni. A közbeeső vasútállomásokra a vonat áthaladásának, illetve ott tartózkodásának időszakára a területileg illetékes rendőri szervek megfelelő létszámú járőrcsoporthoz vezényeljenek a vonaton fogantatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedések átvétele, a vonatkísérő járőrök megerősítése érdekében. A vonatkísérő állomány és a rendőri szervek között közvetlen híradó összeköttetést kell szervezni.

260. A közútvonalakon megerősített járőrszolgálatot kell szervezni. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a parkolóhelyekre, benzinkutakra, a vendéglátó helyekre. Az ellenőrzött útszakaszon tartalék járőrcsoporthoz is elhelyezhetők, készen az esetleges csoportos vagy tömeges jogsértés esetén az intézkedő járőrök megerősítésére, az azonnali reakcióra és beavatkozásra.

261. A rendezvény helye szerinti település bevezető fő útjain, arra alkalmas helyen nagy erejű EÁP-ok szervezhetők a résztvevőket szállító járművek ellenőrzése, a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök felfedése (előzetes szűrés) érdekében.

262. A településeken belül a vasútállomásokon, autóbusz-pályaudvarokon, a tömegközlekedési-eszközökön, az állomások és a rendezvény helyszíne közötti útvonalakon rendfenntartó járőrszolgálatot kell szervezni. Az önkormányzatok, a tömegközlekedési vállalatok és a rendezvény szervezőinek közreműködésével, a lehetőségekre figyelemmel biztosítani kell, hogy az érkezők szállítására megfelelő számú tömegközlekedési eszköz álljon rendelkezésre. Gondoskodni kell a járművek fedezőt biztosításáról.

263. A gyalogosan haladó csoportokat biztosítócsoportokkal kísértetni kell. Meg kell akadályozni az ellenérdekű csoportok összekeveredését, erőszakos cselekmények kialakulását.

264. Az érintett önkormányzatok felkérésével a rendezvény körzetében, a felvonulási útvonalain vagy a településen a vendéglátó helyeken és az üzletekben korlátozni vagy szüneteltetni kell a szeszesitalok kiszolgáltatását. A biztonság érdekében bevezetett rendszabályokról, forgalomszervezési intézkedésekről, a résztvevők mozgási

útvonaláról, valószínű idejéről, várható magatartásáról a lakosságot előzetesen, a helyileg szokásos módon tájékoztatni kell.

Fokozott ellenőrzés a rendezvény körzetében

265. A rendezvény helyszínének beléptető pontjain (bejáratoknál) külön elrendelés esetén a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök felfedése, bevitelük megakadályozása, az eszközöket birtoklókkal szemben szükséges eljárások kezdeményezése érdekében a belépők ruházatának, csomagjának, szükség esetén járműveinek átvizsgálását kell végrehajtani. Az átvizsgálást lehetőleg a rendezők végezzék, tevékenységük biztosítására biztosító járőröket kell alkalmazni.

266. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközök körén túl, szükség esetén a rendőri szerv vezetője kezdeményezze, hogy a rendezvény szervezője a biztonságra veszélyt jelentő más eszközök (pl.: esernyő, sétatob, zászlórúd stb.) bevitelét tiltsa meg, és azokat a rendezvény végéig helyeztesse letétbe. A letétbe helyezett tárgyak kezelését, megőrzését és visszaszolgáltatását a rendezők végezzék.

267. A rendezvény körzetében fokozott rendőri jelenlétet kell biztosítani. Kiemelt figyelmet kell fordítani a jegyárúsi helyek, a parkolóhelyek, az engedély (jegy) nélküli bejutásra alkalmas helyek biztosítására, sportrendezvényeken a szurkolótáborok elválasztására. A hatékonyság növelése érdekében a létesítmény és a rendőrség birtokában lévő kordoneszközök széleskörűen alkalmazhatók.

268. Gondoskodni kell arról, hogy a szükséges beavatkozások végrehajtásához a rendőri erők a szükséges feltételekkel rendelkezzenek. Ennek érdekében a külső zárási, forgalomszervezési, parkolási rendet úgy kell megállapítani, hogy a rendőr alegységek, a szolgálati csoportok részére a szabad mozgási (kijutási, manőverezési) lehetőségek biztosítottak legyenek.

269. A szolgálati állatok elsősorban a külső biztosítócsoporthoz állományában alkalmazhatók. Lovas rendőrt sportlétesítmény belső területére (a pályára) vezényelni tilos.

Rendőri intézkedések rendje a rendezvény helyszínén és azon kívül

270. A rendezvényeken a rendőrséget (a rendőrt) intézkedési kötelezettség akkor terheli, amikor olyan tényt vagy körülményt észlel, illetőleg hoznak tudomására, amely rendőri beavatkozást igényel. Általában rendőri beavatkozást igénylő ténynek vagy körülménynek kell tekinteni:

- a bűncselekményeket;
- a szabálysértéseket;
- felkérésre más személy igazoltatását, ha az igazoltatást kérő valószínűsíti, hogy az igazoltatáshoz jogos érdeke fűződik;
- a közbiztonságra különösen veszélyes anyagok, eszközök lefoglalását, illetőleg azoknak a rendezvény helyszínére való bevitelének megtiltását;
- a nyilvános forgalom számára nyitva álló helyen őrizetlenül hagyott, a közbiztonságra veszélyt jelentő tárgy eltávolítását, megsemmisítését;
- önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy elszállítását, az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozását, a magatehetetlen, önkívületben lévő személy lakásra, kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kísérését, szállíttatását;
- a balesetveszély megelőzése érdekében a közút forgalmának irányítását, korlátozását illetve szüneteltetését a feltétlenül szükséges mértékben és időtartamra;
- személyeket, illetőleg anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet elhárítását, ennek megszüntetése érdekében terület lezárását, oda a belépés vagy eltávozás megakadályozását, illetve az ott tartózkodók távozásra kötelezését.

271. A sportlétesítményekben a személyeket és anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzetnek kell tekinteni:

- a nézőknek az engedélyezett stadionkapacitáson (szektor befogadóképességen) felüli beléptetését, behatolását, összezsúfolódását;

- a szektorokat elválasztó, illetve a játékeret a nézőtértől elválasztó kerítés, a menekülőkapuk mérkőzés alatti bedöntését, átszakítását;
- a feljárók, lépcsők eltorlaszolását, lelátók, korlátok, támfalak, kerítések, állványzatok, oszlopok túlterhelését, megrokkadását, a lezuhanás, omlás vagy leszakadás közvetlen veszélyét;
- az építmények, berendezési tárgyak tömeges méretű, felfegyverkezésre irányuló megbontását, megrongálását;
- a szurkolótáborok között vagy azokon belül kialakuló tömegverekedéseket;
- a csapatok, játékvezetők, illetve más közreműködők elleni közvetlen támadást;
- a keletkezett tüzek terjedését.

272. A biztosítás parancsnoka

- köteles a rendezvényen jelen lenni, figyelemmel kísérni a közönség magtartását;
- a rendezvény rendjét sértő cselekmények esetén hívja fel a szervező figyelmét a rend helyreállítására;
- intézkedjen a rendőri beavatkozást igénylő körülmények esetén a szükséges erők helyszínre irányítására, a szükséges intézkedések megtételére;
- soron kívül tegyen jelentést a rendőri szerv vezetőjének és az ügyeleti szolgálatnak minden olyan eseményről, amely tömeges rendbontást vagy jogsértést valósít meg, amely a létesítmény egy részének vagy egészének kiürítését, a rendezvény megszakítását, a rend fenntartásához vagy a közlekedés rendjének biztosításához további rendőri erők helyszínre irányítását teszi szükségessé.

273. A közbiztonságra leginkább veszélyes csoportok elhelyezésére szolgáló terület (szektor) elválasztása záróeszközökkel (pl.: kordonelemek) és zárócsoporttal (sorfal) is biztosítható.

274. A jogsértő cselekmények és a jogsértő személyek felderítése, azonosítása, a nyílt rendőri erők helyszínre irányításának segítése érdekében a rendezvény résztvevői között polgári ruhás rendőrök helyezhetők el. Megfelelő fedésükről, védelmükről, a rejtett összeköttetés biztosításáról, felismerési jelekről, nagyobb erejű beavatkozás esetén előzetes kivonásukról gondoskodni kell.

275. A rendezvény helyszínén belül és kívül széleskörűen kell alkalmazni a rendelkezésre álló képrögzítő dokumentációs eszközöket.

Ezek kezelői önállóan vagy a biztosításparancsnok (kijelölt szolgálati csoport parancsnok) utasítására a személyazonosítást később is lehetővé tévő módon rögzítsék a jogsértő személyt és az általa elkövetett jogsértést, a rendőri beavatkozást, valamint az összehasonlítás érdekében készítsenek felvételt az elfogott (előállított) személyről is. A fenti feladatokat több dokumentációs csoport is végezheti. A képi anyagok összerendezését, az eljárás alapjául szolgáló iratokhoz csatolását az elszámoltatócsoport végezze.

276. A jogsértő személyek kiemelésére kiemelőcsoportot kell alkalmazni. A kiemelőcsoport állománya a beavatkozáshoz alkalmas ruházatot és egyéni védőeszközöket viseljen, ereje egy rajtól egy szakaszig terjedhet. Indokolt esetben több célszemély egyidejű kiemelésére több kiemelőcsoport összevontan is alkalmazható. A kiemelést a biztosítás parancsnoka vagy külön felhatalmazás alapján a kijelölt biztosítócsoporthoz (szektor-) parancsnoka rendelheti el. A kiemelőcsoport részére pontosan meg kell határozni a jogsértést elkövető személy tartózkodási helyét, eltávozásának irányát, személyleírását, a jogsértő cselekményt, a környezetben tartózkodók hangulatát, magatartását, viszonyát a jogsértő személyhez. Amennyiben lehetséges, a kiemelőcsoport parancsnoka részére gyorsfényképet is biztosítani kell. A tájékozódás elősegítése érdekében a tömeg körül jól látható tereptárgyak segítségével tájékoztató pontok is kijelölhetők. Csoportos előállításokhoz a szükséges szállítóeszközöket és arra alkalmas helyiségeket előzetesen ki kell jelölni és erre a célra alkalmassá kell tenni.

277. Azokban az esetekben, amikor a jogsértő személy kiemelése nem lehetséges és a helyszínen videoprinter vagy más képmásoló berendezés áll rendelkezésre, a jogsértő fényképét a szükséges példányszámban el kell készíteni, a szolgálati csoportoknak ki kell adni, majd a rendezvény befejezése után, a közönség eltávozásának időszakában kell végrehajtani az elfogást.

278. A nagyobb erejű tartalékokat, beavatkozásra kijelölt szolgálati csoportokat, technikai eszközöket a tömeg által nem látható helyen, rejtve, de a gyors beavatkozásra alkalmas módon felszerelve kell elhelyezni.

279. A rendezvény alatt, azt megelőzően vagy azt követően egy meghatározott terület részben vagy egészben történő kiürítésének, csoportosulás feloszlásának az elrendelésére a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényeken az illetékes rendőri szerv vezetője, egyéb esetben a biztosítás parancsnoka jogosult.

280. A rendezvény befejezését követően az ellenérdekű csoportok elválasztása, az erőszakos cselekmények megelőzése, az eltávozás rendezettségének biztosítása, a balesetek megelőzése érdekében a közönség egy része meghatározott ideig a rendezvény helyszínén visszatartható. A visszatartás nem hiúsíthatja meg a menetrendszerű tömegközlekedési eszközök elérését, a résztvevők akadálytalan elutazását. A visszatartás okáról, várható időtartamáról a közönséget tájékoztatni kell.

281. Az előállított és őrizetbe vételre nem kerülő személyekkel szemben a szükséges eljárásokat úgy kell lefolytatni, hogy elbocsátásukat követően a rendezvény után induló menetrendszerű tömegközlekedési járműveket lehetőleg elérhessék.

Nagy területű helyszín biztosítása

282. Csapaterő alkalmazásával nagy területű helyszín biztosítását a zárás, a kutatás és a figyelőszolgálat eljárási szabályai szerint kell végrehajtani.

283. **Tömegszerencsétlenség, elemi csapás helyszínén** a mentést irányító vezető igényeinek megfelelően kell a biztosítást megszervezni és végrehajtani. Gondoskodni kell a terület lezárásáról, a mentésben és a kárelhárításban részt vevő szervek részére a mentési útvonalak kijelöléséről és szabadon tartásáról. Ki kell alakítani a mentési területen a mentő, kárelhárító, biztosító és a vizsgálatokat folytató személyek, járművek beléptetésének, közlekedésének, parkolásának rendjét, össze kell hangolni mozgásukat. El kell távolítani az illetéktelen személyeket, a munkálatokat akadályozó járműveket, meg kell szervezni a közúti forgalom elterelését. Végre kell hajtani az esemény körzetében a terület átkutatását, az esetleges további sérültek, áldozatok vagy az esemény bekövetkezésének körülményeire utaló nyomok felderítése érdekében. A mentést irányító vezető kérésére a rendőri csapaterő vegyen részt az áldozatok mentésében.

284. Veszélyes anyagok szabadba jutásával járó tömegszerencsétlenség, ipari katasztrófa helyszínének biztosítását végrehajtó állományt védőeszközökkel kell ellátni, vagy a biztosítás körzetét a megfelelő biztonsági távolságban kell kijelölni. Ilyen esetekben a helyszínre elsőként érkező rendőri állományt a lehető legrövidebb időn belül le kell váltani és gondoskodni kell orvosi vizsgálatukról.

285. **Közlekedési balesetek** helyszínén a fentiekben túl biztosítani kell a forgalombiztonsági jelző és műszaki berendezések eredeti állapotát, a forgalmi okmányokat, meg kell szervezni a vizsgálat befejezéséig azok folyamatos őrzését.

286. **Nagy kiterjedésű tüzesetek** (pl.: erdő- vagy bozóttüzek, ipari létesítmények, lakókörzetek) során a rendőrségi légi járművek vegyenek részt a tűzgócok és a tűz terjedési irányainak, a kárterületen tartózkodó személyek, anyagi javak felderítésében, a tűzoltás megfigyelésében, koordinálásában. A rendőrség híradó eszközei az oltás vezetési rendszerébe bevonhatók. A tűz által fenyegetett területen található épületeket, tanyákat, mezőgazdasági létesítményeket kell ellenőrizni, fel kell hívni az ott tartózkodók figyelmét a veszélyre, fel kell szólítani a terület elhagyására, megjelölve az eltávozás biztonságos irányait.

287. **Árvízvédekezés** során a rendőri csapaterő eltérő rendelkezés hiányában a rendkívüli készültség időszakában kerülhet alkalmazásra. A rendelkezésre álló erőket alapvetően a meghatározott területek lezárására, a figyelő- és jelzőszolgálat megerősítésére, a vagyonvédelmi rendszabályok érvényre juttatására, a közforgalomban és a védekezésben részt vevő járművek fogalmának szabályozására, valamint az élet- és vagyonmentésben való közreműködésre kell tervezni. A veszélyeztetett körzetben álló figyelő őrszemek helyezhetők el azokon a magaslatokon, műtárgyakon, védelmi építményeknél, ahonnan észlelhető a vízszivárgás, a vízfeltörés, a védművek és objektumok rongálódása. A mozgó figyelő őrszemek figyelési körzetét és menetvonalát úgy kell kijelölni, hogy a veszélyforrások vagy bekövetkezett események mellett legyen képes a jelentések megbízható továbbítására, az álló figyelő őrszemekkel az összeköttetés fenntartására. Több mozgó figyelő őrszem alkalmazása esetén részükre találkozási pontok is meghatározhatók.

A kiürített területeken, valamint a kitelepítési helyeken az értékek megóvására, a lakosság visszatérésének megakadályozására, a rend fenntartására záró- és szigetelőcsoportok, rendfenntartó járőrök alkalmazhatók. A közúti forgalom szabályozására ellenőrző-átengedő pontokat, forgalomirányító őrköt vagy csoportokat kell igénybe venni. Minden esetben biztosítani kell a védekezésben részt vevő járművek elsőbbségét.

288. A **rendkívüli járványveszély** tartama alatt a lezárt területről kivezető útvonalakon ellenőrző-átengedő pontok alkalmazásával ellenőrizni kell a kihirdetett zárlati intézkedések végrehajtását, különösen a személyek, élő állatok, termények, egyéb áruk szállítására vonatkozó korlátozásokat. Gondoskodni kell a záró szolgálati helyeken kívüli területek ellenőrzéséről annak érdekében, hogy az ellenőrző-átesztő pontok megkerülésével a zárlati intézkedések megsértésére ne kerülhessen sor. A zárlati intézkedést elrendelő hatóság vezetőjének kérésére a hatósági személyek védelmére fedezőcsoportok is kirendelhetők. Amennyiben az érintett területen a lakosság hangulata indokolja, meg kell szervezni a közigazgatási, egészségügyi stb. objektumok őrzését.

289. Amennyiben a bekövetkezett veszélyhelyzet vagy tömegszerencsétlenség körzetében **az ott tartózkodók** (lakosság, munkát végzők, anyagi javak) **kitelepítése**, a települések kiürítése válik szükségessé, a csapaterő működjön közre az érintettek tájékoztatásában, a gyülekezési helyeken, a kitelepítési útvonalakon, az ellátó pontokon, a befogadási helyeken a rend fenntartásában. A kiürített területet az esetlegesen visszamaradtak felderítése érdekében át kell vizsgálni és a vagyonbiztonság megóvása érdekében rendfenntartó járőrszolgálattal kell biztosítani. Meg kell szervezni a védekezéshez, kárelhárításhoz készletezett tartalék-anyagok tárolóhelyeinek, raktárainak, a különösen veszélyeztetett védelmi építményeknek, az állam működése vagy a lakosság ellátása szempontjából kiemelt jelentőségű objektumok ideiglenes őrzését.

A TÖMEGOSZLATÁS

A tömegoszlátás fogalma, tartalma

290. A **tömegoszlátás** a jogellenesen összegyűlt, illetőleg a jogellenes magatartást tanúsító tömeg feloszlátásának legvégső eszköze. A csapaterő által alkalmazott eljárások, kényszerítő intézkedések és korlátozó rendszabályok összessége, amely törvénybe ütköző tevékenység céljából összegyűlt vagy ilyen tevékenységet folytató vagy személyeket, illetőleg anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet helyszínén jelen lévő tömeggel szemben határozott fellépést, aktív, folyamatos ráhatást fejez ki. A tömegoszlátás a jogellenes tömegtevékenység megszűnését, a törvényes rend helyreállításához és fenntartásához, illetőleg a veszélyhelyzet elhárításához szükséges feltételek megteremtését eredményezi.

291. Tömegoszlátásra sor kerülhet

- az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, lázadás, rombolás, közérdekű üzem működésének megzavarása, csoportosan elkövetett garázdaság vagy más, személyek élet- és vagyonbiztonságát tömegesen veszélyeztető események megszüntetésére;
- ha a gyülekezési jog gyakorlása bűncselekményt vagy bűncselekményre való felhívást valósít meg;
- mások jogainak és szabadságának a sérelmével jár; továbbá a rendezvényen a résztvevők fegyveresen vagy felfegyverkezve jelennek meg;
- bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül tartanak;
- a rendezvény kezdetének, befejezésének időpontja, helyszíne, útvonala, célja és napirendje a bejelentéstől eltér;
- a rendezvényt tiltó határozat ellenére tartják meg;
- hatósági intézkedéssel szembeni tömeges ellenszegülés leküzdésére.

292. A **tömegoszlátás célja** a megbomlott közrend helyreállítása, törvényben meghatározott magatartás kikényszerítése, a tömeg magatartásával keletkezett zavar megszüntetése, közlekedési vagy egyéb akadályok elhárítása, a hatósági intézkedések végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése.

293. A **tömegoszlátás formája** az oszlátást közvetlenül végrehajtó csapaterő alakzatának felépítése, amely az adott jogellenes magatartást tanúsító tömeg jellege alapján kerül meghatározásra. A forma lehet mozgósorfal, oszlátók vagy sorfaloszlop. Az alakzatok a parancsnok elhatározásától függően egymással kombinálhatók.

A *mozgósorfal* az oszlátó kötelék láncalakzata, amely általában kettő vagy több soros. Egysoros mozgósorfal csak kivételes esetben alkalmazható békés tömeggel szemben, amikor az oszlátásra kényszerítő eszközök nélkül kerül sor.

A tömegosztatás leggyakrabban alkalmazott formája. A mozgósorfall szélességének meghatározásakor méterenként egy fő rendőrt kell számolni.

Az *osztatóék* a osztatókötélék ék alakzata, amely elsősorban a sűrű tömegbe történő behatolásra, annak részekre bontására alkalmas. Önállóan ritkán, elsősorban a mozgósorfallal kombináltan kerül alkalmazásra. Erőszükséglete méterenként kettő fő rendőr. A *sorfallaszlop* a kötélék kettes oszlopalakzata, amely a tömegbe behatolva gyalogosan vagy gépjárművel járható folyosó nyitását eredményezi.

294. A **tömegosztatás területi kiterjedését** az osztatást végrehajtó kötélék részére a felosztatás elrendelésére jogosult vezető által kijelölt működési körzet nagysága határozza meg. Az osztatásra kijelölt rendőr alegységek valamennyi feladatukat a működési körzeten belül hajtják végre. A körzet határának módosítását, a rendőri tevékenység kiterjesztését csak az osztatást elrendelő rendőri vezető engedélyezheti.

295. A **működési körzet** nagysága függ a tömeg nagyságától, tevékenységétől, az osztatásra kijelölt kötélék nagyságától, feladatától és a tereptől. Magában foglalja a kötélék gépjárműről leszállásának, szétbontakozásának és az osztatócsoportosítás megalakításának terepszakaszait, az osztatás sávját, valamint a tömegosztatás befejezése után a rendfenntartó szolgálat területét.

296. Az **osztatási sáv** a működési körzeten belül az a terület, ahol a tömegre a kötélék közvetlen ráhatása megvalósul. Az osztatási sávot sávhatárokkal úgy kell kijelölni, hogy az biztosítsa az alegységek tevékenységét, manővereztetését.

296/A. A tömegosztatás során az állomány köteles az 5. pontban meghatározott védőfelszereléseket rendeltetésének megfelelően használni. A rendszeresített védőeszközökön kívül a tömegosztatást végző állomány ellen irányuló támadás vagy annak veszélye esetén a testi épség és az egészség védelme érdekében lehetőség van maszk viselésére.

A tömegosztatást végrehajtó szolgálati csoportok

297. A tömegosztatást végrehajtó rendőri kötélék (az osztatócsoportosítás) egy vagy több osztatócsoportból, kiemelőcsoportokból, fedező-támogató csoportból, műszakcsoportból, biztosítócsoportból, előállító-csoportból, dokumentációs csoportból, anyagi-technikai-egészségügyi csoportból, valamint tartalékból állhat. Megerősíthető vízágyúkkal, automata könnyfakasztó gránátvetőkkel, kutyás és lovas alegységekkel, tűzoltó, mesterlövész és műszaki alegységekkel, speciális és szállító járművekkel.

Az osztatócsoport

298. Az **osztatócsoport** a tömeg felosztatására, terület kiürítésére, szabad, járható irányok megteremtésére alkalmazott szolgálati csoport. Működhet a tömegosztatásra létrehozott rendőri kötélék fő szolgálati elemeként, biztosítószolgálatot ellátó csoportosítás részeként vagy önállóan. A tömegosztatást végrehajtó kötélékben az erők és eszközök zömét foglalja magában.

299. Az **osztatócsoport ereje** egy vagy több rendőrszázad lehet. Szakaszerejű osztatócsoport csak kivételes esetben, kis létszámú rendbontó csoportosulással szemben vagy békés tömeg meghatározott területről történő eltávolítására alkalmazható.

300. Az **osztatócsoport felépítése** a személyi állományból létrehozott gyalogos mozgósorfallból (osztatóékból, sorfallaszlopból), kutyás alcsoportból, lovas alcsoportból, vízágyúrajokból, osztató járműkötélékből és tartalékból állhat. Az önállóan alkalmazott osztatócsoport kiegészülhet kiemelő-alcsoportokkal és dokumentációs alcsoportokkal is. Az osztatócsoport parancsnokának elhatározásától függően a kutyás alegység megbontható, állománya a gyalogos mozgósorfallba beosztható. Lovas alegységet kizárólag kötélékben lehet alkalmazni.

A *mozgósorfall* (osztatóék, sorfallaszlop) feladatát mozgással, testi kényszer vagy más kényszerítő eszköz alkalmazása útján a tömegre gyakorolt közvetlen fizikai ráhatással valósítja meg.

Tevékenységét a gyors mozgás, a manőverezési lehetőségek széles körű kihasználása, a határozott, következetes fellépés, a rendelkezésre álló erők és eszközök egyidejű komplex alkalmazása jellemezze. A tömegosztatás elősegítése érdekében a tömegre gyakorolt pszichikai hatás az alegységek hangos kiáltásával (pl.: a vezényszavak ismétlésével), a védőpajzsok ütemes ütésével növelhető.

A *kutyás alcsoport* elsősorban az oszlatóalakzat szárnyának vagy a mögöttes területek biztosítására, a megbomlott oszlatóalakzatban keletkezett rések lezárására, az átjutott, támadó magatartást tanúsi személyek elfogására alkalmazható. A szolgálati állatokat pórázon kell vezetni.

A *lovas alcsoport*, kihasználva a szolgálati állatok tömegében, gyors mozgásában rejlő lehetőségeket, a már más kényszerítő eszközökkel fellazított vagy laza, megfelelő mozgástérrel rendelkező tömeg gyors eltávozásra kényszerítésére, kijelölt terület birtokba vételére alkalmazható. Közvetlen beavatkozásra a gyalogosan tevékenykedő oszlatóalakzat mögül vagy valamelyik szárnyáról indítható. Előrehaladását azonnal meg kell állítani, ha a tömeg feltorlódott, eltávozásában akadályozott. A lovas alcsoport által birtokba vett területet a gyalogos oszlató alakzattal azonnal el kell foglalni és a lovas csoportot az alakzat mögé kell rendelni. Ismételt bevetésre csak gyors kötelékrendezést követően kerülhet. Egy lovas alcsoportba legkevesebb négy lovas rendőrt kell beosztani.

A *vízagyúrajok* feladata a mozgósorfallal (oszlatóékkal) szorosan összehangoltan víz- és gázcsapásokkal a tömeg megbontása, erőszakos magatartásának megtörése, a gyalogos vagy lovas oszlatóalakzatok előremozgásának elősegítése. A vízagyú a víz- és gázcsapásokat az oszlatócsoport parancsnokának parancsára, közvetlen támadás esetén önállóan válthatja ki. A vízagyúkat két oldalról legalább 3-3 rendőrrel közvetlenül biztosítani kell. A biztosító rendőrök a vízagyú mellett haladva folyamatosan kövessék a jármű mozgását, akadályozzák meg megrongálását, felgyújtását vagy birtokbavételét. A vízagyú az oszlatócsoportot feltöltés, üzemkésztség helyreállítása érdekében csak az oszlatócsoport parancsnokának külön engedélyével hagyhatja el.

A *kényszeroszlatást végrehajtó járműköteléket* járművenként közvetlenül, valamint a térközökben személyi állománnyal biztosítani kell. A járműkötelék legfeljebb 5 km/órás sebességgel haladhat. Amennyiben a tömegből személyek a járművek elé állnak (ülnek, fekszenek), azokat a biztosító rendőri erők (vagy külön kiemelő csoportok) távolítsák el. Járműtorlasz elbontására alkalmazott gépjárműkötelék bevetése előtt a torlaszban tartózkodó személyeket gyalogos állománnyal, ha kell kényszerítő eszközök alkalmazásával is el kell távolítani és a visszatérésüket megakadályozni. A torlasz felszámolása előtt az azt alkotó járműveket még egyszer át kell vizsgálni, hogy abban személy ne tartózkodjon.

A *tartalék* feladata az oszlatóalakzat megerősítése, pótlása, a sérültek biztosítása a mentők, elsősegélynyújtók megérkezéséig, meggyulladt ruházat vagy jármű oltása, az oszlatócsoport parancsnokának közvetlen biztosítása.

301. Az oszlatócsoport tevékenységével szemben **alapvető követelmény**, hogy

- létszáma, állományának kiképzettsége, megerősítése és támogatása biztosítsa a részére meghatározott feladat sikeres végrehajtását;
- legyen képes erőkifejtésének fokozására, álljon ellen a tömeg támadásainak;
- határozottan, de csak a szükséges mértékig alkalmazza a kényszerítő eszközöket;
- előrehaladásának üteme biztosítsa a tömeg torlódásmentes, akadálytalan szétoszlását;
- tegye lehetővé alakzatán keresztül más szolgálati csoportok, különösen a kiemelőcsoport, a fedező-támogató csoport tevékenységét, működjön közre a beavatkozásukhoz szükséges feltételek megteremtésében;
- személyi állománya rendelkezzen megfelelő védőeszközökkel.

302. **Az oszlatócsoport részére meg kell határozni:**

- erejét, állományát, megerősítését;
- megindulási helyét, előrevonási útvonalát, szétbontakozási, gépjárműről leszállási, megindulási terepszakaszait;
- az oszlatás irányát, sávját, a közelebbi és a további feladatát, az oszlatás végső határa terepszakaszt;
- a tömeg szétoszlásának rendjét, módját, az alkalmazható kényszerítő eszközöket;
- a vízagyú vízvételi helyeit;
- támogatásának rendjét, mértékét, az oszlatócsoport tevékenységének elősegítése érdekében más szolgálati csoportok által végrehajtandó feladatokat;
- a rendelkezésére bocsátott anyagi készleteket és felhasználásuk rendjét;
- az együttműködés feladatait;
- a készenléti időpontokat, a jeleket, jelzéseket és a jelentések rendjét.

Amennyiben szükséges, az előljáró meghatározhatja az oszlatócsoport parancsnokának tartózkodási helyét is.

303. Az oszlatócsoport parancsnoka az alárendelt személyi állomány részére határozza meg:

- az oszlatás célját, irányát, sávját, az oszlatás végső határát;
- az egyes szolgálati elemeket, azok létszámát, az oda beosztottakat;
- az előrehaladás ütemét, a kényszerítő eszközök alkalmazásának rendjét;
- az együttműködés feladatait az oszlatócsoporton belül, illetve a szomszédos szolgálati csoportokkal;
- a vezetés jeleit, jelzéseit, az összeköttetés és a jelentések rendjét;

- tartózkodási helyét.

A parancsnok a tartózkodási helyét az oszlatóalakzat mögött olyan távolságra válassza meg, hogy annak tevékenységét át tudja tekinteni, utasításai az alárendeltekhez közvetlenül eljussanak.

304. **Az oszlatócsoportha beosztott rendőr** ismerje az oszlatócsoporth feladatát, a saját feladatait, a szomszédos szolgálati csoportok tevékenységét. A megindulási hely elfoglalásának elrendelésétől egyéni védőeszközöket a gázálc kivételével tartsa védelmi helyzetben: a testvédők legyenek szorosan rögzítve; a ruházat legyen zárt, különösen a nyakrészén, a csuklónál és a deréknál; sisakját csatolja be, az arcvédőt engedje le, pajzsát folyamatosan tartsa maga előtt. A kézfej védelme érdekében viseljen bőrkesztyűt. Fegyverét, felszerelését úgy rögzítse, hogy az mozgásában ne akadályozza, ne lógjon, ne verődjön, hirtelen mozdulatoknál ne essen le. Gázálcát készségi helyzetben tartsa, csak külön parancsra viselje. Az oszlatócsoporth parancsnokának utasításait futásban hajtsa végre. Határozottan és keményen alkalmazza a szükséges, illetve az elrendelt kényszerítő eszközöket. Kísérje figyelemmel szomszédait, ha kell nyújtson számukra segítséget. Tartsa meg az elrendelt előrehaladási ütemet, őrizze meg az oszlatócsoporth alakzatát.

Törekedjen a szoros zárkózásra, akadályozza meg, hogy támadó személyek, csoportok az alakzatba betörjenek, azt megbontsák, részekre tagolják. Ne szakadjon el társaitól, s ne engedje, hogy társát elragadják az alakzathoz. Ne engedjen az indulatoknak, legyen fegyelmezett, ha kell, hangos kiáltással továbbítsa az oszlatócsoporth parancsnokának parancsait.

A kiemelőcsoporth

305. **A kiemelőcsoporth** a jogellenesen összegyűlt vagy jogellenes magatartást tanúsító tömeg hangadóinak, rendbontó, szabálysértést vagy bűncselekményt elkövető fegyvertelen vagy felfegyverkezett, a hatósági intézkedéseknek ellenszegülő személyek elfogására, eltávolítására alkalmazott szolgálati csoport.

306. **Alkalmazására sor kerülhet:**

- rendezvénybiztosítások során a biztosítócsoporthosítás vagy csoport részeként;
- tömegosztatás végrehajtásakor az oszlatócsoporthosításban vagy az oszlatócsoporth részeként;
- bekerített rendbontó csoportosulás tagjainak elfogására;
- hatósági intézkedéseknek ellenszegülő, ellenálló vagy felbujtó személy kézre kerítésére.

307. **A kiemelőcsoporth legyen képes**

- a jogsértések felismerésére, az elkövetőről kapott személyleírás vagy fénykép alapján a célszemély gyors azonosítására;
- a tömegben a határozott, gyors előrejutásra, a jogsértő személy menekülésének megakadályozására, elfogására, eltávolítására;
- a kényszerítő eszközök célratörő, hatékony alkalmazására, a fizikai erőfölény határozott érvényesítésére;
- a tömeg támadásával szembeni ellenállásra, az elfogott személy kiszabadításának megakadályozására, testi épségének megóvására;
- mozgási lehetőségeinek megőrzésére.

308. **A kiemelőcsoporth ereje** egy rajtól egy szakaszig terjedhet. Állományába a KR támogató vagy az RFK-k beavatkozó alegységeit célszerű beosztani. Indokolt esetben több célszemély egyidejű kiemelésére több kiemelőcsoporth összevontan is alkalmazható. Megerősíthető egyéni védőeszközökkel, elfogóhálózattal, elektromos sokkolóval, vegyi eszközökkel, dokumentáló eszközökkel, speciális szállító járművekkel.

309. **A kiemelőcsoporth szolgálati felépítése** elfogókra és biztosítókra tagozódik.

- *Az elfogók* legkevesebb 3 főből állnak, feladatuk a biztosítók oltalmazása mellett a célszemély elfogása, ellenállásának megtörése, a tömegből történő kivezetése, az elszámoltatócsoporthoz kísérése vagy előállítás. Az elfogók pajzsot nem, de sisakot, testvédő eszközöket viselhetnek.
- *A biztosítók* feladata az elfogók védelme a tömeg támadásával szemben, a tömegbe történő robbanékony behatolás elősegítése, az elkövető bekerítése, az elfogás után a kivonás fedezése. A biztosítók feladatuk ellátása során pajzsot, rendőrbotot is alkalmazhatnak.

310. A kiemelőcsoport a célszemélyek elfogásán, a tömegből, csoportosulásból történő eltávolításán túl feladatot kaphat a kiemelt személlyel szemben a szükséges hatósági eljárás kezdeményezésére, az elszámoltatócsoportához kísérésére, vagy rendőrségi objektumba történő előállítására. A feladat meghatározása tartalmazza

- a kiemelőcsoport állományát, alárendeltségét;
- működési körzetét, helyét vagy irányát;
- megindulási vagy várakozási helyét;
- azokat a jogsértéseket, amelyek elkövetése esetén az elkövetők kiemelése szükséges;
- az alkalmazható kényszerítő eszközök körét;
- a kiemelt személlyel szemben a további eljárás rendjét;
- az önálló tevékenységre való jogosultságot;
- készenléti időpontokat, a jeleket, jelzéseket;
- a jelentések rendjét.

311. **A kiemelőcsoport parancsnoka** alárendeltjei számára **határozza meg**

- az elfogóként és biztosítóként tevékenykedő rendőröket;
- a kényszerítő eszközök alkalmazásának rendjét;
- a figyelési feladatokat;
- a tömegbe történő behatolás és a kivonás taktikáját;
- az elfogók és a biztosítók közötti együttműködés feladatait;
- a készenlét idejét, lakhelyét.

312. A kiemelőcsoport elhelyezkedhet a tömegen kívül vagy nagyobb kiterjedésű területen lévő laza tömegen belül egy meghatározott körzetben mozogva. Önálló tevékenységére elsősorban felvonulások, demonstrációk, szélsőséges nézeteket valló személyek jelenlétével zajló rendezvények esetében kerülhet sor. Ekkor az előjáró parancsnoktól kapott előzetes felhatalmazás alapján jogsértés észlelésekor önálló elhatározás alapján hatol be a tömegbe és emeli ki a jogsértő személyt. Ebben az esetben a bizonyítás érdekében különös figyelmet kell fordítani a dokumentálásra, ennek hiányában tanúk biztosítására.

313. A kiemelőcsoport beavatkozásának elrendelésekor részére pontosan meg kell adni a rendbontó vagy más jogsértést elkövető személy tartózkodási helyét, eltávozásának irányát, személyleírását, a tanúsított magatartást, a környezetükben tartózkodók hangulatát, tevékenységét, viszonyát a jogsértést elkövetőhöz. Amennyiben lehetséges, a kiemelőcsoport parancsnoka részére gyorsfényképet kell biztosítani. A tájékozódás elősegítése érdekében a tömeg körül jól látható tereptárgyak alapján tájékozási pontok is kijelölhetők.

314. A kiemelés megkezdésekor a kiemelőcsoport parancsnoka mérje fel a kialakult helyzetet, határolja be a kiemelésre kerülő személy tartózkodási helyét, pontosítsa a behatolás, az elfogás és a kivezetés taktikáját. A biztosítók fogják közre az elfogókat, lendületesen hatoljanak be a tömegbe, kerítsék be a célszemélyeket. Pajzzsal, ha szükséges rendőrbottal fedezzék az elfogók tevékenységét, majd a kiemelőcsoport az elfogottat közrezárva a lehető leggyorsabban hajtsa végre a kivonást. A kiemelő csoport egész tevékenységét képfelvételen lehetőleg rögzíteni kell.

315. A kiemelt célszemély védelmére fellépő vagy a kiemelőcsoportot támadó személyeket ugyancsak ki kell emelni. Amennyiben erre közvetlenül a beavatkozáskor nincs lehetőség, az elkövetők mozgásának folyamatos figyelemmel kísérésével, azonosításra alkalmas fényképfelvételek alapján a rendezvény befejezése után, a tömeg eltávozásakor kell végrehajtani az elfogást.

316. **A kiemelőcsoportba beosztott rendőr** rendelkezzen jó tájékozási, helyzet felismerési képességgel. Gyorsan azonosítsa a személyleírás vagy a fényképfelvétel alapján a keresett célszemélyt. Kiemelt figyelmet fordítson társai biztosítására, ne szakadjon el tőlük és akadályozza meg, hogy társát a tömeg elszigetelje. A kiemelőcsoportot ért támadás esetén határozottan és bátran alkalmazza kényszerítő eszközeit.

A dokumentációs csoport

317. **A dokumentációs csoport** képrögzítő eszközök segítségével biztosítsa bizonyításra alkalmas módon a tömegben elkövetett jogsértéseket, az elkövetőket, a sértetteket, az elkövető elfogására irányuló rendőri beavatkozást, valamint a későbbi azonosítás érdekében a már elfogott elkövetőt.

Az előállító-csoport

318. **Az előállító-csoport** feladata a tömegből kiemelt, elfogott, előállításra kerülő személyek átvétele a kiemelő- vagy más szolgálati csoporttól, az előállítás végrehajtása a kijelölt rendőri szervhez. Az előállító-csoportot el kell látni megfelelő számú patent, szíj- vagy egyszer használható bilincsekkel, a fogva tartottak szállítására alkalmas járművekkel.

A fedező-támogató csoport

319. **A fedező-támogató csoport** a fő feladatot végrehajtó szolgálati csoportok segítségét, a veszélyhelyzetek elhárítását különböző tűz- és speciális fegyverek, ingerlő gáz- és pirotechnikai eszközök alkalmazásával végrehajtó kötelék. Mindig az oszlatócsoportosítás parancsnokának közvetlen alárendeltségében tevékenykedik.

320. A fedező-támogató csoporttal szemben **alapvető követelmény**, hogy legyen mozgékony, legyen képes a részére meghatározott tűz- és más speciális feladatok gyors és hatékony végrehajtására, tevékenysége ne veszélyeztesse a saját alegységeket.

321. A fedező-támogató csoport **ereje** 2-3 főtől 1-2 rajig terjedhet. Megerősíthető mesterlövész és más speciális fegyverekkel, kézi és automata könnyfakasztó gránátvetőkkel, szállító és más különleges járművekkel. Állományába mesterlövészek, speciális fegyverkezelők, valamint az automata könnyfakasztó gránátvetők kezelői tartozhatnak. A *mesterlövészek* alkalmazására tömegosztatás esetén kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az előzetesen rendelkezésre álló adatok értékelése alapján nagy a valószínűsége annak, hogy a tömegben olyan személyek is megjelenhetnek, akikkel szemben fegyverhasználatra is sor kerülhet. Részükre fő és tartalék tüzelőállásokat kell kijelölni, amelyek biztosítják a környező terep és a célterület jó megfigyelési lehetőségét, a célszemélyek (cél tárgyak) felismerését, a pontos és hatásos tűz vezetését és a lövész védelmét. A tüzelőállást magaslati pontokon, épületek felső emeletein vagy a tetőtérben, szükség esetén gépjárműveken célszerű kijelölni. A mester lövőket párosával, esetenként külön figyelővel kiegészítve, rejtve kell elhelyezni. Ügyelni kell arra, hogy a tömeg részéről ne legyenek láthatóak még akkor sem, ha alkalmazásukra kimondottan a tömeg védelme érdekében kerül sor.

A *speciális fegyverkezelők* felszerelése a gumilövedéket, gáz- vagy pirotechnikai eszközt célba juttató eszköz (puska) vagy kézi könnyfakasztó gránátvető. Részükre a tömegtől 50-80 méterre várakozási helyet, a tűzkiváltáshoz alkalmazási terepszakaszokat kell kijelölni. Szükség esetén az oszlatócsoporttal együtt is mozgathatók. A tűzkiváltás kizárólag az oszlatócsoportosítás parancsnokának utasítására történhet. Tűzfeladatuk befejezését követően a fegyverkezelőket hátra kell vonni.

Az *automata könnyfakasztó gránátvetők* részére az oszlatócsoport mögött 30-50 méterre tűzszakaszokat (tüzelőállásokat), valamint előtte 50-150 méterre célterületeket kell kijelölni. Tűzfadataikat a saját alegységek felett átlövéssel hajtják végre.

322. A fedező-támogató csoport részére **feladatként kell meghatározni**

- állományát, tűzeszközeit, lőszer- és más anyagnormáit;
- tüzelőállásait, alkalmazási terepszakaszait, illetve tűzszakaszait, azok váltásának rendjét;
- a célokat, illetve a célterületeket;
- a célmegjelölés, a tűzkiváltás és a tűzvezetés rendjét;
- a saját alegységek megóvása érdekében szükséges biztonsági rendszabályokat;
- a lőszer- és anyagfelhasználás rendjét;
- a megindulási, várakozási és gyülekezési helyeket;
- az együttműködés feladatait a szomszédos szolgálati csoportokkal;
- a készenléti időpontokat;
- a jeleket, jelzéseket, valamint a jelentések rendjét.

323. **A fedező-támogató csoport parancsnoka** pontosan ismerje az előjáró parancsnok elgondolását a feladat végrehajtására; a saját alegységek tevékenységét, egymás felismerésének rendjét. Legyen tisztában a tűz- és más speciális fegyverek, eszközök alkalmazási lehetőségeivel, a beosztott állomány képességeivel. Folyamatosan kísérje figyelemmel a társ szolgálati csoportok mozgását, szükség esetén azonnal tegyen javaslatot az előjáró parancsnoknak a tüzelőállások, tűzszakaszok váltására, a célterület áthelyezésére. Értékelje az alkalmazott eszközök hatásságát, arról folyamatosan tegyen jelentést az előjárónak. Elhúzódó feladat esetén meghatározott

időközönként váltsa a mesterlővőket és a figyelőket, gondoskodjon a meghatározott norma keretében a lőszer és más anyagok utánpótlásáról. Tartassa be a tűzfegyelmet, a lőszer- és az anyagfelhasználás rendjét.

324. A fedező-támogató csoportba **beosztott rendőr** mesterein ismerje a lövészfegyverek, illetve a speciális eszközök kezelését. A részére meghatározott feladat alapján legyen képes a célpontok helyes megválasztására és hatásos tűz vezetésére. Tartsa be a tűzfegyelmet, a társai megóvása érdekében meghatározott biztonsági rendszabályokat, a lőszer- és anyagfelhasználási normákat. Tüzelőállását, kijelölt szolgálati helyét csak parancsra vagy az előljáró engedélyével hagyhatja el.

Amennyiben tűzfeladata ellátása során más szolgálati csoport vagy rendőr, ártatlan polgári személy élete, személyi biztonsága közvetlen veszélybe kerül, azonnal szüntesse be a tüzelést és tegyen jelentést parancsnokának.

A biztosítócsoporthoz

325. A tömegoszlatás során a **biztosítócsoporthoz** az oszlatóerők működési körzetének felügyeletére, a saját alegységek, szolgálati csoportok tevékenységének biztosítására, az ellenük irányuló támadás elhárítása érdekében kerül létrehozásra. **Feladatot kaphat** a kiürített területre bevezető utak zárására, a tömeg visszaszívargásának megakadályozására, a tömegoszlatást végrehajtó kötelék elleni váratlan támadások elhárítására, a megindulási, várakozási, gyülekezési helyek (körletek) biztosítására, a kiürített területre történő beléptetés, átkísérés végrehajtására.

326. A **biztosítócsoporthoz** legyen képes a részére meghatározott biztonsági feltételek megteremtésére, rendelkezzen az ehhez szükséges erővel és eszközökkel. Szolgálati felépítése tegye lehetővé a gyors átcsoportosítást, a manőverezést, az azonnali beavatkozást, illetve más taktikai eljárásra történő áttérést. Szorosan működjön együtt azokkal a szolgálati csoportokkal, amelyek érdekében tevékenykedik, amelyek feladatahoz feltételeket teremt, illetve biztosít.

327. A **biztosítócsoporthoz** ereje egy rajtól egy századig terjedhet. Megerősíthető szállító és különleges járművekkel, műszaki záróeszközökkel, speciális fegyverekkel, figyelő, adatrögzítő és nagy teljesítményű híradóeszközökkel. Állományába záró csoportok, biztosító és kísérő őrk, biztosító járőrök és mesterlővések tartozhatnak. A biztosítócsoporthoz a létszámának megfelelő arányban tartalékot is képezhet.

328. A biztosítócsoporthoz részére a feladatok ismertetése során az előljáró parancsnok meghatározza

- állományát, csoportosítását, megerősítését;
- működési körzetét;
- előrevonási útvonalait, megindulási és gyülekezési helyeit;
- a működési körzetben elrendelésre kerülő biztonsági és korlátozó rendszabályokat, azok érvényre juttatásának feladatait;
- a lezárandó területre történő beléptetés, átkísérés rendjét;
- az őrzendő objektumokat, a biztosítandó irányokat, terepszakaszokat;
- a tömeg összetételét, létszámát, hangulatát, a szándékairól rendelkezésre álló adatokat,
- a személyi szabadságukban korlátozott személyek őrzésének, kísérésének rendjét, módját;
- az alkalmazható kényszerítő eszközöket;
- a biztosítócsoporthoz parancsnokának vezetési pontját;
- a készenléti időpontokat;
- a jeleket, jelzéseket és a jelentések rendjét.

329. A biztosítócsoporthoz **beosztott rendőr** ismerje a működési körzetben folyó tevékenység jellegét, irányát, a tömeg összetételét, hangulatát, a biztonság érdekében elrendelt rendszabályokat, azok érvényre juttatásának módjait. Szolgálati helyének elfoglalása után közvetlenül vizsgálja át annak közvetlen környezetét. Fedje fel a támadásra alkalmas, illetve veszélyt jelentő tárgyakat, a bevezetett biztonsági rendszabályoktól eltérő, azokkal ellentétes cselekményeket, azokról tegyen jelentést az őt kiküldő parancsnoknak. A kapott feladatának megfelelően kísérelje figyelemmel az események menetét, maradéktalanul tegyen eleget biztosítási, őrzési, kísérelési feladatainak, következetesen tartassa be az elrendelt biztonsági intézkedéseket. A biztosított személyek, objektumok, szolgálati csoportok veszélyeztetésére utaló jelek észlelése esetén tegyen meg a szükséges intézkedéseket, jelentse a

parancsnoknak, ha szükséges kérjen segítséget. Legyen készen az átcsoportosítások gyors végrehajtására vagy más tevékenységre történő áttérésre.

A tömegosztatás végrehajtása

330. A tömegosztatás végrehajtható kényszerítő eszközök alkalmazása nélkül és kényszerítő eszközök alkalmazásával. **Kényszerítő eszközök nélkül** tömegosztatásra akkor kerülhet sor, amikor a kirendelt kötelék megjelenése, a felszólítás az adott terület elhagyására elégséges ahhoz, hogy a tömeg a közrendet zavaró tevékenységét befejezze, további jogellenes szándékától elálljon és eltávozzon. Békés tömeg esetén, amikor nem valószínű az ellenszegülés, de a tér kiürítésére vonatkozó felszólításnak csak vonakodva tesznek eleget, az alegységek gyalogosan, a különböző osztatási formákban úgy mozgathatók, hogy ezzel elősegítsék a terület mielőbbi elhagyását. Az egyéni felszerelést ekkor hordhelyzetben kell tartani, a speciális és szállító járműveket lehetőség szerint a tömeg által nem látható várakozási helyen kell elhelyezni.

331. Az osztatócsoportosítás részére megindulási helyet (körletet) a működési körzeten kívül, a gyülekezési helyet (körletet) pedig azon belül kell kijelölni úgy, hogy az biztosítsa az alegységek védett elhelyezését, a személyi állomány megővését, pihentetését, a technikai eszközök feltöltését, a működési körzet, illetve annak egyes részei gyors megközelítését, illetve az ott tevékenykedő szolgálati csoportok megerősítését.

332. Az **osztatócsoportosítás feladatként** osztatási irányt, fő és további feladatot kaphat. Az *osztatási irányt* két terepponttal, az osztatási sávon belül, általában annak tengelyvonalában kell kijelölni a tömeg szétosztatását biztosító szabad, járható útvonalak irányába. Amennyiben szükséges, az osztatási irányon felül ha azzal nem esik egyben kijelölhető a fő erő kifejtés iránya is.

A *kötélék fő feladata* a tömeg előremozgásának megállítása, ellenszegülésének megtörése, hangadóinak kiemelése, a gyülekezés helyszínénél szolgáló terület (tér, utca, középület stb.) kiürítése, a tömeg eltávolítása.

További feladata a működési körzet egészére kiterjedően a tömeg szétosztatásának befejezése, elvonulásának biztosítása, különböző szolgálati csoportok alkalmazásával a kiemelt jelentőségű területek lezárása, objektumok biztosítása, az ismételt gyülekezés megakadályozása, a rendfenntartás. A fő feladat, valamint az osztatás végső határát terepszakaszokkal kell kijelölni. Az alegységek a feladatukat leváltásukig vagy bevonásukig megszakítás nélkül folytatják.

333. A tömeggel szembeni rendőri fellépés előtt minden esetben meg kell kísérelni a törvényellenes tömegtevékenység békés módszerekkel történő megszüntetését. Ennek érdekében az illetékes rendőri szerv vezetője az érintett helyszínekre jelöljön ki rendbiztost. A rendbiztos vegye fel a kapcsolatot a tömegmegmozdulás szervezőivel, hívja fel a figyelmüket tevékenységük jogellenességére, a jogkövetkezményekre, szólítsa fel őket cselekményük beszüntetésére. A szervezőkön kívül hangosító eszközök alkalmazásával a tömeg nyílt tájékoztatásáról is gondoskodni kell. A rendbiztos tevékenységét kép- és hangrögzítő eszközökkel dokumentálni kell. Amennyiben a rendbiztos tevékenysége eredménytelen marad, át kell térni a közrend csapaterővel történő helyreállítására.

334. A tömegosztatásra kijelölt kötelék a működési körzeten kívül, megindulási helyen (körletben) készüljön fel a tömegosztatás végrehajtására. A megerősítő erők és eszközök egy része általában itt csatlakozzon a kötelék zöméhez.

335. Az **osztatócsoportosítás parancsnoka** pontosítsa a tömeg elhelyezkedését, tevékenységét, a megközelítési útvonalakat, a szétbontakozási és bevetési terepszakaszokat, az alárendeltek feladatait. A beérkező megerősítő erők besorolásával egy időben a szükségnek megfelelően szervezze át a kötelék felépítését úgy, hogy az biztosítsa a gyors szétbontakozást és az osztatás formájának a megalakítását.

336. A megindulási helyről (körletből) kiinduló osztatócsoportosítás részére a működési körzet határán vagy azon belül **szétbontakozó terepszakaszt** kell kijelölni, amelyet átlépve az egyes szolgálati csoportok térjenek rá saját tevékenységi irányaikra és kezdjék meg feladatukat. A gépjárművön előrevonást végrehajtó osztatócsoport részére a **gépjárműről szállás terepszakaszát** is meg kell határozni a tömegtől olyan távolságra, amely lehetőleg kizárja az ellene való közvetlen támadás lehetőségét.

337. Az oszlatócsoport az alakzatát a **megindulási terepszakaszon**, a tömegtől lehetőleg 50 méteren kívül alakítsa meg. Első ütemben a felszólítás előtt az oszlatócsoport gépjárművei a vízágyúkkal egyvonalban, gépjárművonalalakzatban álljanak fel. A kutyás és a lovas alegységek a gépjárművonal mögött oszlopban helyezkedjenek el. Az alakzat többi eleme ekkor már kezdje meg az elhatározás szerinti alkalmazási helyzetének elfoglalását, a biztosítócsoport pedig a konkrét tevékenységét.

338. **Az oszlatócsoport parancsnoka** hangosító eszköz igénybevitelével a törvény nevében szólítsa fel a tömeget tevékenységének befejezésére és a terület elhagyására. A felszólítást még kétszer ismételve meg. A terület elhagyására történő felszólítás mellett adjon tájékoztatást a jogkövetkezményekről, ellenszegülés esetére helyezze kilátásba a kényszerítő eszközök alkalmazását. A felszólítással párhuzamosan szállítsa gépjárműről az oszlatócsoport állományát és alakíttassa meg az oszlató csoportosítás alakzatát. A kötelék mozgása, határozott, egységes tevékenysége egyértelműen fejezze ki a tömeg számára, hogy csapaterőben rendőri intézkedés következik. Amennyiben a köteléket a felszólítás és az oszlatóalakzat megalakításának időszakában a tömeg részéről közvetlen támadás éri, azt a biztosítócsoport aktív tevékenységével, szolgálati állapot alkalmazásával, a vízágyúk víz- és gázcsapásaival el kell háritani és a felszólítással párhuzamosan meg kell kezdeni az oszlatást.

339. **A tömeg passzív ellenállása** (pl.: földre ülés, fekvés, tárgyakba kapaszkodás stb.) esetén kiemelőcsoportok alkalmazásával kell a résztvevőket a helyszín elhagyására kényszeríteni, illetve eltávolítani. Kiemelőcsoportok ekkor az oszlatócsoport egy részéből is létrehozhatók. A kiürítés testi kényszerrel (elvezetés, elvitel) történjen. Az eltávolítás ütemét követve a műszaki csoport azonnal kezdje meg az esetleges torlaszok megbontását, a kijelölt terület szabaddá tételét. Az útpálya megtisztítását a torlaszként használt járművek elvezetésével, félrevonatatásával (tolásával) kell végrehajtani. Többcsíkos út esetén törekedni kell arra, hogy mindkét irányban legalább egy-egy sáv járható legyen.

340. **Aktív tömeges ellenszegülés** esetén az oszlatócsoport futásban vagy gyors lépésben érje el a tömeget, a kényszerítő eszközök együttes alkalmazásával törje meg ellenállását, kényszerítse tevékenységének befejezésére, a terület elhagyására, fogja el hangadóit. A biztosítócsoport folyamatosan kövesse az oszlatócsoportot és a térnyerés ütemétől függően bővítse a zárási terepszakaszokat. A műszaki csoport ekkor a feladatát csak a torlaszok közvetlen körzetének kiürítése és lezárása után kezdheti meg. Az oszlatás során a kiürült vízágyúkat újbóli feltöltés érdekében az alakzatból csak lépcsőzetesen, egymást váltva lehet kivonni. A feltöltőhelyen meg kell szervezni a vízágyúk közvetlen biztosítását.

341. Az oszlatócsoport az oszlatás végső határ terepszakaszaig kövesse a tömeget, akadályozza meg az újbóli csoportosulást, biztosítsa a mielőbbi eltávozás feltételeit. A tömeg követésével egy időben át kell térni a rendfenntartó szolgálatra, a kötelék többi részét pedig a gyülekezési helyre (körletbe) kell rendelni. A veszélyeztetett területen és objektumoknál a közrend teljes helyreállításáig megnövelt létszámú rendőri jelenlétet kell biztosítani.

A tömegoszlatás tervezése

342. **A tömegoszlatás terve** a tömegoszlatást végrehajtó kötelék tevékenységének alapja. Rögzítését két módon, grafikus formában és írásban is el kell végezni.

343. A grafikus okmányolás nagy méretarányú vázlatokra, a meghatározott egyezményes jelek alkalmazásával történjen. Írásos formában mindazokat a feljegyzéseket, számvetéseket kell rögzíteni, amelyek egyrészt elősegítik a parancsnok elhatározásának értelmezését, másrészt segítséget nyújtanak annak indokolásához.

344. **Az elhatározás grafikus részének tartalmaznia kell:**

- a tömeg elhelyezkedését, gyülekezési helyeit, a rendezvény helyszínét, a felvonulás bejelentett útvonalát, a tömeg elvonulásához, szétozlatásához legkedvezőbb irányokat;
- a tömeg elvonulását segítő tömegközlekedési eszközök megállóhelyeit, menetirányait;
- a tömegoszlatásra kijelölt rendőri erők elhelyezkedését az oszlatás előtt, a működési körzetet, a megindulási helyeket (körleteket), az előrevonási útvonalakat, szabályozó pontokat, a szétbontakozási terepszakaszokat, a gépjárműről szállás, a megindulás terepszakaszait, az oszlatás irányát, sávját, a fő feladat és az oszlatás végső határ terepszakaszát, a gyülekezési helyet (körletet);

- az egyesoszlító csoportok megindulási helyeit, előrevonási útvonalait, szétbontakozási és megindulási terepszakaszait, feladatait, a sávhatárokat, gyülekezési helyeket;
- a területzárás terepszakaszát, az ellenőrző-átengedő pontok helyét, az őrzendő objektumokat;
- az automata könnyfakasztó gránátvetők tűzszakaszait, célterületeit, a fedező-támogató csoport alkalmazási terepszakaszait, helyeit;
- a műszaki csoport elhelyezkedését, a kordoneszközök alkalmazási helyeit, a tömeg által létrehozott torlaszokat, akadályokat, a rajtuk nyitandó átjárók helyeit;
- az anyagi-technikai-egészségügyi csoport települési helyét, tartalék körletét, a segélyhely elhelyezkedését;
- a szomszédokat és azok feladatait;
- a vízágyúk vízvételi, vízsugár-csatlakozási helyeket;
- a veszélyt jelentő tereptárgyakat;
- a szolgálati csoportok kivonásának irányait és tartalék gyülekezési helyeit;
- a vezetési pontok helyét.

345. Táblázatos formában rögzíthetők a vázlaton a tömegoszlítás méretei (a működési körzet nagysága, az oszlatási sáv szélessége, a feladatok mélysége, az oszlatás tervezett üteme), az előrevonás rendje menetvonalanként, ütemenként.

346. **A tömegoszlítás tervének írásos része** tartalmazza a tömegoszlítás célját, a tömeg értékeléséből levont rövid következtetéseket, a parancsnok elgondolását, az előállítási helyeket, az oszlatócsoportosítás állományát, az erők és eszközök elosztását, az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás fő feladatait, a tömegtájékoztató munka és a sajtókezelés feladatait, a menet és az előrevonás számvetését, a rendelkezésre álló anyagi készleteket és a felhasználás rendjét, a jeleket és jelzéseket.

A VÉDELEM

A védelem fogalma, tartalma

347. A védelem az objektumok őrzésére, valamint az őrzés megerősítésére rendelt csapaterőnek az a tervszerű tevékenysége, amelynek célja, hogy biztosítsa a meghatározott objektum sérthetetlenségét, felderítse a támadók szándékát, megakadályozza személyek vagy csoportok erőszakos behatolását, visszaverje támadását és kedvező feltételeket teremtsen a támadók elfogásához.

348. Az objektumok védelme a kialakult helyzettől, a védelmi tevékenységet kiváltó eseményektől függően I. fokú vagy II. fokú védelem lehet.

Az I. fokú objektumvédelmet váratlan támadás esetén kell elrendelni. A véderő az objektum őrzésére felállított őrségből, az objektum- és biztosító őrközből, járőrökből, az ügyeleti és a készségi szolgálatból, valamint az épületekben a napi munkát végző hivatásos állományból állhat. A rendelkezésre álló erőket és tűzeszközöket az adott helyzet figyelembevételével elsősorban az épületek földszinti részeinek, bejáratainak a védelmére, a támadók bejutásának megakadályozására kell alkalmazni.

A II. fokú objektumvédelem az objektum teljes, összefüggő védelmére kijelölt személyi állomány, fegyverzet, műszaki eszközök, felszerelések, berendezések terv szerinti alkalmazását jelenti. Létrejöhét az I. fokú objektumvédelemből vagy közvetlenül is elrendelhető. A II. fokú objektumvédelemnek az objektum megtartásán kívül biztosítani kell a támadók elfogását vagy felszámolását az objektum környékén vagy annak területén.

A védelem előkészítése és végrehajtása

349. A védelem előkészítése, annak megtervezése, megszervezése valamint vezetése a körletparancsnok vagy az általa kijelölt védelmi parancsnok feladata. Amennyiben a kialakult helyzet alapján a löfegyverhasználat esetei fennállnak, úgy a védelmet löfegyverrel, egyéb esetekben a tömegoszlításra vonatkozó kényszerítő eszközök alkalmazásával kell ellátni.

350. A védendő objektum megtartása érdekében az objektum jellegétől függően általában **két védelmi övet** kell kialakítani. Az első védelmi övben az objektum külső védelmét, a második védelmi övben az objektum belső,

közvetlen védelmét kell megszervezni. A külső védelmi övet az őrzés vonalán kell létrehozni. Ha a védelmi parancsnok a támadók feltartóztatását már az objektum megközelítési útvonalain tervezi, akkor a külső övet az őrzés vonalán kívüli, előretolt erők védőállásai képezzék.

351. Többszintes épületek II. fokú védelmét lépcsőzetesen kell megszervezni. Az **első lépcsőt** képezzék a pince, a földszint és az első két emelet helyiségei, amelyekből lehetséges az alagsor, az épületek közötti közműalagutak, átjárók, bejáratok, előterek, továbbá a közvetlen közelben lévő utcák, terek tartós megfigyelése és a szükséges ellentevékenység végrehajtása. A **második lépcső** foglalja magában a közbülső emelet helyiségeit, ahonnan jól megfigyelhetők a szomszédos utcák, az épületek bejáratai és ablakai, az udvarok, s ezekre a területekre a kilátás és a kilövés lehetősége biztosított. A **harmadik lépcső** terjedjen ki a felső emeleti helyiségekre, a padlásra, a tetőtérre, amelyek alkalmasak a távolabbi területek megfigyelésére.

352. A védelemhez rendelkezésre álló erőkből és eszközökből **védőcsoportokat és tartalékokat** kell létrehozni. A védőcsoport a külső vagy a belső védelmi övben meghatározott terepszakasz, irány vagy létesítményrész (lépcső) védelmét látja el, létszáma egy rajtól egy századerőig terjedhet. Megerősíthető egyéni védő- és kényszerítő eszközökkel, sorozatlövő tűzfegyverekkel, robbanófegyverekkel, műszaki záróeszközökkel. A védőcsoport részére biztosítani kell a védelmi berendezések telepítéséhez, a tüzelőállások kiépítéséhez szükséges anyagokat, eszközöket is. A védőcsoportok között látó- és tűz-összeköttetést kell szervezni, biztosítani kell manőverezési lehetőségeiket.

353. A védelem szervezett megkezdése és végrehajtása érdekében a védelmi parancsnoknak (körletparancsnoknak) **objektumvédelmi tervet**, rendőrségi objektumok esetében **körletvédelmi tervet** kell készítenie, amelyet az előljáró parancsnok hagy jóvá. Az objektum- (körlet-) védelmi terv tartalmazza:

az I. fejezetben

- az objektum leírását, a védelem szempontjából kedvező és kedvezőtlen jellemzőit;
- a támadó számára kedvező, rejtett megközelítési irányokat;
- a védelmi parancsnok megnevezését, feladatait;
- a védelmi riadó elrendelésének eseteit, a riadó elrendelésére jogosultakat;
- az objektumvédelmi riadó elrendelésének rendjét, módját;

a II. fejezetben az I. fokú védelemre vonatkozóan

- a védelem elgondolását;
- az elsődleges intézkedéseket és a bevezetendő biztonsági rendszabályokat;
- a védelemhez rendelkezésre álló erők és eszközök összevonásának és a védőcsoportok megalakításának rendjét;
- a védőcsoport(ok) feladatait;
- a védelmi parancsnok vezetési pontját;

a III. fejezetben a II. fokú védelemre vonatkozóan

- a védelem elgondolását;
- az elsődleges intézkedéseket és a bevezetendő biztonsági rendszabályokat;
- a védelemhez rendelkezésre álló erők és eszközök összevonásának, a védőcsoport(ok) és a tartalék megalakításának rendjét;
- a védőcsoport(ok) feladatait;
- a védelmi parancsnok vezetési pontját;

a IV. fejezetben az egyéb rendelkezéseket

- a tüzsmegnyitás és a tűzvezetés rendjét;
- a kényszerítő eszközök alkalmazásának szabályait;
- az együttműködést a védőcsoportok között és a mindenoldalú biztosítás feladatait;
- a tűzvédelmi, fényálcázási, mentési és más rendszabályokat;
- az összeköttetés rendjét, a jeleket, jelzéseket;
- a vezetés feladatait.

Az objektum- (körlet-) védelmi tervhez mellékelni kell

- vázlatot az I. fokú objektumvédelem elgondolásáról;
- vázlatot a II. fokú védelem elgondolásáról;

354. Amennyiben a védelmi tervben meghatározott védelmi parancsnok egy váratlan támadás során nem tartózkodik az objektumban, úgy az I. fokú védelem vezetését az őrparancsnok, az ügyeletes vagy a szolgálatirányító parancsnok látja el. A kialakult helyzet alapján az alábbi elsődleges intézkedéseket kell megtennie:

- az I. fokú védelmi riadó elrendelése az őrség, az őrk, az épületben szolgálatot, illetve napi munkát ellátó személyi állomány részére;
- a védelmi állások (tűzelőállások) elfoglalása, az épület bejáratainak, földszinti ablakainak azonnali lezárása, szükség esetén eltorlaszolása;
- intézkedés a közterületi szolgálatok összevonására, amennyiben lehetséges, a berendelésére, a védő erők megerősítésére;
- a kialakult helyzet és a tett intézkedések jelentése az előjáró ügyeletnek, a rendőri szerv vezetőjének.

355. Az I. fokú objektumvédelem az objektum teljes (II. fokú) védelmére kijelölt megerősítő erők beérkezéséig és a védelmi szakaszok elfoglalásáig vagy a támadás elhárításáig, az objektum védelmét kiváltó okok megszűntetéséig tarthat.

AZ ALEGYSÉG-PARANCSNOKI MUNKA RENDJE

356. **Az alegység-parancsnokok munkája** a csapaterő vezetésének szerves alkotóeleme. Magában foglalja a parancsnoknak azt a céltudatos tevékenységét, amely átfogja a kötelek alkalmazási képességeinek fenntartását, felkészítésüket és irányításukat a feladatok előkészítése, valamint végrehajtása során.

357. **A parancsnoki munka rendje** azt fejezi ki, hogy a parancsnok az egyes tevékenységeket milyen sorrendben hajtja végre. **A parancsnoki munka módszere** a vezetési tevékenység során alkalmazott formák, munkafolyamatok, gyakorlati eljárások és fogások összessége, amelyek segítségével és amelyekben keresztül megoldhatók az előkészítéssel és a végrehajtás irányításával kapcsolatos feladatok.

A párhuzamos munkamódszer olyan tevékenységi rendet jelent, amikor az előjáró parancsnok az előzetes elgondolásának kialakítását követően, előzetes intézkedések kiadásával bekapcsolja az alárendelt parancsnokokat a feladatok előkészítésébe.

A lépcsőzetes munkamódszer azt jelenti, hogy az előjáró parancsnok a feladat vételétől az elhatározás okmányai kidolgozásának befejezéséig kizárólag saját szintjén folytatja az előkészítéssel kapcsolatos parancsnoki munkát. A tervokmányok kidolgozását követően kapcsolja be az alárendelt parancsnokokat a feladatok előkészítésébe parancs vagy intézkedés kiadásával.

A kombinált munkamódszer azt jelenti, hogy a vezetési szintek közül a legmagasabb, az elhatározás meghozatalával kapcsolatos parancsnoki munkát a lépcsőzetes munkamódszerrel végzi a teljes befejezésig. Ezt követően ad ki parancsot vagy intézkedést az alárendelt parancsnokoknak, akik elgondolásuk kialakítása után előzetes intézkedések kiadásával kapcsolják be a következő vezetési szintet az előkészítés folyamatába.

A szakaszos munkamódszer alkalmazása esetén az alárendelt feladataikról csak akkor értesülnek, amikor az előjáró az előkészítő munka döntő részét már elvégezte. Elsősorban minősített adat védelmére vonatkozó okokból kerülhet alkalmazásra.

A rendelkező munkamódszer esetén a helyzetben beállt váratlan, gyors változás miatt, idő hiányában, esetleg a személyi vagy tárgyi feltételek módosulása miatt a parancsnok az információkat beérkezésük sorrendjében azonnal értékeli, elemzi, meghozza döntését, majd késedelem nélkül intézkedik az alárendelt felé az azonnali végrehajtás érdekében.

358. **Az alegység-parancsnok munkájának elemei** a feladattisztázás, az időszámvetés, az előzetes intézkedés, a helyzetértékelés, az elhatározás, az alárendelt feladatainak meghatározása, az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás megszervezése, valamint az alárendelt ellenőrzése és segítése.

359. **A feladattisztázás** az alegységparancsnok tervező munkájának legelső eleme. Ennek során a parancsnoknak meg kell értenie:

- az előtte álló tevékenység célját;
- az előjáró parancsnok elgondolását;
- saját kötelek helyét, szerepét a tevékenység rendszerében;
- a számára meghatározott feladat tartalmát.

Tisztázni kell:

- milyen erővel és eszközökkel erősítették meg a végrehajtás időszakára,
- a megerősítők mikor kerülnek az alárendeltségébe, illetve meddig vehetők igénybe;
- vannak-e szomszédai, milyen rendőri (vagy más) szerv állományába tartoznak, milyen feladatokat oldanak meg;
- kivel, mikor, hogyan kell együttműködni;
- a saját alegysége érdekében az előljáró milyen feladatokat végez el;
- a tevékenységéhez meghatározott területet;
- a készenléti időpontokat és a rendelkezésére álló időt;
- az állandó szolgálatok további teljesítésének lehetőségeit.

360. A feladattisztázás részeként a feladat tanulmányozása után az alegységparancsnok vonjon le *következtetéseket*

- a feladatok végrehajtásának rendjére, a rendelkezésére álló erők csoportosítására, szolgálati felépítésére;
- a vezetés rendjére;
- a feladatok végrehajtásának módjára, az alkalmazásra kerülő taktikai eljárásokra;
- az előljáró által meghatározott együttműködési feladatok megvalósításának módjára, rendjére;
- a rendelkezésre álló idő kihasználására;
- a feladatok végrehajtásának ütemezésére;
- a parancsnoki munka rendjére, ki, mikor, milyen okmányokat készítsen el, azoknak mi legyen a tartalma;
- a személyi állomány felkészítésének feladataira;
- a saját köteleke érdekében az előljáró és az együttműködők által végrehajtandó feladatok eredményének kihasználására.

Következtetéseit a parancsnok jelentse az előljárónak.

361. A feladattisztázással párhuzamosan az alegységparancsnok végezzen **időszámvetést**. Az időszámvetés az előljáró parancsnok által meghatározott időpontok alapján készül, a parancsnoki munka időterve, amelyet azonban külön okmányolni nem kell. Kiinduló adatai:

- feladat vételének ideje;
- mikor kell az elhatározást jelenteni az előljárónak;
- mikor kell a készenlétet elérni.

Alapelveként kell tekinteni, hogy a rendelkezésre álló időnek legalább a kétharmadát az alárendeltek felkészüléséhez is biztosítani kell.

362. A következtetések jelentése és jóváhagyása után, annak alapján a parancsnok az alárendelt alegységek parancsnokainak **előzetes intézkedésben** határozza meg a felkészülés feladatait. Az előzetes intézkedés célja megteremteni azokat az alapvető feltételeket, amelyek az alárendeltek számára biztosítják a konkrét feladatra a felkészülést és megteremtik a kötelekek képességét a feladat végrehajtására. Az előzetes intézkedésben a parancsnok határozza meg:

- a kapott feladatot;
- a folyamatban lévő feladatok befejezésének vagy módosításának rendjét;
- az alárendeltek várható feladatának jellegét;
- a technikai eszközök felkészítésének megkezdését;
- az anyagi készletek kialakítását, feltöltését;
- a felkészülést biztosító egyéb feladatokat, rendszabályokat.

363. A **helyzetértékelés** az elhatározás kialakításának legfontosabb szakasza, döntő tényezője. A küszöbön álló tevékenység körülményeinek számvetések alapján történő mindenoldalú tanulmányozása, értékelése és azokból következtetések levonása képezi alapvető tartalmát.

A helyzet értékelésekor számba kell venni mindazokat a tényezőket, amelyek magát a helyzetet jellemzik. A helyzet elemei a közbiztonsági helyzet, a saját alegységek állapota, a szomszédok helyzete, a terep jellemzői, a lakosság, valamint a napszak, évszak és időjárás.

364. A *közbiztonsági helyzet értékelésekor*, a feladatok jellegének megfelelően, az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

Általában:

- a bekövetkezett cselekmények jellegét, az elkövetők tartózkodási helyét, létszámát
- mozgási irányát, összetételét;
- a várható szándékait, tevékenységeit, ellenállásuk lehetséges módjait;

- kapcsolataikat, támogatóikat, segítőiket.
- Rendezvény biztosításakor:
- a rendezvény, esemény jellegét, programját;
- a közönség várható nagyságát, a tömegmozgások legfontosabb irányait;
- a védett személyek mozgásának útvonalát;
- az esetleges bűncselekmények elkövetésére utaló adatokat;
- a biztonságot, a rendezvények zavartalanságát leginkább veszélyeztető körülményeket.

Őrzés vagy védelem végrehajtásakor:

- az objektum jellege, mérete, bekerítetttsége, bejáratok helyei;
- az épületek védőképessége, közműhálózata, közvilágítása;
- óvóhelyek megléte, védőképessége, berendezettsége;
- a környező terület jellege;
- az objektum jellege miatt betartandó rendszabályok.

A közbiztonsági helyzetből következtetéseket kell levonni az elkövetők mozgására, tartózkodási helyére, körzetére, az alegység csoportosítására, az erők és eszközök alkalmazására, biztonsági rendszabályokra, a beszerezendő további információkra.

365. *A saját erők értékelése* során tisztázni kell:

- a kötelék állományát, feltöltöttségét;
- a kiképzettség színvonalát;
- a szolgálati tapasztalatokat;
- az állomány fizikai, pszichikai állapotát;
- a rendelkezésre álló fegyverzet, technikai eszközök milyenségét, mennyiségét, alkalmazási lehetőségeinek mértékét;
- a felhasználható anyagi készleteket;
- a feltöltés, kiegészítés lehetőségeit;
- a parancsnoki állomány kiképzettségét, vezetési tapasztalatait;
- a szolgálati tevékenységek mindenoldalú biztosítottságának mérvét.

Mindezek alapján következtetéseket kell levonni az erők csoportosítására; a kötelék alkalmazási képességeinek színvonalára, lehetőségeire; a szükséges felkészítés mértékére; az anyagi készletek feltöltésének, kiegészítésének mértékére, a készletek csoportosítására, a felhasználás lehetőségeire, normáira, a tartalékok képzésére; a mindenoldalú biztosítás feladataira; a személyi állomány ellátására, pihentetésére.

366. *A szomszédok helyzetének tanulmányozása* során ki kell térni:

- azok állományára, feladatára, tevékenységük irányára, céljára;
- az alkalmazott taktikai eljárásokra;
- a saját kötelék érdekében végzett feladatokra;
- vezetési pontjai elhelyezkedésére, az összeköttetés módjára;
- a kölcsönös tájékoztatás, értesítés rendjére.

A fentiek alapján a parancsnok vonjon le következtetéseket a szomszédok tevékenységének a saját kötelékre gyakorolt várható hatására; a szomszédok által elért eredmények kihasználásának lehetőségeire; az előjáró által meghatározott együttműködési feladatok végrehajtásának rendjére, módjára; a kölcsönös segítségnyújtás lehetőségeire; a csatlakozások, szabad szárnyak biztosításához szükséges erőkre, azok feladataira.

367. *A terep tanulmányozása* során értékelni kell:

- a tevékenység körzetének elhelyezkedését, a terület nagyságát;
- az elkövetők valószínű helyét, rejtőzési lehetőségeit;
- legvalószínűbb menekülési, megközelítési, támadási irányokat;
- a figyelés, kilövés lehetőségeit;
- hol célszerű a szolgálati csoportokat működtetni;
- milyen módon történjen az erők elhelyezése;
- a körletek, helyek, terepszakaszok kijelölésének lehetőségeit;
- a terület közlekedési viszonyait;
- a középületek, intézmények elhelyezkedését;
- az akadályok, torlaszok létrehozására alkalmas területeket;
- a rendőri erők ellen felhasználható anyagok, eszközök helyét;

- a tömeg eltávolítására, az oszlatásra alkalmas irányokat;
- a megközelítési útvonalakat;
- a vízvételi helyeket;
- a magasfeszültségű légvezetékek nyomvonalát;
- a manőverre alkalmas utakat, megkerülési irányokat.

A terep értékelésében a parancsnok vonjon le következtetéseket a tevékenység helyére, irányára a végrehajtás ütemére; a terepszakaszok, körletek helyére; az erők célszerű csoportosítására, szolgálati felépítésére; az erők és eszközök alkalmazása során bevezetendő rendszabályokra; a fő- és tartalék menetvonalakra; a létrehozható akadályok jellegére, az átjárónyitás, tűzoltás lehetőségeire, eszközeire, a tömeg eltávolításának legkedvezőbb irányaira; álcázási rendszabályokra.

368. *A lakosság tanulmányozása* során értékelni kell:

- a lakosság hangulatát, normális állapotát;
- a kialakult helyzethez, a hatóságok, a rendőri erők intézkedéseire, tevékenységéhez való viszonyt;
- a rendőri intézkedést támogató állampolgárok körét;
- az agresszív, rendbontó személyek, csoportok segítőit.

Következtetéseket kell levonni a lakosság várható reakcióira, azok hatására; a rendőri intézkedésekkel szemben várhatóan fellépők elszigetelésének lehetőségeire, szükség esetén személyi szabadságuk korlátozására; a saját erők segítségével bevonható személyek körére, feladataira; a tájékoztatás mértékére, lehetőségeire, a közhangulat lehetséges változásaira.

369. *A napszak, évszak és időjárás* értékelésénél alapvetően a látási viszonyok, a hőmérséklet, a légmozgás, a csapadékviszonyok tanulmányozására kell kitérni. Következtetéseket kell levonni a kötelékek alkalmazási lehetőségeire, a járhatóságra, a személyi állomány egyéni felszerelésére, öltözetére, az időjárás elleni védelmére, az ellátásra, mesterséges megvilágítás alkalmazására, a könnygáz várható hatásosságára, a felhasználandó anyagmennyiségre.

370. **A szemrevételezés** az alegységparancsnok terepen végzett munkája, amelynek az a célja, hogy megismerje a várható tevékenység körzetét, adatokat szerezzen a terep sajátosságairól, amelyek befolyásolhatják a részére meghatározott feladatok teljesítését. Végrehajtható a helyzetértékelés részeként, vagy az elhatározás meghozatala után, az alárendeltek feladatainak pontosításával egy időben.

371. Az alegységparancsnok **elhatározása** tartalmazza:

- a tevékenység elgondolását;
- az alárendeltek feladatait;
- az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás fő feladatait;
- a vezetés általános kérdéseit.

372. *A tevékenység elgondolása* foglalja magában:

- a tevékenység célját;
- a működési körlet helyét, a fő erőkifejtés irányát;
- az alegység csoportosítását, szolgálati felépítését;
- a menetvonalakat;
- a körleteket, terepszakaszokat;
- a feladat végrehajtásának sorrendjét, módját;
- az előjáró által engedélyezett kényszerítő eszközök alkalmazásának rendjét;
- a fő feladat sikeres végrehajtása érdekében szükséges egyéb tevékenységek rendjét, tartalmát, a szükséges korlátozó rendszabályokat;
- új tevékenységre történő áttérés rendjét, feladatait;
- a készenléti időpontot.

373. **Az elhatározás rögzítését** grafikus formában és írásban is el kell végezni. A grafikus okmányolás térképre vagy nagy méretarányú vázlatokra, külön meghatározott egyezményes jelek alkalmazásával történjen. Írásos formában mindazokat a feljegyzéseket, számvetéseket kell rögzíteni, amelyek egyrészt elősegítik a parancsnok elhatározásának értelmezését, másrészt segítséget nyújtanak annak indokolásához.

Az elhatározás grafikus részének tartalmaznia kell:

- a várható vagy bekövetkezett bűncselekményeket, az elkövetők valós vagy vélt tartózkodási helyeit, objektumait, valószínű menekülési irányait, tervezett (feltételezett) tevékenységüket;
- a tömeg, közönség elhelyezkedését, gyülekezési helyeit, a rendezvény helyszínét, a felvonulás bejelentett útvonalát, a tömeg elvonulásához, szétoszlásához legkedvezőbb irányokat, az elvonulást segítő tömegközlekedési eszközök megállóhelyeit, menetirányait;
- a tömeg által létrehozott torlaszokat, akadályokat, a rajtuk nyitandó átjárók helyeit;
- a saját kötelék elhelyezkedését a tevékenység megkezdése előtt, menetvonalait, megindulási helyeit, körleteit, a kijelölt terepszakaszokat, a tevékenység fő irányát, működési körzetét, a tevékenységi sávját, gyülekezési körletét, helyét;
- az alárendelt alegységek, szolgálati csoportok megindulási helyeit, előrevonási útvonalait, alkalmazási körleteit, helyeit, kijelölt terepszakaszait, feladatait, sávhatárait, gyülekezési helyeit;
- a működési körzet tervezett műszaki berendezéseit, a különböző műszaki eszközök (kordon, útzár, torlasz) telepítési helyeit;
- az anyagi-technikai, egészségügyi biztosítócsoporthoz települési helyeit, tartalék körleteit, segélyhelyek elhelyezkedését, a vízvételi helyeket, vízsugár-csatlakozási pontokat;
- a szomszédok elhelyezkedését, azok feladatait;
- a vezetési pontokat.

374. A vázlaton, munkatérképen táblázatos formában rögzíteni kell a tevékenység méreteit, ezen belül a működési körzet nagyságát, a tevékenységi sáv szélességét, a terepszakaszok hosszát, egymástól való távolságát, a tevékenység tervezett ütemét, a létrehozott erőarányokat. Ugyancsak táblázatban ábrázolható a menet vagy az előrevonás rendje menetvonalanként és ütemenként.

375. Az *alegységparancsnok feljegyzése* tartalmazhatja:

- a tevékenység célját;
- a helyzet értékeléséből levont rövid következtetéseket;
- az elgondolást;
- az alegység állományát (táblázatban);
- az erő- és eszközelosztást (táblázatban);
- az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás fő feladatait;
- a menet és az előrevonás számvetését;
- a rendelkezésre álló anyagi készleteket és a felhasználás rendjét,
- a jeleket, jelzéseket.

A feljegyzésben szükség esetén rögzíthető minden olyan további adat, amelyet a parancsnok szükségesnek tart.

376. Az alegységparancsnok az **alárendeltek feladatát** a tevékenység megkezdése előtt parancsban, annak folyamán pedig intézkedésben határozza meg. A feladatszabás minden esetben szóban, közvetlenül vagy híradó eszközökön történhet.

377. A **parancs** tartalmazza:

- a helyzet rövid ismertetését és a helyzetértékelés során levont következtetéseket;
- az alegység feladatát;
- az előjáró által, az alegység érdekében végrehajtásra kerülő feladatokat, a bevezetendő biztonsági rendszabályokat és korlátozó intézkedéseket;
- a szomszédok feladatát;
- a tevékenység elgondolását;
- a **megparancsolom** szó után:
- az alárendelt alegységek, szolgálati csoportok feladatait;
- a felhasználható anyagi készleteket, a felhasználás normáit, az anyagi-technikai, egészségügyi biztosítócsoporthoz feladatait;
- a készenléti időpontokat;
- a vezetés rendjét, a vezetési pont települési helyét, a vezetés átvételének rendjét.

378. Az **intézkedés** tartalmazza:

- a konkrét helyzetről rendelkezésre álló adatokat;
- a szomszédos alegységek helyzetét és feladatait;

- az alegység (amelynek az intézkedés szól) feladatát, tevékenységének rendjét;
- a készenléti időpontokat, a jelentések rendjét.

379. **Az együttműködés megszervezése** az alárendelt alegységek, szolgálati csoportok tevékenységének cél, feladatok, idő és hely szerinti összehangolása, a tevékenység egységének megteremtése, a kitűzött cél mielőbbi elérése érdekében. *Az együttműködés célja* az alegység tervszerű, szervezett tevékenységének biztosítása, a feladat elhatározás szerinti végrehajtása, a rendelkezésre álló erők és eszközök hatékony, maximális kihasználása. Az együttműködés *lényege*, hogy az alárendelt alegységek az általános feladat sikeres végrehajtásában egymást kölcsönösen segítik, kihasználják és továbbfejlesztik a másik által elért sikert.

380. Az együttműködést, ezt követően **a mindenoldalú biztosítást** a tevékenység során egymást követő fő feladatokra, az adott feladatot végrehajtó kötelék érdekében kell megszervezni. Megszervezésének alapja az alegységparancsnok elhatározása, valamint az előljáró parancsnok együttműködésre és a mindenoldalú biztosításra vonatkozó utasításai.

381. **A készenlét** az alegységnek az az állapota, amelyből a számára meghatározott feladatot a legrövidebb időn belül meg tudja kezdeni. A készenlét elérhető a szolgálati helyen (elhelyezési körletben) vagy a kijelölt megindulási körletben, helyen. Az alegység a készenlétét az elhelyezési körletben (szolgálati helyen) általában akkor érheti el, ha várható alkalmazására állomáshelyén belül kerül sor. Minden más esetben a készenlétet a megindulási helyen (körletben) kell elérni. A budapesti állomáshellyel rendelkező alegységek részére a fővárosban végrehajtandó feladatok esetén, a várható (tervezett) működési körzet jellegének, megközelítési lehetőségeinek figyelembevételével, külön megindulási hely (körlet) is kijelölhető.

382. Az alegység a meghatározott feladathoz a készenlétét akkor éri el, ha:

- az alegységparancsnok (és törzse) befejezte a tevékenység előkészítését és a feladatokat az alárendelteknek lejtuttatta, azokat az egyes rendőrig bezárólag megszabták;
- a szervezetszerű és megerősítő erőkből a szükséges csoportosítást (szolgálati felépítést és vezetési elemeket) létrehozták, azok a megindulási pontra besorolva felkészültek a menet, az előrevonás, a szétbontakozás végrehajtására és a tevékenység megkezdésére;
- a híradó összeköttetés felvétele az előljáróval, az alárendeltekkel és az együttműködőkkel megtörtént, annak folyamatos működéséhez a szükséges feltételek biztosítottak;
- a szükséges anyagi készleteket feltöltötték, kiegészítették, csoportosításukat létrehozták;
- az alegység, illetve az alegység érdekében kiküldött felderítő szervek a tevékenység várható (tervezett) körzeteiben, illetve a megközelítési útvonalain működnek, folyamatosan biztosítják a szükséges információkat;
- az alegység menetvonalait, előrevonási útvonalait a szükséges mértékben elkészítették.

383. **Az alegységparancsnokok az alábbi okmányokkal rendelkezzenek:**

rajparancsnok:

- feljegyzési füzet, amelyben rögzítse: a kapott feladatot, a végrehajtás során tett intézkedéseit, szükség szerint térkép- vagy figyelési vázlatot, az összeköttetésre vonatkozó adatokat, fontosabb időpontokat;

szakaszparancsnok (szolgálati csoport parancsnoka):

- feljegyzési füzet, amelyben rögzítse: a kapott feladatot, az alárendeltek feladatát, a végrehajtás során tett intézkedéseit, az összeköttetésre vonatkozó adatokat, fontosabb időpontokat, szükség szerint rajzban a kötelék szolgálati felépítését, térkép-, vagy figyelési vázlatot;
- önálló alkalmazás esetén a tájékozódás segítésére térkép vagy vázlat, amelyre szükség szerint a fontosabb adatok is rögzíthetők;

századparancsnok (szolgálati csoportosítás parancsnoka):

- feljegyzési füzet, amelyben rögzítse: alegysége állományát, a kapott feladatot, az elhatározását, az erő- és eszközelosztást, az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás fő feladatait, a rendelkezésre álló anyagi készleteket és a felhasználás rendjét, a szükségessé váló számvetéseket, a végrehajtás során tett intézkedéseit;
- munkatérkép (vagy vázlat), amelyre rögzítse elhatározását.

A TÖRZS MUNKÁJA

384. A rendőrség szolgálati munkájában kiemelt jelentőségük van az összetett rendőri műveletek vezetésének, amelyek előkészítése és végrehajtása a rendőri szervek vezető és beosztott állományától magas fokú szakmai ismereteket, hozzáértést és tervszerűséget igényel. Az Országos Rendőr-főkapitányságon, a rendőr-főkapitányságokon és központi alárendeltségben lévő más területi rendőri szerveknél létre kell hozni a csapaterő vezetésének szerveit, ki kell jelölni állományát és ki kell dolgozni részletes munkarendjét. A vezető szervek összetételét a Készenléti Rendőrségnél és a Rendőrség Különleges Szolgálatánál a Szabályzattal összhangban, de sajátos feladataik figyelembevételével kell kialakítani.

A törzs

385. **A törzs** az Országos Rendőr-főkapitányságon és a rendőr-főkapitányságon (KR, RKSZ) a rendőri műveletek vezetésének alapvető szerve. Ideiglenesen működtetett szervezeti elem, amely közvetlenül részt vesz az alárendeltek feladatainak megtervezésében, a végrehajtás szervezésében és irányításában.

386. A törzs alapvető feladatai:

- a közbiztonsági és a bűnügyi helyzetre, valamint a rendőri és együttműködő szervek helyzetére vonatkozó adatok állandó ismerete, azok gyűjtése, nyilvántartása, elemzése, értékelése;
- a rendőrfőkapitány elhatározásának meghozatalához szükséges számvetések, javaslatok elkészítése;
- az alkalmazási tervek, írásos intézkedések, parancsok, jelentések, tájékoztatások kidolgozása, a szóban kiadott parancsok okmányolása;
- a feladatoknak az alárendeltekhez való eljuttatása és azok végrehajtásához a felkészülés megszervezése;
- a vezetési pont működtetése;
- a tapasztalatok gyűjtése, tanulmányozása, elemzése, általánosítása, az alárendeltekhez és az előjáróhoz való eljuttatása;
- az alárendeltek részére megszabott feladatok végrehajtásának segítése és ellenőrzése;
- a mindenoldalú biztosítás feladatainak megtervezése és végrehajtásuk összehangolása;
- a híradás és az együttműködés fenntartása.

387. A megyei rendőr-főkapitányságokon a törzs vezetője a közrendvédelmi osztályvezető, a Budapesti Rendőr-főkapitányságon a közrendvédelmi főosztályvezető. Az Országos Törzs vezetője teljes feltöltöttség esetén az ORFK Közrendvédelmi Főosztály vezetője.

388. **A törzs** közbiztonsági, bűnügyi, híradó, anyagi-technikai-egészségügyi és összekötő-futár **csoportokból álljon**. Az Országos Törzsben szükség esetén külön személy- és létesítménybiztosítási csoport is működhet.

389. **A közbiztonsági csoport** rendeltetése a közbiztonsági helyzet elemzése, értékelése; a következtetések alapján javaslatok kimunkálása a feladat megoldására irányuló döntéshez; a kidolgozott intézkedéseknek a végrehajtók részére történő eljuttatása; a helyzet adatainak gyűjtése; számvetések kidolgozása; a szomszédos és együttműködő szervek tájékoztatása; a rendőrfőkapitány szóban kiadott utasításainak, parancsainak rögzítése, az elhatározás előkészítése és formába öntése, parancsok, intézkedések kidolgozása; az együttműködés megszervezésének előkészítése; a csapattfelderítés és az álcázás rendszabályainak kidolgozása; a rejtett vezetést szolgáló okmányok kidolgozásának irányítása; a vezetési pont telepítésének, áttelepítésének, őrzésének és védelmének a megtervezése; az ügyleti szolgálat megszervezése a törzsben és a vezetési ponton; az előjáró számára szóló jelentések összeállítása; az eseménynapló és a nyilvántartó térkép vezetése; az alárendeltek ellenőrzésének és a tevékenységekhez való felkészülésük segítésének a megszervezése.

390. **A bűnügyi csoport** feladata a döntéshez szükséges bűnügyi információk beszerzésének megtervezése, megszervezése, a bűnügyi szervek tevékenységének irányítása; a felderítési feladatok, nyomozási cselekmények összehangolása; a beérkező adatok feldolgozása és továbbítása a törzs vezetőjének, illetve a rendőrfőkapitánynak.

391. **A híradó- és informatikai csoport** feladata a híradás megtervezése, a híradó és informatikai rendszer üzemkétségének fenntartása; a vezetési pontok települési helyeinek állandó ismerete; az alárendelteknek szóló híradóintézkedések, tervek, okmányok kidolgozása és eljuttatása a hírszisztem telepítésének irányítása; a híradó eszközökön folytatott párbeszéd szabályainak és a híradó-üzemfegyelem rendszabályainak megkövetelése és ellenőrzése; a rádióelektronikai védelem rendszabályainak a kidolgozása; a törzs állományának kiképzése a technikai

eszközök kezelésére, a rejtett vezetést szolgáló okmányok alkalmazására; az alárendeltek híradó eszközökkel történő ellátásának biztosítása, azok üzemeltetésének és nyilvántartásának megszervezése; a csapattevékenység informatikai biztosítása.

392. **Az anyagi-technikai-egészségügyi csoport** feladata a tevékenység mindenoldalú biztosításának részeként az anyagi ellátás, a technikai eszközök kiszolgáltatásának és a személyi állomány egészségügyi ellátásának megtervezése, megszervezése; az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás tervének kidolgozása és az abban foglalt feladatoknak az alárendeltekhez történő eljuttatása; a vezetési pont településének, áttelepülésének, anyagi kiszolgáltatásának közvetlen irányítása.

393. **Az összekötő-futár csoport** a feladat jellegétől függően, szükség szerint kerül létrehozásra. Feladata a rendőrfőkapitány, a törzs, valamint az előljáró és az alárendelt szervek között a parancsok, intézkedések, jelentések továbbítása; a küldemények kézbesítése; az együttműködő szervekkel a folyamatos kapcsolat biztosítása, javaslattétel a közös feladatok pontosítására, összehangolására, a megerősítő szervek alkalmazásának módjára.

394. **A személy- és létesítménybiztosítási csoport** feladata a védett vezetők, delegációk és objektumok biztonságára vonatkozó adatok gyűjtése, elemzése, értékelése; az általános veszélyeztetettség szint meghatározása; a biztonság megeremtése és fenntartása érdekében szükséges szolgálati követelmények meghatározása; a megelőző, a személy- és objektumvédelmi állomány tevékenységének megtervezése; az erre vonatkozó szolgálati okmányok kidolgozása; a szolgálati ágak közötti koordináció végrehajtása; kapcsolattartás és koordináció az érintett külső szervekkel; javaslattétel a szolgálati ágak, szolgálatok személy- és létesítménybiztosítási feladataira.

395. A közbiztonsági csoport 3-5, a többi csoport 2-3 fős lehet. Ettől a rendőrfőkapitány a feladatok jellegétől függően eltérhet, a csoportok létszámát növelheti. A törzs állományát ki kell egészíteni gépiróval, rajzolóval. Az összekötő-futár csoportot más rendőri szervtől vezényelt összekötő tiszttel akkor kell kiegészíteni, ha azt a feladat jellege igényli; századnál nagyobb alegységgel a rendőr-főkapitányság erőit megerősítették, illetve a művelet keretében speciális szolgálat (pl.: Rendőrség Különleges Szolgálat) vagy a Köztársasági Őrezred is működik.

396. Amennyiben a végrehajtandó feladat jellege szükségessé teszi, hogy a vezetést más, rendőrségen kívüli szervek döntési jogkörrel rendelkező képviselői is segítsék, úgy ezek a személyek általában nem a törzsben, hanem a rendőrfőkapitány (rendőri szerv vezetője) mellett működő külön tanácsadó, **segítő testületben** (operatív bizottságban, vezetői válságkezelő csoportban) tevékenykednek.

397. **A törzsek működtethetők** az illetékes rendőrfőkapitány (parancsnok) döntése alapján, az adott feladattól függően teljes vagy a feladat jellegétől függően részleges állománnyal. Részlegesen működtetett törzs esetén az adott feladat időtartamára a törzs vezetőjének a meghatározottaktól eltérő személy is kijelölhető.

398. **A törzs eredményes munkája** elérhető az oda beosztott állomány magas szintű szakmai felkészítésével, a törzs folyamatos és szilárd vezetésével; a rendőrfőkapitány intézkedéseinek és az előljáró törzs által meghatározott feladatoknak a pontos és időbeni végrehajtásával; a közbiztonsági és bűnügyi helyzet, valamint a rendőri szervek feladatainak, a végrehajtás feltételeinek és lehetőségeinek pontos ismeretével; a feladatok törzsen belüli helyes elosztásával, a kölcsönös helyettesítések biztosításával; a törzs és az alárendelt, együttműködő vezető szervek munkájának összehangolásával; az alárendeltekkel szembeni magas fokú követelménytámasztással és a kiadott intézkedések végrehajtásának szigorú ellenőrzésével; a híradás megbízható fenntartásával; a vezetés automatizálásra szolgáló informatikai rendszerek és eszközök hozzáértő alkalmazásával.

399. A rendőri feladatok hatékony vezetésének leglényegesebb feltétele az előljáró és alárendelt törzsek, valamint más vezetési szervek közötti helyes kapcsolat kialakítása, összehangolt munkájuk biztosítása. Ennek érdekében:

Az előljáró törzsek kötelesek időben meghatározni az alárendeltek feladatait, tájékoztatni őket a kialakult helyzetről, az őket érintő rendszabályokról és elhatározásokról; megbízható híradást szervezni és fenntartani az alárendeltekkel; kidolgozni és eljuttatni azokhoz a szükséges okmányokat; meghatározni a jelentések és más okmányok felterjesztésének rendjét; szükség esetén javaslatot tenni az alárendeltek vezetési pontjainak helyére, áttelepülésük rendjére; segíteni az alárendelt törzsek munkáját és ellenőrizni azok tevékenységét; szükség esetén ellátni az alárendeltek térképpel és egyéb anyagokkal.

Az alárendelt törzsek kötelesek végrehajtani az előljáró törzs utasításait; a meghatározott időre a követelmények szerint, illetve saját kezdeményezésre jelenteni a helyzetre vonatkozó adatokat, a rendőrfőkapitány elhatározását és

az alárendeltjeik részére kiadott intézkedéseket; időben felterjeszteni a jelentéseket, a kidolgozott tervek, intézkedések és más okmányok meghatározott számú példányát; az összeköttetés megszakadása esetén kihasználni minden lehetőséget annak helyreállítására.

A törzsbe beosztottak feladatai

400. A törzsben a munka fő szervezője a **törzs vezetője**. Közvetlenül a rendőrfőkapitánynak vagy az általa a csapaterő vezetésére intézkedésben kijelölt parancsnoknak (továbbiakban együtt: parancsnok) van alárendelve, szolgálati előjárója a törzsbe beosztott személyi állománynak.

401. A törzs vezetője:

Felelős:

- a törzsre háruló valamennyi feladat végrehajtásáért;
- a kiadott intézkedések okmányolásáért és továbbításáért;
- a vezetés folyamatoságának fenntartásáért, a híradás megszervezéséért;
- a vezetési pont működési feltételeinek megteremtéséért és fenntartásáért.

Köteles:

- felkészíteni a törzsbe beosztott állományt feladataik végrehajtására;
- összehangolni a törzs csoportjainak tevékenységét, tájékoztatást adni részükre a helyzetről és a kapott feladatról;
- meghatározni a feladatok végrehajtásának rendjét a törzsön belül;
- ismerni a rendőri tevékenység tervét, az alárendelt szervek helyzetét, állapotát, lehetőségeit, feladatait, a rendelkezésre álló erőket és eszközöket;
- következtetéseiről, javaslatairól soron kívül jelentést tenni a parancsnoknak;
- ellenőrizni az alapvető fontosságú intézkedések, parancsok végrehajtását.

Jogosult:

- az alárendelt törzsektől, szervektől, ügyeleti szolgálatoktól adatok, javaslatok, jelentések bekérésére;
- tájékoztatást kérni és adni más rendőri és együttműködő szervek részére a végrehajtott, illetve tervezett feladatokról, a helyzetről;
- meghatározni a mindenoldalú biztosítás részletes rendszabályait.

402. A **közbiztonsági csoport vezetője** a törzs vezetőjének helyettese. Egyszemélyben felelős a csoportra háruló feladatok maradéktalan végrehajtásáért, a törzs vezetőjének időben történő tájékoztatásáért; a helyzetről és az alárendeltek állapotáról szóló, valamint a megszabott feladatok végrehajtására vonatkozó adatok gyűjtéséért és feldolgozásáért. Jogosult a tervokmányok kidolgozása érdekében a munkába bevonni a törzs más csoportjainak, valamint a szolgálati ágak, szolgálatok, szakszolgálatok tisztjeit.

403. A **bűnügyi csoport vezetője** felelős a közbiztonsági és bűnügyi helyzetre vonatkozó adatok folyamatos gyűjtéséért, elemzéséért, értékeléséért; a szükséges adatok lehetőség szerint időben történő beszerzéséért; a nyílt és operatív adatgyűjtés érdekében alkalmazott bűnügyi és más felderítő szervek felkészítéséért, tevékenységük összehangolásáért, irányításáért; az információk ellenőrzéséért.

404. A **híradó- és informatikai csoport vezetője** felelős a csoport szakmai munkájáért; a törzsön belüli, az alárendelt és együttműködő szervekkel, a szomszédokkal a híradás és az informatikai kapcsolatok megszervezéséért és folyamatos fenntartásáért; az informatikai biztosítás megszervezéséért; a híradó- és informatikai állomány feladatvégrehajtásra való állandó készenlétéért; a híradó és informatikai eszközök szakszerű alkalmazásáért és üzemeltetéséért; a biztosító és kiszolgáló szervek felkészítéséért és tevékenységük koordinálásáért.

405. Az **anyagi-technikai-egészségügyi csoport vezetője** felelős az anyagi ellátás, a technikai eszközök kiszolgálásának és a személyi állomány egészségügyi ellátásának megtervezéséért, megszervezéséért; a szállítási, utanszállítási feladatok megszervezéséért és irányításáért; az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás tervének kidolgozásáért és az abban foglalt feladatoknak az alárendeltekhez történő eljuttatásáért; a vezetési pont településének, áttelepülésének, anyagi kiszolgálásának közvetlen irányításáért.

406. **Az összekötő-futár csoport vezetője** felelős az oda beosztottak fegyelméért, feladatvégrehajtásra való állandó készenlétéért. Ismerje kit, mikor, milyen feladattal bíztak meg, hová indítottak útba, mikor várható visszaérkezése, illetve a feladat befejezése. Távollétében helyettesét a törzs vezetője jelöli ki.

407. **A személy- és létesítménybiztosítási csoport vezetője** felelős a csoportra háruló feladatok maradéktalan ellátásáért; a törzs vezetőjének időben történő tájékoztatásáért; a szükséges belső és külső koordinációk végrehajtásáért; a nyílt és operatív védelmi-biztonsági intézkedések megtételéért.

408. A törzsbe beosztott tisztek kötelesek:

- folyamatosan bővíteni szakmai és vezetési ismereteiket;
- jól ismerni a rendőri műveletekben alkalmazható szolgálati formákat és taktikai eljárásokat, azok előkészítésének és végrehajtásának rendjét, az alárendeltek szervezetét, eszközeit és lehetőségeit;
- pontosan végrehajtani a beosztással járó feladatokat;
- készen állni egymás helyettesítésére; sokoldalúan értékelni a helyzetet és ennek alapján megalapozott javaslatokat tenni; gyorsan és pontosan elkészíteni a szükséges számvetéseket, okmányokat;
- pontosan és röviden jelenteni a helyzetre vonatkozó adatokat és a számvetések eredményeit, a következtetéseket és javaslatokat; áttekinthetően és pontosan vezetni a munkatérképeket és más nyilvántartó okmányokat; ismerni a híradó és az automatizált vezetési eszközök kezelését;
- szigorúan betartani a rejtett vezetés szabályait, a híradó és más vezetési eszközök alkalmazásának biztonsági rendszabályait;
- betartani a minősített adat védelme követelményeit.

409. A törzsben a munka rendjét, a feladatok elosztását és az egyes beosztásokkal járó kötelezettségeket a törzs vezetője szabályozza. A törzs munkarendjének és munkamódszereinek kialakítására az alegység-parancsnok munkájára vonatkozó előírások értelemszerűen alkalmazhatók.

A vezetési pont

410. **A vezetési pont** az a meghatározott kiterjedésű, technikai és más eszközökkel berendezett terület, amely a feladatok előkészítése és végrehajtása időszakában egyaránt biztosítja a vezető szervek (személyek) folyamatos működéséhez szükséges feltételeket, lehetővé teszi az alárendeltek tevékenységének közvetlen irányítását. A vezetési pont általában rendőrségi vagy más objektumban, szükség esetén a terepen hozható létre.

411. A vezetési pont vezetési csoportra, híradóközpontra és biztosítócsoportha tagozódik.

A vezetési csoport a vezetési pont alapvető eleme, amely a parancsnokból, a tanácsadó testületből (operatív bizottság), valamint a törzsből áll. Rendeltetése a különböző munkahelyen lévő szolgálati személyek összehangolt, tervszerű munkájával az elhatározás megalkotása, a döntések meghozatala, a törzsszolgálati feladatok ellátása, az alárendelt szervek vezetése.

A híradóközpont rendeltetése a folyamatos és megbízható összeköttetés biztosítása a vezetési ponton belül az előjáróval, az alárendeltekkel és az együttműködő szervekkel. A híradó és informatikai eszközöket és azok kezelőállományát foglalja magában.

A biztosítócsoportha rendeltetése a vezetési pont személyi állománya munkájához, pihenéséhez, ellátásához a megfelelő feltételek biztosítása, a vezetési pont őrzése. Állományába őrség, szállító részleg és ellátó részleg tartozik. A biztosítócsoportha általában a vezetési csoporttól elkülönítve helyezkedjen el.

412. A vezetési pont létrehozásának (településének) helyét és idejét a parancsnok határozza meg. Helyét csak azok ismerhetik, akiknek szolgálati feladataik ellátásához az feltétlenül szükséges.

413. A vezetési pont megszervezéséért a törzs vezetője a felelős, aki meghatározza a vezetési pont állományát, a munkavégzés, az ügyeleti szolgálat ellátásának, a pihentetésnek a rendjét, a vezetési pont őrzés-védelmével kapcsolatos rendszabályokat és szükség esetén az áttelepülés feladatait.

414. A vezetési pont helyének pontos kijelölése és annak berendezése érdekében *előkészítő részleg* kerülhet kijelölésre. Az előkészítő részleg vezetőjének meg kell határozni:

- a vezetési pont létesítésének helyét;

- a berendezéssel kapcsolatos feladatokat, követelményeket;
- a híradást milyen rendszerben kell kiépíteni;
- az őrzés szabályait;
- a végrehajtás határidejét;
- az előkészítő részlegbe beosztott erőket és eszközöket.

415. Szükség esetén gondoskodni kell a vezetési pont álcázásáról és a polgári személyektől (a lakosságtól) történő elszigeteléséről. A vezetési pont körzetében szabályozni kell a személyi állomány és a szállító eszközök mozgásának rendjét. A vezetési ponton tartalék alegység, előállító hely, sajtóközpont nem helyezhető el.

416. A *vezetési pont őrzésére és védelmére* tervet kell készíteni, amely szöveges, rajzos és táblázatos formában tartalmazza:

- a vezetési pont elemeinek elhelyezkedését;
- az őrzendő objektumokat, az őrzésre kijelölt erőket;
- az örök felállítási helyét, a járőrök menetvonalait, feladataikat;
- a tüzelőállásokat;
- a riasztás, értesítés rendjét, jeleit, jelzéseit;
- az áttelepüléssel kapcsolatos feladatokat és az egyéb szükséges rendszabályokat.

Öröket kell felállítani a vezetési pont bejáratához, a vezetési csoporthoz, a híradóközponthoz és szükség esetén azokba az irányokba, ahonnan az erőszakos fellépés, illetéktelen behatolás valószínűsége a legnagyobb. A rendőri művelet vezetőjét mozgása során a kialakult helyzettől függően fedezőcsoporttal kell biztosítani.

417. A vezetési ponton *vezetésipont-ügyeletest* kell kijelölni. Az ügyeletes ismerje a kialakult helyzetet, az alárendeltek tevékenységét, vezetési pontjaik helyét, a vezetési pont munkarendjét, az ellenőrzés és a pihentetés tervét, az őrzés és a védelem tervét, a műveletet irányító parancsnoknak, helyetteseinek, a törzs vezetőjének és a törzs csoportjai vezetőinek tartózkodási helyét; az értesítés és riasztás jeleit, jelzéseit.

418. A rendőri művelet körzetén belül, a fő feladat végrehajtásának körzetében a parancsnok részére **figyelőpont** is berendezhető. A figyelőpont rendeltetése a fő feladatot végrehajtó alárendeltek tevékenységének közvetlen megfigyelése és azok vezetése a végrehajtás legfontosabb időszakban. A vezetési pont állományából a figyelőponton csak a legszükségesebb szolgálati személyek tartózkodhatnak. Amikor a parancsnok a figyelőponton van, helyettesének minden esetben a vezetési ponton kell tartózkodni.

419. A vezetési pont mellett, attól legfeljebb 2 km távolságra helikopter-leszállóhely is kijelölhető. A helikopter-leszállóhely őrzéséről külön gondoskodni kell.

A rendőri műveletek előkészítése

Általános rendelkezések

420. A rendőri műveletek során a területi felelősség elve érvényesüljön. A tervezést, az okmányok kidolgozását, a szolgálati feladatok meghatározását, a személyi állomány felkészítését, valamint a végrehajtás vezetését az a rendőr-főkapitányság végezze, amelynek illetékességi területét a tevékenység érinti. A védett vezetők biztonsága érdekében szükséges műveletek előkészítése esetén a személy- és létesítménybiztosítási feladatok ellátására vonatkozó külön előírásokat is értelemszerűen alkalmazni kell.

421. A rendőri műveletek előkészítése a tervezés és a szervezés feladatait foglalja magában. A tervezés időszaka az adatok értékelésétől (az előjárótól kapott feladat tisztázásától) a tervokmányok kidolgozásáig, a szervezés az alárendeltek feladatainak meghatározásától a készenlét eléréséig tart.

A rendőri műveletek előkészítése

422. A rendőrfőkapitány a rendelkezésre álló adatok alapján vagy az előjárástól kapott feladat tisztázása után alakítsa ki szándékát feladatainak megoldására. Ennek megalkotásába vonja be helyetteseit, illetve az egyes szolgálati ágak és szakszolgálatok vezetőit.

423. A rendőrfőkapitány **intézkedésben** határozza meg:

- az adott feladat végrehajtása érdekében a csapaterő alkalmazását, az alkalmazás módját, fő feladatait;
- a csapaterő parancsnokát;
- a bevonható erőket és eszközöket;
- a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogok törvényben foglaltak szerinti korlátozásának mértékét, az ennek érdekében szükséges, illetve alkalmazható rendszabályokat;
- az állampolgárok és más szervek tájékoztatásának rendjét, a tömegtájékoztatási eszközök igénybevételének lehetőségeit;
- a sajtókezelési feladatokat;
- a személyi állományra vonatkozó biztonsági előírásokat;
- a felkészítés rendjét;
- a készenléti időpontokat;
- a jelentések rendjét.

Gondoskodjon a kijelölt parancsnok részére a rendelkezésre álló adatok rendelkezésre bocsátásáról, a szükséges hatósági határozatok elkészítéséről és a feladatba bevont külső szervek hivatalos felkéréséről.

424. A rendőri művelet előkészítésének megkezdésekor a kijelölt parancsnok döntson a törzs részleges vagy teljes összevonásáról. A teljes összevonásra elsősorban akkor kerülhet sor, amikor a tevékenység előkészítéséhez rendkívül rövid idő áll rendelkezésre, amely indokolja, hogy a törzs beosztottjait szervezetszerű beosztásaikból kiemelve kizárólag a tervezési és szervezési feladatokra összpontosítsanak. Egyéb esetekben a törzs tagja alapvető szolgálati feladataik ellátása mellett, mint kidolgozó munkacsoport, végezhetik az előkészítés feladatait.

425. A parancsnok a rendőrfőkapitány intézkedése és a rendelkezésre bocsátott egyéb adatok alapján megalkotja **előzetes elgondolását**, amely tartalmazza a rendőri tevékenység célját: a feladatok végrehajtásának módját és az alkalmazásra tervezett szolgálati módokat, formákat és taktikai eljárásokat; a feladatok végrehajtásának ütemezését, a rendelkezésre álló idő kihasználását; a bevonásra tervezett erőket, eszközöket, a megerősítésre vonatkozó várható igényeket; az erők és eszközök csoportosítását, feladataik jellegét; a vezetés rendjét.

426. A munka megkezdése előtt a rendelkezésre álló adatok megismerése, az egységes szemlélet és követelményrendszer kialakítása érdekében a törzset (kidolgozó munkacsoportot) tájékoztatni kell. A törzstájékoztatót a parancsnok, a helyettese vagy a törzs vezetője tarthatja. A törzstájékoztató során ismertetni kell a helyzetről rendelkezésre álló adatokat; a rendőr-főkapitányság (rendőri szerv) feladatát; a parancsnok előzetes elgondolását; a rendelkezésre álló időt; kinek, mikorra, milyen feladatokat kell végrehajtania, milyen okmányokat, milyen formában kell kidolgoznia, mikor, milyen jelentést kell megtennie; milyen intézkedéseket, illetve tájékoztatásokat kell kiadni előzetesen az alárendeltek részére a felkészülés érdekében.

427. A parancsnok a rendőri műveletre vonatkozó végleges elhatározásának kialakítása érdekében **helyzetmegítélést** végez. Ennek célja, hogy a műveletet befolyásoló valamennyi lényeges körülményt teljes egészében megismerje, s mindezek alapján hozza meg döntését a tevékenység egészére vonatkozóan. A helyzetmegítélés során hallgassa meg helyettesei, a szolgálati ágak, szolgálatok és szakszolgálatok vezetőinek jelentéseit, a törzs vezetőjének jelentését, valamint ha létrehozott a tanácsadó testület javaslatait. A helyzetmegítélés során vizsgálni kell a közbiztonsági és bűnügyi helyzetet, a lakosság hangulatát; a rendelkezésre álló erőket és eszközöket, anyagi készleteket; az alap szolgálati feladatok fenntartásának lehetőségeit; a személyi állomány ellátására, pihentetésére, váltására, a technikai eszközök kiszolgálására vonatkozó kérdéseket; a szomszédos rendőri szervek tevékenységét, az együttműködés lehetőségeit; a terepet; az év- és napszak, az időjárási viszonyok sajátosságait; a vezetési rendszer felépítését befolyásoló körülményeket.

428. **Az elhatározás** a parancsnok végleges döntése a rendőri művelet végrehajtására. Tartalmazza a tevékenység elgondolását; az alárendeltek feladatait; az együttműködés és a mindenoldalú biztosítás fő feladatait; a vezetés általános kérdéseit. A tevékenység elgondolása magában foglalja a rendőri művelet célját, a fő feladatot; a működési körzet helyét, annak határait; a rendelkezésre álló erők és eszközök csoportosítását; a végrehajtás tartalmát, módját,

sorrendjét, a kijelölt körleteket, terepszakaszokat, menetvonalakat; a kényszerítő eszközök alkalmazásának rendjét; a fő feladat sikeres végrehajtása feltételeinek megteremtése érdekében szükséges egyéb tevékenységek rendjét, tartalmát, a korlátozó és biztonsági rendszabályokat; a készenléti időpontokat. A parancsnok elhatározását külön okmányolni nem kell. Az előjáró megkövetelheti annak jelentését és szükség esetén jóváhagyási kötelezettséget is előírhat. Az elhatározást a teljes törzs (kidolgozó munkacsoport) részére ki kell hirdetni.

429. **Az alárendeltek feladatait** mindig eggyel alacsonyabb vezetési szint részére kell meghatározni. Kerülni kell a túlzottan aprólékos, részletekbe menő feladatok kialakítását, mert az időigényes, elvonja a figyelmet az előkészítés és végrehajtás fő irányaitól, valamint feleslegesen korlátozza az alárendeltek önállóságát.

430. **Az együttműködési feladatok** meghatározásának alapvető célja az alárendeltek együttes tevékenységének összehangolása. Ennek érdekében a rendőri műveletet időszakokra kell osztani, meg kell fogalmazni az egyes időszakok tartalmát, majd ezeken belül kell az alárendeltekre érintő részfeladatokra kitérni. Az elhatározásban az együttműködés rendje csak röviden kerüljön ismertetésre, mert ennek részletes kibontása a szervezés időszakának feladata.

431. A csapatevékenység mindenoldalú biztosításán belül, **az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás feladatainak végrehajtása érdekében** a rendőri szervek szakszolgálatának állományából anyagi, technikai és egészségügyi biztosító (ATE) csoportokat kell létrehozni. Az ATE-csoportok működhetnek a rendőri műveletet irányító vezető (vagy a törzs) közvetlen alárendeltségében vagy egy kijelölt szolgálati csoportosítás részeként.

Az ATE-csoportok alapvető feladata:

- a rendőri műveletben, illetve a csapatevékenységben részt vevő személyi állomány és anyagi eszközök szállítása;
- a szükséges anyagi készletek kialakítása, tárolása, elosztása, az utánszállítás, pótlás, kiegészítés végrehajtása;
- az állomány étkeztetése, védőittallal történő ellátása;
- az elhelyezés és a pihentetés feltételeinek a megteremtése;
- sérültek, megbetegedettek elsősegélyben, szaksegélyben vagy első orvosi segélyben részesítése;
- járművek, híradó és fegyverzeti eszközök meghibásodásának helyszíni elhárítása, technikai kiszolgálások végrehajtása.

432. Az alapvető feladatok ellátására az ATE-biztosítás keretében anyagi ellátó csoport, technikai javítócsoporthoz, elsősegélyhely és orvosi segélyhely szervezhető.

Az *anyagi ellátó csoport* feladata a szállítási feladatok teljesítése, a személyi állomány élelmezése, anyagi eszközökkel történő ellátása, az elhelyezési, pihentetési feltételek biztosítása, a lőszer, robbanó- és pirotechnikai anyagok utánszállítása, a kötelek anyagi készleteinek feltöltése.

A *technikai javítócsoporthoz* rendeltetése a csapatevékenység során meghibásodott gép- és harcjárművek, fegyverzet és híradó eszközök helyszíni hibaelhárítása, kisebb javítások végrehajtása, nagyobb javításokra történő előkészítése, a vontatás (szállítás) végrehajtása. Állományába a feladatától függően gépjárműszerelők, fegyvermester, híradótechnikus, valamint gépjármű és híradó javító-műhelygépkocsi, gépjármű vontató (szállító) jármű tartozhat.

Az *elsősegélyhely* rendeltetése a betegek, sérültek, sebesültek első-, illetve szaksegélyben részesítése, valamint továbbszállításra történő előkészítése. Az elsősegélyhelyen felcser vagy orvos és mentőgépkocsi tevékenykedjen. Szükség esetén megerősíthető 2-4 fő sebesültvivővel a csapaterő állományából.

Az *orvosi segélyhely* legyen képes első orvosi segély nyújtására, valamint a betegek, sérültek, sebesültek továbbszállításra történő előkészítésére. Az orvosi segélyhelyet erre alkalmas állandó orvosi rendelőben kell kialakítani. Rendkívüli viszonyok között, tábori körülmények között is telepíthető. Ekkor az orvosi segélyhely részére orvosi segélyhely-egységkészletet, anyagszállító tehergépkocsit, mentőgépkocsit kell biztosítani.

433. A **vezetés rendjének** kialakítása során ki kell térni a rendőri művelet vezetése érdekében felállításra kerülő vezető szervekre; a vezetési pont a figyelőpont települési helyére, az esetleges áttelepülés rendjére; a művelet híradásával szemben támasztott követelményekre, valamint az automatizált vezetési eszközök alkalmazására. Ki kell dolgozni a vezetési pont kiesése esetén a vezetés átvételének rendjét.

434. A törzs (kidolgozó munkacsoport) a parancsnok elhatározása alapján készítse el a **rendőri művelet tervét**. A terv fejezetekre tagolva tartalmazza:

- a kialakult helyzetről (eseményről) rendelkezésre álló adatokat;
- a közbiztonsági helyzet értékelését;

- a rendőr-főkapitányság feladatát;
- a parancsnok elgondolását a feladat végrehajtására;
- a személyi állomány összevonásának és a szolgálati csoportosítás megalakításának rendjét;
- az alárendeltek (szolgálati csoportosítás) feladatát (parancsnok, beosztott állomány, a végrehajtásának módja, az összevonásra, átcsoportosításra vonatkozó előírások, vezetési pontja);
- a társ rendőri és más szervekkel, valamint az alárendeltek közötti együttműködés feladatai és azok megvalósításának rendjét;
- a mindenoldalú biztosítás feladatait; a felhasználásra tervezett anyagi készleteket, az elosztásuk és felhasználásuk rendjét;
- a feladatok végrehajtása során betartandó biztonsági rendszabályokat;
- a jelentések, az értesítés és riasztás rendjét, a jeleket, jelzéseket;
- a készenléti időpontokat;
- a vezetés rendjét;
- táblázatban az alkalmazásra tervezett erőket és eszközöket, valamint azok elosztását;
- az összevonásra, a menetire, az átcsoportosításra vonatkozó számvetéseket.

A rendőri művelet tervéhez mellékelni kell az elhatározás grafikus ábrázolását térképen vagy vázlaton, továbbá a híradás és az anyagi, technikai, egészségügyi biztosítás tervét.

435. A tervet a parancsnok írja alá és a műveletet elrendelő előljáró hagyja jóvá. Azoknak a rendőri műveleteknek a tervét, amelyekre az országos rendőrfőkapitány vagy a nevében eljáró vezető jóváhagyási kötelezettséget ír elő, két példányban kell felterjeszteni az Országos Rendőr-főkapitányságra. A jóváhagyást követően az okmány 1. számú példányát az előljáró a rendőr-főkapitányság részére visszaküldi, a 2. számú példány az ORFK-n marad.

436. A rendőr-főkapitányság kidolgozott műveleti terve nem mentesíti a végrehajtásba bevont alárendeltek a saját feladataikra vonatkozó biztosítási, alkalmazási, akció stb. tervek, illetve parancsnoki okmányok kidolgozása alól. Az alárendeltek terveinek egy példányát a műveleti tervhez csatolni kell.

437. A parancsnok az elhatározásának megalkotása (az előljárónak történt jelentés) után az alárendeltek feladatait a rendőri művelet végrehajtására **parancsban** határozza meg. A parancsot általában szóban kell kiadni. Tartalmazza a közbiztonsági helyzetre vonatkozó rövid tájékoztatást; a főkapitányság feladatát; az alárendeltek feladatait; az együttműködés fő feladatait; a biztonsági rendszabályokat; az öltözetre felszerelésre, fegyverzetre, az anyagi készletek elosztására és felhasználására vonatkozó előírásokat; a készenléti időpontokat; az összeköttetés és a jelentések rendjét; a művelet vezetésének rendjét. Indokolt esetben a feladat rövidített formában, csak az adott szolgálati csoport parancsnokát érintő része, írásban is átadható.

438. Az alárendeltek feladatainak meghatározását, illetve azok pontosítását, az együttműködés megszervezését a parancsnok a működési körzetben, a terepen, **szemrevételezés** során is végrehajthatja. Ennek előnye, hogy az alárendeltek közvetlenül láthatják tervezett működési körzetüket, meggyőződhetnek annak állapotáról, a tereptárgyak elhelyezkedéséről, a megközelítési és manőverezési lehetőségekről, a személyi állomány és a technikai eszközök elhelyezési módjairól, ezáltal a valós helyzethez jobban igazodva képesek előkészíteni saját feladataik végrehajtását. A törzs (kidolgozó munkacsoport) bevonásával a szemrevételezés végrehajtható korábban, a helyzetmegítélés időszakában, annak részeként is.

439. Rendőr-főkapitánysági szinten a rendőri művelet előkészítését úgy kell végrehajtani, hogy a feladat vételétől a készenlét eléréséig rendelkezésre álló idő legalább kétharmadát az alárendeltek részére saját feladataikra biztosítani kell.

440. **Váratlanul jelentkező események esetén**, amelyek azonnali rendőri reagálást igényelnek, külön műveleti tervet kidolgozni nem kell. A feladatokat irányító vezető rendelkező munkamódszer alkalmazásával a beérkező jelentések és más forrásból származó információk alapján folyamatosan értékeli a helyzetet, hozza meg elhatározását és rövid, szóbeli parancsban határozza meg alárendeltjei feladatát. **A parancs tartalmazza:**

- az eseményről rendelkezésre álló adatokat (amennyiben azok az alárendeltek előtt még nem ismertek);
- a rendőri tevékenység célját;
- a rendelkezésre álló erőkből álló adatokat (amennyiben azok az alárendeltek előtt még nem ismertek);
- a rendőri tevékenység célját;

- a rendelkezésére álló erőkből létrehozott szolgálati csoportokat (vezénylő rendőri szerv, létszám, fegyverzet, technikai eszközök, parancsnok);
- az egyes szolgálati csoportok feladatát (végrehajtandó tevékenységi mód; működési hely, körzet, sáv, terepszakas; tevékenységi irány; ütem; vezetési pont);
- készenléti időpontokat;
- az összeköttetés és vezetés rendjét.

441. Rendőri erőknek csapatszolgálati feladatra más rendőri szervtől történő igénylése esetén, amennyiben az a külön szabályozott igénylési rendtől eltér, az előljáró szerv (törzs) a szükséges koordinációk elvégzése után készítse el a vezénylési tervet és az okmányt a szolgálati út betartásával soron kívül aláírásra a vezénylésre jogosult szolgálati előjáróhoz terjessze fel. A vezénylési terv tartalmazza a vezénylő szervet; az alárendelésre kerülő erőket és eszközöket; kinek az alárendeltségébe kerülnek; a vezénylési helyet és időpontot; a várható feladatot; az igénybevétel várható időtartamát, valamint ha szükséges az előzetes felkészülésre, anyagi készletekre, menetvonalra stb. vonatkozó egyéb előírásokat. Az így biztosított kötelek a vezénylési helyre történő megérkezéskor kerülnek az adott rendőri szerv vezetőjének alárendeltségébe, majd az a feladat befejezése után, az állománnyhelyre történő útbaindításkor szűnik meg.

442. Védett vezetők, delegációk utazásának, programjainak biztosítására történő felkészülés során a Köztársasági Őrezred parancsnoka határozza meg az érintett rendőri szerv részére a védett vezető biztonsága érdekében szükséges szolgálati feladatokat. Ennek során adjon tájékoztatást a védett vezető programjáról, annak időpontjairól, az érintett helyszínekről, a mozgások módjairól, útvonaláról, a biztosítás tervezett fokozásáról, a biztonsági rendszabályokról, továbbá a szükséges mértékben annak rendszeréről. Az együttműködés feladatait a bevont szervek közösen állapítsák meg, amelyet a biztosítási tervekben rögzítsenek. A közbiztonsági és bünygyi biztosítás parancsnokát a rendőrfőkapitány, a védett vezető, delegáció, objektum közvetlen biztosítását ellátó erők parancsnokát a Köztársasági Őrezred parancsnoka jelölje ki. A két parancsnok az együttműködési feladatok megvalósításáért kölcsönösen felelős.

443. Védett vezető biztosítása érdekében elrendelt rendőri műveletek során a közbiztonsági és bünygyi feladatokért illetékességi területének egészére kiterjedően a rendőri szerv vezetője, a biztosítási körzetekben az általa kijelölt biztosításparancsnokok a felelős vezetők. A védett vezető, delegáció, objektum közvetlen biztosításáért a Köztársasági Őrezred parancsnoka által kijelölt parancsnok felel. A Köztársasági Őrezred parancsnoka a rendőri szerv vezetési pontjára vezényeljen összekötő tisztet.

444. A Készenléti Rendőrség és a Rendőrség Különleges Szolgálata az egyes rendőri műveletek részeként a számukra meghatározott, illetve az alaptevékenységük körébe tartozó feladatokat önállóan tervezzék. Törzseik (kidolgozó munkacsoportjaik) összeállításában, munkarendjük meghatározásában, terv- és más szolgálati okmányaik összeállítása során a Szabályzatban előírtak szerint járnak el, kiegészítve azokat saját feladatkörükből adódó további elemekkel.

445. Az országos rendőrfőkapitány intézkedése alapján, indokolt esetben az Országos Rendőr-főkapitányság önálló műveleti tervezést is végezhet, illetve egy adott tevékenység közvetlen irányítását a helyszínen átvetheti.

A törzs munkája a rendőri művelet végrehajtása során

446. A törzs a végrehajtás során a parancsnok döntéseit, parancsait, szóban kiadott intézkedéseit, a helyzetről és az alárendeltek tevékenységéről beérkező adatokat, jelentéseket a vezetési ponton a törzsokmányokban (nyilvántartó térképen és eseménynaplóban) köteles rögzíteni, illetve nyilvántartani.

A nyilvántartó térkép tartalmazza:

- a kialakult helyzetet és a bekövetkezett változásokat;
- az alárendeltek, az együttműködők és a szomszédok elhelyezkedését, a vezetési pontokat;
- a kialakult helyzet mindazon adatait, amelyek szükségesek a megbízható vezetéshez.

Az eseménynapló tartalmazza:

- a jelentések, tájékoztatások, intézkedések, parancsok érkezésének, illetve továbbításának idejét (óra, perc);
- honnan, kitől érkezett;
- mi a tartalma;

- kinek került továbbításra;
- milyen módon érkezett, illetve lett továbbítva.

447. A törzs:

- Állandóan végezze az adatok gyűjtését és elemzését a közbiztonsági helyzetről, a saját és együttműködő szervekről, a szomszédokról, a lakosságról és a terepről. Gondoskodjon az adatok csoportosításáról, elemzéséről, értékeléséről, azokból vonjon le következtetéseket, tegyen javaslatokat a további tevékenység rendjére, feladataira a rendőri műveletet irányító vezetőknek.

- Dolgozza ki a parancsnok döntéseihez szükséges számvetéseket, különösen a személyi állomány, illetve a szolgálati csoportok szolgálati megterhelésére, a váltásra, pihenésre, átcsoportosításra, a menetre, az egyes taktikai eljárások végrehajtásának idejére, az anyagi készletek felhasználására, az utánpótlásra, feltöltésekre vonatkozóan.

- Gondoskodjon az összeköttetések folyamatos fenntartásáról, a megszakadt összeköttetések helyreállításáról.

- Adjon folyamatos tájékoztatást a helyzet változásairól az alárendelteknek, az együttműködőknek és a szomszédoknak, készítse elő az előjáróhoz felterjesztésre kerülő írásos (rajzos) jelentéseket.

- Gondoskodjon a rejtett vezetés megszervezéséről. Szabályozza a híradó és automatizált vezetési eszközök használatát, ellenőrzi a fedőnevek, fedőszámok, szállóállomány- és egyéb rejtjelzéssel kapcsolatos táblázatok, okmányok alkalmazását. Szükség esetén új rejtjelző eszközöket készítsen és juttasson el az alárendeltek részére.

- Végezze a vezetési pont telepítésével, áttelepítésével kapcsolatos feladatokat. Ennek érdekében időben gondoskodjon az új elhelyezési körlet igényléséről (felderítéséről), a munkafeltételek megteremtéséről, az összeköttetés kiépítéséről. Intézkedjen a régi vezetési pont bontására, menetrendjének összeállítására, menetének végrehajtására. A vezetési pont új körletben történt telepítése után vegye fel a kapcsolatot az előjáróval, az alárendeltekkel, az együttműködőkkel, a szomszédokkal, szervezze meg az őrzést és a védelmet, gondoskodjon a működési feltételek fenntartásáról.

- Az ügykezelési szabályok szerint lássa el az intézkedések, jelentések nyilvántartását.

- A helyzet változásaitól függően intézkedjen az együttműködés átszervezésére, dolgozza ki az ehhez szükséges okmányokat.

- Folyamatosan szervezze és irányítsa a rendőri művelet mindenoldalú biztosítását.

- Tanulmányozza a szolgálati tapasztalatokat, a rendőri művelet további részében felhasználható módszerekről, eljárásokról tegyen javaslatot a parancsnoknak.

448. A rendőri művelet befejezése után a törzs dolgozza ki és készítse elő felterjesztésre az összefoglaló jelentést. **Az összefoglaló jelentés** tartalmazza a rendőri művelet elrendelésének okát; a kialakult helyzetet; a rendőri művelet előkészítésének fő feladatait; a tevékenység lefolyását és eredményeit (naponként vagy a művelet jellemző mozzanataiban; az alárendeltek tevékenységének megítélését; az együttműködés tapasztalatait a társ szervekkel és a szomszédokkal); következtetéseket és javaslatokat. Az összefoglaló jelentéshez az eseménynapló másolatát mellékelni kell.

RÖVIDÍTÉSEK

Adóközpont	AKP
Akadály	ak.
Akciócsoport	ACS
Alcsoport	alcs.
Alegység	aeg.
Állam (-i)	áll.
Állat-egészségügyi	aeü.
Alosztály	alo.
Anyagi ellátó csoport	ALELCS
Anyagi, technikai, egészségügyi	ATE
Átjátszóállomás	ÁJÁ
Átkísérőcsoport	ÁKCS
Átvizsgálócsoport	ÁVCS
Bakteriológiai anyagok	ba.
Bekerít (-és, -eni, -ó)	bek.
Bekerítőcsoport	BECS

Belügyminisztérium	BM
Beosztott	beo.
Biztonsági intézkedés	bint.
Biztosítás	bi.
Biztosítócsoporth	BICS
Biztosító járőr	BJ
Biztosító őrh	BŐ
Bevetés, beavatkozás	bev.
Bevetésirányítás (i)	biv.
Bevetésirányítási központ	BIK
Bevetési csoport	BEVCS
Blokád	bd.
Bűncselekmény	bcs.
Bűnügy (-i)	bű.
Bűnügyi csoport	BÚCS
Bűnöző	b.
Büntetés-végrehajtás (-i)	bv.
Büntetés-végrehajtás/i (intézmény)	BV
Csapatszallító	csapsz.
Csapatszolgálat (-i)	csszolg.
Csapaterő	cse.
Csapás	csás.
Csapda	CS
Csatlakozási pont	csp.
Csoport	cs.
Csoportosítás	css.
Csoportvezető	csv.
Dandár	dd.
Dél (-i)	D
Deszant	dt.
Délkelet (-i)	DK
Délnyugat (-i)	DNY
Diszpécser központ	DKPT
Diverziós csoport	DICS
Dokumentáció (-lás)	dok.
Dokumentáló csoport	DOCS
Drótkötélpálya	dkp.
Drótakadály	dak.
Egészségügyi	eü.
Egészségügyi csoport	EÜCS
Egészségügyi szolgálat	EÜSZ
Egészségügyi zárlat	ez.
Egység	eg.
Együttműködés (-ni, -ő)	emü.
Ejtőernyős	eje.
Ejtőernyős csoport	EJECS
Elemi csapás	ecsás.
Elfogó-felszámoló csoport	EFCS
Elfogó alcsoport	EACS
Ellátó (-ás, -ni)	elló.
Ellátó pont	ELP
Ellenőrző-áteresztő pont	EÁP
Elfogás	elf.
Elfogó csoport	ELFCS
Elszámoltató csoport	ECS
Elkövető	elk.

Ellenőrző járőr	EJ
Ellenség (-es)	ellg.
Előadó	ea.
Előállítás	elá.
Előállító csoport	ECS
Előállít/ó (-ási) hely	EH
Elsősegélyhely	ESH
Ezred	e.
Éjjellátó készülék	élk.
Élelem (élelmezés, élelmiszer)	élm.
Élelmezési szolgálat	ÉLMSZ
Élbiztosító járőr	ÉBJ
Észak (-i)	É
Északkelet (-i)	ÉK
Északnyugat (-i)	ÉNY
Fedező csoport	FCS
Fedező-támogató csoport	FTCS
Fegyver (-zet, -es)	fe.
Fegyvermester	feme.
Feladat	fea.
Felderít/és (-eni, -ő)	f.
Felderítő járőr	FJ
Felderítőcsoport	FCS
Felderítő diverziós csoport	FDCS
Felderítő kutatócsoport	FKCS
Felszerelés	felsz.
Fertőtlenítő állomás	FÁ
Fertőtlenítő hely	FH
Fiataalkorú	fk.
Figyel/és (-ő)	fi.
Figyelőőrs	FIÖRS
Figyelő szolgálat	FISZ
Figyelő őrszem	FIŐ
Figyelőhely	FIH
Figyelőpont	FIP
Forgalomirányító pont	FOP
Főelőadó	főea.
Főigazgatóság	FI
Futárszolgálat	FUSZ
Fürdő	fő.
Gazdaság (-i)	gazd.
Gazdasági igazgatóság	GI
Gátőr	gő.
Gátórház	GŐH
Gátszakadás	GÁSZ
Gépjármű	gjmű.
Gépkocsi	gk.
Gépjárműről szállás terepszakasza	gtpsz.
Géppisztoly	gpi.
Géppuska	gpu.
Golyószóró	gsz.
Golyóálló mellény	gám.
Gyakor/lat (-ló)	gyak.
Gyalog/os	gy.
Gyűjtőhely	GYH
Gyülekezési hely	GYÜH

Gyülekezési körlet	GYÜK
Halottak gyűjtőhelye	HGYH
Harcálláspont	HP
Harcjármű	hjm.
Harckocsi	hk.
Határőr	hőr.
Határőrség	HÖR
Háromszögelési pont	hárp.
Helikopter	hel.
Helyettes	h.
Helyszíni parancsnok	hpk.
Helyszíniszemle-bizottság	HSZB
Helyszíni válságkezelő parancsnokság	HVP
Hiradó (-ás)	hir.
Hiradócsoport	HICS
Hiradoszolgálat	HIRSZ
Honvéd (-ség)	honv.
Honvédelmi Minisztérium	HM
Igazgatásrendészet (-i)	igr.
Igazgatásrendészeti csoport	IGCS
Irányzó (-ás)	ir.
Iskola	isk.
Iskolaparancsnokság	IPSÁG
Javadalmazás	jav.
Jármű	jmű.
Járőr	jör.
Járványegészségügy (-i)	jeü.
Jelzőcsoport	JECS
Katona (-i)	kat.
Katonai rendész	kr.
Kelet (-i)	K
Kerékpár	kp.
Készenléti Rendőrség	KR
Kézigránát	kgr.
Kézi páncéltörő fegyver	kpfe.
Kiemelő csoport	KICS
Kiképz/és (-ő)	kik.
Kitelepít/és (-eni, -ési)	kitep.
Kizárva	kiz.
Könnyfakasztó gránát	kfgr.
Könnygázszóró palack	kszp.
Körlet	k.
Körzeti megbízott rendőr	kmb.
Körzeti megbízotti csoport	KMBCS
Közbeeső terepszakasz	ktsz.
Közigazgatási hivatal	KH
Közrendvédel/em (mi)	közt.
Közbiztonság (-i)	közb.
Közbiztonsági Főigazgatóság	KFI
Köztársasági Őrezred	KÖE
Központi Bűnüldözési Igazgatóság	KBI
Kutatócsoport	KCS
Kutat/ás (-ni, -ó)	kut.
Kutatási irány	kutir.
Kutatás végső határ terepszakasz	kvhtsz.
Kutya	ka.

Kutyavezető	kavez.
Különleges	klgs.
Laktanya	lakt.
Leshely	L
Leszállóhely	LH
Légi	l.
Légideszant	ldt.
Légirendészeti Parancsnokság	LRP
Légvédelmi	lé.
Lőszer	lősz.
Lőszerfelvételező hely	LFH
Magassági pont	map.
Mérgező anyag	ma.
Megindulási terepszakasz	mtpsz.
Megindulási hely	MH
Megindulási pont	MP
Megye (-i)	m.
Megyei rendőr-főkapitányság	MRFK
Mentesítő csoport	MCS
Mentesítő állomás	MÁ
Mentesítő hely	MH
Menekültgyűjtőhely	MGYH
Menekültszállítás	MSZ
Mentőcsoport	MECS
Mentőgépkocsi	mgk.
Mentőosztag	MOG
Mesterlövész	ml.
Mesterlövész-csoport	MLCS
Meteorológiai állomás	METÁ
Motorkerékpár	mkp.
Mozgókonyha	mko.
Mozgósítás (-i)	M
Mozgósorfal	msof.
Műhely	müh.
Működési körzet	MK
Műszaki csoport	MÜCS
Műszaki technikai csoport	MTCS
Napi javadalmazás	nja.
Növényvédel/em (-mi)	növ.
Nyilvántartó (-ás)	nyto.
Nyugat (-i)	NY
Objektum	obj.
Objektumőr	OÖ
Oldalbiztosít/ás (-ó)	ob.
Oldalbiztosítócsoporth	OBICS
Oldalbiztosító járőr	OBJ
Operatív	op.
Országos parancsnokság	OP
Országos Rendőr-főkapitányság	ORFK
Orvos	os.
Orvosi segélyhely	OSH
Osztály	o.
Osztatás	oszl.
Osztatócsoporth	OLCS
Önálló	ö.
Önkormányzat (-i)	önk.

Összekötő (-tetés)	ök.
Összekötő tiszt	ökti.
Összpontosítási körlet	ÖPK
Parancs	pcs.
Parancsnok	pk.
Parancsnokság	PSÁG
Páncélozott (pálcélos)	pc.
Páncélozott szállító harcjármű	PSZH
Pálcéltörő	pct.
Pénzügy (-i, -őr)	pü.
Pénzügyi szolgálat	PÜSZ
Pisztoly	pi.
Polgári védelem	PV
Polgármesteri hivatal	PH
Politika (-i)	pol.
Puska	pu.
Rakéta	rak.
Raktár	rakt.
Rajparancsnok	rpk.
Rádió	rád.
Rádióállomás	RÁ
Rendfenntartó járőr	RJ
Redőr	r.
Rendőrség	R
Rendőrség Különleges Szolgálat	RKSZ
Rendőr-főkapitányság	RFK
Rendőrkapitányság	RK
Rendőrs	RŐ
Repülőgép	rg.
Repülőtéri Biztonsági Főigazgatóság	RBF
Részleg (-es)	rlg.
Robbanóanyag	robag.
Rohamcsoport	ROCS
Ruházat	ruh.
Repülőtér	rept.
Sávhatár	sáh.
Sebesült	seb.
Sebesültgyűjtőhely	SGYH
Segélyhely	SH
Szabálysértés (-i)	szbs.
Szabályozó pont	SZAP
Szabályozó terepszakasz	szatpsz.
Szakasz	sz.
Szakaszparancsnok	szpk.
Szállít (-ó, -ás)	száll.
Század	szd.
Századparancsnok	szdpk.
Személygépkocsi	szgk.
Személyügy (-i)	szü.
Személyügyi szolgálat	SZÜSZ
Személyvédel/em (-mi)	szv.
Szétbontakozási terepszakasz	sztpsz.
Szigetelőcsoport	SZCS
Szolgálat	szolg.
Találkozási terepszakasz	tatpsz.
Tartózkodási hely	th.

Tartalék	T
Tábor (-i)	táb.
Tájékoztató pont	tp.
Távbeszélő-készülék	tbk.
Távbeszélőközpont	TBK
Távcsöves puská	tcspu.
Távgépíró	tg.
Távgépíró Központ	TGK
Technika (-i)	techn.
Technikai javítócsop	TJCS
Technikai szolgálat	TESZ
Tehergépkocsi	tgk.
Telefon	tel.
Terepkutató	tk.
Térkép	tp.
Terepjáró	tj.
Terepszakasz	tpsz.
Törzs	tő.
Törzsfőnök	tőf.
Törzsvezető	töv.
Tűzoltó	tü.
Tűzcsop	TCS
Tűzoltócsop	TÜCS
Tűzoltógépkocsi	tügk.
Utóvéd	UVÉD
Útzár	uz.
Ügylet/es (-i)	ü.
Ügylete tiszt	ÜTI
Üldözés	üld.
Üldözőcsop	ÜCS
Üldöző járőr	ÜJ
Üzemanyag	üza.
Várakozási hely	VÁH
Várakozási körlet	VÁK
Vám- és Pénzügyőrség	VPÖ
Vezeték (-es)	vez.
Vezénylési hely	VH
Védelmi bizottság	VB
Vegyí és sugárfigyelő őrs	VSFŐ
Veszélyes anyag	vag.
Vezető	v.
Vezetési pont	VP
Vízagyú	viá.
Zászlóalj	z.
Zászlóaljparancsnok	zpk.
Zárás	zá.
Záró csop	ZCS

MINTAOKMÁNYOK

Minta a rendőri műveletek tervének elkészítéséhez

.....
rendőri szerv

TITKOS
(..... év hó napig)

Szám:

Minősítette:

Jóváhagyom:

..... sz. pld.

.....
feladatot elrendelő eljáró

A

RENDŐR-(FŐ-)KAPITÁNYSÁG TERVE

a
feladat végrehajtására

..... hely év hó nap óra perc

I.

A HELYZETRŐL (feladatról, eseményről, rendezvényről stb.) RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ADATOK

II.

A KÖZBIZTONSÁGI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

III.

A RENDŐRSÉG (rendőri szerv) FELADATA

IV.

A RENDŐRI TEVÉKENYSÉG ELGONDOLÁSA

Térkép: szelvényszámok:

méretaránya: kiadás éve:

Rejtjelzés: (tereptárgy)

eredeti rövidített koordináta:

rejtjelzett rövidített koordináta:

x = északra, délre-val csökken, növekszik

y = keletre, nyugatra-val csökken, növekszik

1. sz. ellenőrző pont: (tereptárgy)

eredeti rövidített koordináta:

rejtjelzett rövidített koordináta:

2. sz. ellenőrző pont: (tereptárgy)

eredeti rövidített koordináta:

rejtjelzett rövidített koordináta:

Elhatároztam,

„Titkos”

..... sz. pld.

VII.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS RENDJE

Az egyes szolgálati csoportok között a feladatok egységes végrehajtása, az egyes csoportok tevékenységének összehangolása, a tájékoztatás, értesítés, riasztás és a segítségnyújtás érdekében az együttműködést az alábbiak szerint szervezem:

1. Az összpontosítás, a menet, a megindulási helyek elfoglalása és a készenlét elérése érdekében:

.....

2. A tevékenység (rendőri művelet) végrehajtásának időszakában az együttműködésre az alábbi fő feladatok végrehajtása érdekében intézkedem.

.....

3. A tevékenység befejezését követően az összevonás, gyülekeztetés, beszámoltatás, ellenőrzések és a leléptetés érdekében:

.....

VIII.

A MINDENOLDALÚ BIZTOSÍTÁS FŐ FELADATAI

1. A felderítés (információszerzés) érdekében:

.....

2. A rádióelektronikai védelem érdekében:

.....

3. Az álcázás (a rendőri tevékenység rejtése) érdekében:

.....

4. A fedező biztosítás (a rendőri erők megóvása) érdekében:

.....

5. Az anyagi-technikai-egészségügyi biztosítás érdekében:

A személyi állomány öltözete, felszerelése, fegyverzete:

A technikai eszközök felkészítésének, kiszolgálásának feladatai:

Az anyagi eszközök kiadása, készletképzés, felhasználás rendje:

Az élelmezés feladatai:

A személyi állomány elhelyezése, pihentetése, váltása, körletek berendezése:

Egészségügyi ellátás:

.....

IX.

BIZTONSÁGI RENDSZABÁLYOK

.....

X.

A JELENTÉSEK RENDJE

A feladat végrehajtása során jelentést kell tenni (rádión, távbeszélőn, telefaxon, szóban, írásban, futár útján)

..... **részére:**

- az összpontosítási körletbe (vezénylési helyre) történő beérkezésről,
- a menet megkezdéséről,
- a megindulási helyek elfoglalásáról,

„Titkos”

Minta a parancs-kivonat elkészítéséhez

.....
rendőri szerv

Szám:

KIVONAT
A RENDŐRI MŰVELET PARANCSNOKÁNAK
..... számú
PARANCSÁBÓL

**a
szolgálati csoport parancsnokának!**

..... hely év hó nap óra perc

Vezetési pontján

Feladata:
.....
.....
.....
.....

Menetvonala:

Megindulási helye:

Települési (alkalmazási) hely(ek):

Működési körzete:

Tevékenységének iránya:

Sávhatára: jobbról:

balról:

Megindulási terepszakasza:

..... terepszakasza:

Közbeeső terepszakaszai: 1. sz.:

2. sz.:

3. sz.:

4. sz.:

Végző határ terepszakasza:

Gyülekezési helye:

Készenléti időpontok:

Összevonás, gyülekeztetés befejezése: óra perc
menet megkezdése: óra perc
Megindulási (települési, alkalmazási) hely elfoglalása: óra perc
..... terepszakasz elfoglalása: óra perc
Feladat megkezdése: óra perc
Feladat befejezése: óra perc
Beérkezés a gyülekezési helyre (körletbe): óra perc

Vezetési pontja települjön:
További várható feladata:
.....

.....
parancsnok

Készült 2 példányban

1. sz. példány: szolgálati csoport parancsnoka

2. sz. példány: rendőri műveletet irányító törzs

Melléklet:

Minta a parancs-kivonat elkészítéséhez

.....
rendőri szerv

Szám:

SZOLGÁLATI NYILVÁNTARTÓ LAP

a

szolgálati csoport részére

az 19..... év hó nap óra perctől 19..... év hó nap óra percig
elrendelt rendőri műveleti feladat végrehajtásához

Rádió hívónév-hívószám:

A szolgálati csoport parancsnoka (név, rendfokozat, szolg. hely):

helyettese (név, rendfokozat, szolgálati hely):

A szolgálati csoportba beosztva

(név, rendfokozat, szolgálati hely, beosztás a szolgálati csoporton belül):

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

A szolgálati csoport részére biztosított gép-(harc-)járművek (típus, rendszám).

.....
.....
.....
.....

.....

ELSŐDLEGES JELENTÉS
a szolgálati csoport részére meghatározott feladat végrehajtásáról
..... hely év hó nap óra perc

Jelentem, a szolgálati csoport részére a(z) alkalmazási helyen
(körzetben, irányban, terepszakaszon stb.)-tól-ig meghatározott
feladat végrehajtása során:

A feladat végrehajtásának körülményeit, megállapítások, tapasztalatok:

.....

A kapott feladattól eltérő önállóan kezdeményezett módosítások:

.....

A végrehajtott rendőri intézkedések:

.....

Kényszerítő eszközök, fegyverhasználat:

.....

Okozott vagy keletkezett kár, technikai meghibásodások, sérülések:

.....

Egyéb észrevételek, javaslatok:

.....

szolgálati csoport parancsnoka

„Titkos”

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Közbiztonsági Főigazgatóság
Közrendvédelmi Főosztály

Szám:

TITKOS!
1999. december.....-ig.
..... számú példány
Minősítő:

MINTA

..... sz. pld.
JÓVÁHAGYOM!
Budapest, 199
.....
feladatot elrendelő előljáró

BIZTOSÍTÁSI TERV

az 199 -én órákor megrendezésre kerülő

Virágvasárnap - Örök Ifjak
NB I-es labdarúgó mérkőzés rendőri biztosítására

I.

A rendezvényről rendelkezésre álló adatok

(a rendezvény megnevezését, megtartásának helyét; kezdetének és befejezésének időpontját; a résztvevők várható létszámát, összetételét; a rendezvény programját; a rendező szerv felelős megbízottjának nevét, címét, a rendezvény alatti tartózkodási helyét, a vele való összeköttetés rendjét)

II.

A közbiztonsági helyzet értékelése

(a rendezvény megzavarására, jogellenes cselekmények elkövetésére irányuló előkészületek; a korábbi hasonló rendezvények tapasztalatairól rendelkezésre álló adatok, abból levont rövid következtetések)

III.

A rendőri biztosítás elgondolása

(a rendőri biztosítás módja, célja, időszakai; főbb feladatai; a biztosítás körzete; rendelkezésre álló erők és eszközök, az azokból létrehozott csoportosítások, a tervezett átcsoportosítások, illetve összevonások rendje; a bevezetésre tervezett biztonsági és korlátozó rendszabályok; a kényszerítő intézkedések bevezetésének rendje, az alkalmazásra tervezett kényszerítő eszközök)

IV.

A biztosítás parancsnoki állománya és a szolgálati csoportok megalakítási rendje

(parancsnok, beosztott létszám és technikai eszköz szolgálati csoportonként)

V.

A szolgálati csoportok feladatai

VI.

A személyi állomány felkészítésének és eligazításának rendje

(helye, ideje, rövid tartalma)

VII.

Magatartási rendszabályok jogsértő cselekmények elkövetése esetén

VIII.

Együttműködés és a mindenoldalú biztosítás rendje

(az együttműködés feladatai a biztosító szolgálat egyes időszakaiban és azok tartalma; jogsértő cselekmények felfedése, dokumentálása; a hírforgalmazás rendje; a vezetési és információs rendszer védelme; a saját erők és eszközök megóvása; az anyagi ellátás; a személyi állomány öltözete, felszerelése, fegyverzete)

IX.

Készenléti és más főbb időpontok

(minden időpontot itt kell megjeleníteni)

X.

Jelentések rendje

(ki, mikor, kinek, mit, hogyan jelentsen szóban és írásban)

XI.

A vezetés rendje

(vezetési pont települési helye, figyelőpont helye, a vezetés átvételének rendje)

A biztosítási terv mellékletei

1. Helyszínvázlat tartalmazza:

- A helyszín, a létesítmény közvetlen és távolabbi környezetét; a fokozott ellenőrzés alá vont területeket; parkolóhelyeket; megközelítési útvonalakat; a tömegközlekedési eszközök megállóhelyeit, haladási irányait; az ellenőrzést igénylő csomópontokat és más kiemelt, illetve védett objektumokat; lezárt útszakaszokat, a forgalom terelési irányait.

- A létesítmény alaprajzát; a nézőtér szektorokra bontását, befogadó képességét ülőhelyek és állóhelyek szerint; bejáratokat és vészkijáratokat; a résztvevők elkülönítését biztosító berendezéseket, mozgási lehetőségeiket; a tűzcsapok és tűzoltókészülékek helyét; büfét; kommunális létesítményeket; elsősegély helyet; veszélyhelyzet esetén a rendelkezésre álló kiürítési irányokat.

- A vezetési pontot, az alárendelt parancsnokok tartózkodási helyét, az egyes szolgálati csoportok működési helyét, körzetét, útvonalát, összpontosítási, megindulási, várakozási, gyülekezési körleteit; feladatait; a tartalékok elhelyezkedését, alkalmazási terepszakaszokat, az előállítás helyét, az alegységek mozgatásának menetvonalát.

- A rendező szerv részéről kijelölt felelős személy tartózkodási helyét.

2. Kiürítési terv tartalmazza:

a) szöveges rész:

kiürítés célja; a kiürítés végrehajtására beosztott erők, eszközök; egyes szektorok kiürítése (kötelék összetétele, tömeg felszólítása, menekítő kapuk kinyitása, rendőri állomány feladata); biztosítás parancsnokának elgondolása arra az esetre, ha a tömeg a rendőri felszólításnak nem engedelmeskedik (tömegoszlítás célja, bevont erők, eszközök, a tömegoszlító kötelék parancsnokának feladata, az oszlató, a biztosító, a kiemelő csoportok, vízágyús alcsoport feladata); a rádió-hírforgalmazás rendje; az együttműködés rendje.

b) grafikus rész:

a létesítmény alaprajza, nézőtér szektorokra bontása, befogadóképesség álló- és ülőhelyek szerint, a bejáratok és vészkijáratok; szurkolók elkülönítését biztosító berendezések, mozgási lehetőségek, a játékos kijáró; tűzcsapok és tűzoltó készülékek helye; büfé; kommunális létesítmény; az elsősegély hely; veszélyhelyzet esetén rendelkezésre álló kiürítési irányok; a tömeg várható elhelyezkedése, az elvonuláshoz, széteszlashoz szükséges legkedvezőbb irányokat; tömeg elvonulását segítő tömegközlekedési eszközök megállóhelyei, menetirányai; a tömegoszlításra kijelölt rendőri erők elhelyezkedése az oszlatás elrendelése előtt, az összpontosítási, megindulási helyek, előrevonási útvonalak, a szétbontakozási és megindulási, valamint a speciális eszközök alkalmazási terepszakaszai; a működési körzet, az oszlatás iránya, sávja, a fő és további feladatok terepszakaszai; a területzárás terepszakaszai, az ellenőrző-áteresztő pontok helyei, az őrzendő objektumok; az oszlatást végrehajtó csoportosítás mellett tevékenykedő (szomszédos szolgálati csoportok elhelyezkedése és feladatai); vízágyúk vízvételi lehetőségei; veszélyt jelentő tereptárgyak, vezetési pontok helyei.

„Titkos”

Tipusokmány rendőri művelet alatt történt események rögzítésére

.....
rendőri szerv

Szám:

A naplólap sorszáma:

ESEMÉNYNAPLÓ-LAP

az 19..... év hó nap óra perckor elrendelt

rendőri művelet végrehajtásáról

[illegible]

Minta a rendőri művelethez vagy más feladathoz rendelkezésre álló erők és eszközök számbavételéhez

rendőri szerv

ERŐ-ESZKÖZ TÁBLÁZAT

az év hó-n elrendelt

.....

feladat végrehajtásához

[illegible]

..... (hely) év hó-n

.....

parancs
(a törzs vez

Minta az erők és eszközök elosztásának megtervezéséhez

.....

rendőri szerv

AZ ERŐK ÉS ESZKÖZÖK ELOSZTÁSA

az év hó-n elrendelt

.....

feladat végrehajtásához

[illegible]

[illegible]

..... (hely) év hó-n

Parancsnok

Minta a csapattevékenység (művelet) végrehajtásának modellezéséhez
(tervezéséhez)

TERVTÁBLÁZAT

a rendőri művelet előkészítéséhez
..... év hó napra

[illegible]

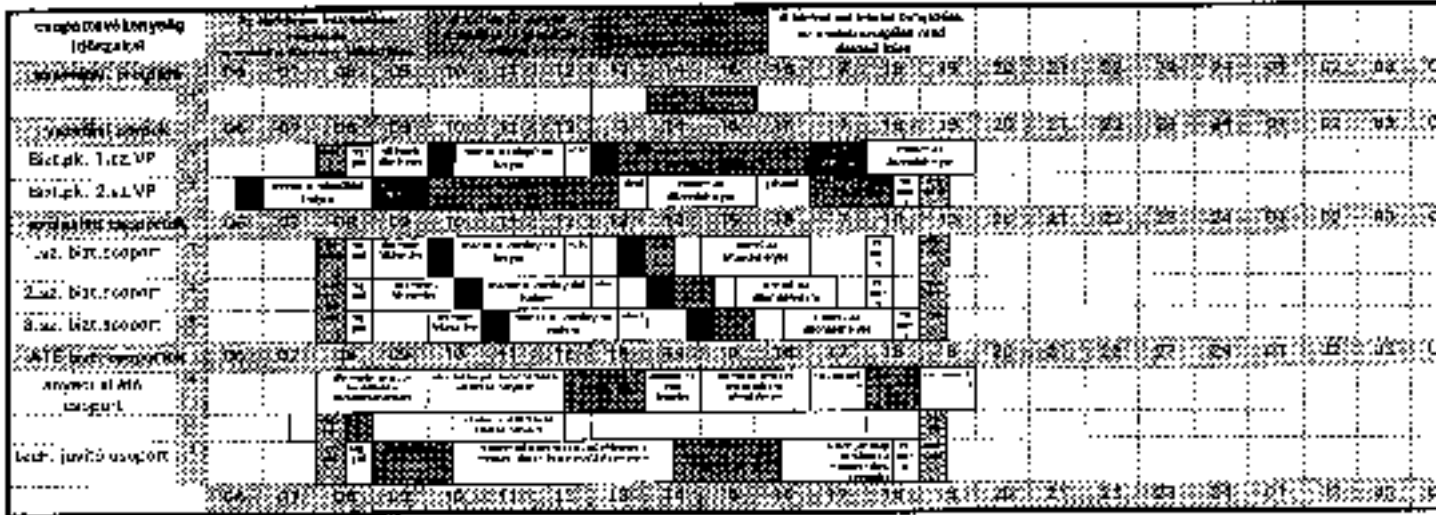
	8																			
	9																			
	2																			
	10																			
	11																			
	12																			
ATE bizt. csoportok		06.00	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	22.00	23.00	24.00
	1																			
	2																			
	3																			
		06.00	07.00	08.00	09.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	22.00	23.00	24.00

Jelmagyarázat: ☐ ☐ ☐ ☐

Minta egy csapatszolgálati feladat végrehajtásának előzetes, tervtáblázaton történő modellezéséhez

.....
 példázat:

TERVTÁBLÁZAT veszélyes anyagok szállításának rendőri biztosításához 1997. évi május 6-12. napra

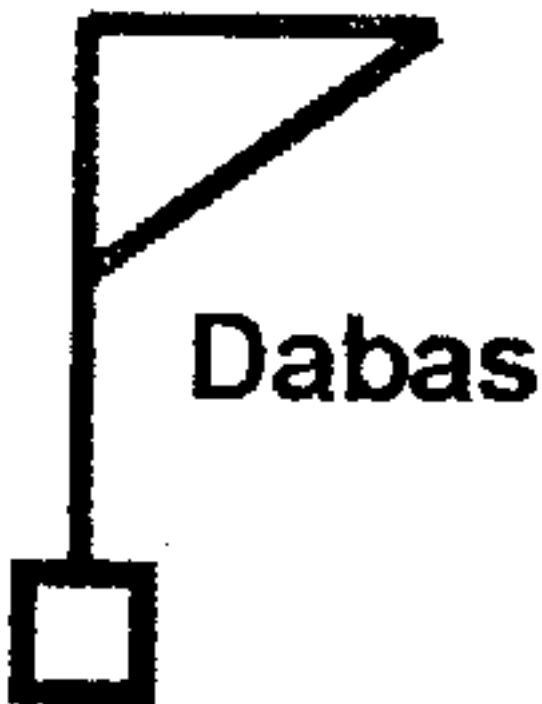
Jelmagyarázat: ☐ A feladat végrehajtása ☐ A bevetés kezdése ☐ A feladat végrehajtása

EGYEZMÉNYES JELEK

RENDŐRI SZERVEK ÁLLOMÁSHELYEI (állandó objektumokban)

Országos Rendőr-főkapitányság

rendőrkapitányság
(zászlóban: V - vízi; VS - vasúti; R - repülőtéri)

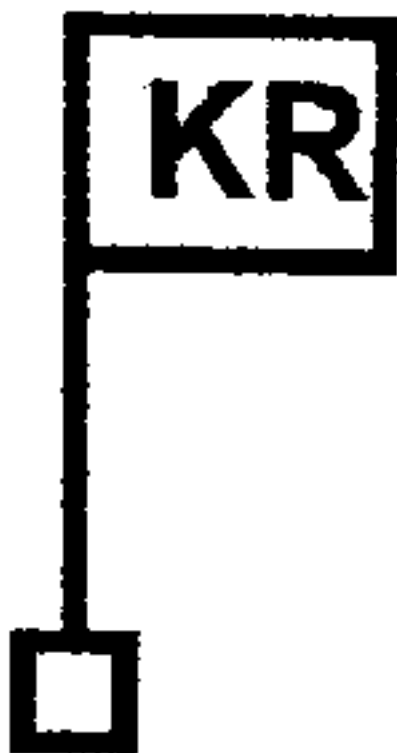

rendőr osztály önálló elhelyezésben
(LRP - Légtrendészeti Parancsnokság)

KMB székhely

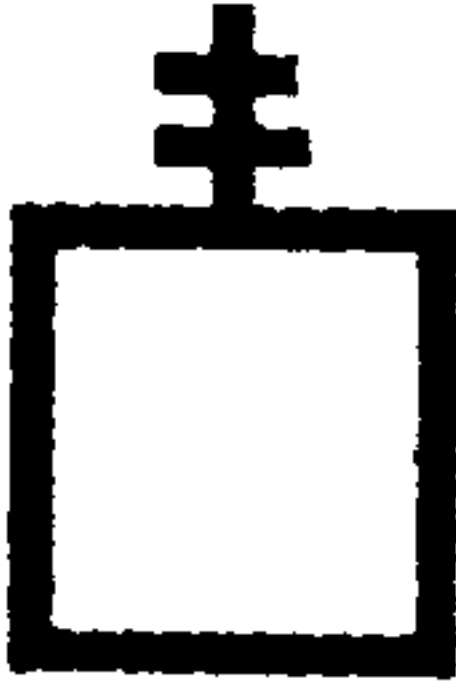
(jel mellett: CS - csoport)

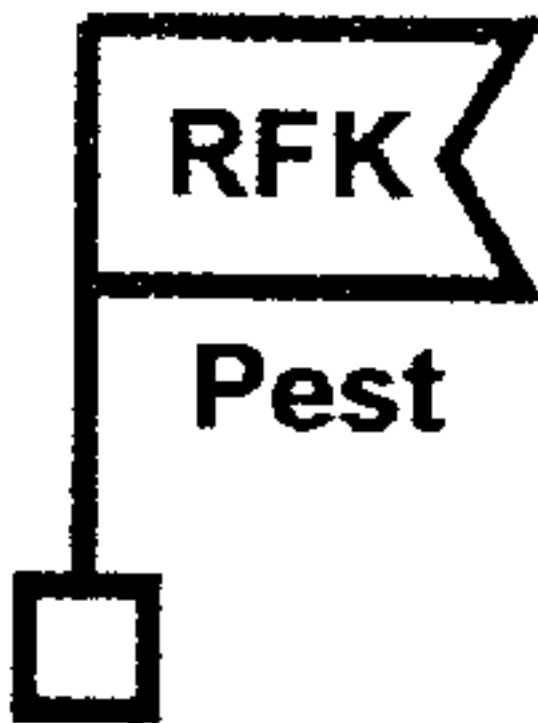
Készenléti Rendőrség

Készenléti Rendőrség Bevetési Osztálya

rendőri század
(a szakasz egy áthúzással, a raj áthúzás nélkül)

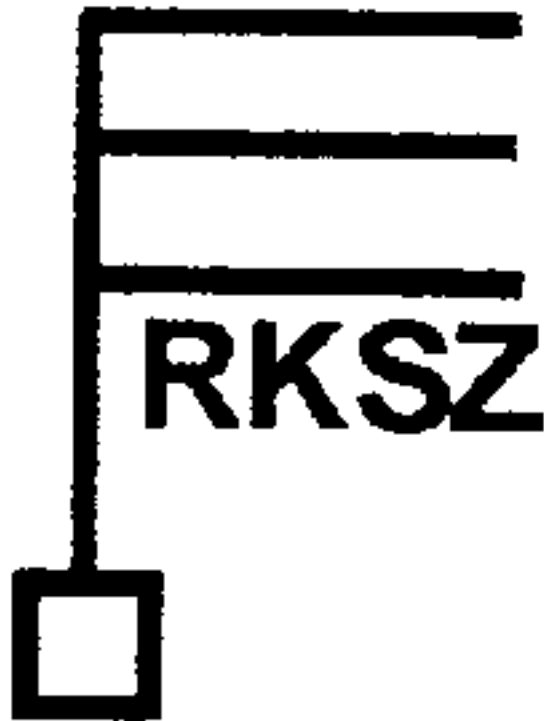

rendőr-főkapitányság

rendőrőrs
(alosztály önálló elhelyezésben)

(jel mellett balra: _ V - vízi; VS - vasúti; R - repülőtéri; GY - gyakorló)

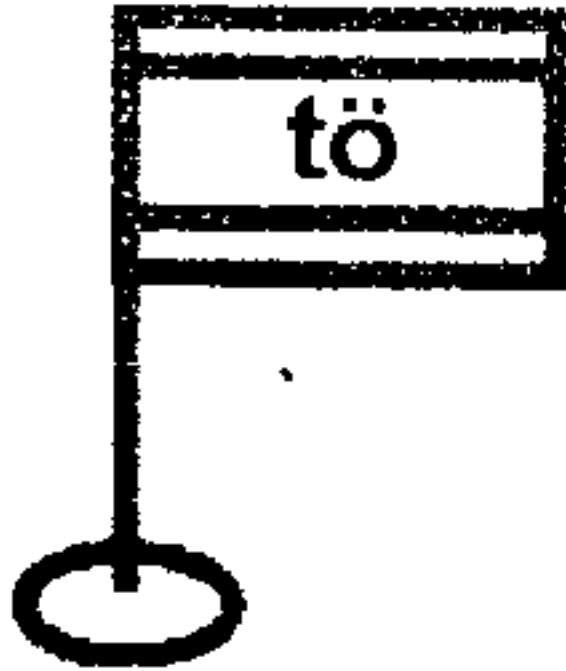
(Rendőrség Különleges Szolgálata - RKSZ)

Budapest

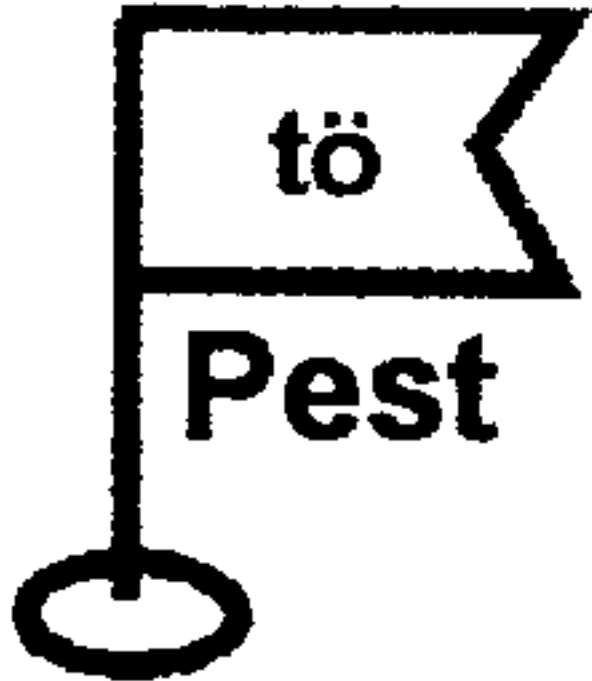

tanintézet

VEZETÉSI PONTOK (állomáshelyen kívül)

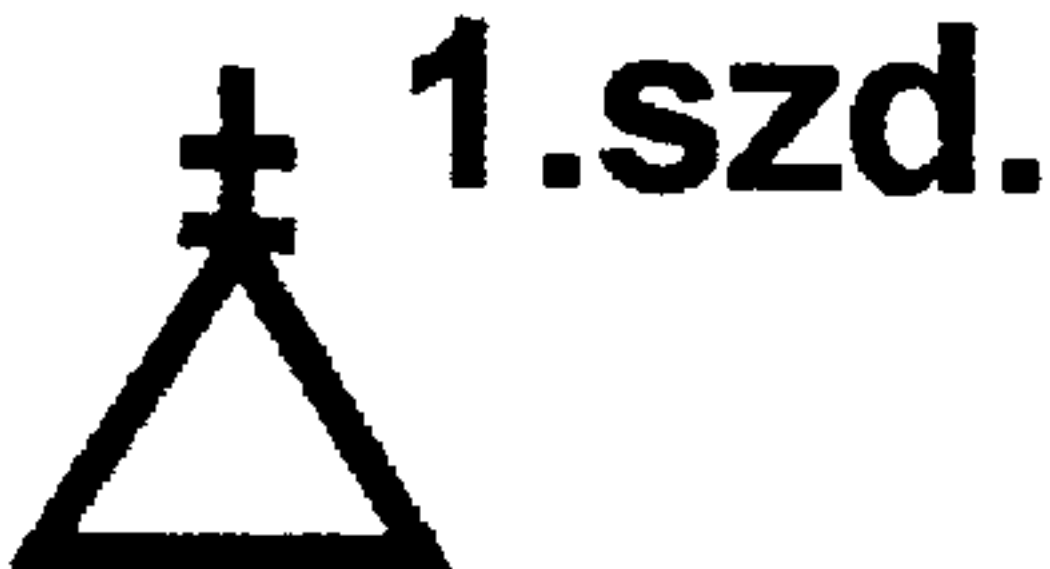
Országos Törzs

rendőr-főkapitányság törzse

Készenléti Rendőrség Bevezetési Osztály vezetési pontja

századparancsnok figyelőpontja
(szakaszparancsnok egy áthúzással)

RKSZ törzse

Pest RFK

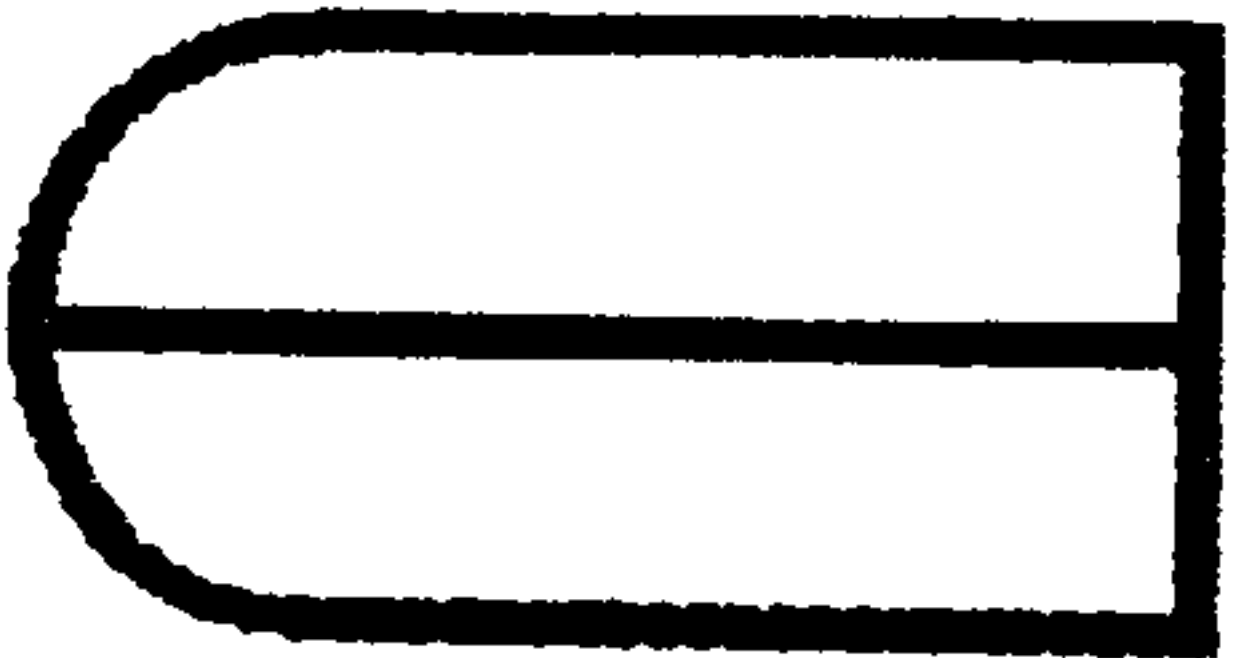

vezetői figyelőpont

ESZKÖZÖK

szolgálati gépkocsi

csapatszállító gépjármű

autóbusz

BTR

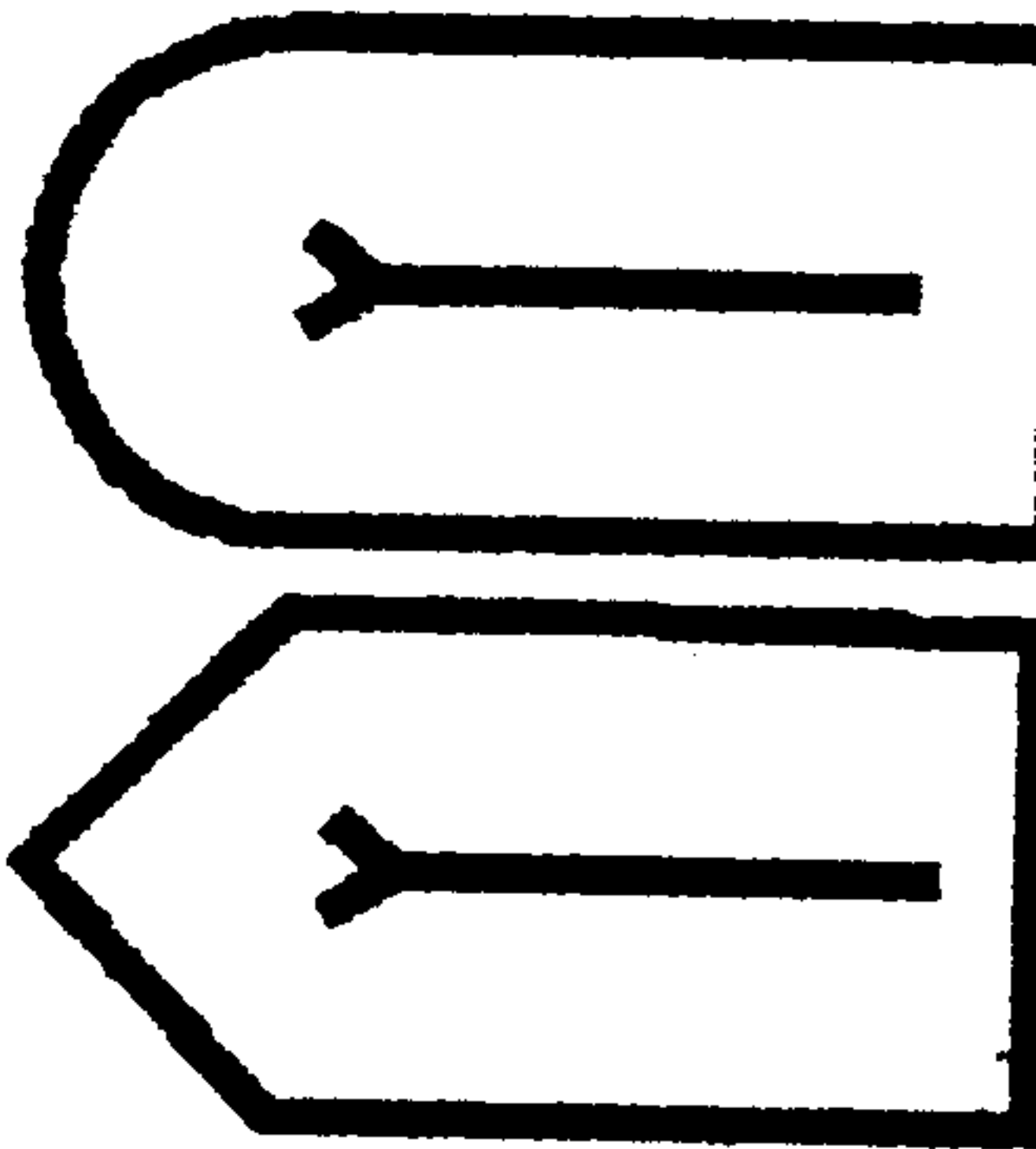

páncélozott szállító harcjármű
(a típus megjelölésével)

H-II.

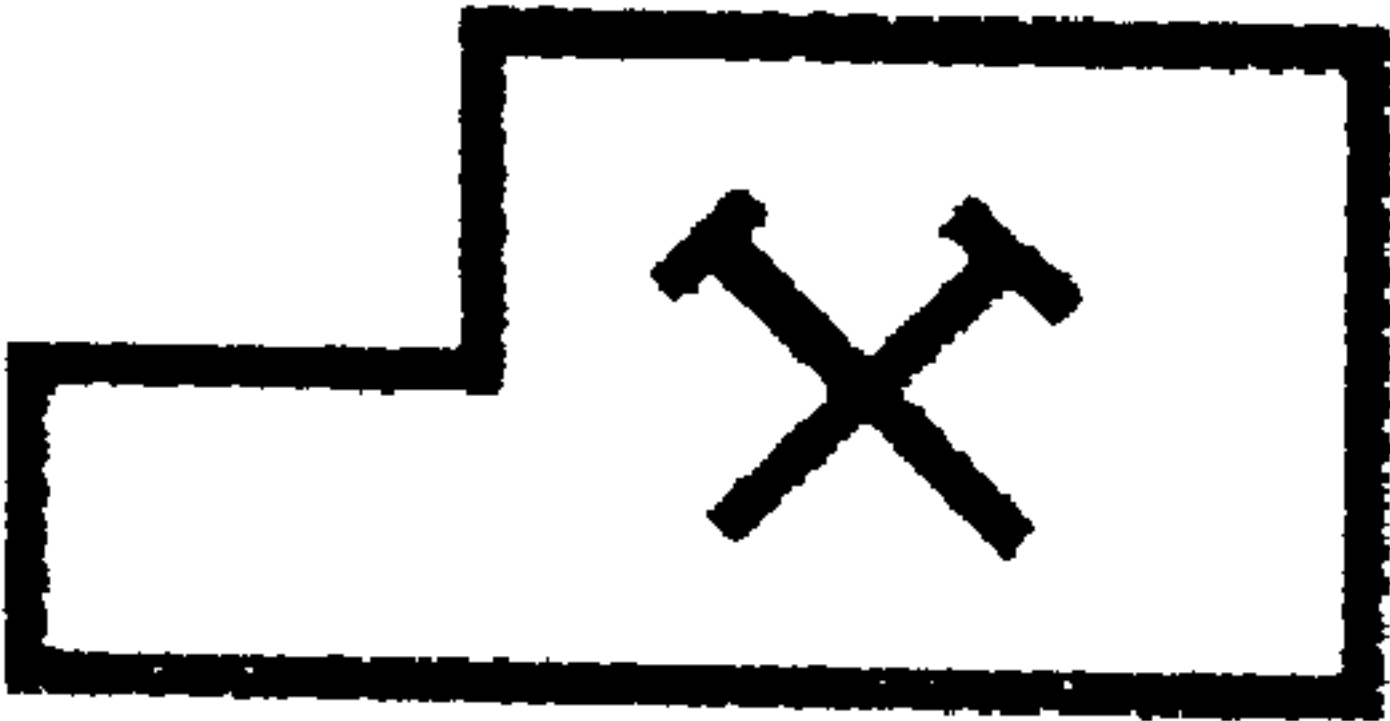
vízagyú
(a típus megjelölésével)

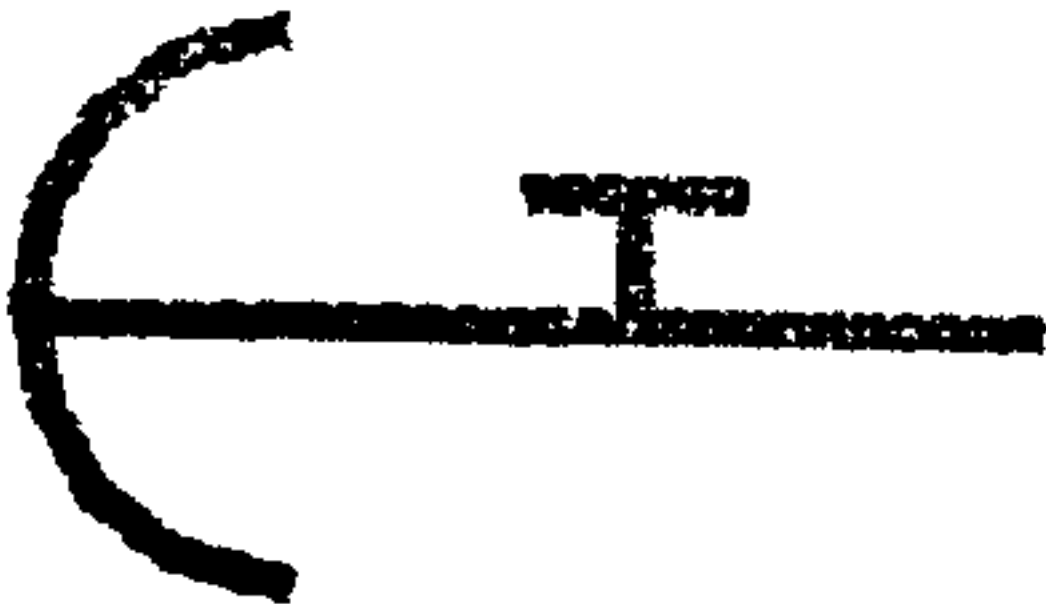
tűzoltó gépjármű

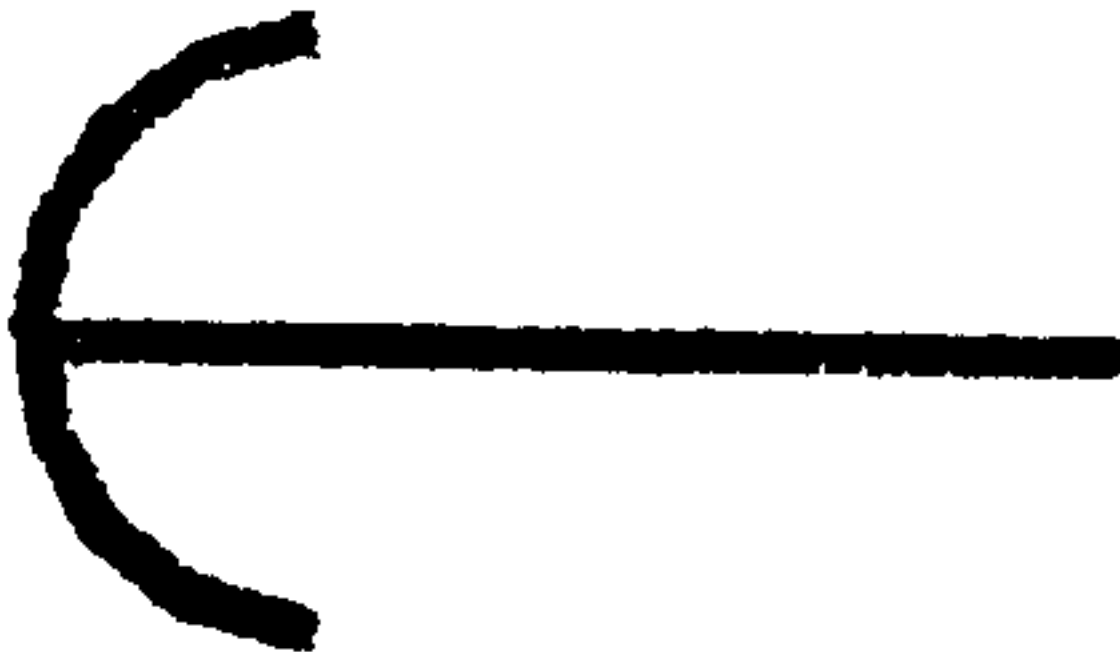
anyagszállító gépkocsi

műhelygépkocsi

motorkerékpár

kerékpár

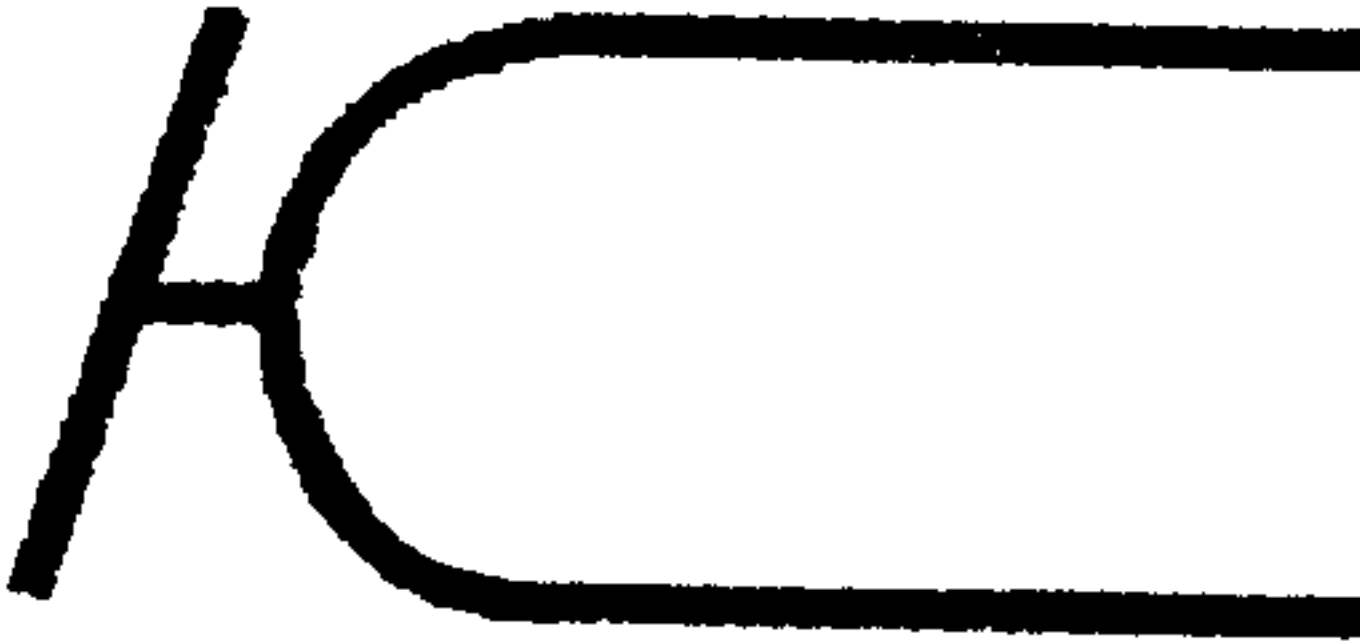
pótkocsi

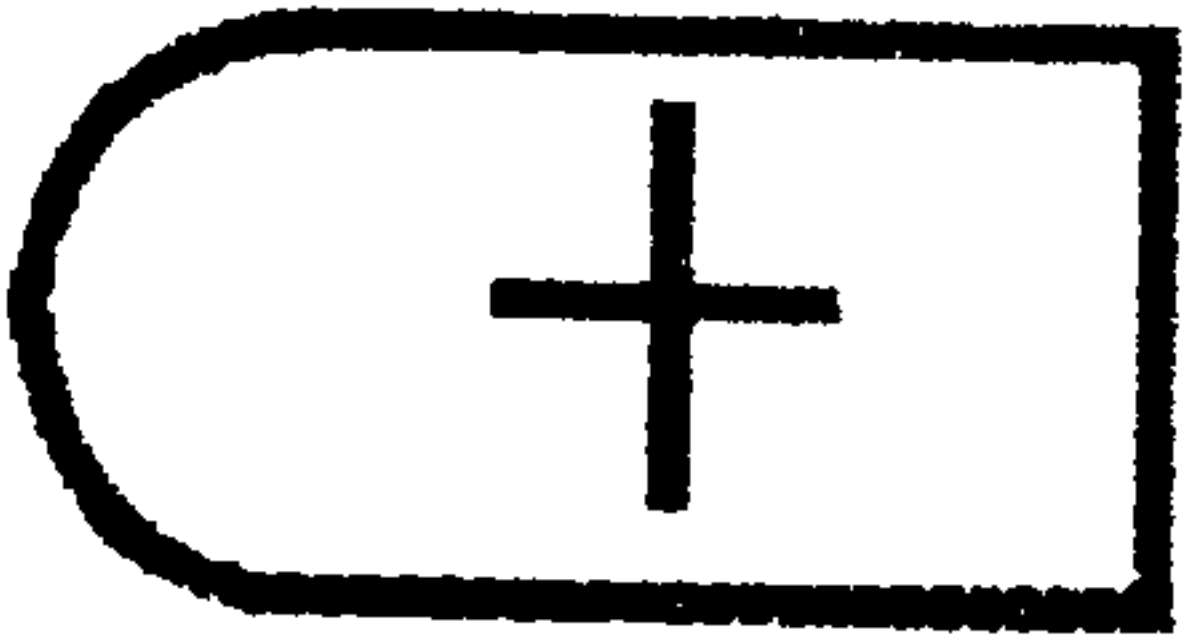
vízszállító utánfutó

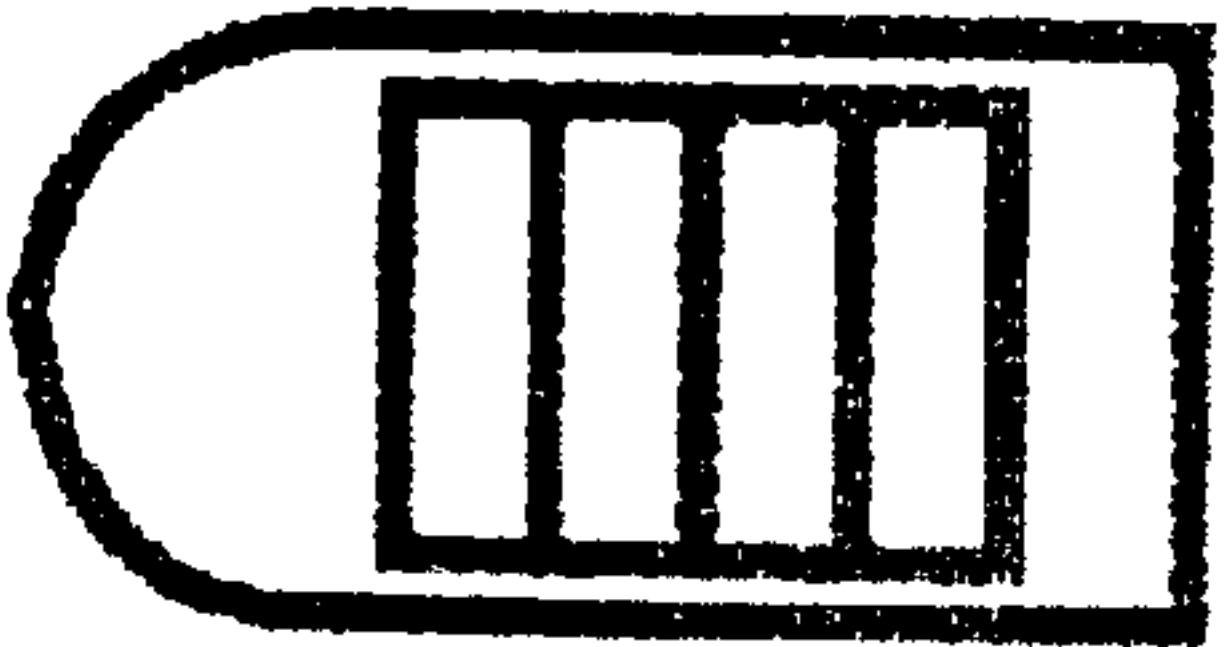
gépjármű vontató

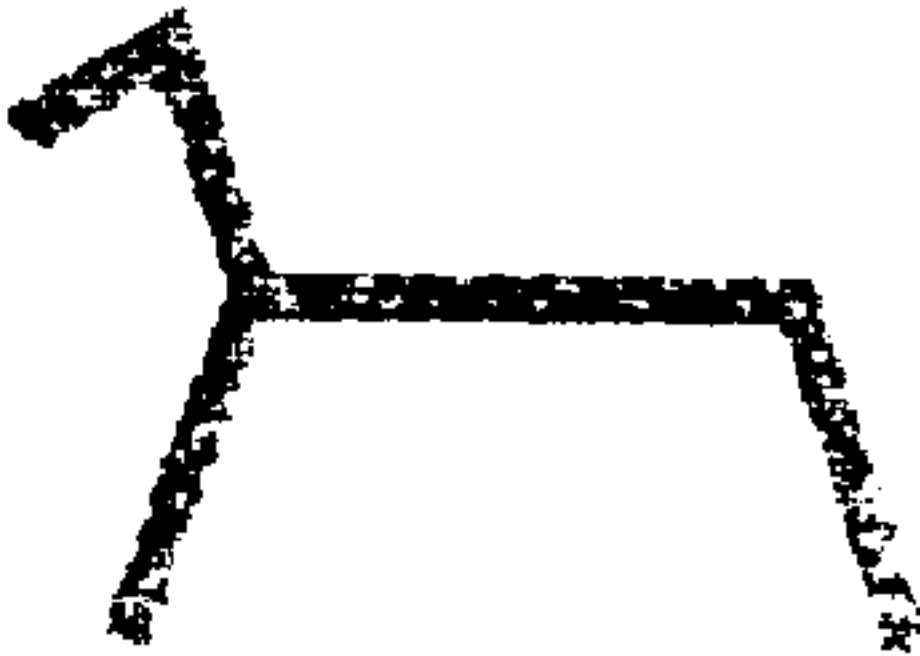
tolólappal felszerelt műszaki jármű

mentőgépkocsi

rabszállító gépkocsi

szolgálati kutya

szolgálati ló

géppisztoly

távcsöves puska

puskagránát

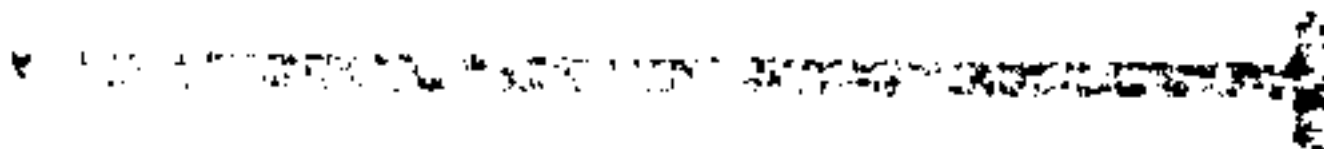
sörétes puska

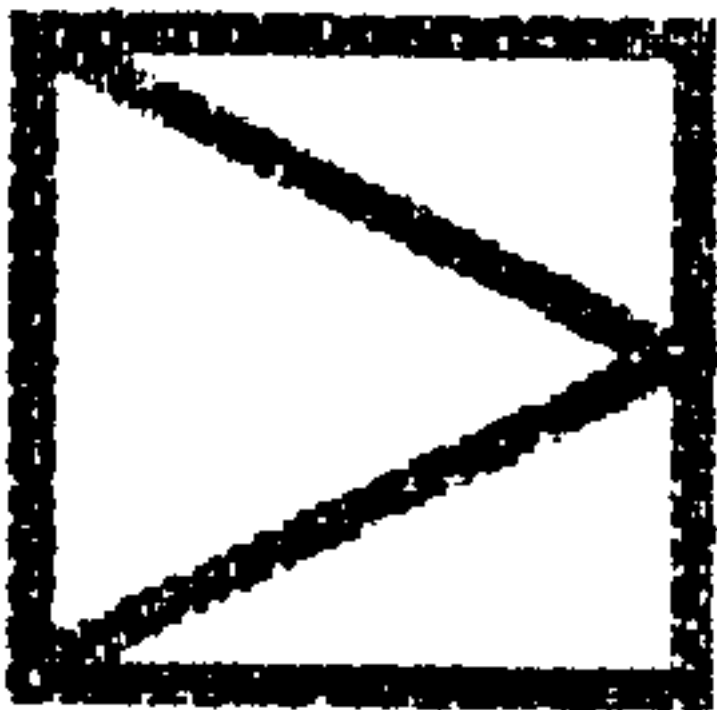
kézi könnyfakasztó gránátvető

géppuska (golyószóró)

állványos géppuska

automata könnyfakasztó gránátvető

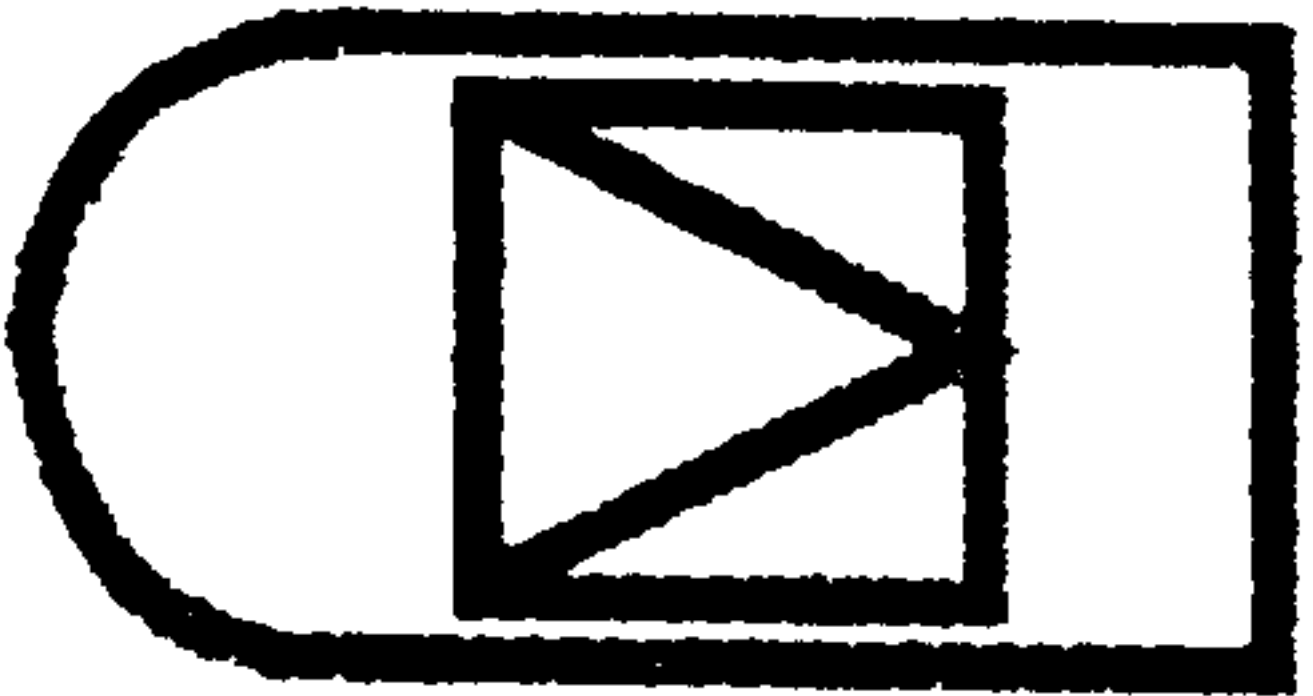
kézi páncélelhárító gránátvető

állványos páncélelhárító gránátvető

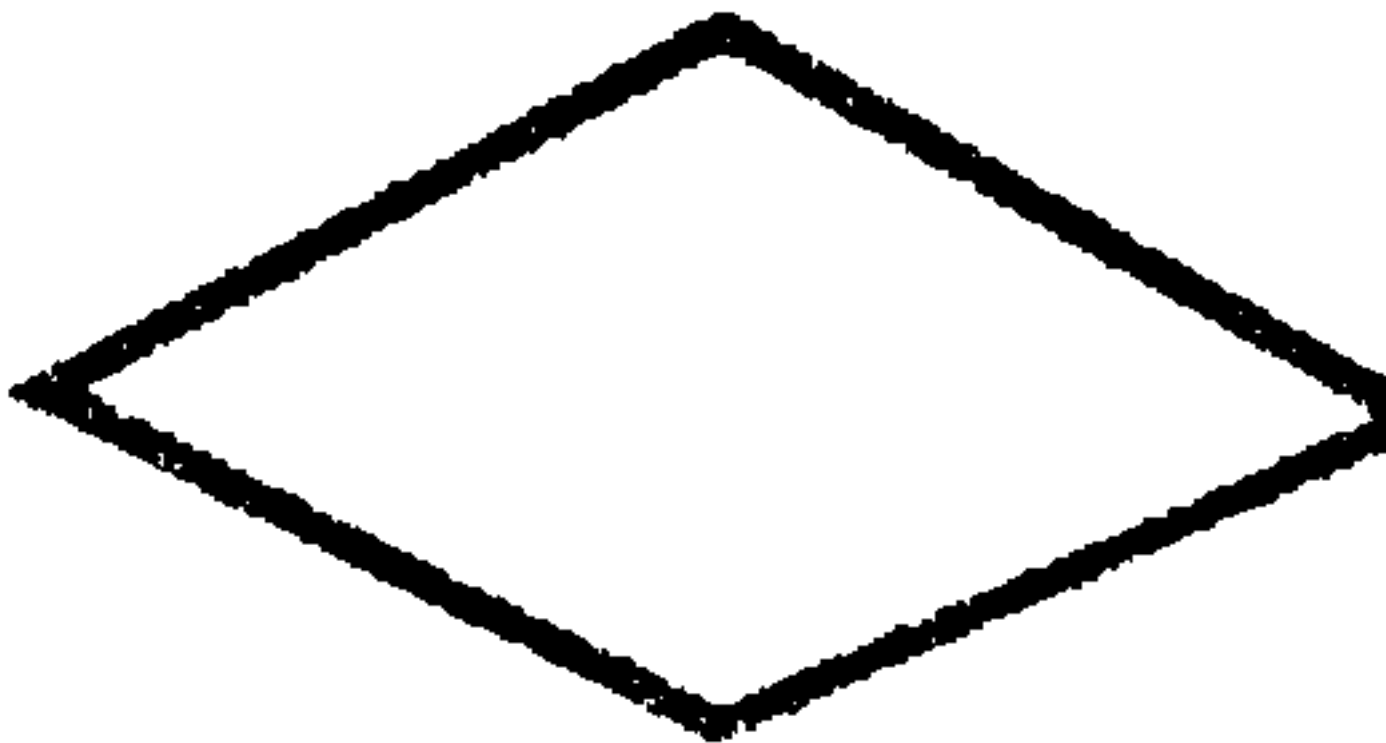
irányított páncéltörő rakéta

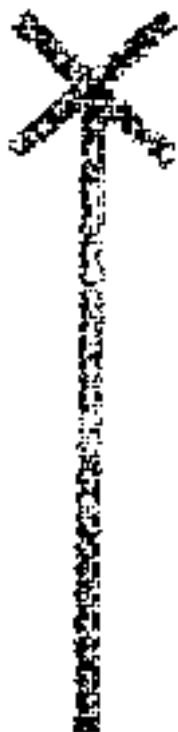
automata könnyfakasztó gránátvető járművön

darus gépkocsi
gépkocsi szállító jármű

harckocsi

helikopter (általános jelölés)

harci helikopter

szállító helikopter

mikrobusz

kisgéphajó

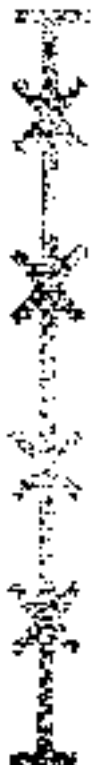
hajó

kordonkorlát

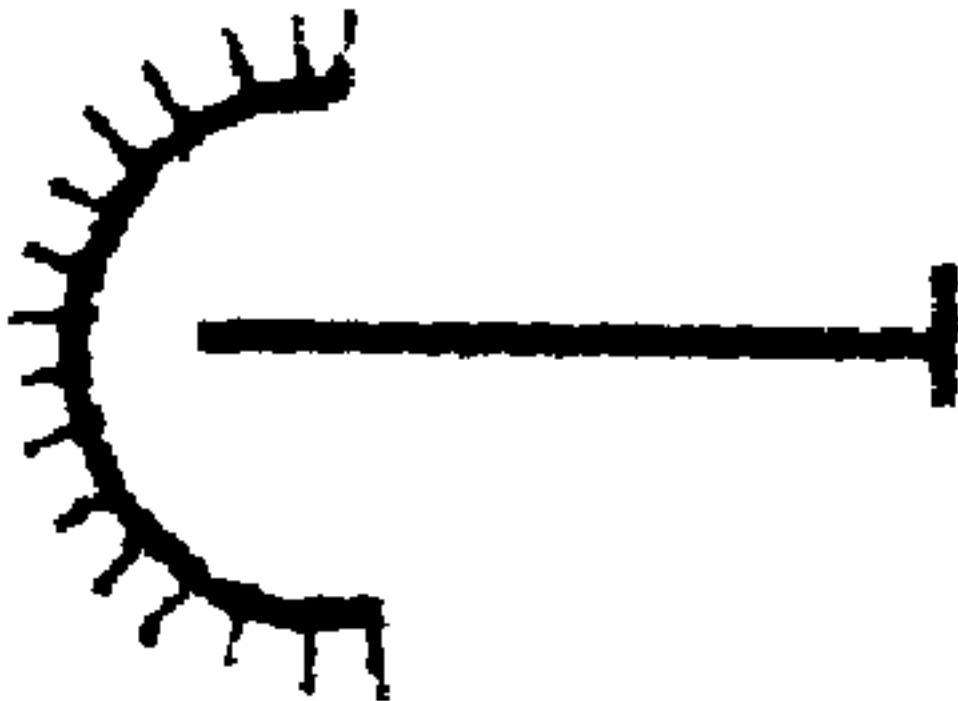
kordonkötél vagy kordonszalag

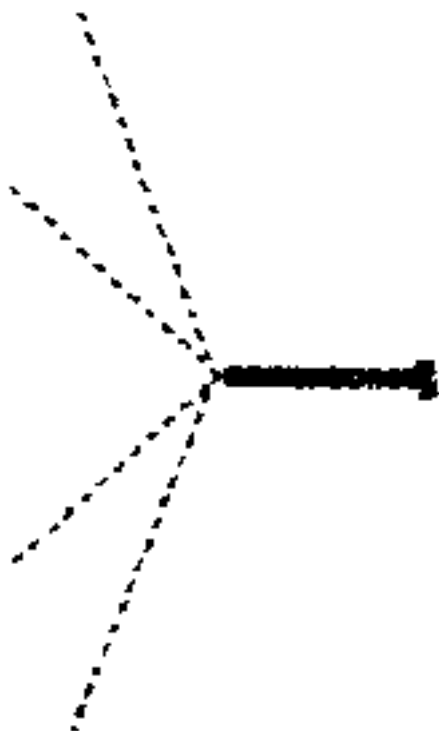
drótkerítés

útzár

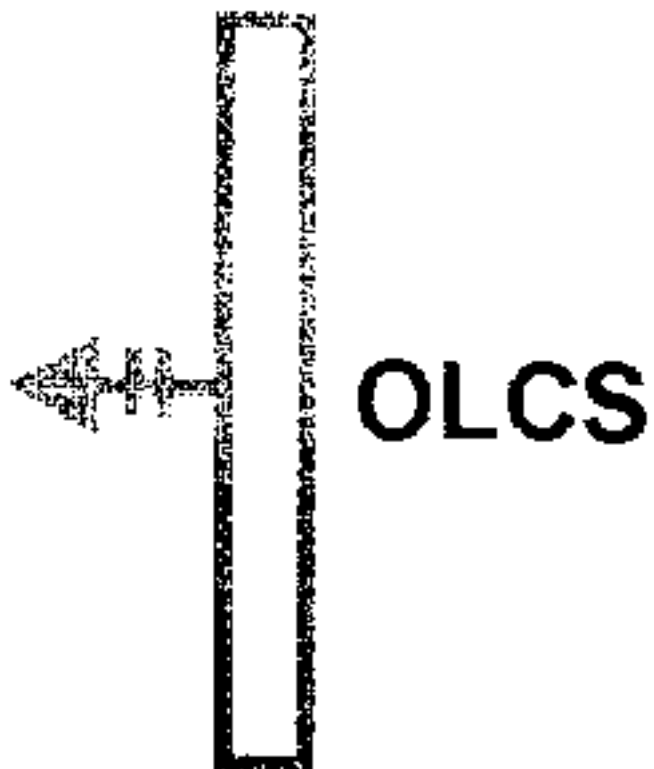

tűzfegyver tüzelőállásban

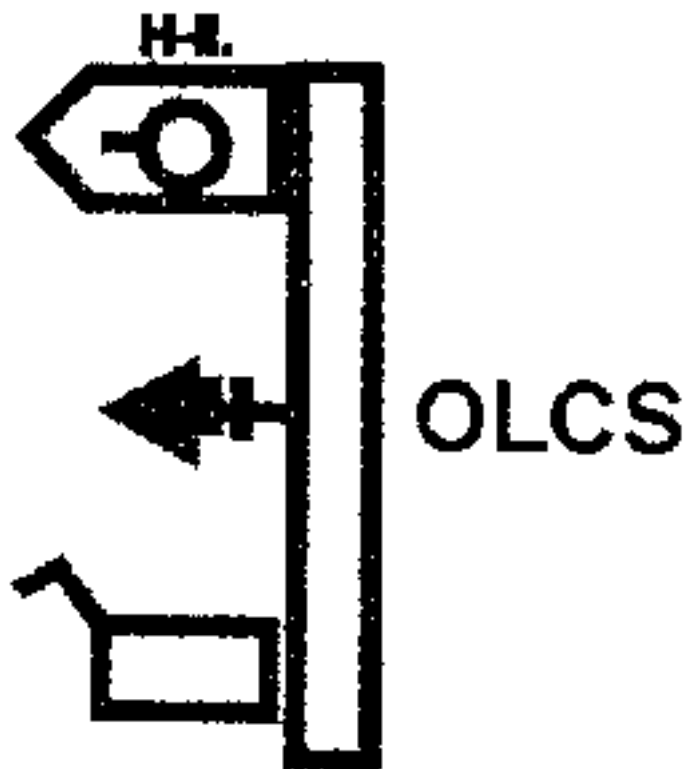

tűzfegyver tüzelési szektora

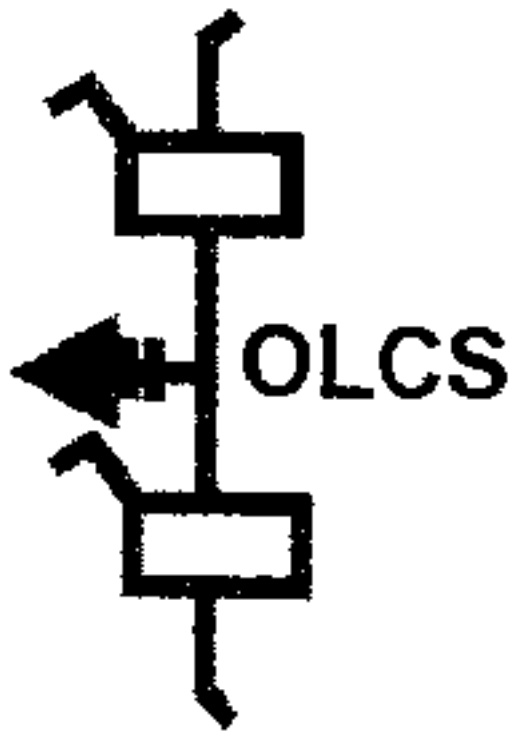
SZOLGÁLATI CSOPORTOK

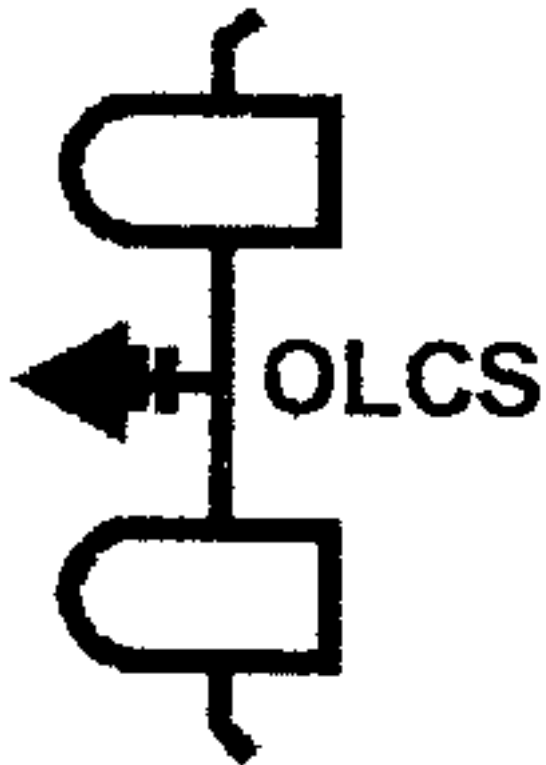
századerejű oszlató csoport

vízagyúval és lovas alegységgel megerősített oszlató csoport

lovas alegység vonal alakzatban

gépjárművek vonal alakzatban

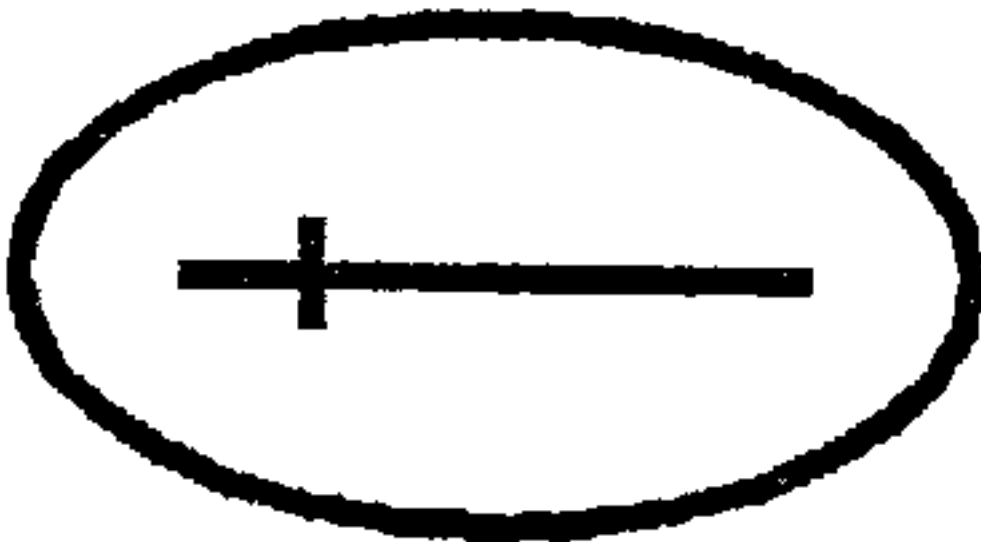
1.sz.

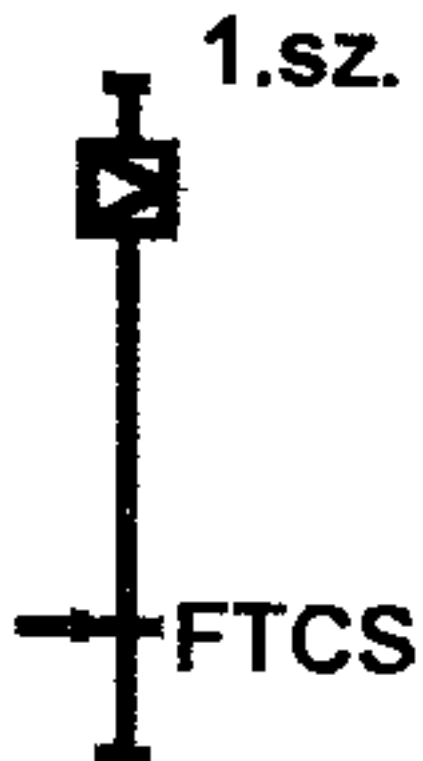
(7)

kiemelő alcsoport
(sorszámának és létszámának megjelölésével)

1.sz.T.

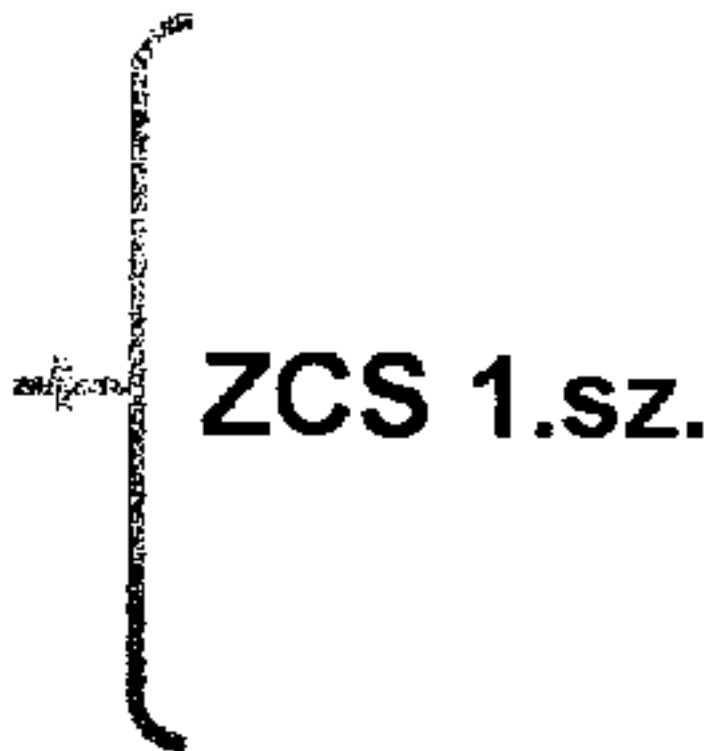
szakszerejű tartalék oszlopban, várakozási, megindulási helyen

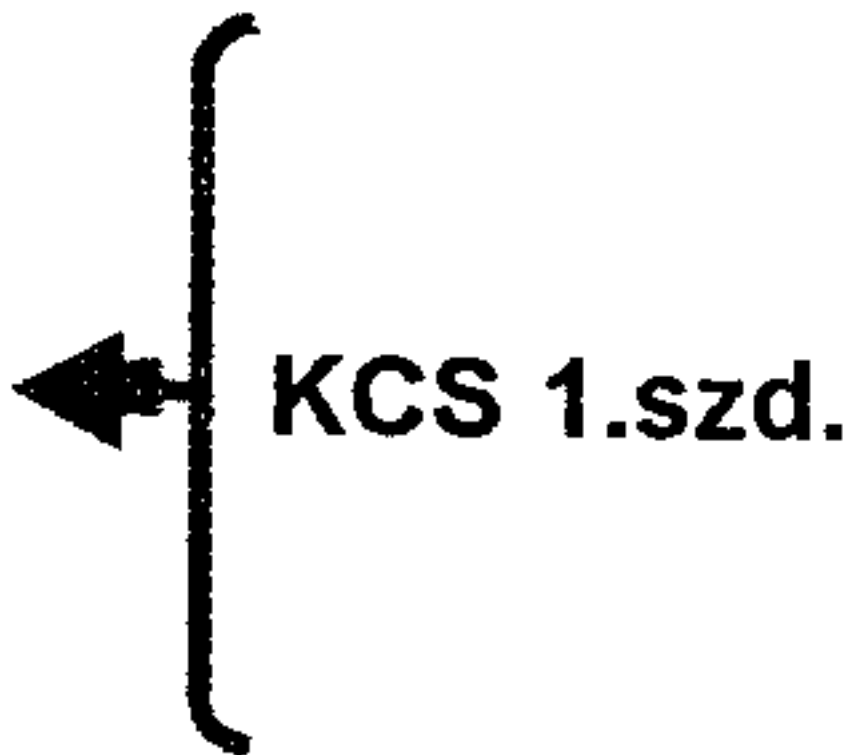
fedező-támogató csoport az alkalmazási terepszakaszon

műszaki csoport körletben

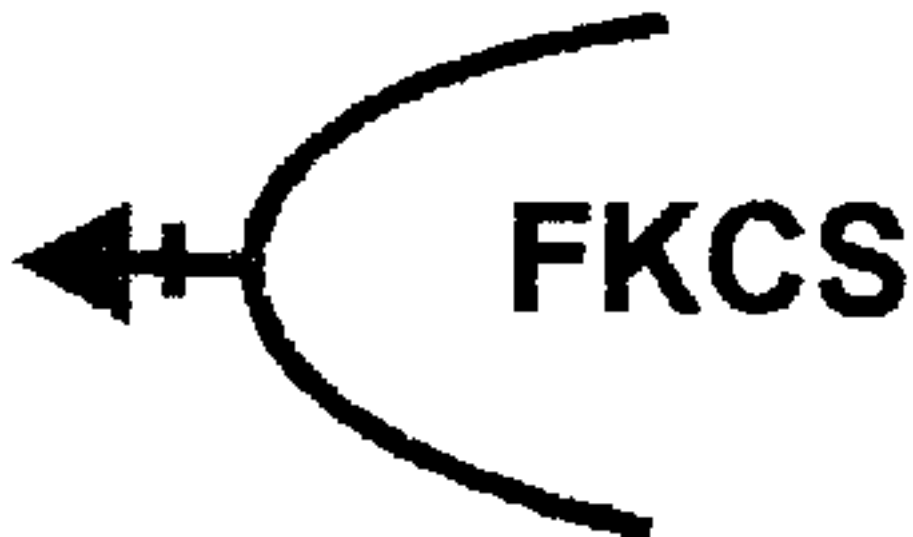

szakaszerejű zárócsoporthat a terepszakaszán
(SZCS - szigetelő csoport)

századerejű kutató csoport lánchban történő kutatás során

1.sz.

szakaszerező felderítő-kutató csoport
(rajerező áthúzás nélkül)

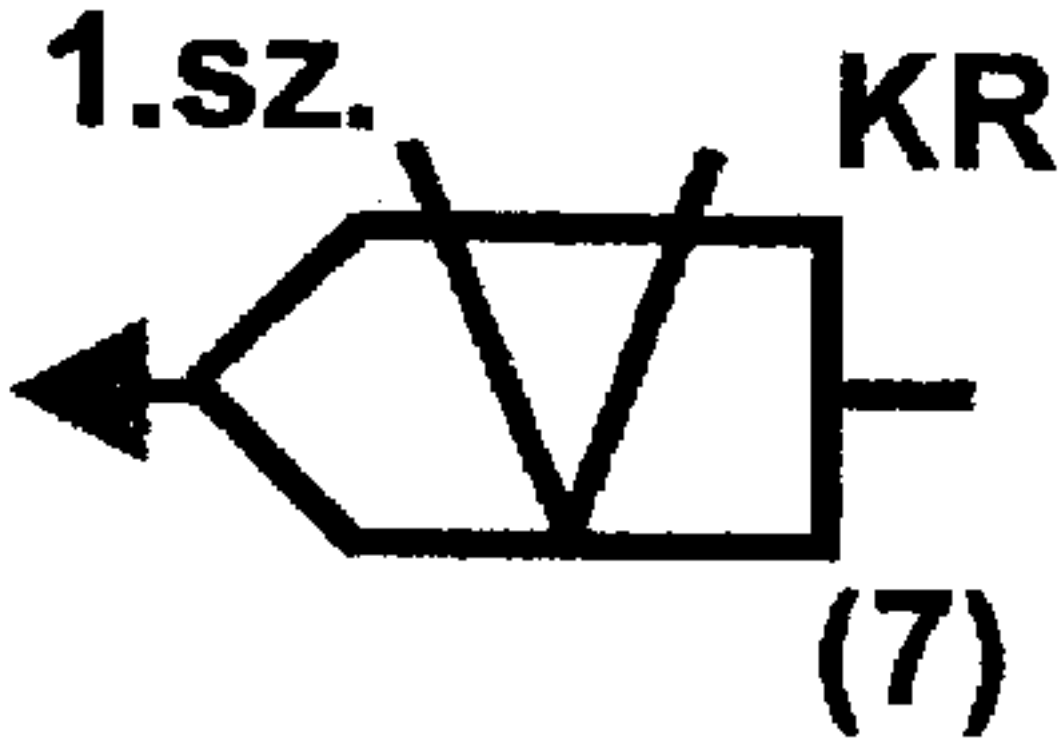
1.sz.

KR

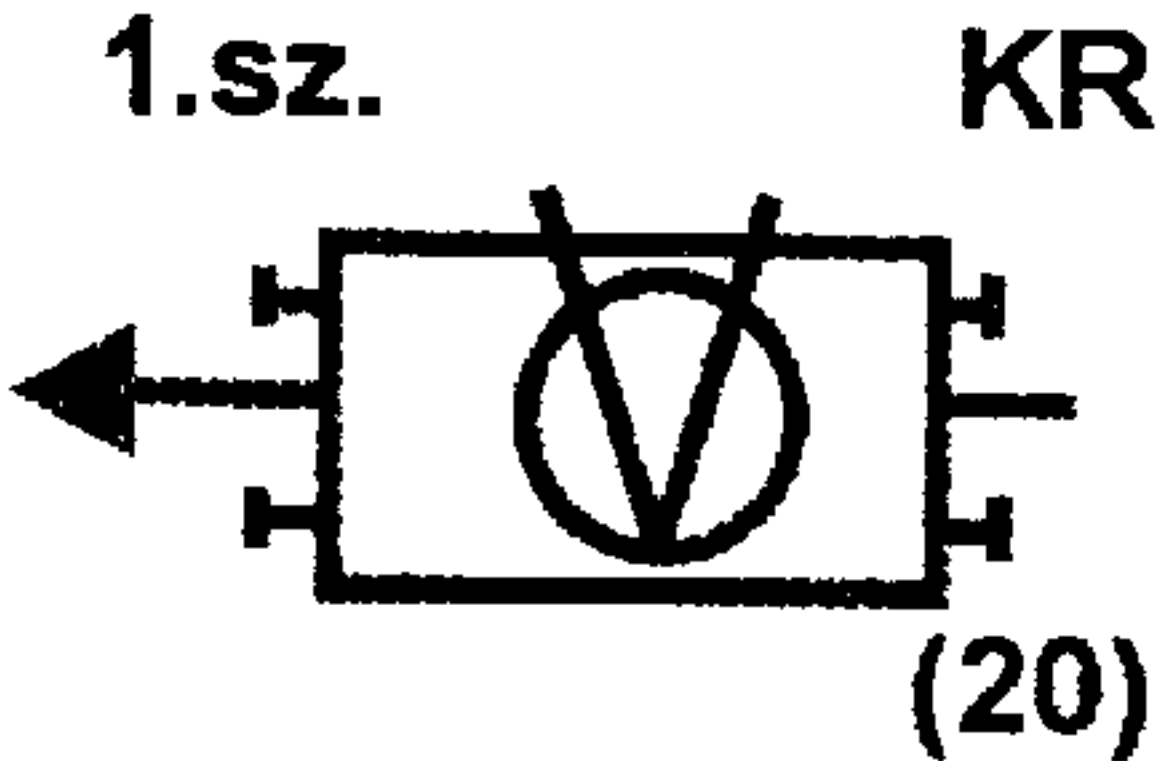

fedező csoport menetben

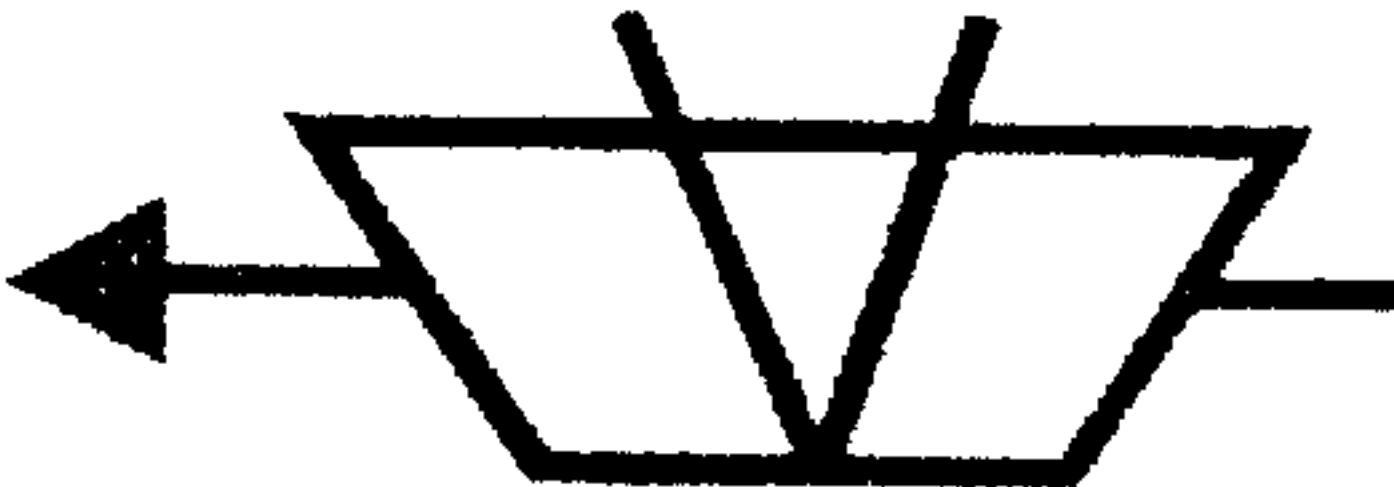
(hovátartozás, sorszám és létszám feltüntetésével)

fedező csoport harcjárművön

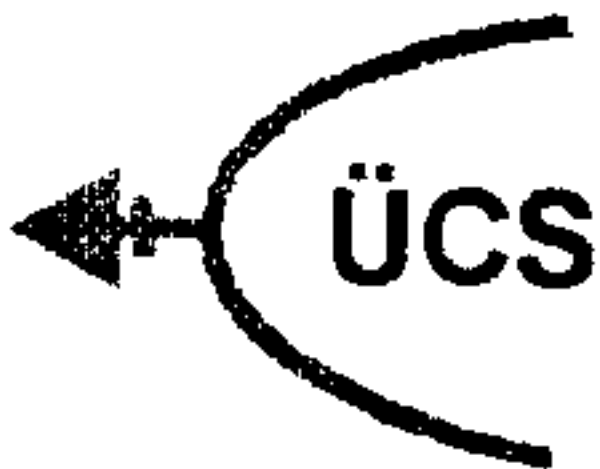
fedező csoport alkalmazási vonaton

fedező csoport vízijárművön

1.sz.

Vác

ÜCS

(6)

üldöző csoport
(Elfogó-felszámoló csoport EFCS)
(hovatartozás, sorszám, létszám feltüntetésével)

1.sz.

(3)

önálló figyelő őrszem

5.sz.

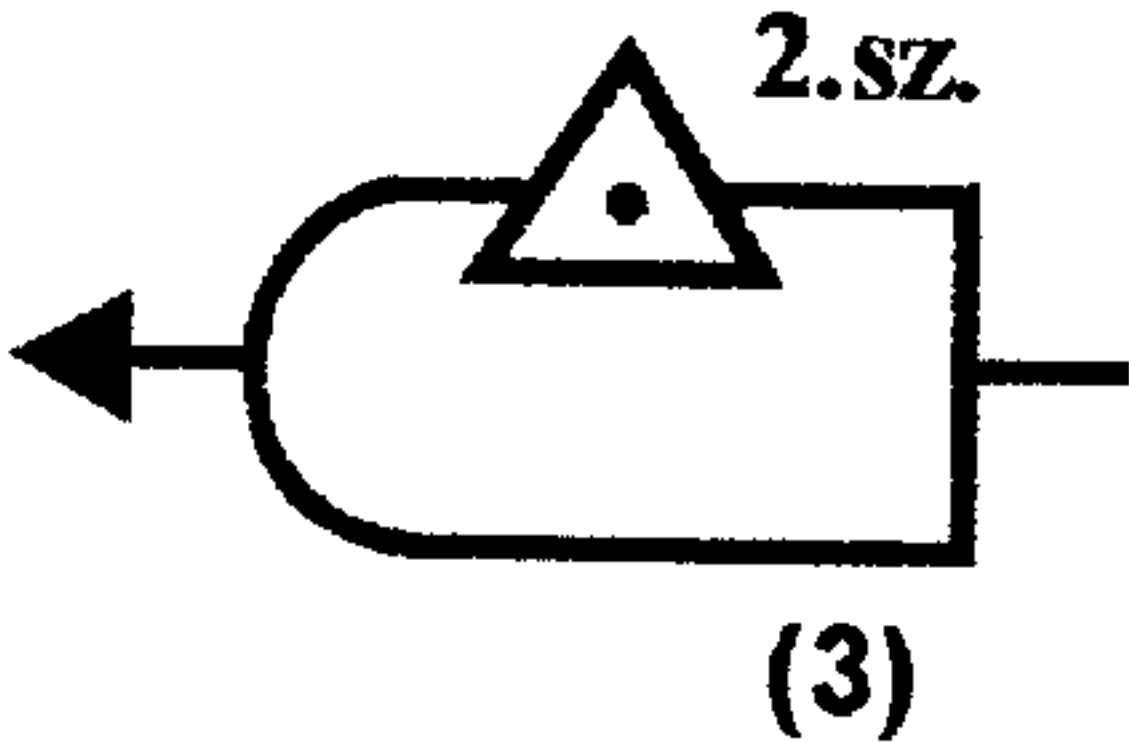

(3)

mozgó figyelő őrszem

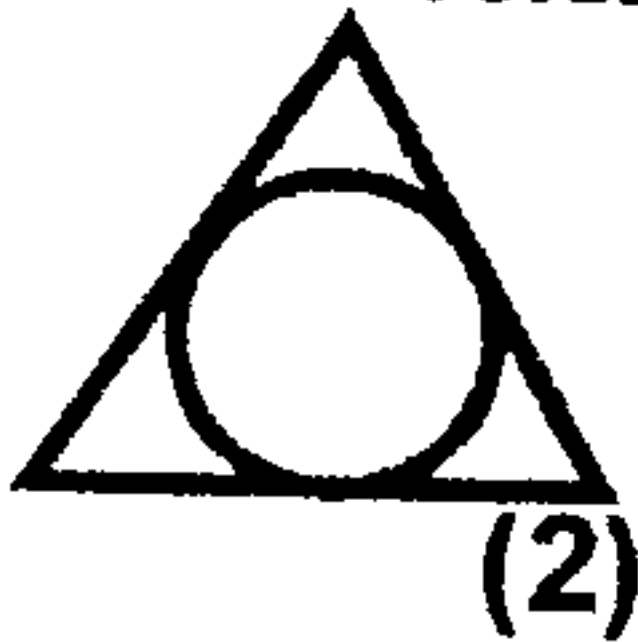

egyes rendőr tüzelőállásban

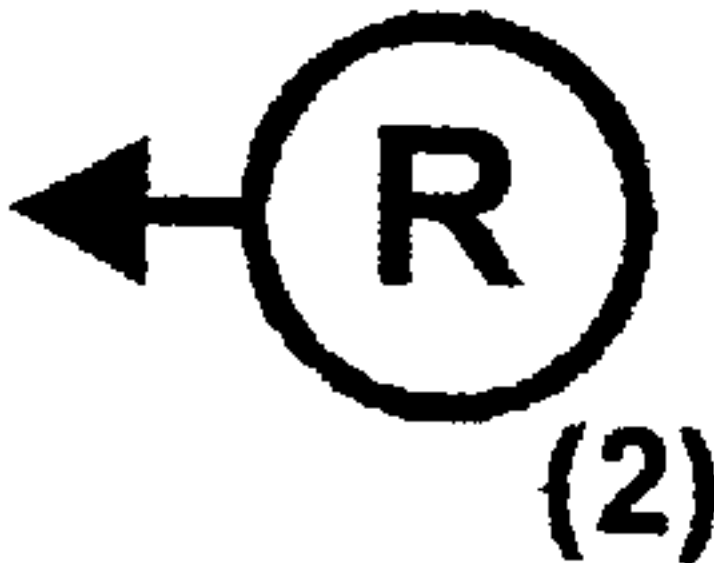
mozgó figyelő órszem gépkocsin

10.sz.

rejtett figyelő őrszem

6.sz.

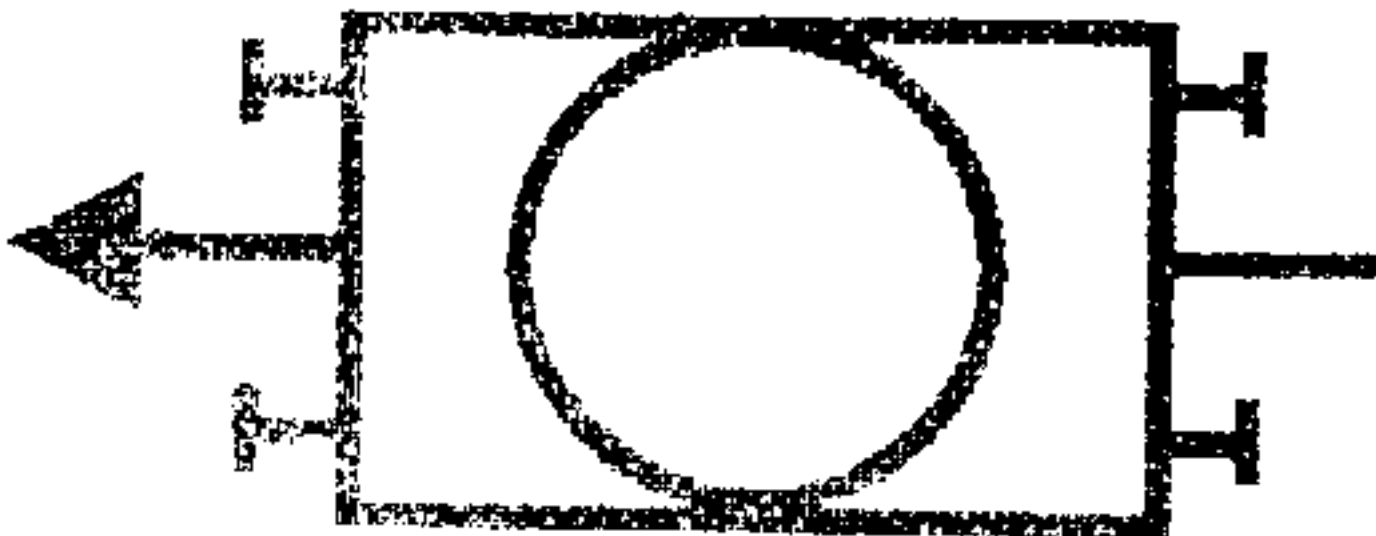
járőr

(R - rendfenntartó; B - biztosító; E - ellenőrző; TK - terepkutató; F - forgalom irányító)

(3)

járőr (rendfenntartó) gépjárművön

(3)

járőr vonaton

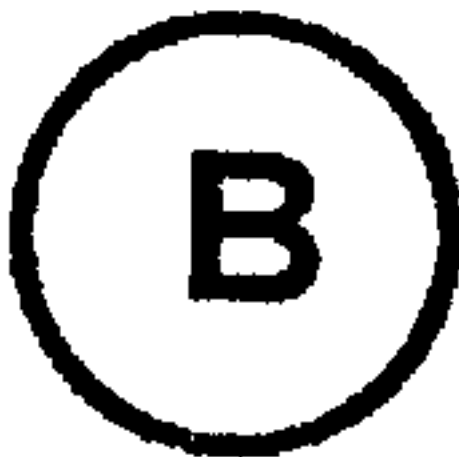
4.sz.

(5)

ellenőrző-átengedő pont

2.sz.

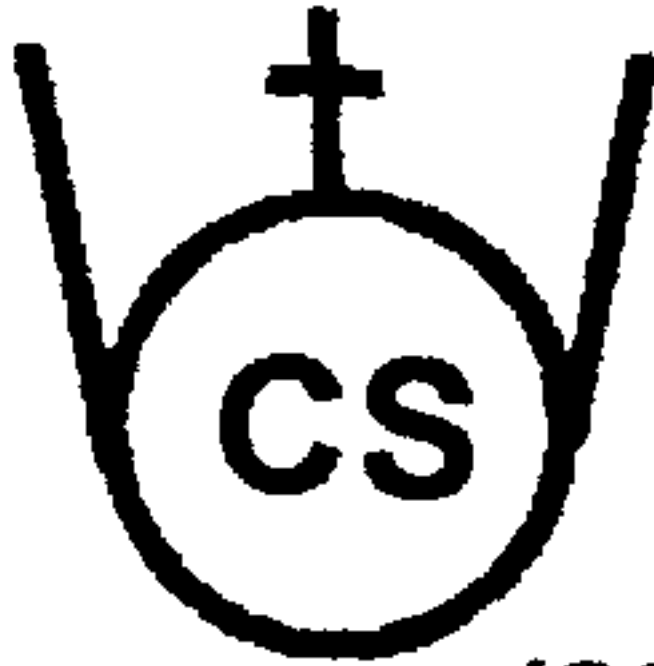
(2)

biztosító űr

(O - objektum; K - kísérő; F - forgalomirányító)

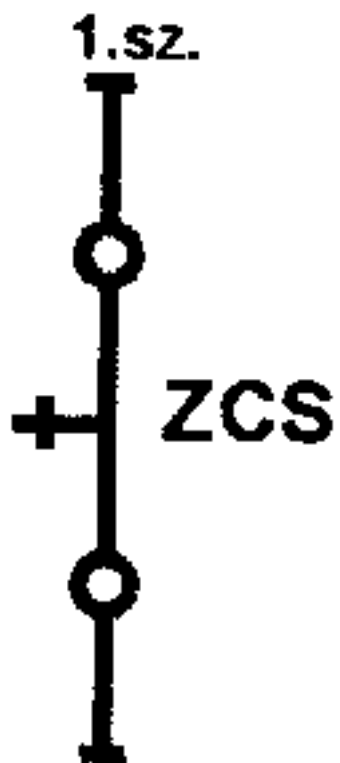
Pest RF

4.SZ.

(20)

csapda szakaszerőben
(hovatartozás, sorszám, szám, létszám feltüntetésével; L - leshely)

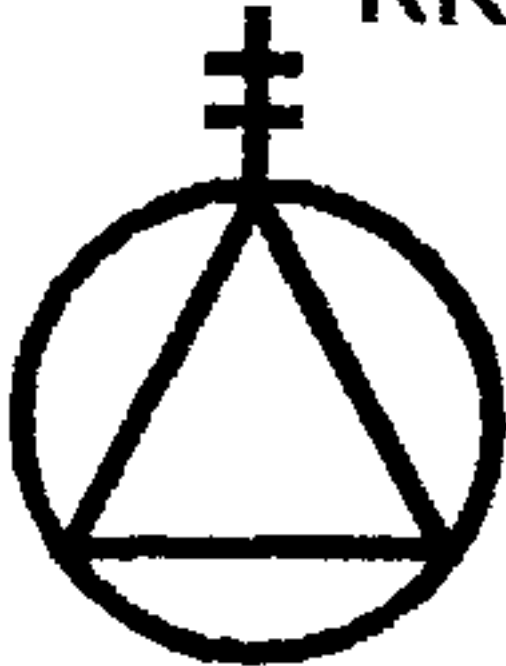

szakaszerejű sorfalszolgálat
(kétsoros kettős vonallal)

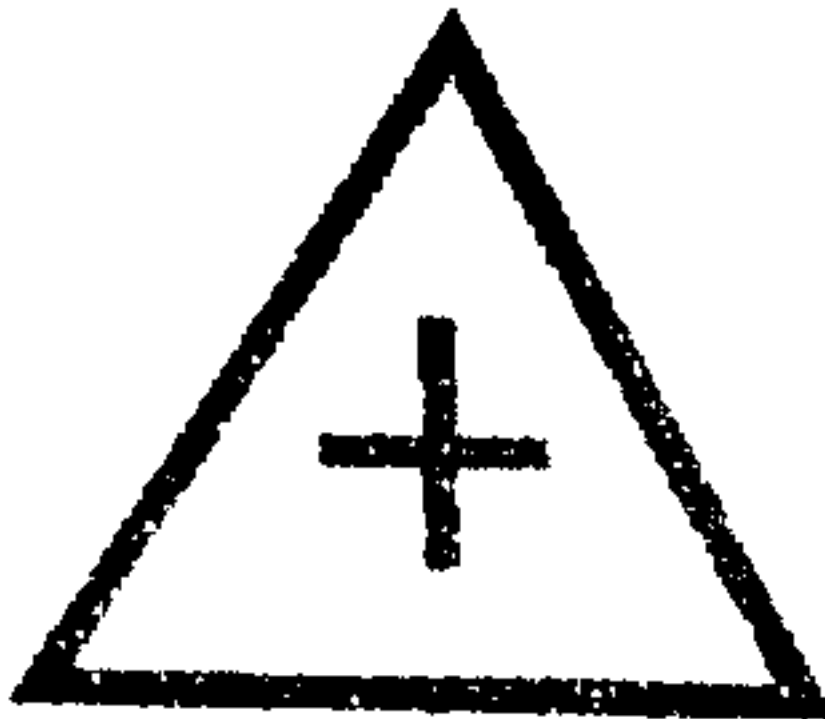

sorfal oszlop

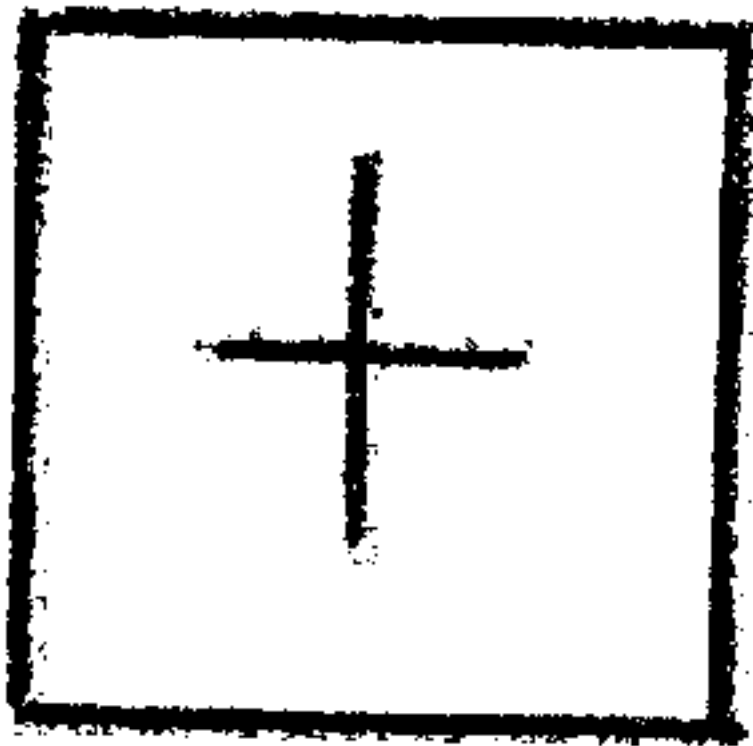
KR 1.sz.d.

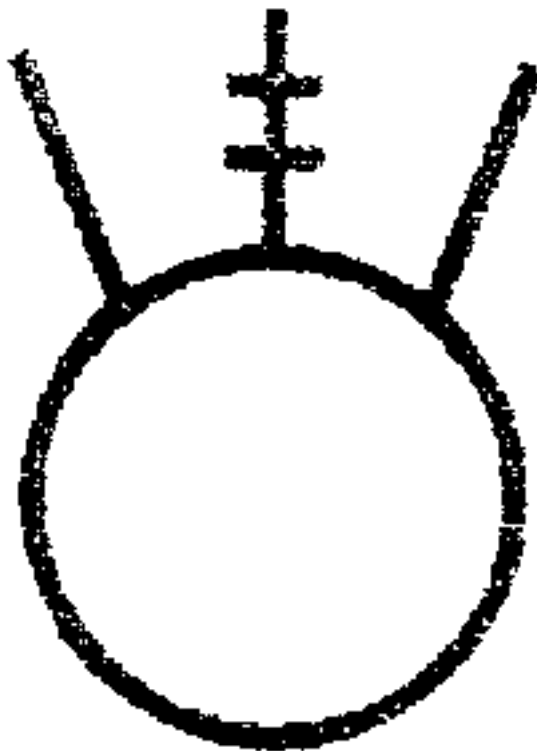
századerejű figyelőszolgálat
(kis méretarányú térképeken)

elsősegélyhely

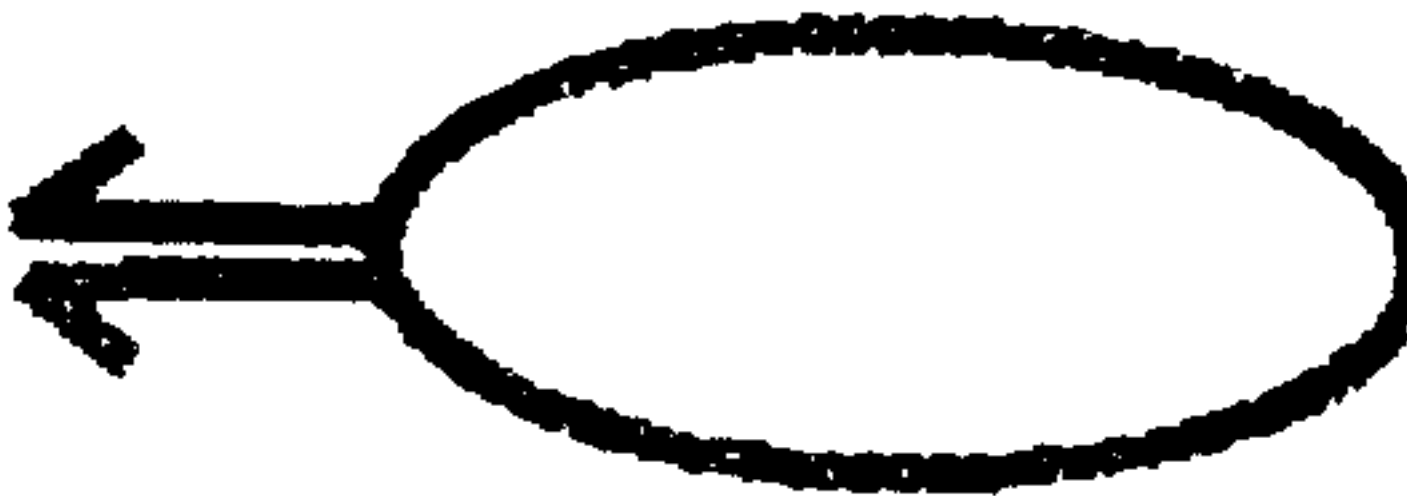

orvosi segélyhely

századerejű biztosító csoport
(kis méretarányú térképen)

2.sz.

akadályelhárító alcsoport
(sorszám)

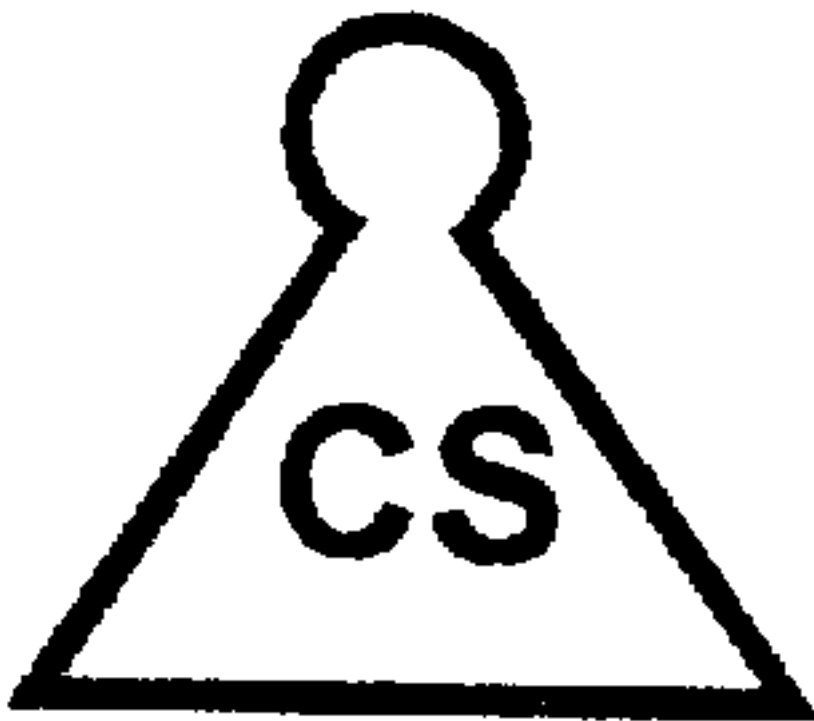
1.sz.

(20)

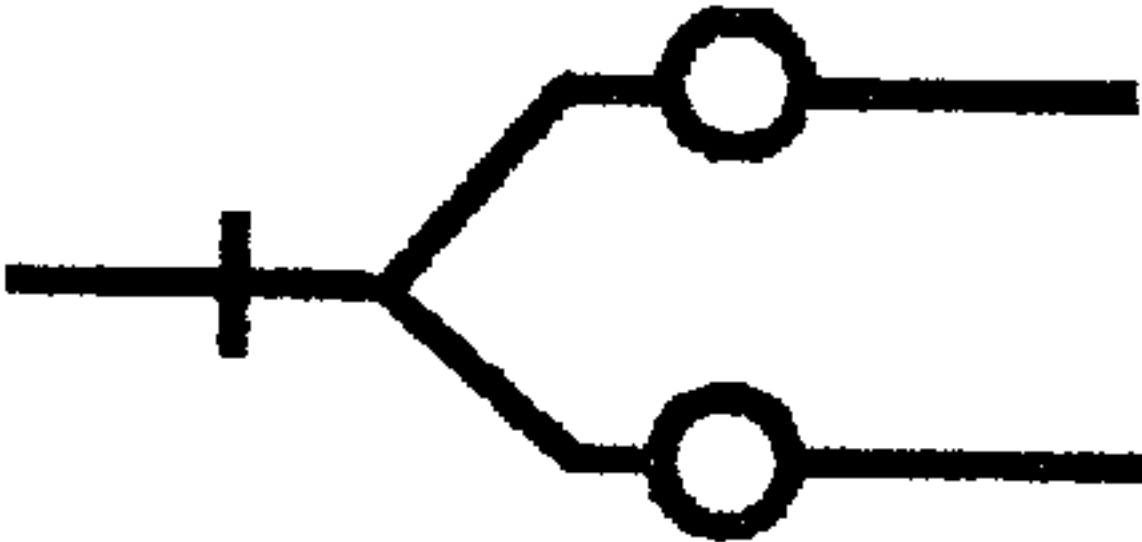
tartalék

(sorszám és létszám feltüntetésével)

sugárhelyzet értékelő és tájékoztató csoport
(FK - főközpont; K - központ; R - részleg)

1.SZ.

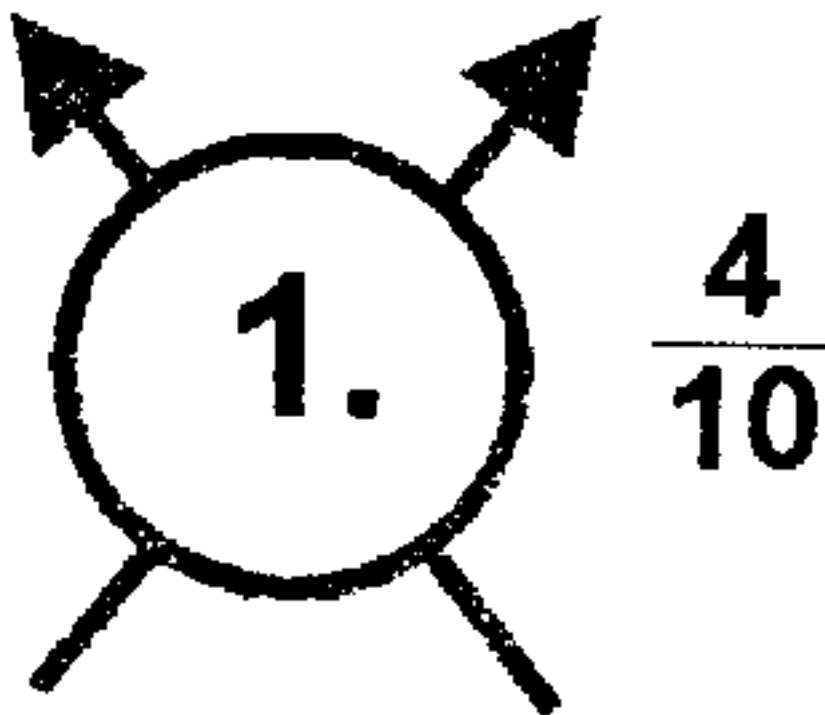

szakaszerezű kettős sorfaloszlop

TJCS

gépjármű-technikai javító csoport

őrség
(a jelben az őrség száma, őrhelyek száma, létszáma)

előállítóhely

SÁVHATÁROK, KÖRLETEK, TEREPSZAKASZOK

szakasz sávhatár
(működési körzet határa)

század (-erejű szolgálati csoport) sávhatára
(működési körzet határa)

zászlóalj (-erejű szolgálati csoport) sávhatára

(működési körzet határa)

ezred (-erejű szolgálati csoportosítás) sávhatára
(működési körzet határa)

rendőrkapitányság műveleti körzet határa

rendőr-főkapitányság műveleti körzet

szakasz csatlakozási pont

század csatlakozási pont

zászlóalj csatlakozási pont

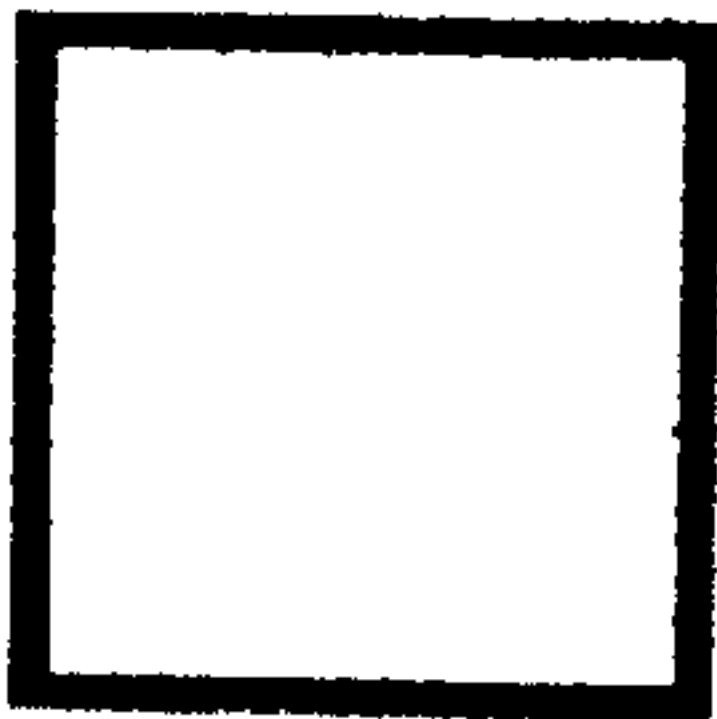
ezred csatlakozási pont

rendőrkapitányság csatlakozási pont

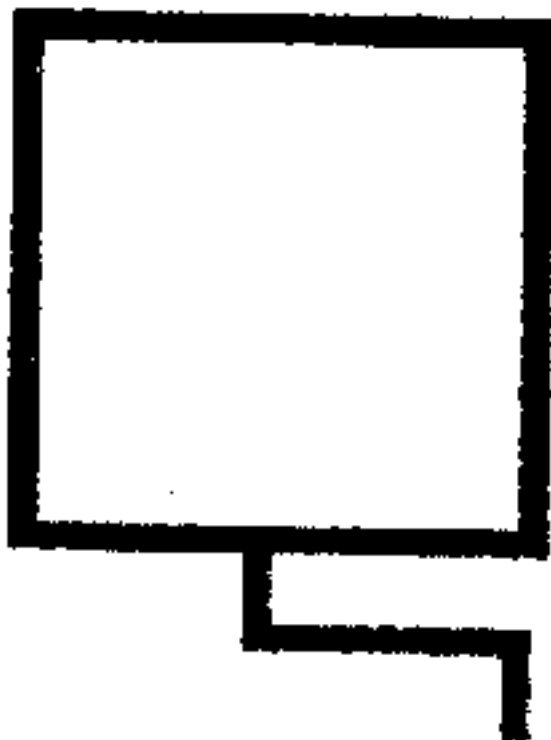
rendőr-főkapitányság csatlakozási pontja

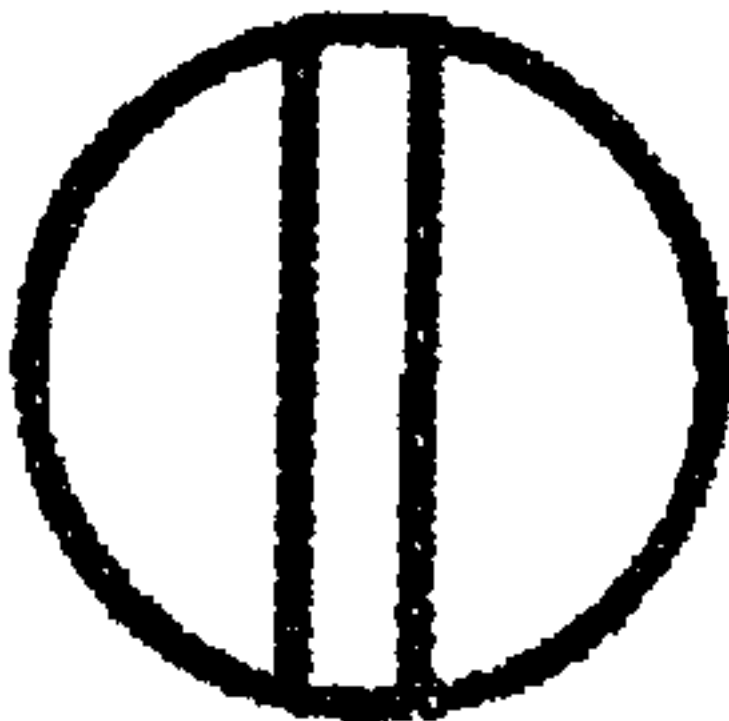
objektum (általános jelölés; rendőrség)

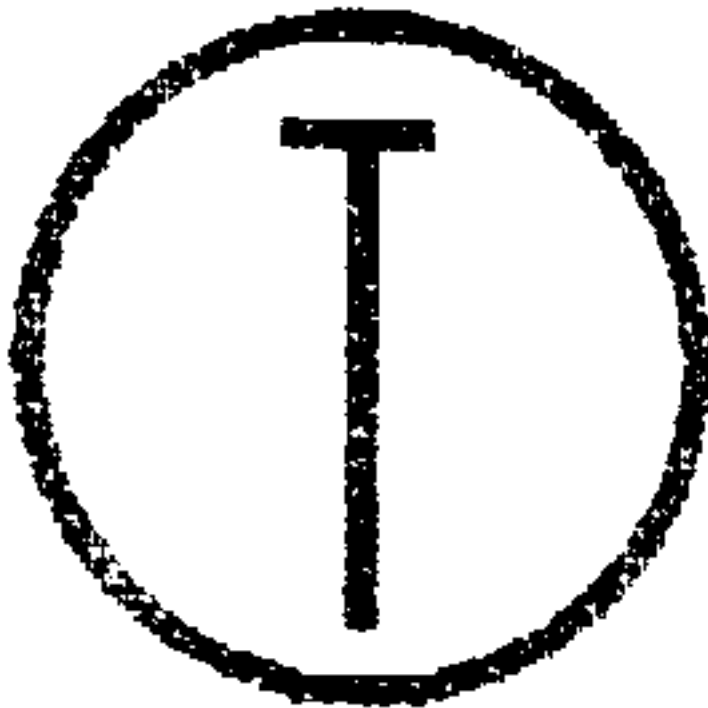
kiemelt objektum

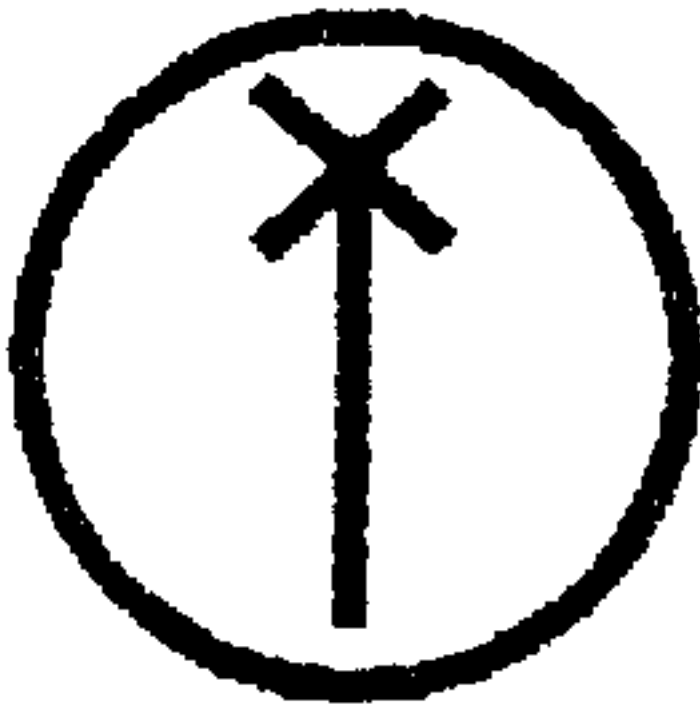
óvóhely (rendőrségi)

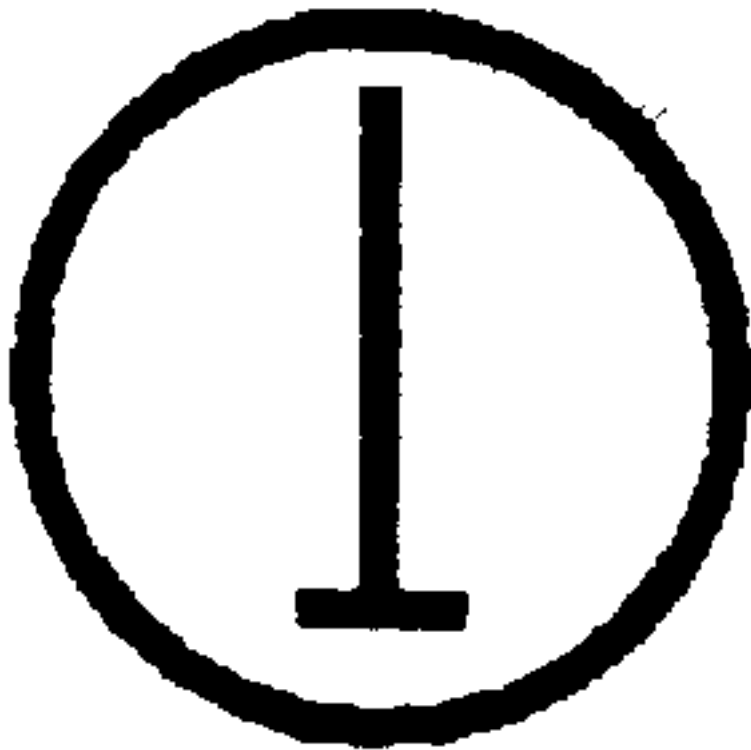
repülőtér

leszállóhely

helikopter leszállóhely (rendőrségi)

ledobóhely

VÁ.

vasútállomás

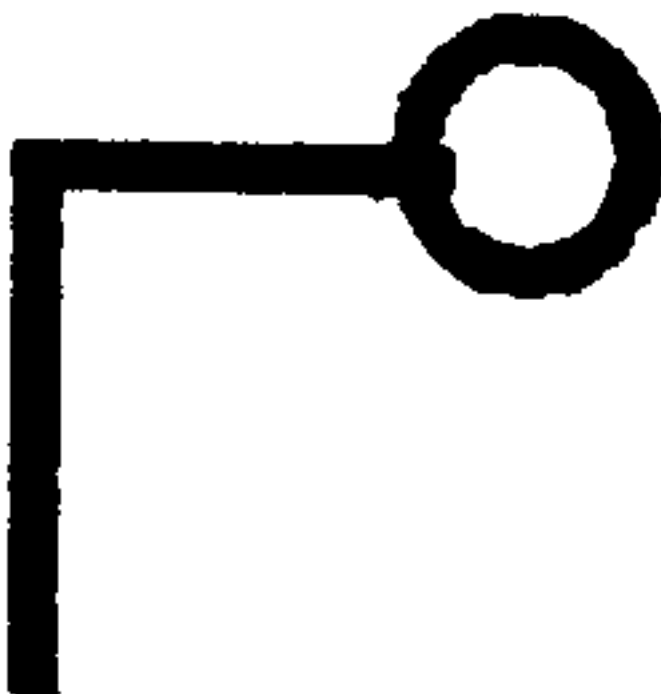
Vm.

vasúti megállóhely

autóbusz állomás

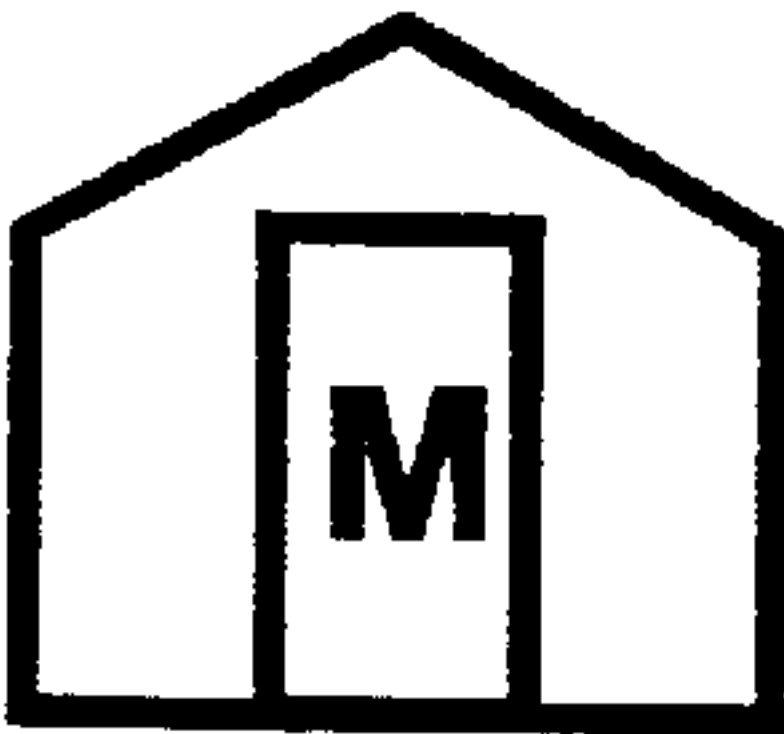
autóbusz megállóhely

kikötőhely

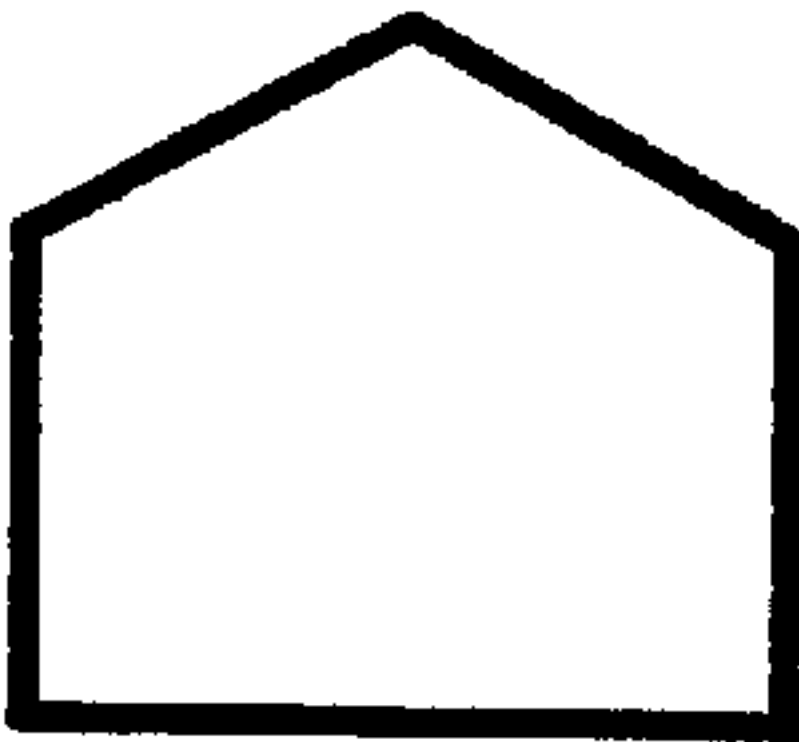

büntetés-végrehajtási intézet

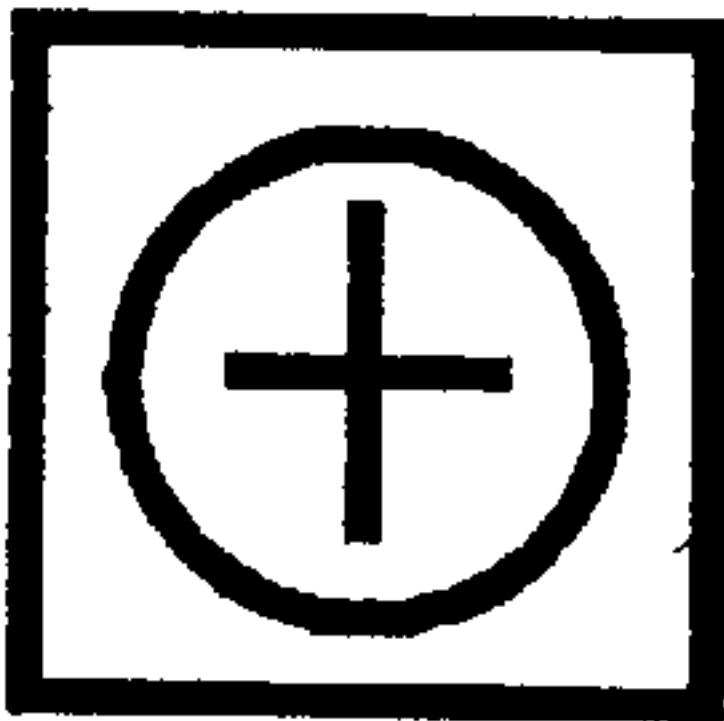
menekült szálláshely (főőhely feltüntetéssel)

400

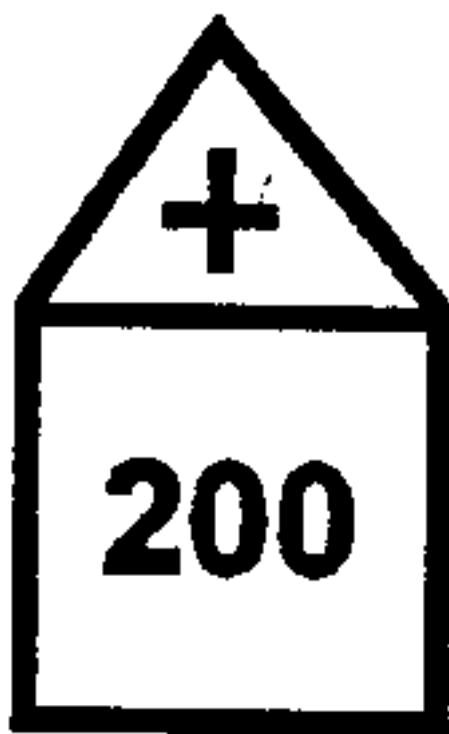

40

kitelepítettek elhelyezésére alkalmas épület (férőhely feltüntetéssel)

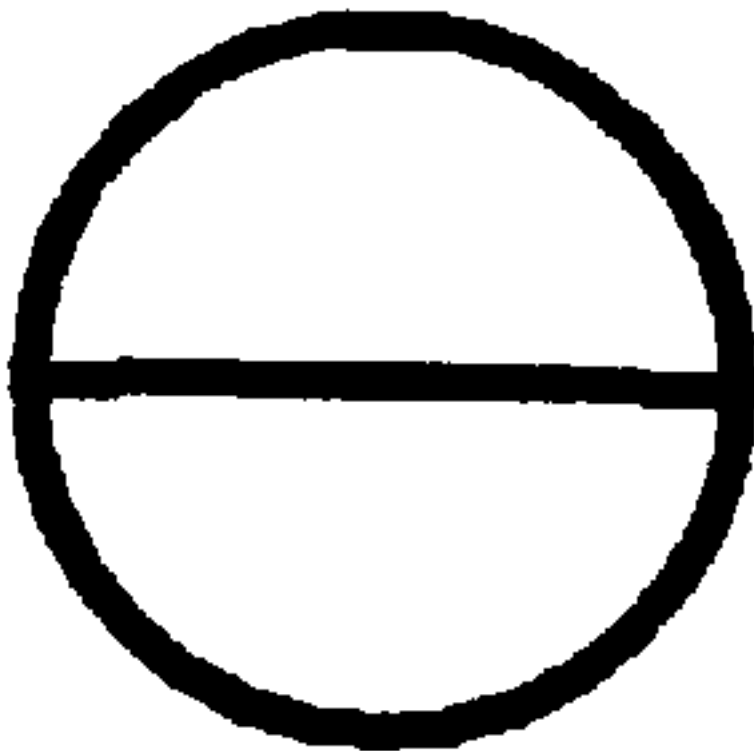
orvosi rendelő

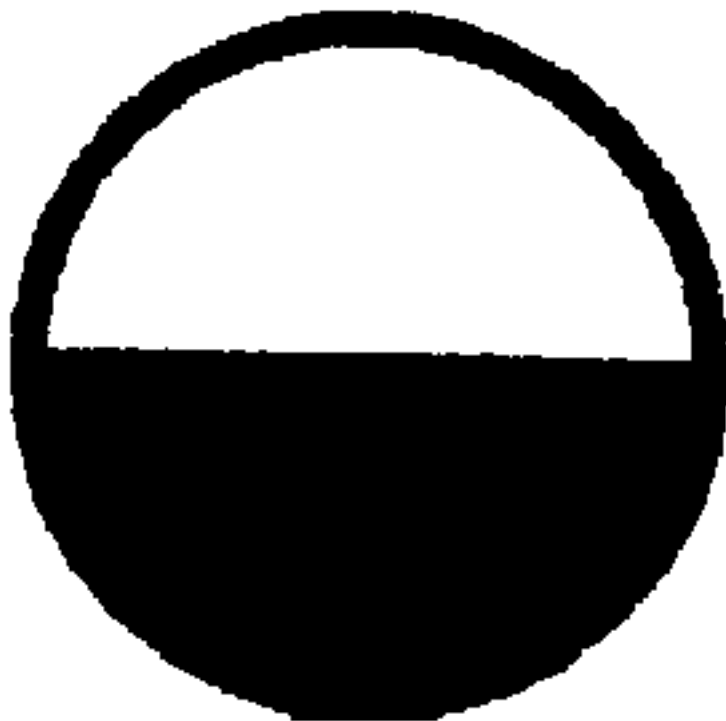
kórház (jelzésben az ágyak száma)

gyógyszertár

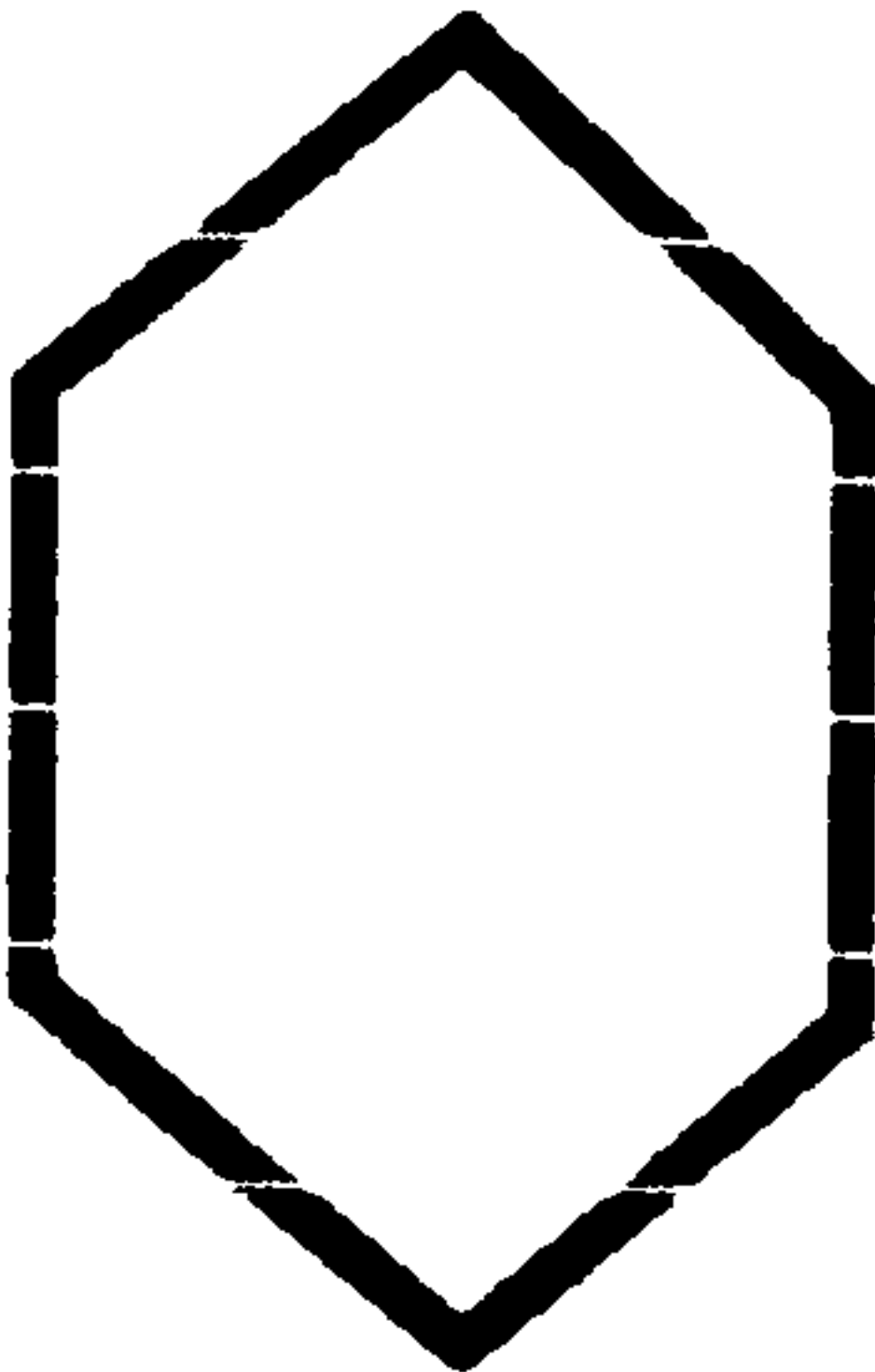
gáztartály

olaj (üzemanyag) tartály

benzinkút

veszélyes anyag tárolóhely

sportlétesítmény

(élelmiszer)

raktár (alatta rendeltetése)

MOZGÁSOK

KR 2.sz.d.

század gyalogmenetben

KR 7.sz.d.

század menete gépjárművekkel

KR 4.sz.d.

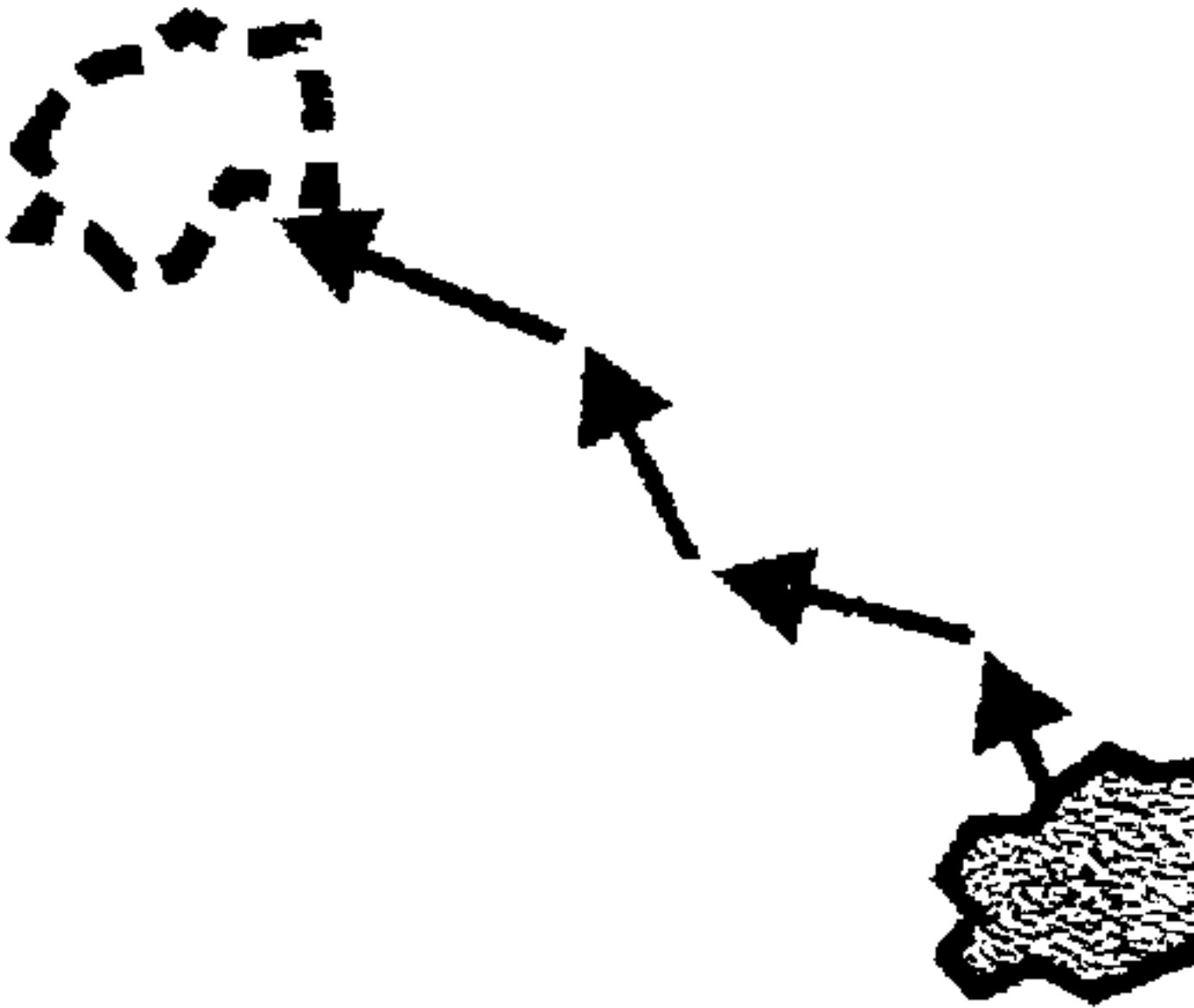

század menete gép és harcjármű vegyes oszlopban

BRFK Lov.alo

lovas alegység menete lóháton

tömeg felvonulási útvonala

alegység menetvonala (a menetvonal szám feltüntetésével)

alegység tartalék menetvonala

MP

ellenszegülő tömeg mozgási (szétoszlási) irányjai
(jogszerű magatartást tanúsító tömeg színe fekete)

távolságmutató a megindulási ponttól számított kilométer-távolságok feltüntetésével

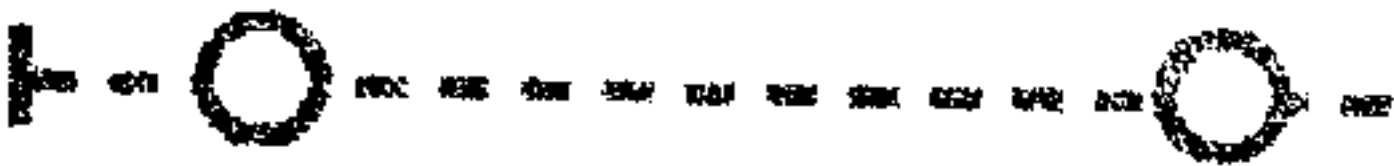
megindulási terepszakasz (kutatásnál)

közbeeső terepszakasz (kutatásnál)

tevékenység végső határának terepszakasza

szabályozó (szétbontakozási) terepszakasz szabályozó pont

gépjárműről szállás terepszakasza

alegységek találkozási terepszakasza

KR 1.sz.d.

1997.04.23.110

ÖPK

összpontosítási körlet

(MK - megindulási körlet; GYÜK - gyülekezési körlet; VÁK - várakozási körlet)

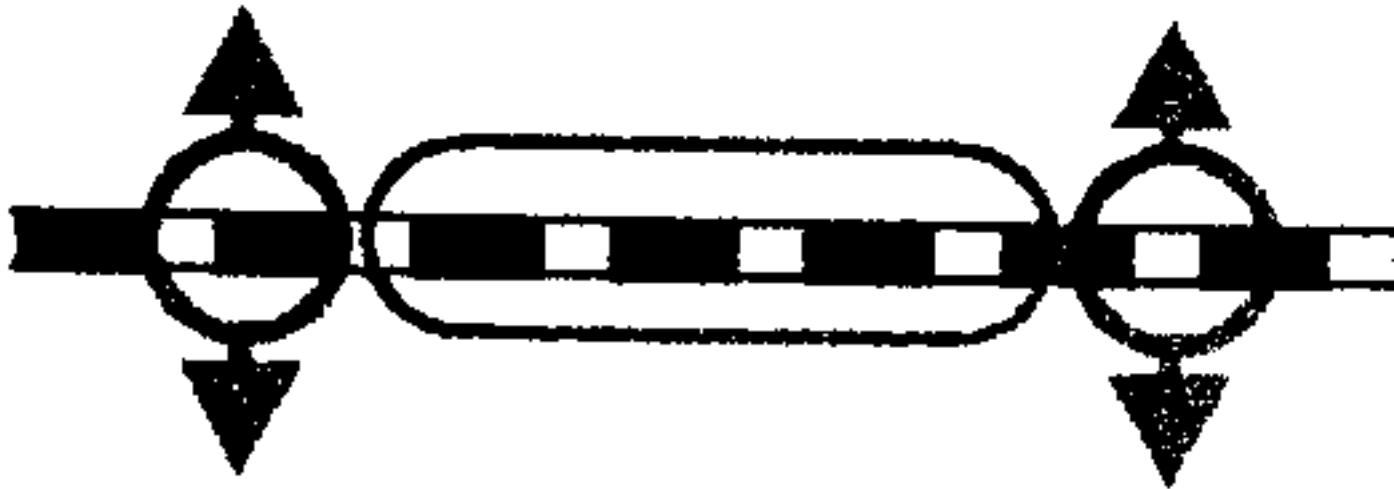
2000

04.23.11.25

tömeg (számlálóban a létszám, nevezőben az időpont feltüntetésével)

Dabas RK

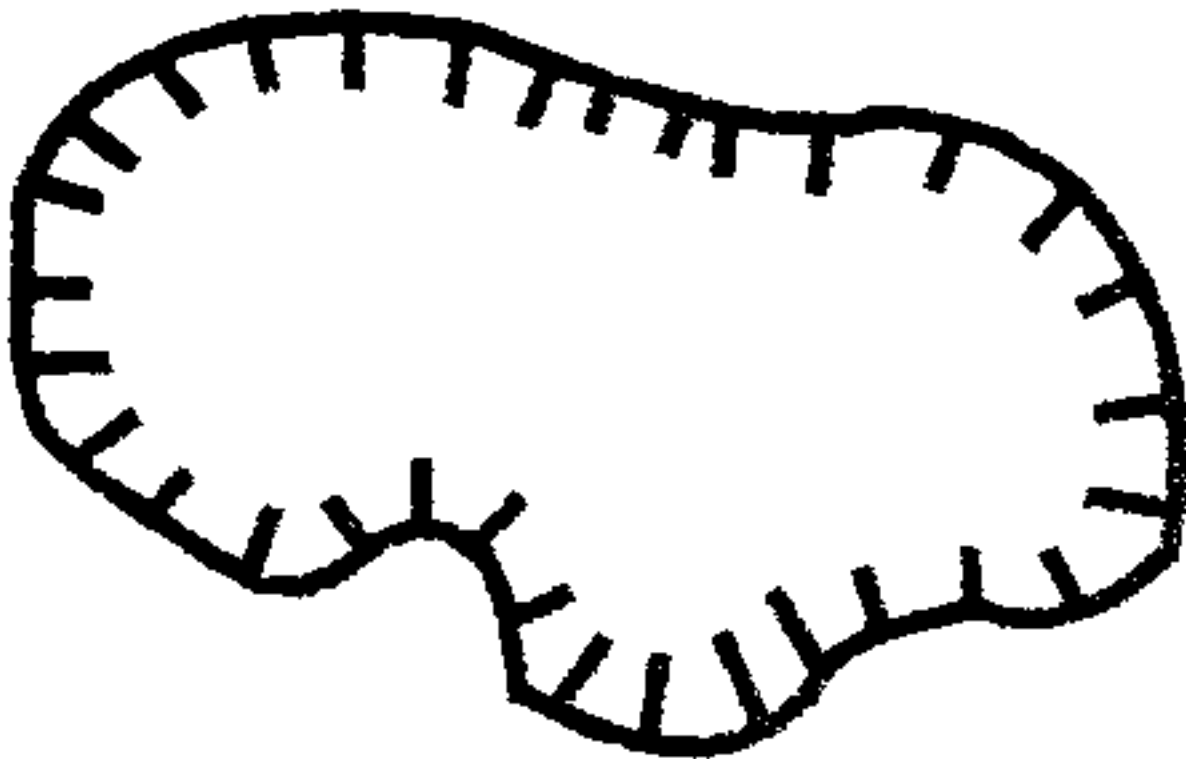
04.23. 11.30 - 16.00

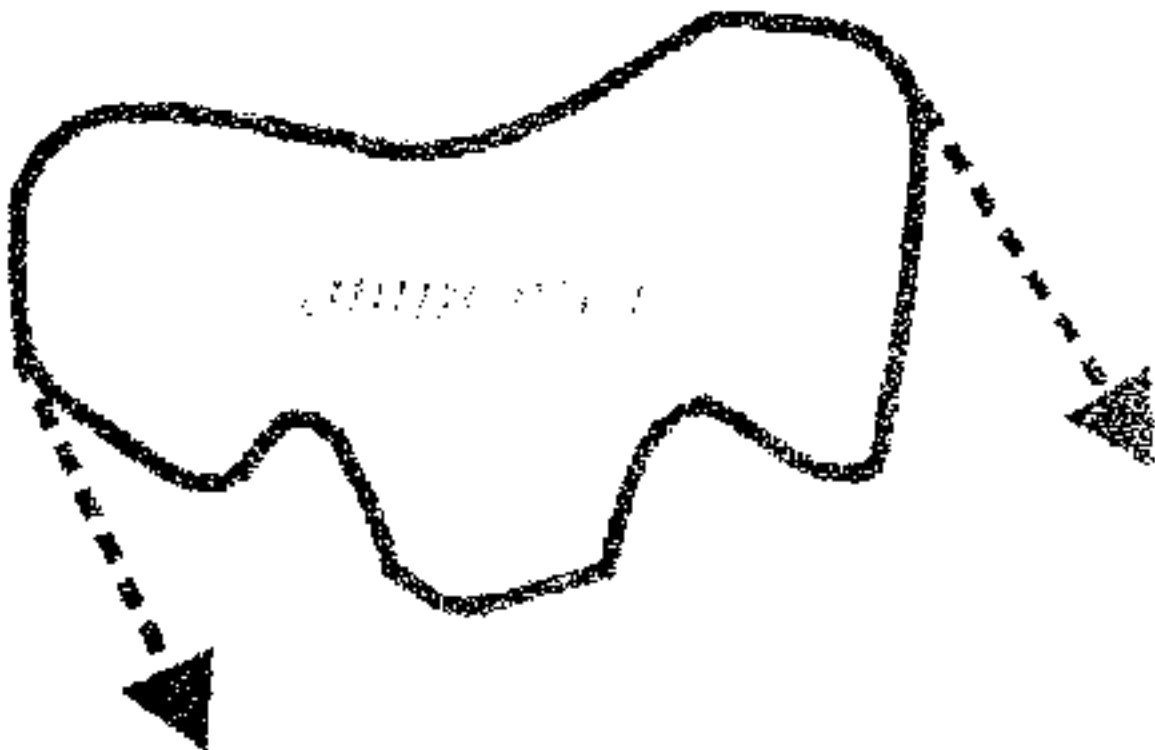
biztosított útvonal

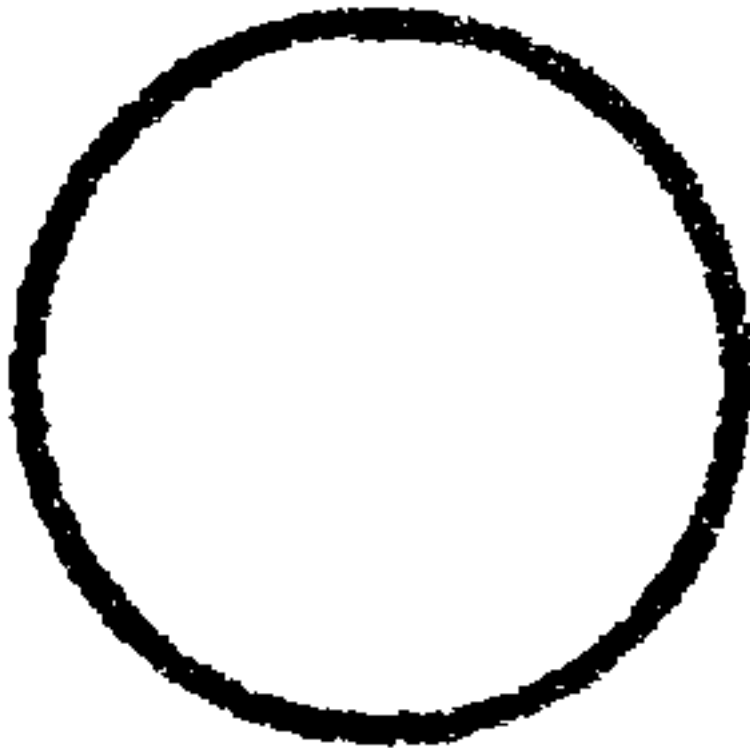
vegyvédelmi eszközök felvételének terepszakasza
(a kiszögelések a szennyezett terület felé mutatnak)

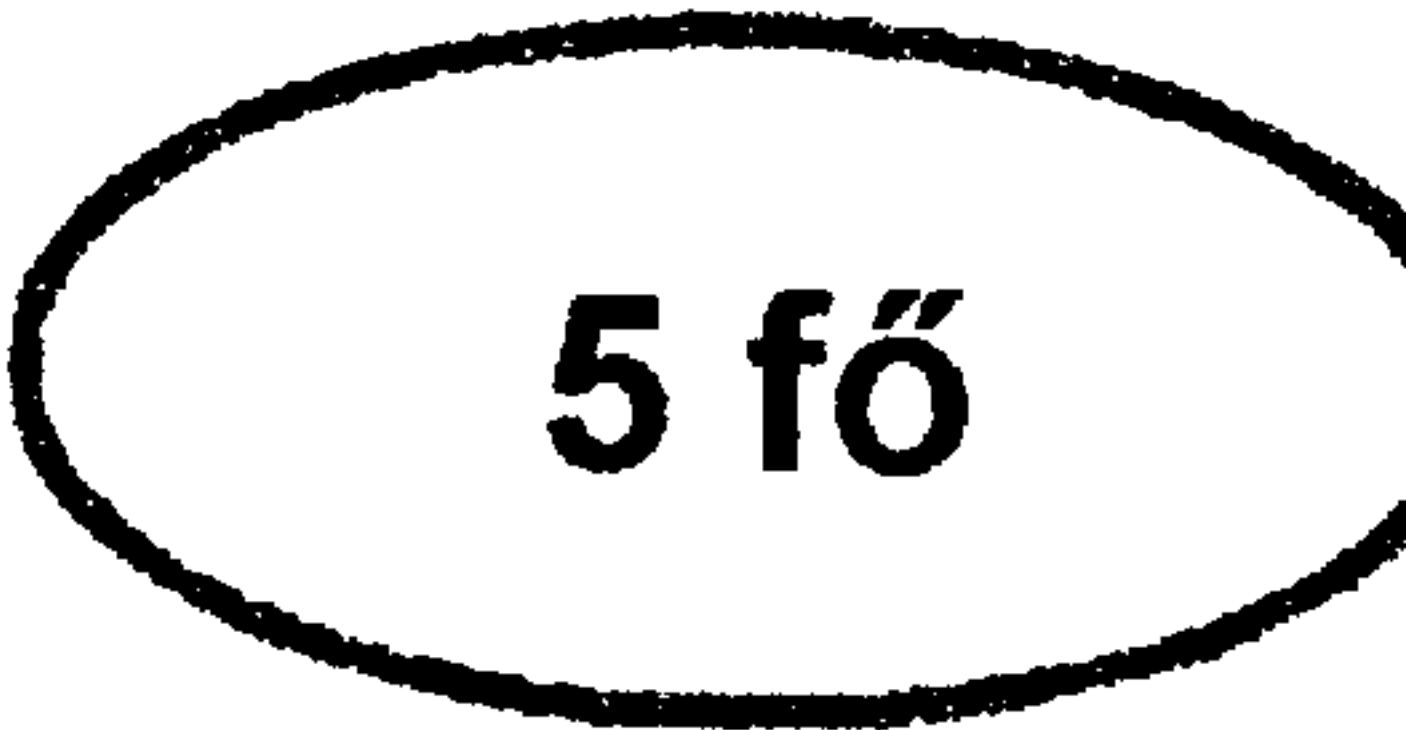
a kárterület határa

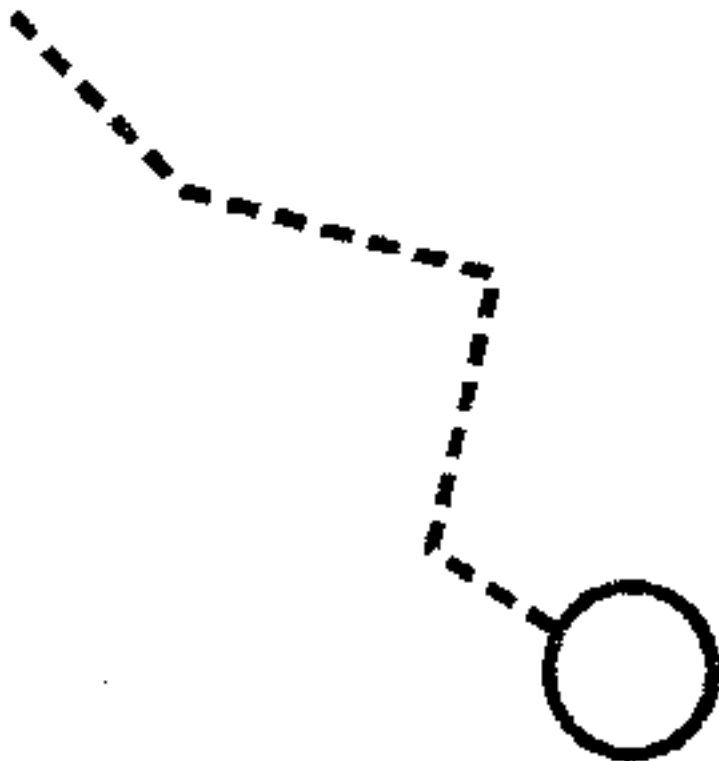
mérgező anyaggal szennyezett terület
(a mérgezett anyag terjedési irányával)

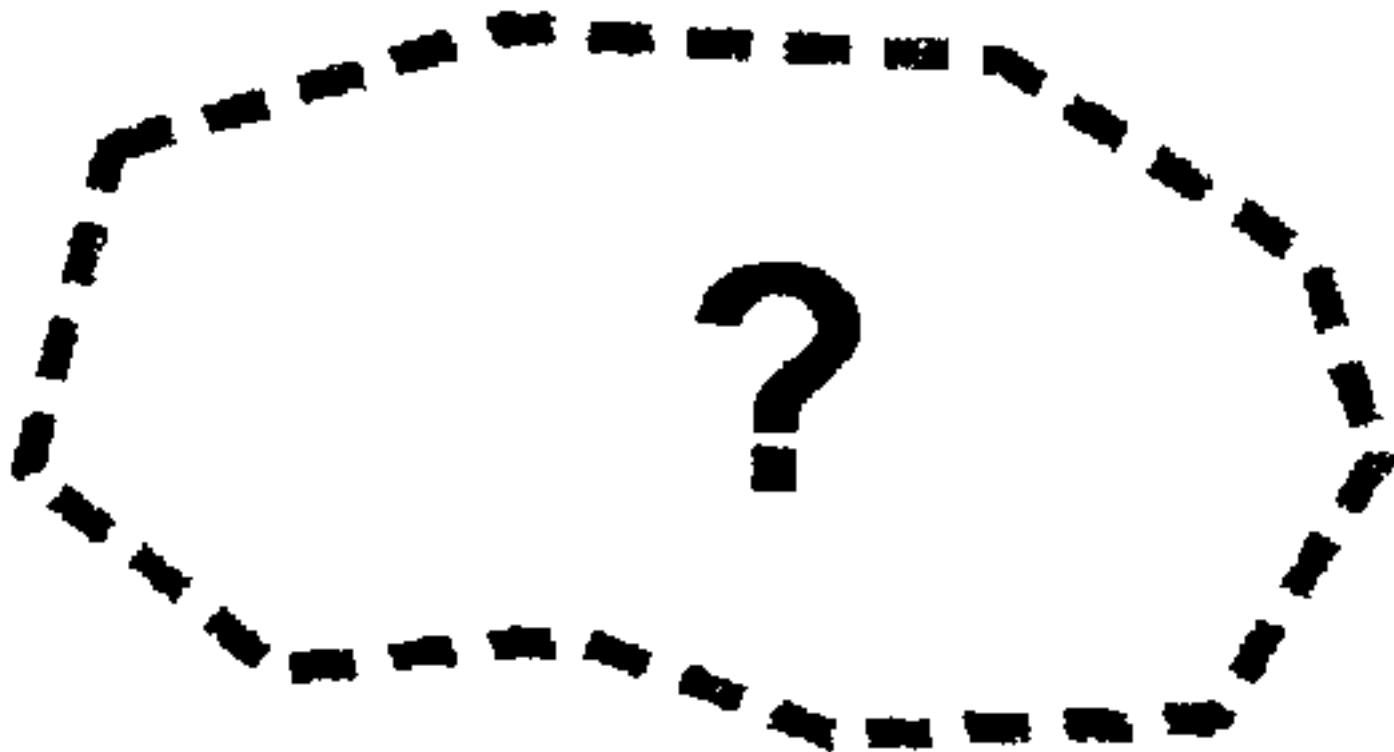
bűnöző (Fegyveres bűnöző FE)

bűnöző csoport (létszám feltüntetésével)

bűnöző haladási (menekülési) iránya

bűnöző (csoport) feltételezett tartózkodási körzete

vérszennyeződe

04.23.12.30.

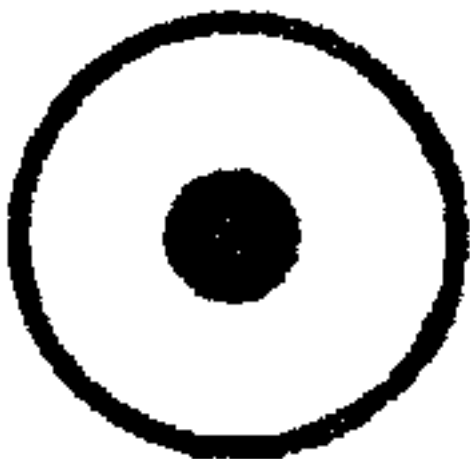
bűnözőre vagy bűncselekmény elkövetésére utaló nyom
(a feltalálási idő feltüntetésével)

ffi-i 1 fő

04.23.13.30.

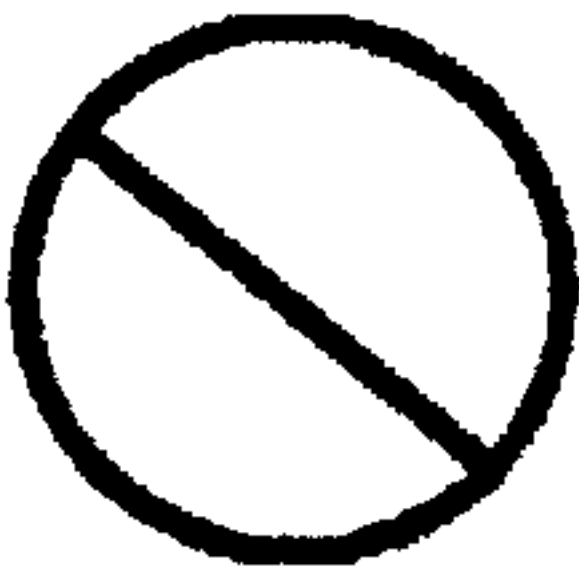
holttest

bűncselekmény (általános jel) a bűncselekmény és az elkövetési idő meghatározásával

közveszélyokozás

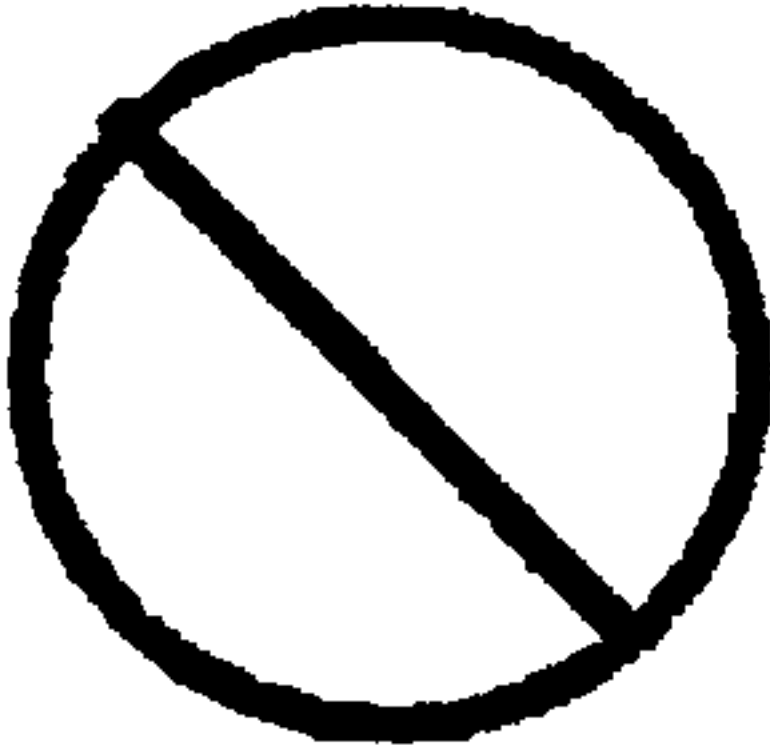
04.23.16.20.

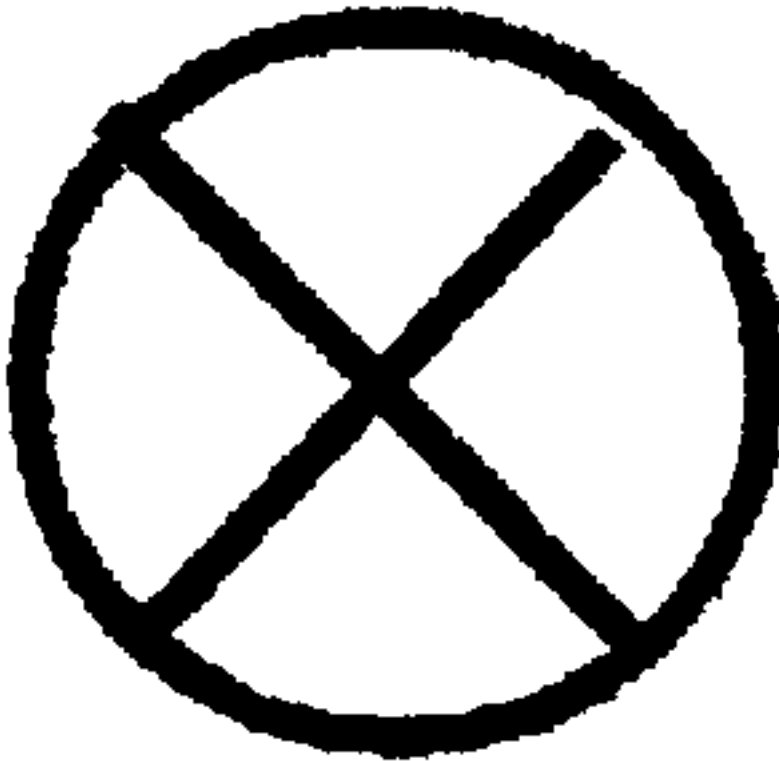
elfogott bűnöző (az elfogás idejével)

elfogás

04.23.17.25

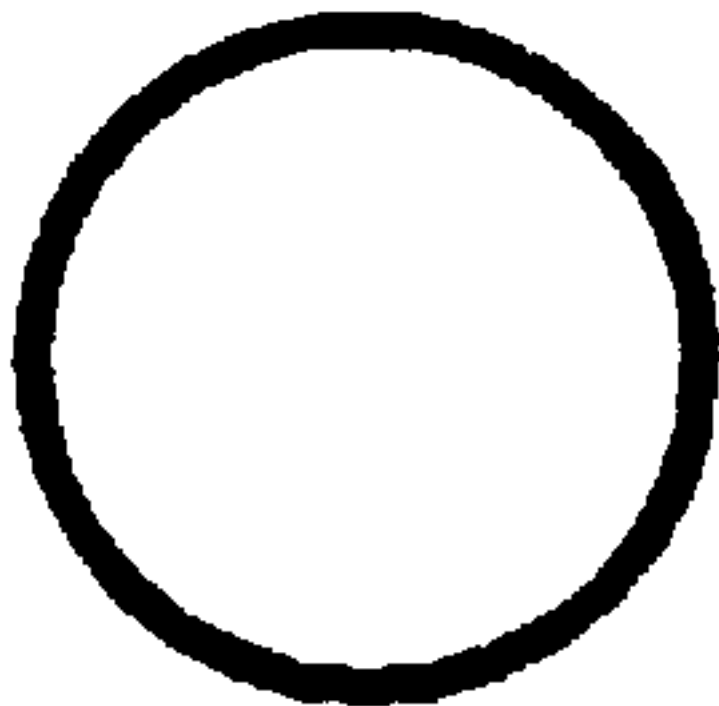
sebesült bűnöző

halott bűnöző

bűnöző valószínű menekülési irányai

(2)

tűsz (létszám jelölésével)

